

PEYGAMBERLER TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ 1

ÂDEM, ŞİT, İDRİS, NUH, HÛD, SALİH, ZÛLKARNEYN,
İBRAHİM, LUT, İSMÂİL, İŞHAK, YAKUP, YUSUF
(Aleyhimüsselâm)

TÜRKİYE GAZETESİ YAYINLARI

PEYGAMBERLER TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ-1

Tertip Heyeti

 Türkiye Gazetesi Yayınları
Ansiklopedi Grubu

Baskı Öncesi Hazırlık

 Türkiye Gazetesi Teknik Servis

ISBN- 975-8818-12-0 (Tk. No.)
975- 8818-13-9 (1.Cild)

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş.
29 Ekim Caddesi No: 23 Yenibosna / İstanbul 34197
Tel: (0212) 454 30 00 Faks: (0212) 454 31 00

www.turkiyegazetesi.com

İstanbul-2004

Takdim

Anadolumuzun manevi koruyucuları olan Allah dostlarının hayatlarının konu edildiği “ **Anadolu Evliyalari** ” serisinden sonra şimdi de peygamberlerin ibretli hayatlarını anlatan iki cild halinde “ **Peygamberler Tarihi Ansiklopedisi** ” ile siz değerli okuyucularımızın karşısına çıkmış bulunuyoruz.

Bugüne kadar verdiğimiz öz kültürümüze mahsus eserlerin, her biri tek başına bir müessesenin yüzünü ağartacak evsiftadır. Böyle olmakla beraber, daha şimdiden kütüphanenizi doldurmaya başladığımız bu temel eserlerin neşri durmayacak ve mazi ile istikbal arasında altın köprüler kurmaya devam edeceğiz.

Avrupalı münevverlerin, İslamiyet’e koştığı bir zamanda her yavrumuz, her delikanlımız ve her yetişkinimiz kâinatın baş tacı Peygamber Efendimizi ve diğer peygamberlerin hayatını iyi öğrenmelidir. Böylece bilenlerle bilmeyenler bir olmayacak ve ilim, cehaleti mağlup edecektir.

Elinizdeki bu eser ile ilk insan ve ilk peygamber Âdem Aleyhisselâmdan son Peygamber Muhammed aleyhisselâma kadar, peygamberlerin ibretlerle dolu ve insanların ebedi cehennemde yanmaması için çektikleri çileli hayatlarını öğreneceksiniz.

Daha sonra da, onun hürmetine bütün kâinatın yaratılmış olduğu, sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın hayatını iki cild halinde sizlere sunmak istiyoruz.

Bütün peygamberler, insanların azgınlaştığı her türlü vahşetin sergilendiği karanlık devirlerde gelerek, Cenab-ı Hak’tan getirdikleri din ile insanların yolunu aydınlatmışlar dünya ve âhiret saadetine kavuşturmuşlardır.

Bu eserin meydana gelmesinde emeği geçen tüm ilim adamlarımıza ve arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Hayırlı olsun.

Selam ve saygılarımızla

Türkiye Gazetesi Yayınları
Ansiklopedi Grubu

GİRİŞ

Peygamberler, Allahü teâlâ tarafından insanlar arasından seçilmiş ve görevlendirilmiş, her bakımdan güvenilen, kusursuz, günâhsız kimseler olup insanlara, dînin hükümlerini tebliğ eden, duyuran, öğreten elçilerdir, habercilerdir.

Peygamber, Farsça bir kelimedir. Lügatta, gönderilmiş zât ve haberci mânâsına gelir. Nebî ve Resûl ise Arapçadır. Türkçede her üçü de kullanılmaktadır. Resûl kelimesinin çoğulu Rusûl, Nebî'nin çoğulu ise Enbiyâ'dır.

Dinde inanılacak altı şeyden dördüncüsü, Allahü teâlânın Peygamberlerine inanmaktır. İnsanları, Allahü teâlânın beğendiği yola kavuşturmak, doğru yolu göstermek için gönderilmişlerdir. İslâmiyette peygamber demek, yaratılışı, huyu, ilmi, akli zamânında bulunan bütün insanlardan üstün, kıymetli, muhterem bir adam demektir. Hiçbir kötü huyu, beğenilmeyecek hâli yoktur. Peygamber olduğu bildirilmeden önce ve bildirildikten sonra, küçük ve büyük hiçbir günâh işlemezler. Peygamber olduğu bildirildikten sonra, peygamber olduğu yayıncaya, anlaşılincaya kadar, körlük, sağırlık ve benzeri ayıp ve kusurları da olmaz. Peygamberler de, diğer insanlar gibi doğarlar, yerler, içerler, hasta olurlar ve vefât ederler. Dünyâyâ bağlılıkları görünüştendir, muhabbet üzere değildir. İnsanlıkları icâbıdır. Hakîkatte meleklerden de üstündürler.

Din, insanları saâdet-i ebediyeye götürmek için Allahü teâlâ tarafından peygamberler vasıtası ile gösterilen yol demektir.

peygamber ve peygamberlik

Din ismi altında insanların uydurduğu eğri yollara din denmez, dinsizlik denir. Allahü teâlâ Âdem aleyhisselâmdan beri, her bin senede bir peygamber vâsıtasıyla, insanlara bir din göndermiştir. Her asırda, en temiz bir insanı peygamber yaparak, bunlarla, dinleri kuvvetlendirmiştir. Yeni bir din getiren peygamberlere “**Resûl**” denir. Yeni din getirmeyip, insanları, önceki dîne dâvet eden peygamberlere “**Nebî**” denir. Emirleri tebliğ etmekte ve insanları, Allah’ın dînine çağırmakta, Resûl ile Nebî arasında bir ayrılık yoktur.

Peygamberlere îmân etmek, aralarında hiçbir fark görmeyerek, hepsinin sâdik, doğru sözlü olduğuna inanmak demektir. Onlardan birine inanmayan kimse, hiçbirine inanmamış olur. Bütün peygamberler, hep aynı îmânı söylemiş, hepsi ümmetlerinden aynı şeylere îmân etmeyi istemişlerdir. Fakat ibâdet ve amelleri, yâni kalple, bedenle yapılması ve sakınılması lâzım olan şeyleri başka başka olduğundan, İslâmlıkları, Müslümanlıkları da ayırır.

Peygamberlerin her söylediği doğrudur. Peygamberlik; çalışmakla, açlık, sıkıntı çekmekle ve çok ibâdet yapmakla ele geçmez. Yalnız Allahü teâlânın ihsânı, seçmesiyle olur. İnsanların dünyâdaki ve âhiretteki işlerinin düzgün ve faydalı olması için ve onları yanlış, zararlı işlerden koruyup, selâmete, hidâyete, rahata ve saâdete kavuşturmak için, peygamberlerle, dinler gönderilmiştir. Düşmanları çok olduğu ve alay ettikleri, üzdükleri hâlde, Allahü teâlânın, inanmak için ve yapmak için olan emirlerini insanlara tebliğ etmekte, bildirmekte, düşmanlardan korkmamış, göz kırpmamışlardır. Allahü teâlâ, peygamberlerin sıdk sâhibi olduklarını, doğru söylediklerini göstermek için, onları mucizelerle kuvvetlendirdi. Hiç kimse bu mucizelere karşı gelemedi. Peygamberi kabul edip inanan kimseye, o peygamberin ümmeti denir. Kıyâmet gününde, ümmetlerinden, günâhı çok olanlara şefâat etmeleri için izin verilecek ve şefâatları kabul

peygamber ve peygamberlik

olacaktır. Ümmetlerinden, âlim, sâlih, velî olanlarına da, şefa'at etmeleri için Allahü teâlâ izin verecek ve şefâatlerini kabûl buyuracaktır.

Peygamberler, mezarlarında, bizim bilmediğimiz bir hayat ile diridir. Mübârek vücutlarını toprak çürütmez. Bunun içindir ki, hadîs-i şerîfte; **“Peygamberler, mezarlarında, namaz kılarlar.”** buyuruldu.

Peygamberlik vazifelerini görmekte, peygamberlik üstünlüklerini taşımakta, bütün peygamberler müsâvidir, eşittir. Aşağıda bildirilen yedi sıfat hepsinde vardır. Peygamberler, peygamberlikten atılmaz. Velîler ise, evliyâlık derecesinden düşebilirler. Peygamberler insandan olur, cinden, melekten insanlara peygamber olmaz. Cin ve melek, peygamberlerin derecelerine yükselemez.

Peygamberlerin Sıfatları

1. **Emânet:** Peygamberler emindirler. Bir kimsenin ırzına, malına veya canına hıyânet etmekten münezzehtir, uzak oldukları gibi Allahü teâlânın vahyine karşı da hâinlik etmeleri düşünülemez. Allahü teâlâ onları vahy'e ve peygamberliğe emin etmiştir.

2. **Sıdk:** Din ve dünyâ işlerinde sâdık olduklarında icmâ yâni söz birliği vardır. Doğrudurlar, doğru söyleyicidirler. Aslâ onlardan yalan duyulmamıştır.

3. **Tebliğ:** Allahü teâlânın vahyettiği hükümleri tebliğ ederler, bildirirler. Aslâ bir şeyi söylememezlik etmezler, saklamazlar. Doğruyu söylerler. Bir kimsenin hâtırı için müdâhene etmezler. Allahü teâlânın emrini yerine getirirler.

4. **Adâlet:** Peygamberler âdildirler. Hak üzere gönderilmişlerdir. Onlarda aslâ zulüm yoktur.

5. **İsmet:** Peygamberden küfür, yalan, fiske, zinâ gibi şeyler peygamberlikten önce ve sonra meydana gelmez. Bu icmâ-ı ümmettir. Böyle inanmamak küfürdür. Beğenilmeyen ve çirkin şeylerden ve insanların nefret ettikleri şeylerden münezzehtirler. Adâlete uymayan işlerden mâsumdurlar, hepsi âlim, âmil ve kâmidirler.

peygamber ve peygamberlik

6. **Emnü'l-Azl:** Peygamberler peygamberlik makamından, dünyâ ve âhirette azl olmazlar. Peygamberlik sıfatı onların zâtlarından dünyâda ve âhirette ayrılmaz. Önce gelen peygamberlerin dinleri nesh olmakla peygamberlikten azl lâzım gelmez. Zîrâ peygamberlik onların sıfatlarıdır. Allahü teâlânın ihsânudur. Çalışmakla elde edilmez. Evliyâlık ise cenab-ı Hak'kın ihsanı ile çalışmakla kazanılır. Her peygamberde zaten evliyâlık vardır. Peygamberlikleri evliyâlıklarından üstündür. Çünkü peygamberlikle vahye kavuşmuş, melekleri görmüş ve diğer üstünlüklere sâhip olmuşlardır.

7. **Fetânet:** Peygamberlerin akılları kâmindir. Akılsızlıktan ve aklı az olmaktan münezzehtirler, uzaktırlar. Köleden ve soyu asil olmayan âileden peygamber gelmemiştir. İnsanlar arasında aşağı olanlardan peygamber gelmemiştir. Kusurlu kimselerden, kör, çolak, topal, sağır, diğer ayıp ve noksanları bulunan insanlardan da peygamber gelmemiştir.

Peygamberlerin dereceleri: Peygamberlerin, birbirleri üzerinde, şerefleri, üstünlükleri vardır. Meselâ, ümmetlerinin çok olması, gönderildikleri memleketlerin büyük olması, ilim ve mârifetlerinin çok yerlere yayılması, mûcizelerinin daha çok ve devamlı olması ve kendileri için ayrı kıymetler ve ihsânlar bulunması gibi üstünlükler bakımından, âhir zaman peygamberi Muhammed aleyhisselâm, bütün peygamberlerden daha üstündür. "Ülül'azm" olan peygamberler, böyle olmayanlardan ve resûller, nebîlerden daha üstündürler.

Peygamberler, üstünlük sırasına göre dört makamda (derecede) bulunurlar:

1) **Nebîler.** 2) **Resûller.** 3) **Ülül'azm** peygamberler; bunlar altı tâne olup gönderiliş sırasına göre Âdem, Nûh, İbrâhim, Mûsâ, İsâ ve Muhammed aleyhimüsselâmdır. 4) **Hâtemül-enbiyâ;** Peygamberlerin en üstünü ve en sonuncusu olan Muhammed aleyhisselâmdır.

peygamber ve peygamberlik

İbrâhim aleyhisselâm, Halîlullahtır. Çünkü, bunun kalbinde, Allah sevgisinden başka, hiçbir mahlûkun sevgisi yoktu. Mûsâ aleyhisselâm, Kelîmullahtır. Çünkü, Allahü teâlâ ile konuştu. İsâ aleyhisselâm Rûhullah ve Kelime-tullahtır. Çünkü babası yoktur. Yalnız "Ol!" kelime-i ilahiyyesiyle anasından dünyâyâ geldi. Bundan başka, Allahü teâlânın hikmet dolu âyetlerini, va-az vererek, insanların kulaklarına ulaştırırdı.

Mahlûkların yaratılmasına sebep olan ve Âdemoğullarının en üstünü, en şerefli, en kıymetlisi bulunan Muhammed aleyhisselâm, Habîbullahtır. Onun Habîbullah olduğunu ve büyüklüğünü, üstünlüğünü gösteren şeyler pek çoktur. Bunun için, O'na, mağlup olmak, bozguna uğramak gibi sözler söylenemez. Kıyâmette, herkesten önce kabirden kalkacaktır. Mahşer yerine önce gidecektir. Cennete herkesten önce girecektir. Güzel ahlâkı, sayılmakla bitmez ve insan gücü yetişmez. Bu konuda ciltler dolusu kitaplar yazılmıştır.

Peygamberlerin sayıları: Peygamberlerin sayısı tam belli değildir. 124.000'den çok oldukları meşhurdur. Bunlardan 313 veya 315 adedi Resûldür.

Bunlardan, yalnız yirmi sekizinin isimleri Kur'ân-ı kerîmde bildirilmiştir. Bu yirmi sekizden Zülkarneyn, Lokmân ve Uzeyr'in peygamber olup olmadıkları kesin belli değildir.

Allahü teâlâ, yarattığı bu âlemlerle varlığını belli ettiği gibi, kullarına çok acıyarak, var olduğunu ayrıca da bildirmiştir. Âdem aleyhisselâmdan başlayarak, her asırda, dünyânın her tarafındaki insanlar arasından en iyi, en üstün olarak yarattığı birisine melekle haber göndererek, kendi isimlerini bildirmiş ve insanların dünyâda ve âhirette rahat etmeleri, iyi yaşamaları için, ne yapmaları ve nelerden sakınmaları lâzım olduğunu açıklamıştır. İnsanlar eski şeyleri unuttukları için ve her zaman bulunan kötü kimseler, peygamberlerin kitaplarını ve sözlerini değiştirdiklerinden, eski dinler unutulmuş, bilinenleri de bozulmuştur. Her şeyi yaratan yüce Allah, insanlara acıdığı için, kulları-

peygamber ve peygamberlik

na son bir peygamber ve yeni bir din göndermiştir. Bu dîni kıyâmete kadar koruyacağını, kötü insanlar saldıracaklar, değiştirmeye, bozmaya kalkışacaklarsa da kendisi bunu, bozulmamış olarak her yere yayacağını müjdelemiştir.

Allahü teâlâ, insanları olgunlaştırmak ve kalplerindeki hastalıklarını tedâvi etmek için, ezelde merhamet ederek, peygamberler göndermeyi dilemiştir. Peygamberlerin, bu vazifelerini yapabilmeleri için, itâat etmeyenleri korkutmaları, itâat edenleri müjdelemeleri lâzımdır. Âhirette, birinciler için azap, ikinciler için sevap bulunduğunu haber vermeleri lâzımdır. İnsan, kendine tatlı gelen şeylere kavuşmak ister. Bunlara kavuşabilmek için doğru yoldan sapar, günah işler. Başkalarına kötülük yapar. İnsanları kötülük yapmaktan korumak, dünyâda ve âhirette rahat ve huzur içinde yaşamalarını sağlamak için peygamberlerin gönderilmesi lâzımdır. Dünyâ hayâtı kısıdır. Âhîret hayâtı sonsuzdur. Bunun için, âhîret hayâtındaki saâdeti sağlamak önce gelmektedir.

Peygamberler Allahü teâlâ tarafından seçilmiş, gönderilmiş insanlardır. Ümmetlerini Allahü teâlâyâ çağırmak, azgın, yanlış yoldan, doğru yola, saâdet yoluna çekmek için gönderilmişlerdir. Dâvetlerini kabûl edenlere, Cenneti müjdelemişler, inananları Cehennem azâbı ile korkutmuşlardır. Onların Allahü teâlâdan getirdikleri her haber doğrudur, yanlışlık yoktur. Peygamberlerin sonuncusu, Muhammed aleyhisselâmdır. O'nun dîni bütün dinleri nesh etmiş, yürürlükten kaldırmıştır. O'nun kitabı, geçmiş kitapların en iyisidir. O'nun getirdiği din kıyâmete kadar bâkîdir. Kimse tarafından değiştirilemeyecektir. İsbâ aleyhisselâm gökten inecek ise de, O'nun dîniyle amel edecek, yani O'nun ümmeti olacaktır.

Büyük İslâm âlimleri İmâm-ı Gazâlî ve İmâm-ı Rabbânî'nin de ifâde ettikleri gibi, peygamberlerin gönderilmesi kahırdır, cebirdir. İnsanları cebir zinciriyle Cennete çekmek içindir. Nitekim hadîs-i şerîfte; **“Zincirlerle Cennete çekilen insanlara hayret mi ediyorsun?”** buyuruldu. Din, Cehenneme gitmemeleri için,

peygamber ve peygamberlik

insanları bağlayan bir kemendir. Nitekim hadîs-i şerîfte; “Siz pervâne gibi, kendinizi ateşe atıyorsunuz. Ben kemerinizden tutup geriye çekiyorum” buyuruldu. Allahü teâlânın insanlara doğru yolu gösterdiği vâsitalardan biri de peygamberlerin sözleridir. (Her istediğini yapmak) zincirinin halkalarından biri de, peygamberlerin sözleridir. İnsanlar, doğru yolu, eğri yollardan, bu sözlerle ayırabilir. Onların gösterdiği tehlikeden, insanda korku hâsıl olur. Bu ayırış bilgisiyle korku, akıl aynası üzerindeki tozları temizler. Akıl cilâlanıp, âhiret yolunu tutmanın, dünyâyâ zevklerine kapılmaktan daha iyi olacağını anlar. Bu anlayış, âhiret için çalışmak irâdesini hâsıl eder. İnsanın uzuvları, irâdesine tâbi olduğundan, Uzuvlar âhiret için çalışmaya başlar. Allahü teâlâ, bu zincirle insanı zorla Cehennemden uzaklaştırmış, Cennete sürüklemiş olur. Peygamberler koyun sürüsünün çobanına benzer. Sürünün sağ tarafında çayır olsa, sol tarafında mağara bulunsa, mağarada kurtlar olsa, çoban, mağara tarafında durup, sopa sallayıp, koyunları korkutarak, çayır tarafına kovalar. İşte peygamberlerin gönderilmesi de, buna benzer.

İnsanların doğruyu, iyiyi, güzel olanı bulabilmeleri tek başına akılla mümkün değildir. Akıl, göz gibidir. Peygamber vâsıtası ile gönderilen din ise ışık gibidir. Yâni, insanın akli, gözü gibi zayıf yaratılmıştır. Göz, maddeleri, cisimleri karanlıkta görmez. Allahü teâlâ, görme âletinden (gözden) faydalanmak için güneşi, ışığı yaratmıştır. Güneşin ve çeşitli ışık kaynaklarının nûru olmasaydı, göz işe yaramazdı. Tehlikeli cisimlerden, yerlerden kaçamaz, faydalı şeyleri bulamazdı.

Akıl da, yalnız başına mâneviyatı, faydalı, zararlı şeyleri anlamıyor. Allahü teâlâ, akıldan faydalanmak için, Peygamberleri, din ışığını yarattı. Peygamberler, dünyâyâda ve âhirette rahat etmek yolunu bildirmeseydi, akıl bulamaz, işe yaramazdı. Tehlikelerden, zararlardan kurtulamazdı. İslâmiyete uymayan veya akli az olan kimseler ve milletler, peygamberlerden faydalanamaz. Dünyâyâda ve âhirette tehlikelerden, zararlardan kurtulamaz.

peygamber ve peygamberlik

Peygamberler hakkında Kur'ân-ı kerîm'de meâlen buyuruluyor ki:

Peygamberlerin üzerinizdeki (vazifesi) ancak ilâhî emirleri tebliğdir. Allah, açıkladığımız ve gizlediğiniz sözlerle hareketlerinizin hepsini bilir. (Mâide sûresi: 99)

Kâfirler, Allahü teâlânın emirleriyle Peygamberlerinin emirlerini birbirinden ayırmak istiyorlar. Bir kısmına inanırız; bir kısmına inanmayız diyorlar. Îmân ile küfür arasında bir yol açmak istiyorlar. Onların hepsi kâfirdir. Kâfirlerin hepsine Cehennem azâbını, çok acı azâbları hazırladık (Nisâ sûresi: 150-151)

Peygamberler göndermedikçe azap yapmayız. (İsrâ sûresi:15)

Peygamberleri, müjde vermek ve korkutmak için gönderdim. Böylece, insanların Allahü teâlâyâ öziir, bahâne yapmaları önlendi. (Nisâ sûresi:165)

vahiy ve vahiy şekilleri

Vahiy, Allahü teâlânın dilediği şeyleri, emir ve yasalarını vasıtalı veya vasitasız olarak peygamberlerine bildirmesine denir.

Allahü teâlâ, insanlar arasından seçtiği peygamber denilen kullarını vahiy ile şereflendirmiştir. Bu sûretle, insanlara, dünyâda ve âhirette rahat ve huzûra kavuşacakları esasları bildirmiştir. Vahiy, ilk peygamber Âdem aleyhisselâmdan son peygamber Muhammed aleyhisselâma kadar devâm etmiş ve onda son bulmuştur.

Peygamberimizin sallallahü aleyhi ve sellem mübârek yüzünde, vahiy esnâsında soğuk kış günlerinde bile yağmur tânecikleri gibi ter belirirdi. O sırada yanında bulunanlar vahiy geldiğini anlardı. Hattâ vahyin ağırlığını hissederler, o esnâda ellerini ve kollarını kaldıracak güçleri kalmazdı. Bir defâsında Peygamber efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem deve üzerinde iken, vahiy gelmiş, deve vahyin ağırlığına dayanamayarak arka ayakları üzerine çöküvermiştir.

Vahyin geliş usûlleri:

Muteber hadîs ve tefsîr usûlü kitaplarında bildirildiğine göre vahiy şu şekillerde gelirdi.

1. *Cebrâil aleyhisselâmın insan şekline girerek getirdiği vahiylerdir. Vahyin en kolay şekli de budur. Cebrâil çoğunlukla Peygamberimize Dihye isimli sahâbînin şeklinde gelirdi. Cibrîl hadîsinde bildirilenler böyledir.*

2. *Peygamberimizin uyanırken Cebrâil aleyhisselâm tarafından vahyin Peygamberimizin kalbine bırakılmasıdır.*

3. *Doğru rüyâlar. Bu, vahyin ilk şeklidir. Peygamberlerin bilhassa Peygamberimizin gördüğü rüyâlar, daha sonra uyanınca*

vahiy ve vahiy şekilleri

gerçek hayatta aynen meydana gelirdi. Hazret-i Âişe şöyle buyurur: "Peygamberimizin gördüğü rüyâlar aynen çıkardı. Bu rüyâlar sabah aydınlığı kadar açıktı."

4. Buhârî ve Müslim'de bildirildiğine göre Cebrâîlin görülmeden, şiddetli bir sesle vahyi bildirmesidir. İşitilen bu ses, ya vahiy meleğinin kendi sesi veya kanatlarının uğultusu idi. Kendisinde; korkutma ve azap bulunan âyetler bu şekilde gelirdi. Peygamberimiz, vahyin bu çeşidi gelirken, titrer ve terlerdi. Hattâ heyecanlanırdı.

5. Cebrâîl'in Peygamberimize uyku hâlindeyken gelmesidir.

6. Cebrâîl'in bizzat kendi şekliyle getirdiği vahiydir. Peygamberimize Hira Dağında gelen ilk vahiy bu şekilde olmuştur. Aynı durum Mîrâc hâdisesinde de meydana gelmiştir.

7. Peygamber efendimiz uyanırken, arada perde olmaksızın doğrudun Allahü teâlâ ile konuşması şeklindeki vahiydir. Mîrâc gecesi meydana gelmiştir.

8. Mîrâc gecesi beş vakit namazın farz olmasına dâir arada perde olmadan vukû bulan vahiy.

**ÂDEM
ALEYHİSSELÂM**

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

ÂDEM ALEYHİSSELÂM; Âdem aleyhisselâmın yaratılışı

Herşeyi yoktan yaratan, yokluktan varlık âlemine getiren Allahü teâlâdır. Allahü teâlânın ilk yarattığı şey, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın nurudur. Herşey Muhammed aleyhisselâmın hürmetine yaratılmıştır. Allahü teâlâ bir hadis-i kudsîde Muhammed aleyhisselâm için buyurdu ki:

- Sen olmasaydın, sen olmasaydın, hiçbir şeyi yaratmazdım.

Eshab-ı kiramdan Câbir bin Abdullah sordu:

- Ya Resulallah! Allahü teâlânın herşeyden önce, ilk yarattığı şey nedir?

Peygamberimiz şöyle buyurdu:

- Her şeyden önce, benim nurumu kendi nurundan yarattı. O zaman ne levh, ne kalem, ne cennet, ne cehennem, ne melek, ne gökler, ne yer-

yüzü, ne güneş, ne ay, ne insan, ne de cin vardı.

Allahü teâlâ, sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın nurunu yarattıktan sonra, bu nurdan âlemleri ve içinde olanları, sonra da Âdem aleyhisselâmı yarattı.

Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmı yaratmayı dileyince, meleklerle, yeryüzünde bir halife yaratacağını bildirdi. Melekler; "Ya Rabbî! Yeryüzünde fesat çıkaracak ve kan dökecek olan insanları niçin yaratıyorsun" dediklerinde, Allahü teâlâ, "Onlar fesat çıkarmazlar" dedi. Allahü teâlâ şöyle buyurdu:

- Sizin bilmediklerinizi ben bilirim, layık olmayanları layık yaparım! Uzak kalanları yaklaştırır, zelil olanları aziz ederim. Siz onların işlerine bakarsınız, ben kalblerine bakarım. Siz, günahsız olduğunuzla bakıyorsunuz. Onlar,

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

benim rahmetime sığınır-
lar. Sizin günahsız olduğunuzu beğendiğim gibi, onların günahlarını affetmeyi de severim. Benim bildiğimi sizler bilemezsiniz. Onları, ezeli olan lütfuma kavuşturur, ebedi olan lütfum ile hepsini okşarım.

Meleklerin, “Niçin yaratacağın” diye sormaları, yaratmasındaki hikmeti öğrenmek istediklerinden idi.

Allahü teâlânın emriyle, melekler, yeryüzünün değişik yerlerinden, kırmızı, beyaz, siyah, değişik renkte topraklar aldı. İnsanların değişik renkten olması bundandır.

Hadis-i şerifte şöyle buyuruldu:

- Allahü teâlâ Âdem aleyhisselâmı, yeryüzü-

nün her tarafından aldır-
dığı topraktan yarattı. Bu sebeple zürriyetinden siyah, beyaz, esmer, kırmızı renkte olanlar olduğu gibi, bazıları da bu renklerin arasındadır. Bazısı yumuşak, bazısı sert, bazıları hâlis ve temiz oldu.

Âdem aleyhisselâmın yaratılacağı toprak, yeryüzünün çeşitli yerlerinden alınıp, bir araya toplandıktan sonra, melekler, su ile çamur yapıp, insan şekline koydular. Allahü teâlâ, bu toprağı çeşitli safhalardan ve şekillerden geçirdi. Önce çamur hâline getirilip, bir müddet öylece kaldı ve balçık çamuru oldu. Bu çamur, şekil verilecek bir hâl alınca; insan suretine sokuldu.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Hazreti Âdem'e secde edilmesi

Âdem aleyhisselâm ruh verilmeden önce, bir müddet de insan sureti verilmiş bir hâlde bekletildi. Mekke ile Taif arasında kırk yıl yatıp, pişmiş gibi kurudu. Önce Muhammed aleyhisselâmın nuru alınca kondu ve Muharrem ayının onunda cuma günü ruh verildi.

Âdem aleyhisselâmın bedenine ruh verilmeden önce, melekler, Âdem aleyhisselâmın bedenini görüp, ondaki uygunluğa, ahenge ve yaratılışın güzelliğine, mükemmelliğine hayran kaldılar. "Allahü teâlâ bundan güzel bir şey halk etti mi acaba" dediler.

İblis, Âdem aleyhisselâmın ruh verilmemiş hâlindeki bedenini görünce, meleklerle dedi ki:

- Eğer o sizden üstün, faziletli kılınırsa ve ona hürmet etmeniz emredilirse ne yaparsınız?

Melekler, "Biz Rabbinizin emrine uyarız" dediler. İblis ise kendi kendine dedi ki:

- Eğer ona hürmet etmem emir olunursa isyan ederim. Çünkü, o topraktan, ben ise ateşten yaratıldım, ben ondan üstünüm.

Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmın bedenine ruh verince, ruhun cesede sirayet ettiği yerler canlanıp, ete dönüştü. Önce başına sirayet etti ve Âdem aleyhisselâm aksırdı. Allahü teâlâ ona, **Elhamdülillah**; yani âlemlerin Rabbine hamdolsun demesini ilham etti ve aksırdıkça böyle dedi.

Ruh, Âdem aleyhisselâmın gözlerine sirayet edince, cennetin meyvelerini gördü. Midesine yürüyünce, o meyvelerden yemeyi arzu edip, ruh henüz ayaklarına gelmediği hâlde, doğrulup kalkmak istedi. Bu sebeple Allahü

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

teâlâ; (İnsan aceleci bir tabiatta yaratılmıştır) buyurdu. (Enbiya: 37)

Allahü teâlâ Âdem aleyhisselâmın bedenine ruh vermeden önce, meleklerle, (Ona ruh verdiğim zaman, hepiniz ona karşı secde edin) buyurdu. Bu husus Kur'an-ı kerimde bildirilmiş olup, mealen şöyledir: (Rabbin o vakit meleklerle şöyle

demmişti: "Ben çamurdan bir insan yaratacağım. Onun yaratılışını tamamlayıp da tarafımdan ona ruh verdiğim zaman, hemen ona secdeye kapının." Bunun üzerine melekler hep birden secde ettiler.) (Sâd 71- 73)

Âdem aleyhisselâma ruh verilip, canlanıp ayağa kalkınca, Allahü teâlânın emri üzerine melekler, ona

Âdem Aleyhisselâmın yeryüzüne indirildiği rivayet edilen Serendip adası

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

karşı secde ettiler. Meleklerin Âdem aleyhisselâma karşı olan bu secdesi, namazda Allahü teâlânın emriyle Kâbe'ye yönelip secde etmek gibidir. Yani Kâbe istikametinde Allahü teâlâyâ secdedir.

İblis bu inceliği anlayamadı, kibirlenip, Âdem aleyhisselâma karşı secde etmedi. "O çamurdan yaratıldı. Ben ise ateşten yaratıldım. Ondan üstünüm" diye iddiada bulundu. Bundan dolayı, huzur-ı ilâhiden kovuldu. İsmi de kovulmuş, uzaklaştırılmış manasında, "Şeytan" kaldı.

Allahü teâlâ Âdem aleyhisselâmı en güzel bir surette yaratıp, ona ruh verdikten sonra, ona, her şeyin ismini ve faydasını öğretti. Allahü teâlâ yeryüzünde insanların bildiği bütün eşyanın isimlerini Âdem aleyhisselâma öğretmiştir. Mesela, insan, hayvan, vâdi, dağ, ova, tepe ve buna benzer isim-

leri, hatta karanlık ve uzunluğu da öğretti.

Bu hususlar Kur'an-ı kerimde şöyle bildirilmiştir: **(Allahü teâlâ, Âdem'e bütün isimleri öğretti. Sonra eşyayı meleklere gösterip; "Eğer sadıklar-sanız, bunların isimlerini bana haber verin" buyurdu. Melekler; "Biz seni tenzih ederiz, senin bize öğrettiğinden başka, hiçbir ilmimiz yok. Muhakkak sen herşeyi hakkıyla bilensin, üstün hikmet sahibisin" dediler.**

Allahü teâlâ, Âdem'e; "Ey Âdem! Eşyanın ismini meleklere haber ver" buyurdu. Âdem aleyhisselâm da meleklere, o isimleri haber verince, Allahü teâlâ; "Ben size demedim mi ki, göklerin ve yerin gayblerini ben bilirim. Açıkladığınızı da, gizlediğinizi de elbet ben bilirim" buyurdu.) (Bekara 30-33.)

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Şeytan'ın isyanı

Allahü teâlâ Âdem aleyhisselâmın bedenine rûh verdikten sonra melekleri ve cinleri haberdâr edip; "Âdem'e secde ediniz!" emrini verince, önce Cebrâil aleyhisselâm secde etti. Sonra sırayla; Mikâil, İsrâfil, Azrâil ve diğer bütün melekler secde ettiler. Secde eden meleklerin her biri, Allahü teâlâ tarafından çeşitli hizmetleri görmekle şereflendirildi. İblis, kibir ve gurûrundan secde etmedi.

Allahü teâlâ iblise meâlen; **"Ey mel'ûn! Âdem'e niçin secde etmedin?"** buyunca, İblis dedi ki: "Ben ondan daha hayırlıyım. Beni ateşten onu ise topraktan yarattın. Ateş; latîf, saf ve ışıktır. Elbette topraktan üstündür." diyerek bu bozuk kıyasını ileri sürdü. Böylece Allahü teâlânın emrine isyân etti. Ebedî olarak Cehennemlik oldu.

İblis, Âdem aleyhisselâma secde ediniz emrine uymayınca, Allahü teâlâ, **"Hemen Cennet'ten çık! Cennet'ten çık! Artık sen hor, alçak ve bayağı kimselersin."** buyurdu. İblis Cennet'ten koğulunca ölüm acısını tatmak istemediğinden veya sonsuz bir hayat yaşamak istediğinden dolayı Allahü teâlâyâ; "Bana halkın dirilip kaldırılacakları mahşer gününe kadar mühlet ver." diyerek dünyâda ve âhirette ölümsüz olmayı istedi. Allahü teâlâ da ona ölümden ve Cehennem azâbından kurtuluş olmadığını bildirip, birinci sûr üflenip bütün canlıların öleceği vakte kadar mühlet verdi. Böylece kıyâmet gününe kadar ömür verilip serbest bırakıldı.

İblis bunun üzerine "Öyle ise beni azdırmama yemin ederim ki, insanoğullarını saptırmak için muhakkak senin doğru yoluna oturacağım! Ves-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

vese verip, pusu kuracağım. Sonra da onlara; önlere, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım, musallat olacağım. Sen de onların çoğunu şükredici kul olarak bulamayacaksın.” dedi.

Allahü teâlâ buyurdu ki: **“Yemin ederim ki onlardan kim sana uyarsa, Cehennem’i hep sizden dolduracağım. Benim muhlas yani ihlaslı kullanım üzerinde senin bir hakimiyetin olamaz.”**

İblis, kendisine kıyâmete kadar ömür verilip, serbest bırakıldı. Âdem aleyhisselâmın evlâtları olan insanlara, dünyâda imtihan edilmek, denenmek için üç din düşmanı yaratıldı. Bunlar; **İblis** yâni **Şeytan**, insanın kendisi, yâni **nefsi** ve kötü arkadaştır. Allahü teâlânın râzı olduğu hak yoldan insanları saptırmak için uğraşacağına söz alan ve kıyâmete kadar da kendisine

mühlet verilen şeytan, herkese zarar yapmaya çalışır. İnsanın, besmelesiz ve haramdan yediği yiyeceklerle ve içeceklerle damarlarında dolaşmakta, mîdesine yerleşmekte ve kalbine vesvese vermektedir. Bu hâliyle insanlarda çeşitli maddî ve mânevî hastalıklara sebep olmaktadır. İnsanları aldatmak için en çok yalan, gıybet, koğuculuk, namazı terk ve tehir ettirmek, fâiz, kumar vs. gibi günâhlara alıştırmaktadır. İçki, fuhuş, zinâ ve kumar onun büyük yardımcısıdır. Bunları yaptırmak için kendisine, çocukları, insanlardan ve cinlerden kötü yolda olanlar yardımcı olur.

Şeytanın, insana bütün kötülükleri yaptırmak için bir gücü, kuvveti yoktur. O sâdece kalbe vesvese verir, bir şeyi güzel gösterir. Nefsine ve kötü arkadaşlarına aldanıp mağlup olan insan, onun

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

vesvesesine kanıp kötü işleri yapmaya başlar. Allahü teâlâyı unutmayanlara, dâimâ O'nun zikriyle meşgul olanlara, her işinde İslâmiyetin emir ve yasaklarına uygun davrananlara, haram ve şüphelilerden sakınanlara, zararı dokunamaz. Allahü teâlânın hâlis, seçilmiş kulları, şeytanın şerrinden muhâfaza altına alınmıştır. Şeytan, insanoğlu son nefesini teslim edinceye kadar onunla uğraşır ve son nefeste îmânsız gitmesi için elinden geleni yapmaya çalışır. Son nefeste îmânsız ölmek için şeytanın sevdiği kötü işlerden uzak durmak gerekir.

Hazreti Havva'nın yaratılması

Âdem aleyhisselâm kırk yaşında iken, Firdevs adındaki cennete götürüldü. Cennete girince, peygamberler sayısınca kür-

sîler konulmuş gördü. Her birinde ayrı ayrı oturdu ve her kürsîde oturdukça, o peygamberin nuru altında parlıyordu.

En son Muhammed aleyhisselâmın kürsîsinde oturdu. Melekler yetmiş bin adet nurdan meşaleyi başı üzerinde tuttular. O kadar aydınlık oldu ki, evvelki nurların hiçbirisi kalmadı. Her biri görünmez olup, güneş çıkınca yıldızların kaybolması gibi oldu. Bu hâl Âdem aleyhisselâmın Muhammed aleyhisselâma muhabbetini artırdı.

Âdem aleyhisselâm cennete girince, cennet yemeklerine ve meyvelerine rağbet eyledi. Cennet bağlarını, bahçelerini ve cennet köşklerini dolaşmaya başladı. Canı her ne isterse, hemen hazır olurdu. Lâkin yaratılışı îcabı olarak, kendi cinsinden arkadaş bulup, onunla yakınlık kurmak istedi. Bu düşüncede iken uyuyu-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

verdi. O esnada Allahü te-
âlâ Âdem aleyhisselâmın
sol kaburga kemiğinden
Hazreti Havva'yı yarattı.
Âdem aleyhisselâm uyku-
dan uyanınca, başucunda,
ayakta duran bir kadın
gördü ve ona dedi ki:

**- Sen kimsin? Niçin ya-
ratıldın?**

O da; "Ben sana zevce,
eş olarak yaratıldım" diye
cevap verdi.

Hazreti Havva valide-
mizin yaratılmasından,
Âdem aleyhisselâmın hiç
haberi olmadı. Hazreti
Havva, Âdem aleyhisse-
lâm suretinde, onun bo-
yunda, onun şeklinde ve
renginde idi.

Kur'an-ı kerimde şöyle
buyuruldu:

**(Ey insanlar, sizleri bir
tek şahıstan yaratan, o şa-
hıstan da zevcesini vücud-
da getiren, ikisinden de
birçok erkeklerle kadınlar
halkeden Rabbinizden
korkun ve günah işlemek-
ten sakının...) (Nisâ: 1)**

Allahü teâlâ Âdem
aleyhisselâma Hazreti
Havva ile birlikte cennette
yerleşmelerini ve cenne-
tin meyvelerinden dile-
dikleri kadar yemelerini
bildirdi. Fakat cennette
bir ağaç için, "**Bu ağaca
yaklaşmayın, bundan ye-
meyin**" buyurdu. Onu ya-
sakladı ve, "**Bundan yer-
seniz zahmete düşer,
üzülürsünüz**" buyurdu.

Yeryüzüne indirilmeleri

Âdem aleyhisselâm,
Hazreti Havva ile cennette
iken, şeytan, onlara düş-
manlık besleyip, aldat-
mak ve öc almak için ha-
rekete geçti. Bu hususta
Kur'an-ı kerimde mealen
şöyle buyurulmaktadır:

**(Ve biz demiştik ki; ey
Âdem, sen zevcenle cen-
nette kal. Cennetin ni-
metlerinden ikiniz de bol
bol yiyin. Fakat şu ağaca
yaklaşmayın, yoksa nef-
lerine zulmedenlerden
olursunuz.) [Bekara 35]**

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Şeytan, Âdem aleyhisselâma ve Hazreti Havva'ya düşmanlık besleyip, onları, içinde buldukları nimetten mahrum etmek istiyordu. Bunun için hile düşünüyor, onları yanıltma yolları arıyordu. Onlara, kendilerine yasak edilen ağacın meyvesinden yedirmeyi ve böylece cennetten çıkarılmalarını istiyordu.

İblis, yasak ağaçtan yedirmek için, Hazreti Âdem ile Hazreti Havva'yı cennetin dışından gözetleyerek fırsat kolluyordu. Bir defasında Âdem aleyhisselâm ile Hazreti Havva, cennetin kapısının yakınında dolaşırken, şeytan onların dikkatini çekmek istedi. Bunun için karşılarında ağlayıp sızlayarak feryat etti. İblis'e sordular:

- **Neden böyle feryat ediyorsun?**

İblis de, "Ben, sizin öleceğinize ve bu sebepten de içinde bulunduğunuz

nimetlerden ayrılacağınıza ağlamaktayım" diye cevap verdi. Sonra sözüne devam edip dedi ki:

- Size ebedilik ağacını göstereyim mi? Eğer o ağaçtan yerseniz, iki melek olursunuz ve cennette devamlı kalırsınız, sona ermeyen bir devlete kavuşursunuz.

Ayrıca, konuşmalarının sonunda, "Ben, muhakkak sizin iyiliğinizi istiyorum" diyerek de yemin etti.

İblisin bu sözleri ve yemini üzerine, Hazreti Havva ile Âdem aleyhisselâm, onun, kendilerine düşman olduğunu unuttular. Önce Hazreti Havva, sonra da onun teşviki ile Âdem aleyhisselâm, unutarak, kendilerine yasak edilen ağacın meyvesinden tattılar.

Âdem aleyhisselâmın bu yasak edilen ağaçtan yemesi **zelle** idi. Yani doğrular arasında, en doğruyu seçmemekti. Günah

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

değildi. Kur'an-ı kerimde bu hususta şöyle buyruldu: **(Doğrusu bundan önce, Âdem'e, bu ağaçtan yeme diye emrettik de unuttu.)** [Tâhâ 115]

Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâma buyurdu ki:

- **Sana cennette pek çok şeyi mubah ettiğim hâlde, niçin yasak ettiğim ağacın meyvesinden yedin?**

Âdem aleyhisselâm şeytanın yemin ettiğini söyleyip, dedi ki:

- Ya Rabbi! Ben bir kimsenin senin adına yalın yere yemin edeceğini zannetmiyordum! Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâma tekrar buyurdu:

- **Seni yasak ettiğim ağacın meyvesinden yemeye teşvik eden sebep nedir?**

- Ya Rabbi! Bu işe beni Havva teşvik etti.

Âdem aleyhisselâm ile Hazreti Havva, cennette iken, kendilerine yasak edilen ağacın meyvesin-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

den, unutarak yemelerinden dolayı yeryüzüne indirildiler.

Âdem aleyhisselâm, cennetten, cuma günü ikindi ve akşam arasında çıkarılarak, Hindistan'da **Seylan** (Serendib) adasına, Hazreti Havva da **Cidde**'ye indirildi. Şeytan ise çok hakîr ve perişan bir hâlde, cennetin civarından, taşlık bir yere indirildi. Bu hususta Kur'an-ı kerimde mealen şöyle buyuruldu:

(Nihayet şeytan, onların, [Âdem ve Havva'nın], cennetten çıkarılmalarına ve içinde buldukları nimetten uzaklaştırılmalarına sebep oldu.) [Bekara 36]

Hazreti Âdem'in Havva ile buluşması

Âdem aleyhisselâm cennetten yeryüzüne indirilince, gözünün yaşı dinmedi. Hadis-i şerifte şöyle buyuruldu: **(Âdem aleyhisselâmın gözünün**

yaşları, zürriyetinin göz yaşlarıyla tartılsa, Âdem'in göz yaşları bütün evladının göz yaşlarından ağır gelirdi.)

Âdem aleyhisselâm ve Hazreti Havva, cennetten yeryüzüne ayrı yerlere indirildikten sonra, senelerce ayrı kaldılar. Âdem aleyhisselâm Hindistan'da, Hazreti Havva validemiz de Arabistan'da kaldı. Dünyanın dert ve sıkıntılılarına katlandılar. Cennetten ayrı kalmanın üzüntüsü ile uzun yıllar ağlayıp gözyaşı döktüler.

Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Âdem aleyhisselâm, zellesi sebebiyle cennetten çıkarılınca dedi ki:

- Ya Rabbi! Beni, Muhammed'in hürmetine affet.

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- **Ya Âdem! Sen Muhammed'i nasıl bildin? Daha ben Onu yaratmadım?**

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Âdem aleyhisselâm şöyle cevap verdi:

- Ya Rabbi! Beni yarattıp, bana ruh verdiğin zaman, gözümü açıp baktığımda, Arş'ın kenarında "Lâ ilâhe illallah Muhammedün resulullah" yazılı gördüm. İsmi isminle yazdığından, yarattıklarından en çok sevdiğin Odur.

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- **Doğru söyledin ey Âdem. Mahlûkatımdan en çok sevdiğim Odur. Onun hürmetine af dilediğin için, seni affettim.)**

Daha sonra, Allahü teâlâ buyurdu ki:

- **Ya Âdem, sen dünyada meşakkat ve tevbeye zürriyetini vâris kıldın. Onlardan biri bana duâ edip, tazarruda bulunduğu zaman, senin tevbeni ve duânı kabul ettiğim gibi, onun da tevbesini ve duâsını kabul ederim. Onlardan biri, benden af**

ve magfired dileyip, bana sığınırca, tevbesini kabul ederim. Çünkü ben tevbeleri kabul ediciyim.

Ey Âdem, ben, günah-tan tevbe edenleri, cennette haşrederim. Onları mezarlarından neşeli ve güler yüzlü oldukları hâlde, duâları kabûl edilmiş olarak kaldırırım.

Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmın tevbesini kabul ettikten sonra, Kâbe-i şerifi inşa etmesini emretti.

Allahü teâlânın tevbesini kabul edip, Kâbe'yi inşa etmesini emrettikten sonra, Âdem aleyhisselâm, Hindistan'dan Arabistan'a gitti. Arabistan'a varınca, Arafat'ta Hazreti Havva validemiz ile buluştu.

Bu sırada Hazreti Havva da Âdem aleyhisselâmı aramak için Cidde'den Arafat'a gelmişti. Arafat ovasında Müzdelife'de buluştular. Hazreti Havva

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

onu tanıyamadı. Cebrail aleyhisselâm tanıştırdı. Nice seneler ayrı kalmanın üzüntüsü gidip, sevinç ve ferahlığa kavuştular. Beraberce Mina'ya gittiler.

Ahd ü mîsak

Âdem aleyhisselâmın kıyamete kadar gelecek olan çocukları, Arafat meydanında, belinden zerrelere hâlinde çıktı. Allahü teâlâ onlara buyurdu ki:

- **Ben sizin Rabbiniz değil miyim?**

Hepsi, **"Evet, sen bizim Rabbimizsin"** dediler. Sonra hepsi zerrelere hâlinde, Âdem aleyhisselâmın beline girdi. Buna **ahd ü mîsak, söz verme** denir. Ayrıca **Kâlû Belâ** diye de meşhur olmuştur.

Ahd ü mîsak, Kur'an-ı kerim ve hadis şerif ile sabittir. Nitekim ayet-i kerime mealen şöyle buyurulmaktadır: **(Hani,**

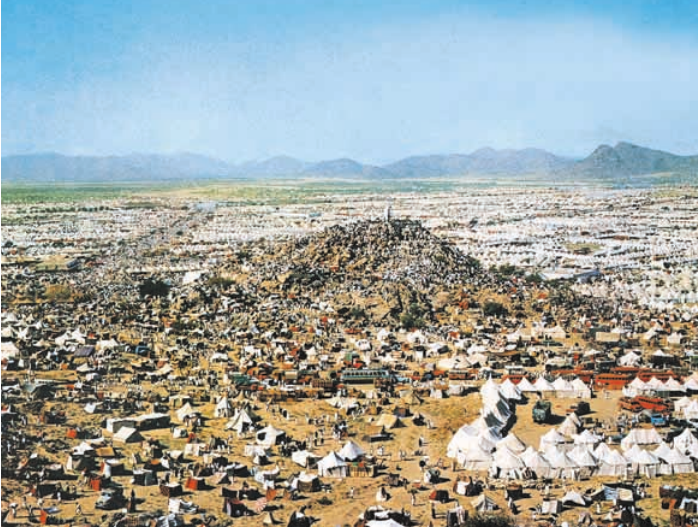
Rabbin, Âdemoğullarından, onların sulblerinden zürriyetlerini çıkarıp, kendilerini, nefslerine şahit tutmuş; "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" **buyurmuştu. Onlar da;** "Evet, Rabbimizsin, şahit olduk" **demişlerdi.**

İşte bu şahit tutma kıyamet günü; "Bizim bundan haberimiz yoktu" **dememeniz içindi. Yahut,** "Daha evvel atalarımız Allaha şirk koşmuştu. Biz de onlardan sonra gelen bir nesiliz. Şimdi o bâtil yolda olanların işlediği günahlar yüzünden bizi helak mı edeceksin" **dememeniz içindi...**) [A'raf 172]

İnsanların çoğalması

Hazreti Havva valide-miz Âdem aleyhisselâm ile buluştuktan sonra, biri kız, biri erkek olmak üzere yirmi defa ikiz; tek olarak da Şît aleyhisselâmı dünyaya getirdi.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Âdem Aleyhisselam ile Hazreti Havvâ'nın Cennet'ten çıkarıldıktan sonra yeryüzünde buluştukları ilk yer olan Arafat Ovası ve Müzdelife

Cebrail aleyhisselâm Âdem aleyhisselâma rençberlik işlerini, ekip biçmeyi öğretti. Rençberlik ve diğer pek çok işle meşgul oldu.

İlk insanlar, bazı tarihçilerin zannettiği ve İslâm dinine inanmayanların uydurduğu, bazı filmlerde gösterildiği gibi, ilimsiz, fensiz, görgüsüz, çıplak, vahşî kimseler değildi.

Evet bugün, Asya, Afrika çöllerinde ve Amerika ormanlarında tunç devrindekilere benzeyen vahşîler yaşadığı gibi, ilk insanlarda da bilgisiz, basit yaşayanlar vardı.

Fakat, bundan dolayı, ne bugünkü, ne de ilk insanların hepsi için, vahşîdir denilemez. Âdem aleyhisselâm ve ona iman edenler, şehirlerde

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

yaşardı. Okumak, yazmak bilirdi. Demircilik, iplik yapmak, kumaş dokumak, çiftçilik, ekmek yapmak gibi sanatları vardı.

Nitekim Hâkim'in bildirdiği hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, Âdem'e, sanatlardan bin türlü sanat öğretti ve ona şöyle buyurdu: "Evlatlarına ve zürriyetine rızık hususunda sabredemezlerse, bu sanatlardan biri ile rızık talep etmelerini" söyle.)

Kâbe'nin inşa edilmesi

Âdem aleyhisselâm, yeryüzüne indirilmesi sebebiyle çok üzülmüyor ve günlerini ağlamakla geçiriyordu. Onun üzüntüsüne melekler de ortak oluyorlardı. Bir defasında Âdem aleyhisselâm secdedeyken şöyle arzetti:

- Ya Rabbî! Bana ne oldu ki, artık meleklerin seslerini, senin zatını tesbih ve takdis etmelerini duya-

mıyorum. Onları göremiyorum Cenab-ı Hak buyurdu ki:

- Ey Âdem! Senden sâdır olan zelle, meleklerin tesbihini işitmene mânidir. Ancak benim yeryüzünde bir beytim vardır. Sen onun temelini bulup, üzerine bir beyt bina et. Beni takdis ve beytin etrafını tavaf et!

Ey Âdem! O beyti Mekke'de kıldım. Evladından her kim beytime gelip, sadece benim rızamı isterse, bizzat beni ziyaret eden misafirim gibidir. Bunları şanıma layık bir şekilde ağırlarım ve bütün ihtiyaçlarını gideririm.

Ey Âdem! Sen sağ oldukça Beytullah'ı tamir et! Senden sonra gelecek peygamberler ve ümmetler de zaman zaman onu tamir edecekler ve en son peygambere kadar bu böyle sürüp gidecektir.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Âdem aleyhisselâm, Allahü teâlânın bu emri ile **Serendip** adasından Mekke'ye doğru yürümeye başladı. Bir melek kendisine yol gösteriyordu. Mekke-i mükerremenin bulunduğu yere gelince, Allahü teâlâ ona yardımcı melekler gönderdi.

Melekler, Beyt-i Mâmur'un tam hizasına gelecek şekilde, yedi kat yere kadar varan bir temel kazdılar. Kazılan bu temelle, toprak seviyesine kadar, otuz kişinin ancak kaldırabileceği büyüklükte taşlar yerleştirdiler.

Böylece Kâbe inşa edildi. Allahü teâlâ cennetten **Hacer-ül esved** taşını indirdi. Hacer-ül esved o zamanlar beyaz idi. Sonra günahkârların el sürmesiyle karardı.

Âdem aleyhisselâm, Kâbe'yi inşa ettikten sonra, Allahü teâlâyâ sordu:

- Ey Rabbim! Şüphesiz ki, her çalışanın bir mükâ-

fatı vardır. Acaba benim mükâfatım nedir?

Cenab-ı Hak buyurdu ki:

- **Ey Âdem! Benden ne istersen iste!**

Âdem aleyhisselâm, "Ya Rabbî! Beni tekrar cennete gönder" diye yalvardı. Allahü teâlâ da; "**Bu senin için hakikat olacaktır**" buyurdu. Bunun üzerine Âdem aleyhisselâm dedi ki:

- Ey günahları bağışlayan Rabbim! Kendi günahlarımı itiraf ettiğim gibi, zürriyetimden de, işledikleri günahlarını ikrar edip, sana yalvararak, bu beytin çevresinde tavaf yapanları da affetmen için yalvarırım.

Allahü teâlâ yine buyurdu:

- **Ey Âdem! Ben seni affettim. Senin zürriyetinden bu beyti ziyaret edip de, günahlarından tevbe edenleri de affettim.**

Allahü teâlâ Hazreti Âdem'e şöyle vahyetti:

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

“Ey Âdem, başına bir iş gelmeden önce şu beyti haccet.” Âdem **“Ya Rabbi, başıma gelecek iş nedir?”** dedi. Buyurdu ki: **“sorduğun o şey ölümdür.”** Âdem **“Ölüm nedir?”** dedi. Buyurdu ki; **“sen onu tadacaksın.”**

Âdem aleyhisselâm, Allahü tealanın emri ile, Kabe-i şerifi inşa edip, ilk tavafını yaptıktan sonra, melekler kendisine dediler ki:

- Ey Âdem! Haccın mübarek olsun.

Âdem aleyhisselâm onlara; **“Siz tavaf esnasında neler söylüyorsunuz”** diye sordu. Melekler de şöyle cevap verdiler:

- **“Sübhânallahi vel-hamdülillahi velâ ilâhe illallahü vallahü ekber”** diyoruz.

Âdem aleyhisselâm onlara buyurdu ki:

- **“Velâ havle velâ kuvvete illâ billah”** cümlesini de buna ilâve ediniz.

Âdem aleyhisselâm tavaftan sonra, kapı önünde iki rekât namaz kıldı ve Mültezem'e gelip şu duâyı yaptı:

“Yâ Rabbî! Senden kalbime nüfuz edecek şüphesiz ve dosdoğru bir iman ve benim hakkımda senin hükmettiklerine razı olma kudreti vermen için yalvarıyorum.”

Allahü teâlâ şöyle buyurdu:

“Ey Âdem! Benden bazı dileklerde bulundun. Ben bu dileklerini senin için kabul ettim. Senin zürriyetinden bu şekilde duâda bulunanların da duâlarını kabul edip, düşünce ve sıkıntılarını yok edeceğim. Kederlerini dağıtıp, mallarını koruyacağım...”

Âdem aleyhisselâmın yaptığı bu duâyı okumak, o zamandan bu güne kadar devam etmiş, tavafın bir sünneti hâline gelmiştir.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Kâbe daha sonra Nuh tufanında yıkılmış ve temelleri kalmıştı. Kâbe'nin, Nuh tufanından sonra İbrahim aleyhisselâma kadar yeri belirsiz olup, yalnız bulunduğu saha bilinmekteydi. Bu bölge kırmızı topraklı ve sel sularının yükselmeyeceği kadar tümsek bir tepe durumunda idi. İbrahim aleyhisselâm yeniden inşa edinceye kadar böyle kaldı.

Resullerin ilki

Âdem aleyhisselâm ve Hazreti Havva, daha sonra Şam'a geldiler. Burada evlatları çoğaldı. Neslinde kırk bin kişiyi gördü. Oğullarına ve torunlarına peygamber olarak gönderildi. Kendisi aynı zamanda ilk din getiren, yani resul peygamberdi. "Ülül'azm" denilen altı büyük peygamberden ilkidir. Bazı sapıklar Hazreti Âdem'in resul olduğuna inanmamaktadırlar. Haz-

reti Âdem'in peygamber olduğuna inanmayan dinden çıkar, kâfir olur.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: **Resullerin ilki Âdem'dir....**

Cebrail aleyhisselâm kendisine on iki defa geldi. Kendisine on suhuf (forma) kitap verildi. Bu kitapta; iman edilecek hususlar, çeşitli diller ve lügatler, her gün bir vakit namaz kılmak, gusül [Boy abdesti] almak, oruç tutmak, leş, kan, domuz eti yememek, ilaçlar, hesap, geometri gibi şeyler bildirildi.

Ayrıca fizik, kimya, tıp, eczacılık, matematik bilgileri öğretildi. Hazreti Âdem ve çocukları şehirlerde yaşarlardı. Okuma-yazma bilirlirdi. Demircilik, doku macılık, çiftçilik gibi sanatları vardı. Otlarla değil, buğdaydan ekmek yapıp, onunla beslenirdi. Altın üzerine para dahî basılmış, maden ocakları işletilip, çeşitli aletler yapılmıştı.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Hâbil ve Kâbil

Hâbil ve Kâbil, Âdem aleyhisselâmın oğullarından ikisiydi. Peş peşe birer kız kardeşe ikiz olarak doğmuşlardı. Beraber yaşayıp, beraber büyüdüler. Âdem aleyhisselâmın ilk çocuğu Kâbil ve ikincisi onun ikiz kız kardeşi Aklimâ idi. Bunlardan sonra Hâbil ve sonra ikizi olan Lebûdâ doğdu.

Büyüdükleri zaman, Allahü teâlâ, Hazreti Âdem'e, Kâbil'i, Hâbil'in; Hâbil'i de Kâbil'in ikiz kız kardeşi ile evlendirmesini emretti. Âdem aleyhisselâm zamanında, insanların çoğalmasa lazımdı. Bunun için, bir erkeğin kendi kız kardeşi ile evlenmesi helal idi, caiz idi. İnsanlar çoğalınca, buna lüzum kalmadı. Allahü teâlâ haram kıldı.

Kâbil'in ikiz kızkardeşi, Hâbil'inkinden daha güzel idi. Bu sebeple Kâbil, Hâbil'in kendi ikiz kız kardeşi

ile evlendirilmesine razı olmadı. Hatta dedi ki:

- Ben, kardeşim ile evlenmeye daha lâyıyım.

Bunun üzerine Hazreti Âdem, Kâbil'e, "**Kızkardeşin sana helal değildir**" dedi.

Fakat Kâbil, babası Hazreti Âdem'in sözünü kabul etmedi ve düşünce-sinde ısrar etti. Kâbil, Allahü teâlânın, babasına böyle bir evlendirmeyi emrettiğine inanmadı. Âdem aleyhisselâm, Allahü teâlânın emrinin böyle olduğunu, buna uymak gerektiğini, Kâbil'e îzah etti. Fakat Kâbil bunu kabul etmedi.

Bu durum karşısında Âdem aleyhisselâm, Kâbil ile Hâbil arasındaki ihtilafı hâletmek için buyurdu ki:

- **Allahü teâlâ her şeyi bilendir. Bu işi hâletmek için bir şey adayınız!**

Hâbil çobanlık, Kâbil de rençberlik yapardı.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Hâbil koyunları arasından en güzel bir koç seçip getirdi. Kâbil ise buğdayları arasından en kötü kısımları toplayarak bir bağ buğday getirdi. Bu hususta da çok hasis davranmıştı.

Hâbil ve Kâbil, Âdem aleyhisselâmın tavsiyesi üzerine, adaklarını getirip, bir dağ üzerine koydular. Hâbil'in koçu üzerine gökten beyaz bir ateş inip, yaktı. Böylece Hâbil'in adağının kabul edildiği ve Kâbil'in haksız olduğu anlaşıldı.

O zamanlar, Allahü teâlâ, ilâhi bir hikmetle, kabul buyurduğu adak üzerine bir ateş gönderir, ateş onu yakıp, yok ederdi. Kabul olunmayan adak ise, olduğu gibi kalırdı. Bu durum İsrailoğulları zamanına kadar böyle devam etti. Bundan sonra Allahü teâlâ, kimin adağını kabul edip etmediğini kıyamete kadar gizledi.

Kâbil kendi adağının kabul edilmediğini ve haksız olduğunu anladığı hâlde, ilâhi hükme karşı gelip, haksızlığa dalıyor, nefesine zulmediyordu. Kardeşi Hâbil'e karşı, duyduğu derin bir kıskançlık ve nefret ile düşmanlık besliyordu. Hatta ona diyordu ki:

- Yemin ederim ki, seni öldüreceğim!

Hâbil ise gayet yumuşak davranıyor, karşılık vermiyor ve Kâbil'e nasihat ederek diyordu ki:

- Eğer sen, öldürmek için bana el uzatırsan, ben seni öldürmek için el kaldırmam. Çünkü ben, âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım.

Kâbil, Hâbil'in yumuşak davranmasını anlayacak ve onun doğru sözlerini kabul edecek hâlden uzak olduğu için, Hâbil'e karşı olan tutumunu değiştirmede. Onu öldürmeye kararlı idi. Âdem aley-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

hisselâmın hacca gittiği bir sırada, Kâbil ıssız bir yerde, elinde bir taşla Hâbil'in yanına gitti. Hâbil, o sırada sürülerinin başında bulunuyordu. Kâbil, Hâbil'e dedi ki:

- Seni mutlaka öldüreceğim!

- **Niçin?**

- Sen, benim güzel kızkardeşimle evleniyorsun, ben ise senin güzel olmayan kızkardeşin ile evleniyorum. Hem ebeveynim, senin benden daha üstün olduğunu konuşuyorlar.

Bunun üzerine Hâbil şöyle cevap verdi:

- **Eğer böyle bir şey yaparsan, büyük suç ve günah işlemiş olursun. Yerin de cehennemdir ve zâlimlerin cezası budur.**

Hâbil, böyle söylemekle kardeşine nasihat etti. Onu uyandırmak, kardeşini öldürme işini yapmaktan sakındırmak istedi. Böylece, hem kendisi öldürülmekten ve hem de

kardeşi böyle bir günahı işleyip, günahkâr olmaksızın kurtulacaktı. Zira o, Allahü teâlânın emrine muhalefet edenlerin, Allahü teâlânın huzurunda mahcup olacaklarını biliyordu.

Kâbil, Hâbil'in sözlerini ve nasihatlarını dinlemedi. Şeytanın vesvesesine uyarak Hâbil'i öldürmek için kararlı ve ısrarlı davranıyordu. Nihayet onu öldürmek için harekete geçti.

Kâbil, ıssız bir yerde, kardeşi Hâbil'i öldürmeye teşebbüs ettiğinde, nasıl öldüreceğini bilemiyordu. Bu sırada şeytan, insan kılığına girerek karşısına çıktı. Bir kuş tutup, kuşun başını taş üzerine koydu. Başka bir taş daha alıp kuşun başına vurarak, başını ezmek suretiyle öldürdü. Böylece Kâbil'e, kardeşi Hâbil'i nasıl öldüreceğini gösterdi.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Kâbil bu hâli görüp, kardeşini aynı şekilde öldürmek üzere harekete geçti. Hâbil'i uyurken, başına bir taş ile de vurarak şehit etti. Yeryüzünde dökülen ilk kan budur. İlk şehit Hâbil, ilk katil de Kâbil oldu. Böylece Kâbil ilk kötü çığır açan kimse oldu. Bu sebeple kıyamete kadar, haksız yere insan öl-

düren herkesin günahına Kâbil ortak oldu. Bunun gibi, kim kötü bir çığır açarsa, o çığır devam ettiği müddetçe, ona da günah yazılır. Nitekim hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Zulüm ile öldürülen her insanın kanından, günahından, Âdem'in birinci oğlu Kâbil'e bir pay ay-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

rılır. Çünkü cinayeti âdet edenlerin önderi odur.)

Kâbil'in kardeşini öldürmesi hususunda Kur'an-ı kerimde de şöyle buyuruldu:

(Nihayet Kâbil, nefsine uyarak kardeşi Hâbil'i öldürmeye kalkışmış ve sonra onu öldürmüştü. Böylece ziyana uğrayanlardan olmuştur.) [Maide 30]

Kâbil, kardeşi Hâbil'i öldürünce, cesedini ne yapacağını bilemedi. Önce onu bir sahraya bıraktı. Yırtıcı kuşlar Hâbil'in cesedi üzerine hücum etti. Bunun üzerine Kâbil, Hâbil'in cesedini bir torbaya koyup, sırtına aldı ve taşımaya başladı. Ceset sırtında, ne yapacağını bilmez bir hâlde iken, yırtıcı kuşlar da cesedi yere bırakmasını bekleyerek, üzerinde dolaşıyordu.

Kâbil böyle şaşkın bir hâlde iken, Allahü teâlâ iki karga gönderdi. Bu iki

karga birbirine hücum edip, dövüştüler ve neticede karganın biri, diğerini öldürdü. Sonra da öldüren karga, ayakları ve gagasıyla yeri kazıp, öldürdüğü kargayı yere gömdü.

Kâbil, bu hâdiseyi görerek, Hâbil'in cesedini ne yapacağını öğrendi. Kâbil kendi kendine; "Bana yazıklar olsun. Karga kadar olmaktan âciz kaldım" dedi. Hâbil'in cesedini yere gömdü.

Bu husus Kur'an-ı kerimde mealen şöyle bildirilmiştir:

(Allahü teâlâ, kardeşinin ölüsünü nasıl gömeceğini göstermek üzere, ona, yeri eşeleyen bir karga gönderdi. "Bana yazıklar olsun! Kardeşimin ölüsünü örtmek için, bu karga kadar olmaktan âciz kaldım" dedi de, yaptığına pişman oldu.) [Mâide 31]

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Kâbil'in bu pişmanlığı tevbe değildi. Karga kadar akıl edemediği için idi. Yoksa tevbesi kabul olurdu.

Âdem aleyhisselâm bu hâdiseye pek ziyade üzüldü. Bunun üzerine Cebrail aleyhisselâm, onu teselli için geldi ve; **"Allahü teâlâ yakında sana bir evlat verecek ve ahir zaman peygamberi Muhammed aleyhisselâm onun neslinden gelecek"** müjdesini getirdi. Bu Şît aleyhisselâm idi. Bu sebeple ismi **Şît**, yani Allahü teâlânın ih-sanı, hediyesi manasındadır. Âdem aleyhisselâmın bütün çocukları ikiz doğduğu hâlde, Şît aleyhisselâm tek doğdu.

Kâbil, kardeşi Hâbil'i öldürdükten sonra perişan, uykusu ve huzuru kaçmış bir hâlde idi. Büyük bir günah işlediğinden ve çok kötü bir iş yapmış olduğundan dolayı, çok bedbaht idi. Babasına karşı mahcuptu. Cezadan korkuyordu.

Ateşperestlik ortaya çıktı

Kâbil, evlenmek istediği ve bu sebeple kâtil olduğu kızkardeşini de alıp, uzaklara kaçtı. Yıllarca avâre ve başıboş dolaştı. Rivayet edildiğine göre, şeytan, Kâbil'in karşısına çıkıp dedi ki:

- Kardeşin Hâbil ile adak takdim ettiğinizde, Hâbil'inkine ateş isabet edip yakması ve onun adağının kabul olunması, Hâbil'in ateşe tapması sebebiyledir. Sen de kendin için ve senden sonra gelecek neslin için bir ateş yak, ona tap!

Şeytan böyle söyleyerek Kâbil'i aldattı. Kâbil de bir yer yapıp, orada ateş yakarak tapmaya başladı ve böylece ateşperestlik ortaya çıktı.

Kâbil'in çocukları ve nesli azgın bir topluluk hâlini alıp, kendilerine, çeşitli çalgı aletleri yaptılar. Oyun, eğlenceye dal-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

dılar. İçki içtiler, ateşe tap-
tılar, fuhuş ve zina yaptılar.
Nihayet Allahü teâlâ, onları,
Nuh aleyhisselâm zamanında,
tufanda suda boğup helak etti.

Hâbil ve Kâbil kıssası hakkında
Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Ey insanlar! Âdem'in iki oğlu sizin için nümunedir. Siz, o ikisinden hayırlı, iyi olanına, Hâbil'e benzeyiniz! Şerli, kötü olanına, Kâbil'e benzemeyiniz!)

Âdem aleyhisselâmın mucizeleri

Âdem aleyhisselâm, yırtıcı hayvanlar ile konuşurdu. Bu mucizesinin sebebi şöyledir: Âdem aleyhisselâm, evladından bir kabileye uğrayıp, onlarla görüşmüştü. Bu kabile, dağda yaşayan vahşî hayvanların, kendilerine musallat olduğunu bildirip, şikayet etmişlerdi.

Âdem aleyhisselâm, o civarda bulunan yırtıcı hayvanları çağırırdı. Hepsini toplandı. Bu vahşî hayvanları, **“Evladıma niçin eziyet verip, rahatsız ediyorsunuz”** diyerek azarladı.

Toplanan vahşî hayvanlar dile gelip, dediler ki:

- Bunlar arasında gıybet, nemîme [koğuculuk, söz taşımak] gibi kötü huylar yayıldığı için, biz onlara eziyet ediyoruz, sıkıntı veriyoruz.

Bunun üzerine Âdem aleyhisselâm, evlatlarına, iyi geçinmelerini, birbirleriyle çekişmemelerini emretti. O kabile de gıybet, dedikodu gibi kötü huyları terkedip, iyi geçindiler. Bundan sonra hayvanlar onlara zarar vermedi.

Âdem aleyhisselâm uzak bir yere gitmek isteyince, mesafeler kısılır ve oraya kısa zamanda ulaşırdı. Âdem aleyhisselâm

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Hazreti Havva ile cennetten yeryüzüne indirildiğinde, kendisi Seylân (Seyrendip) adasına, Hazreti Havva da Cidde'ye indirilmişti. Aralarındaki mesafe çok uzaktı.

Âdem aleyhisselâm yasak edilen ağaçtan yemesi sebebiyle, cennetten çıkarıldığı için, hem de Hazreti Havva'dan ayrı kalmanın acısıyla tevbe edip, Allahü teâlâdan af diledi. Tevbesi kabul olduktan sonra, Hazreti Havva ile buluşmak için Allahü teâlâyâ duâ etti. Allahü teâlâ duâsını kabul edip, ona uzun mesafeleri kısa zamanda alma mucizesini verdi.

Böylece uzaklıklar yakın kılındı. Kısa zamanda Hindistan'dan Mekke'ye vardı ve Arafat ovasında Hazreti Havva ile buluştu. Kavuştukları bu ovaya, orada buluşmalarından dolayı Arafat denilmiştir.

Âdem aleyhisselâm, Kâbe-i muazzamayı yaptıktan sonra, Hindistan'a gidip orada dünya işlerinden ziraat, ticaret yapıp, evlatlarını yetiştirmekle meşgul oldu. Peygamber olduğu bildirilince, Allahü teâlânın emirlerini tebliğ etti.

Bu sıralarda evladı ve torunları çoğalmıştı. Bunlar, birbirleriyle gayet iyi geçiniyorlar ve mesut bir hayat yaşıyorlardı. Âdem aleyhisselâmın evladından Kâbil, Hâbil'i şehit edince, aralarında bir karışıklık çıktı. Kâbil oradan kaçıp gitti. Aradan kırk sene geçmişti. Kâbil'in evlatları haramlara dalıp, kötü işlerle meşgul oluyordu.

Allahü teâlâ Âdem aleyhisselâma Kâbil'in evlatlarını dine davet etmesini emretti. Âdem aleyhisselâm, onları dine davet edince, mucize istediler. Bunun üzerine Âdem aleyhisselâm mübarek elini büyük bir ka-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

yaya dokundurdu. Doku-
nur dokunmaz kayadan
birdenbire hâlis bir su fış-
kırmaya başladı. Bu muciz-
ze üzerine çoğu iman etti.
Sonra o suyun çevresin-
de ziraat ve sanatla meş-
gul oldular.

Hazreti

Âdem'in vasiyeti

Âdem aleyhisselâmın
yaşı, boyu kesin olarak
bildirilmedi. Âdem aley-
hisselâm, bir cuma günü
vefat etti. Âdem aleyhisse-
lâm vefatına kadar evlatla-
rı arasında kaldı. Onlara
Allahü teâlânın emrettiği
şeyleri bildirdi. Kırkbin ev-
ladını gördü.

Vefat etmeden önce,
onbir gün hasta yattı. Bu
sırada evlatlarını toplayıp,
onlara nasihatlar yaptı.
Allahü teâlânın emirleri-
ne uymalarını tembih etti.

Oğulları arasından Şît
aleyhisselâmı yanına ça-
ğırıp, ona vasiyetlerini bil-
dirdi.

Şît aleyhisselâm ikiz
olmayıp, tek doğan oğlu
idi. Âdem aleyhisselâmın
oğullarından Kâbil haset
ve kıskançlığı sebebiyle
kardeşi Hâbil'i öldürünce,
Allahü teâlâ, Âdem aley-
hisselâma bir evlat daha
vererek teselli etti. Bu ev-
ladının ismi, Allahü teâlâ-
nın ihsanı manasına ge-
len, Şît aleyhisselâm idi.

Muhammed aleyhis-
selâmın nuru, Âdem aley-
hisselâmdan Şît aleyhis-
selâma intikal ederek, al-
nında parlıyordu. Âdem
aleyhisselâm vefat etme-
den önce, Cebrail aleyhis-
selâm gelip, oğlu Şît'e va-
siyette bulunmasını ve
onu, yerine halef kılması-
nı söyledi.

Âdem aleyhisselâm,
oğlu Şît aleyhisselâmı ya-
nına çağırıp, gece ve gün-
düzdeki kıymetli vakitleri
ve bu vakitlerde yapılma-
sı gereken ibadetleri öğ-
retti. Nuh aleyhisselâm
zamanında vuku bulacak
tufanı önceden ona bildir-

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

di. Tufandan sonraki vuku bulacak hadiseleri de haber verdi. Vasiyetini yazıp Şît aleyhisselâma verdi. Sonra da dedi ki:

- Bu bilgileri Kâbil evlatlarından gizli tut, onlara bildirme! Çünkü Kâbil, hasedi sebebiyle kardeşi Hâbil'i katletti. Onun evlatları da sana haset edip, seni öldürmeye kalkışılar!

Bu emir üzerine Şît aleyhisselâm, babası Âdem aleyhisselâmın kendisine bildirdiği bu hususları gizli tutup, açıklamadı. Âdem aleyhisselâmın, vefat etmeden önce oğlu Şît aleyhisselâma yaptığı en önemli vasiyetlerden biri şöyle idi:

“Yavrum! Bu alında parlayan nur, son peygamber olan Muhammed aleyhisselâmın nurudur. Bu nuru, mümin, temiz ve afif hanımlara teslim et ve oğluna da böyle vasiyette bulun!

Ey oğlum! Benden sonra halifemsin. Allahü

teâlâyı ne zaman anarsan, Onunla beraber Muhammed aleyhisselâmın ismini de söyle! Çünkü Onun ismini, ben ruh ve beden arasında iken, Arş'ın altında gördüm. Sonra semaları dolaştım. Semanın her tarafında Onun isminin yazılı olduğunu gördüm.

Rabbim beni cennette bulundurdu. Cennette gördüğüm her saray ve her odada Muhammed aleyhisselâmın ismi yazılı idi. Yine Onun ismini, hürîlerin boyunlarında, cennet kalelerinde, Tûba ağacı ile Sidret-ül-müntehâ yapraklarında, meleklerin gözleri arasında yazılı olarak gördüm.

Onun için Muhammed aleyhisselâmın ismini çok an! Çünkü melekler On dan her an bahsederler.”

Âdem aleyhisselâm son tenbihlerini yapıp, bu vasiyeti, onun da çocuklarına yapmasını bildirdi.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Hazreti Âdem'in vefatı

Âdem aleyhisselâmın hastalığı ilerleyince, Cebrail aleyhisselâm gelerek, Hazreti Âdem'in hâlini sordu. İkisi konuşurlarken, Azrail aleyhisselâm edeple içeri girip, selam verdi ve dedi ki:

- Hak teâlâ selam eder ve evladına senden ötürü baş sağlığı diler.

Hazreti Havva bir köşede oturmuş ağlıyordu. Âdem aleyhisselâm dedi ki:

- Ey Havva, buradan git! Beni, Rabbimin melekleriyle başbaşa bırak!

Sonra yüzünü Cebrail aleyhisselâma çevirdi ve, "Ya Cebrail, ben ölüm şerbetini içer, Rabbime kavuşurum" deyince, Âdem aleyhisselâmın bu hâline Cebrail aleyhisselâm da ağladı.

Âdem aleyhisselâm üzüldü. Bütün melekler ağlaştılar. O anda; **"Ey Âdem, yukarıya bak"** diye

bir ses işitti. Yukarıya baktı ve cenneti gördü. Hak teâlâ hazretleri, Onun için hazırladığı nimetleri gösterdi. Âdem aleyhisselâm, Hazreti Azrail'e dedi ki:

- Ey Azrail, çabuk gel ve canımı almada acele et! Zira canım cananı çok istiyor ve ruh kuşum, ten kafesinden vatanına uçmak diliyor.

Azrail aleyhisselâm yaklaştı. Cebrail aleyhisselâm dedi ki:

- Ey Azrail! Âdem aleyhisselâmın ne kadar aziz, büyük olduğunu bilirsin. Bu hususta çok yumuşak hareket etmen lazımdır.

Azrail aleyhisselâm hiç incitmeden Âdem aleyhisselâmın ruhunu aldı. Böylece canı canana kavuştu. Cebrail aleyhisselâm, Âdem aleyhisselâma bir gömlek giydirdi. Şît aleyhisselâma yıkamayı öğretti. Yıkayıp kefenlediler. Cebrail aleyhisselâm, Şît aleyhisselâmı

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

imam yapıp, dört tekbir ile bugünkü gibi cenaze namazını kıldılar ve defnettiler. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Âdem aleyhisselâm vefat edince, melekler su ile üç defa yıkadılar. Onu defnettiler. Sonra çocuklarına dönerek; “Ey Âdemoğulları! Ölülerinize böyle yapınız” dediler.)

Peygamber efendimiz, Mirac geçesi, birinci kat semada, Âdem aleyhisse-

lâmın ruhaniyeti ile görüşmüştür.

Yeryüzünde ilk tevbe eden ve ilk tevbesi kabul olunan Hazreti Âdem'dir. Allahü teâlâ, Hazreti Âdem'in tevbesini kabul ettiği zaman, melekler onu tebrik ettiler. Cebrail ve Mikail aleyhimesse-lam yanına inip dediler ki:

- Ey Âdem! Gözün aydın, Allahü teâlâ tevbeni kabul etti.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

Bunun üzerine, “Ya Cebrail! Bu tevbeden sonra ben tekrar hesaba çekilirim hâlîm ne olur” deyince, Allahü teâlâ Hazreti Âdem’e şöyle vahyetti:

- **Ey Âdem! Senin zürriyetine, tevbeyi miras bıraktım. Onlardan bana, kim senin gibi duâ ederse, senin yalvarmanı kabul ettiğim gibi, onlarınkini de kabul ederim. Kim benden isterse, ona veririm. Çünkü ben, kulları-**

ma yakınım ve onların isteklerini geri çevirmem.

Hazreti Âdem’in hususiyetleri

Âdem aleyhisselâmın bazı hususiyetleri vardır:

1- Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmı kudretiyle topraktan, babasız yarattı.

2- Allahü teâlâ, bütün mahlûkat içinde en son insan nevini, insanlardan da ilk olarak Âdem aleyhisselâmı yarattı.

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

3- Âdem aleyhisselâm en güzel surette yaratıldı.

4- Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâma, aksırınca; “Yerhamüke Rabbüke” (Rabbin sana merhamet etsin) buyurarak, Âdem aleyhisselâma hamdetmeyi telkin etti.

Bu durum hadis-i şeriflerde bildirilmiştir

5- Âdem aleyhisselâm ve bütün nesli için, Allahü teâlânın rahmeti gadabını aştı.

6- Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmı yarattıktan sonra, hiç ameli olmadığı hâlde onu cennete koydu.

7- Allahü teâlâ cennette bir ağacın meyvesi hariç, her şeyi ona mübah kıldı.

8- Allahü teâlâ, her şeyin ismini ve faydasını ona öğretti.

9- Onu insanlığın babası kıldı. İsmi dünyada Ebü'l-Beşer, cennette Ebu Muhammed'dir.

10- Allahü teâlâ, meleklerle, ona doğru secde etmelerini emretti. Bu secde, Âdem aleyhisselâma değildir. Allah için Kâbe'ye doğru secde yapıldığı gibi, Allah için, Âdem aleyhisselâma doğru yapılmıştır.

11- Allahü teâlâ, Onu yeryüzünde kendine halife kıldı.

12- Âdem aleyhisselâmın meleklerden üstün olduğunu, meleklerle bildirdi.

13- Şeytan çok ibadet ve taat etmiş olmasına rağmen, Allahü teâlâ şeytanı, Âdem aleyhisselâma secde etmediği için ebediyen tard etti, kovdu.

14- İlk hamd eden Âdem aleyhisselâmdır.

15- İlk tevbe eden Âdem aleyhisselâmdır.

16- İlk seçilen ve yeryüzünde Allahü teâlânın ilk peygamberidir.

17- Zürriyetinden cennetlik ve cehennemlik

ÂDEM ALEYHİSSELÂM

olanları ayırarak, cehennemlikleri kıyamet günü o cehenneme gönderecektir.

Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Allahü teâlâ kıyamet gününde şöyle buyurur: "Ey Âdem kalk! Zürriyetinden binde dokuz yüz doksandokuzunu cehenneme, birini de cennete ayır.")

Eshab-ı kiram bunu işitince, yere kapanıp ağlamaya başladı. Resulullah buyurdu ki:

(Başınızı kaldırın, nefsim yed-i kudretinde olan Allaha yemin ederim ki, ümmetim, ümmetler içinde siyah öküzün cildindeki beyaz tüy gibi azdır.)

Peygamber efendimiz böyle buyurarak, ümmetinin diğer ümmetlerden daha üstün olduğunu, ibadet yapılırsa, kurtulma ümidinin fazla olduğunu bildirdi.

18- Yusuf aleyhisselâma, Âdem aleyhisselâ-

mın güzelliğinden yarısı verilmiştir. Hazret-i Âdem, çok güzeldi. Siyah saçlı ve buğday renkliydi. Hazreti Havva da böyle idi. Hazreti Âdem'in hiç sakalı yoktu. İnsanlarda ilk sakalı çıkan Şit aleyhisselâmdır.

19- Bir gün Cebrail aleyhisselâm Âdem aleyhisselâma gelip, ben sana üç şey getirdim. Birini seç al, dedi. Âdem aleyhisselâm, onlar nedir ey Cebrail? Diye sordu. Cebrail aleyhisselâm, akıl, hayâ ve din, dedi. Âdem aleyhisselâm, akli seçtim, dedi. Bunun üzerine Cebrail aleyhisselâm, hayâ ile dine, "aklı seçti. Siz dönüp gidin" dedi. Onlar, biz her nerede olursa olsun, akıl ile birlikte bulunmakla emr olunduk, dediler ve aklın yanından ayrılmadılar. Âdem aleyhisselâm akli seçmekle üçüne de sahip oldu.

ŞİT
ALEYHİSSELÂM

ŞİT ALEYHİSSELÂM

ŞİT ALEYHİSSELÂM;

Şît aleyhisselâm Kâbil'in Hâbil'i şehit etmesinden sonra doğmuştur. Şîs de denilir. O doğduğu zaman, son peygamber olan ahir zaman peygamberi Muhammed aleyhisselâmın nuru, Âdem aleyhisselâm-dan oğlu Şît aleyhisselâma intikal etti ve onun alnında parladı. Bu sebeple Âdem aleyhisselâm, onu pek ziyade severdi. Bütün evladı üzerine onu reis yaptığı gibi, vefat edeceği sırada da bütün yeryüzünün halifeliğine onu tayin etti ve bu hususta vasiyette bulundu. Ayrıca bütün ilimleri öğretti.

Şît aleyhisselâm, Âdem aleyhisselâmın öteki çocuklarının hepsinden güzel, faziletli ve üstün idi. Hâl ve tavırda tıpkı babasına benzediğinden, Âdem aleyhisselâmın ona karşı muhabbeti çoktu.

Şît aleyhisselâma peygamber olduğu bildirilip, vahiy geldi. Allahü teâlâ

Şît aleyhisselâma elli suhuf (forma) gönderdi. Ona nâzil olan bu elli suhufda hikmet ve riyaziye (matematik) ilimleri, kimya, çeşitli sanatlar ve daha pek çok şey bildirilmiştir.

Ebu Zer-i Gıfarî, Resulullah efendimize sordu:

- Ya Resulallah! Allahü teâlâ kaç kitap gönderdi?

Resulullah efendimiz de buyurdu ki:

- **Yüzdört kitap gönderdi. Şît'e elli sahife indirdi...**

Şît aleyhisselâmın dininin esasları, Âdem aleyhisselâmın bildirdiği dinin esaslarına uygun idi. Ekseriya Şam civarında ikamet edip; insanlara, Allahü teâlâyâ iman etmeyi ve emirlerine uymayı bildirerek, tebliğ vazifesini yaptı ve bin şehir kurup, hudutlarını tayin etti. Her şehrin kapısında "**Lâ ilâhe illallah Âdem Safiyullah Muhammed Habibullah**" yazılı idi.

ŞİT ALEYHİSSELÂM

Şît aleyhisselâm, çocukları ve torunları, imar ettikleri şehirlerde yaşayıp, Allahü teâlâyâ ibâdet ve taat ile meşgul olurlardı. Gayet saadetli bir hayat sürerlerdi. Aralarında düşmanlık, buğz ve haset yoktu. Kötülüklerden, haramlardan ve isyandan uzak dururlardı.

Hazreti Şît ve ona iman edenler, daima **emr-i mâruf** ve **nehy-i münker** yaparlardı. Yani insanları Allahü teâlânın razı olduğu, emrettiği yola davet ederler ve kötülüklerden, Allahü teâlânın razı olmadığı, yasak ettiği şeylerden sakındırılırlardı. Bu sebeple şeytan, Şît aleyhisselâma ve ona tâbi olanlara karşı haset ediyor, onları sapırtmak için uğraşıyordu. Fakat ne kadar uğraştı ise

de, buna muvaffak olmadı.

Hâbil'i şehit ettikten sonra, Yemen'e giden Kâbil'in çocukları çoğalmıştı. Bunlar iman etmemiş ve azgın bir hâlde sapıklık içinde yaşıyorlardı. Şît aleyhisselâm Şam'dan Yemen'e gidip, Allahü teâlânın emri üzere onları imana ve ibadet etmeye davet etti. Fakat bu kavim onun dinini kabul etmeyip, sapıklıklarında ısrar ettiler. Şît aleyhisselâm onlar ile savaştı. Bu savaşta kılıç kullandı. İlk kılıç kullanan odur. Yemen'deki bu azgın kavmin bir kısmını kılıçtan geçirdi, bir kısmını da esir aldı.

Şît aleyhisselâm Kâbe'yi taştan yeniden inşa etti. Her yıl hac yaptı.

ŞİT ALEYHİSSELÂM

Muhammed aleyhisselâmın nuru

Âdem aleyhisselâm vefat edeceği zaman, oğlu Şît aleyhisselâma buyurdu ki:

- Yavrum! Bu alnında parlayan nur, son peygamber olan Muhammed aleyhisselâmın nurudur. Bu nuru, mümin, temiz ve afif hanımlara teslim et ve oğluna da böyle vasiyette bulun!

Muhammed aleyhisselâmın nuru Şît aleyhisselâmdan sonra, oğlu Enûş'a geçmiş ve onun alnında sabah yıldızı gibi parlamıştı. Şît aleyhisselâm da babası Âdem aleyhisselâm gibi aynı vasiyeti oğlu Enûş'a yaptı.

Muhammed aleyhisselâma gelinceye kadar, bütün babalar, oğullarına böyle vasiyet ettiler. Hepsi, bu vasiyeti yerine getirip, en asil, en afif kız ile evlendi. Nur, temiz alınlardan, temiz hanımlar-

dan geçerek, evlattan evlada intikal edip, asıl sahibi olan Hatem-ül-enbiya hazretlerine gelmiştir.

Böylece, Âdemoğulları içinde, Muhammed aleyhisselâmın nurunu taşıyan, seçilmiş bir soy vardı ki, her asırda, bu soydan olan zatın yüzü çok güzel ve parlak olurdu. Bu nur ile, kardeşleri ve diğer insanlar arasında tanınır, içinde bulunduğu kabile, başka kabilelerden daha üstün, daha şerefli olurdu. Şît aleyhisselâm vefat ettikten sonra Âdem aleyhisselâmın yanına defnedildi. Kendisinden sonra yerine oğlu Enûş'u halife tayin etti.

Şît aleyhisselâm zamanında, Kâbil'in soyundan gelen kabile, zenginlik ve servete kavuştukça, azgınlıklarını ve isyanlarını artırdıkları gibi, Şît aleyhisselâmın kavmi ile savaştılar. Şît aleyhisselâma, babası Âdem aleyhisselâm, bazı sırları bil-

ŞİT ALEYHİSSELÂM

dirmişti. Bunlardan biri de, ilerde, Nuh aleyhisselâmın geleceği, ona iman etmeyen insanların suda boğulacağı ve onlar üzerine bir tufan gönderileceği idi.

Şît aleyhisselâm, bu hususu önceden bildiği için, iman etmeyip, dalale, sapıklık içinde bulunan insanlara iman etmelerini söyleyip, nasihat ve irşadda bulundu. Kâbil'in soyundan gelen kabileler iman etmemekte ısrar edip, saptıkları bozuk yolda sürüklenip gittiler. Nuh aleyhisselâm zamanında tufanda boğulup, helak oldular.

Şît aleyhisselâmın oğlu Enûş, son derece güzel yüzlü üstün bir evlat idi. Şît aleyhisselâm onu çok severdi. Ona bütün ilimleri öğretmişti. Babasından sonra yeryüzünün halifesi, müminlerin reisi oldu. Enûş da, Kâbil'in soyundan gelen azgın kabilelerle savaş edip, onlara karşı

mücadele vermiştir. **Enûş**, Süryanice'de **sadık** manasınadır.

Enûş, vefat etmeden önce, yerine oğlu Kinân'ı halife bıraktı ve vasiyette bulundu. Kinân uzun seneler yaşamış olup, bu müddet içerisinde insanların idaresi ile meşgul olmuştur. Kinân da kendisinden sonra yerine, oğlu Mehlâil'i halife bırakmıştır. Bunun zamanında Babil ve Sûs şehirleri kurulmuş, insanlar iyice çoğalarak dünya üzerine yayılmışlardır.

Mehlâil'in soyundan gelen Yerd zamanında, insanlar doğru yoldan iyice uzaklaşıp, çok azmıştır. Putperestliğin o zaman ortaya çıktığı da rivayet edilmektedir. Yerd hayatta iken, oğlu İdris aleyhisselâm, o zamanki kavme peygamber olarak gönderilmiştir.

İDRİS
ALEYHİSSELÂM

İDRİS ALEYHİSSELÂM

İDRİS ALEYHİSSELÂM;

İdris aleyhisselâm Şit aleyhisselâmın torunlarıdır. İbranice olan Tevrat'ta ismi Hanûh diye geçer. Bu, Arapça'ya Ah-nûh diye tercüme edilmiştir. Kur'an-ı kerimde ismi İdris diye bildirildi. Kendisine peygamberlik, hikmet ve sultanlık verildiğinden, **müselles bin nîme**, yani kendisine üç nimet verilen de denilmiştir. Babil'de veya Mısır'da Münif denilen yerde doğduğu rivayet edilmiştir. İdris aleyhisselâmın babasının adı Yerd, annesinin ismi, Berre veya Eşvet'tir.

İdris aleyhisselâmın içerisinde büyüdüğü cemiyet, madden ve manen bozulmuştu. Onlar, Kâbil'in evladından bir cemaat idi. Hazreti Âdem'in ve Hazreti Şit'in gösterdikleri doğru yoldan ayrılmışlardı. Allahü teâlâyâ ibadeti ve kulluk vazifesini yerine getirmeyi terket-

mişlerdi. Her türlü kötülüğü işliyorlar, haramları helal sayıyorlardı. Hazreti Âdem ve Şit aleyhisselâmın bildirdikleri meşru nikâha rağbet etmiyorlar, zina yapıyorlardı. Günahlara, oyun ve eğlenceye dalmışlardı.

Bütün bunlara rağmen, çok sabırlı ve kullarına pek merhametli olan Allahü teâlâ, dünyada ve ahirette mesut ve huzurlu olacakları yolu göstermesi için, onlara Hazreti İdris'i peygamber olarak gönderdi. İdris aleyhisselâma 30 sahife (forma) verdi. Cebrail aleyhisselâm dört defa geldi ve Hazreti İdris'e Allahü teâlânın emir ve yasaklarını bildirdi.

Hazreti İdris de bunları insanlara tebliğ etti ve, **"Allahtan başka ilâh yoktur. Yalnız Ona ibadet idiniz! Allahü teâlânın emirlerine itaat edip, yasaklarından sakınmak suretiyle kendinizi cehennem aza-**

İDRİS ALEYHİSSELÂM

bından koruyunuz. Dün-yaya rağbet etmeyiniz, ona gönül bağlamayınız! Dünya sevgisini içinizden atınız! İşlerinizde ve insanlara olan muamelenizde adaletten ayrılmayınız! Size bildirdiğim şekilde ve vakitlerde namaz kılınız, oruç tutunuz, mallarınızın zekâtını veriniz! Cünüp olduğunuzda, ondan temizlenmek için yıkanınız! Domuz, eşek ve köpek eti yemeyiniz! Sarhoş eden ve akli gideren içki ve maddelerden sakınınız” buyurarak, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını bildirdi.

İdris aleyhisselâm biz-zat kendisi, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını büyük bir dikkatle yerine getirirdi. Hergün çok ibadet ve taat ederdi. Melekler cemaatler hâlinde onu ziyarete gelirler, ona görünürler ve onunla sohbet ederlerdi.

İdris aleyhisselâm, onların her birinin ismini,

yaptığı işi, okuduğu tesbîhi bilir; onları tek tek görürdü. Allahü teâlânın kendisine ihsan ettiği bir mucize olarak, ağaçlarda ne kadar yaprak olduğunu bilirdi. Daima; “Ağaçların yaprakları kadar” diyerek tesbih okumaktan hoşlanırdı. İdris aleyhisselâm hilâl görüldüğü zamanı ve daha başka vakitleri ümmeti için bayram yaptı.

Yine Allahü teâlânın verdiği bir mucize olarak, İdris aleyhisselâm havadaki bulutlara dağılmaları için emir verebilirdi. O emir verdiği zaman, bulutlar derhal dağılırlardı. Hatta bulutlar, onun emrine itaatlarını sözle de ifa ederlerdi.

İdris aleyhisselâm, kavmine, kendisinden sonra gelecek peygamberleri haber verdi. Onlara Resulullahın vasıflarını da bildirdi. Peygamber efendimizin mübarek vasıflarını şöyle anlattı:

İDRİS ALEYHİSSELÂM

“O ahir zaman nebîsi, bütün kötülüklerden korunmuştur. Yüksek bir ahlâk üzere yaratılmıştır. Göklere ve yere dair her meseleyi, her acı ve elemi n şifa ve devasını Allahü teâlânın izni ile bilir ve duâsı kabul olur. Âlem Onun dini ve daveti ile ıslah olur, düzelir.”

İdris aleyhisselâm, kendisinden sonra meydana gelecek olan Nuh tufanını da bütün tafsilatı ile anlatmıştır.

İdris aleyhisselâmın peygamberliğine delalet eden bu kadar açık mucizeleri görmelerine rağmen, kavminden pek az kimse ona itaat etti. Bir rivayete göre, kavminden ona bin kişi iman etti, pek çoğu karşı geldi. Bunun üzerine İdris aleyhisselâm o memleketten başka bir yere hicret etmeye karar verdi. Kendisine iman edenlere de, böyle yapmalarını emretti.

Fakat müminlere memleketlerinden ayrılmak zor geldi. Hazreti İdris'e dediler ki:

- Biz Babil'den ayrılırsak, böyle bir yeri nasıl buluruz?

İdris aleyhisselâm onlara buyurdu ki:

- **Biz buradan Allah için hicret ettiğimizden, inşaallah Allahü teâlâ bize Babil gibi bir yer nasip eder.**

Nihayet, İdris aleyhisselâm ve ona iman edenler, mallarını ve mülklerini bırakarak, birlikte Babil'den ayrıldılar. Uzun bir yolculuktan sonra Babil-yun denilen bir yere geldiler. Burada geniş bir vâdiyi ve Nil nehrini gördüler. İdris aleyhisselâm, Nil nehrinin kenarında durup, Allahü teâlâyı tesbîh eyledi. Sonra yanındaki lere buyurdu ki:

- İşte, sizin terkedip geldiğiniz yerdeki gibi bir nehir!

İDRİS ALEYHİSELÂM

Bu mıntıkaya, Araplardan başka bütün eski milletler **Babilyun**; Araplar ise **Mısır** derler. Mısır ismi; Nuh tufanından sonra buraya gelip yerleşen Mısır bin Hâm ismindeki bir şahsa nisbeten verilmiştir.

Böylece, İdris aleyhiselâm kendisine iman

edenlerle beraber burada yerleşti. İnsanları Allahü teâlânın emirlerini yapmaya çağırıp, iyilikle emredip, kötülükten nehyetmeye devam etti. Harp aletleri yapıp, kâfirlerle cihad yaptı. Onlardan pek çok esir aldı. 100 şehir kurdu. Bunların en küçü-

İDRİS ALEYHİSSELÂM

ğü Diyarbakır yakınında bulunan Reha şehridir. Her millet, öğrendikleri bu kaidelere göre, kendi bölgelerinde pek çok şehirler kurdu.

İdris aleyhisselâm bunlardan başka, insanlara muhtelif ilimleri de öğretti. Pek çok kimseye hikmet ve matematik dersleri verdi. Fen ilimleri, tıp ve yıldızlarla alâkalı ince ve derin meselelerden bahsetti. Allahü teâlâ ona, semaların esrarını, terkiplerini, neden meydana geldiklerini, yıldızlarla alakalı derin bilgileri, senelerin sayısını ve hesap ilmini öğretti.

İdris aleyhisselâm, bunların yanında kavmine kalem ile yazı yazmasını, elbise dikip giymeyi de öğretti. Bundan önce insanlar, hayvan derisi giyerlerdi. Bu ilimler, Allahü teâlânın bildirmesi ile oldu. Yoksa insanoğlunun akli ve zekâsı, sadece araştırma yolu ile bu bilgilere ulaşamazdı.

Hazreti İdris'in hikmetli sözleri

İdris aleyhisselâm, insanlara hikmetli sözler ile pek çok nasihatta bulundu. Onun bu kıymetli sözlerinden bazıları şunlardır:

Akıllı kimse, sultanlara, âlimlere ve dostlarına hakaret gözü ile bakmasın! Yoksa sıkıntıya düşer, dinine zarar gelir, mürüvetini yok eder.

Akıllı kimse, hikmeti arar. Umumî bela ve musibetten dolayı boşuna ızdırap gösterip, kendisine zarar vermez.

Akıllı kimsenin mertebesi yükseldikçe, tevazuu artar.

Akıllı kimse başkalarının aybına bakmaz. Kişinin aybını yüzüne vurmaz. Malı çoğaldıkça, mağrur olup ahlâkını bozmaz.

Cahil, mertebesi yüksek olsa da, basiret ehli hakîr ve aşağı görür.

İDRİS ALEYHİSSELÂM

Akıllı kimsenin dünya-
daki mertebesi ne kadar
aşağı olsa da, basîret ehli
yanında yüksektir.

Bir kimse; adaletli dev-
let reisi, hükmü geçerli
hâkim, tabib-i hâzık ve
akarsu bulunmayan bir
yerde yerleşse, canını ve
malını zâyi etmeye çalış-
mış olur.

**İlim ve salih amele ka-
vuşmak isteyen, cehaleti
ve kötü işleri bıraksın. Ni-
tekim her sanattan anla-
yan kimse, terzilik yap-
mak istediği zaman,
onunla alâkalı aletleri alır,
diğerlerine ait olanları bı-
rakır.**

Âhiret ile dünya sevgi-
si bir arada bulunmaz.

Duâ ettiğiniz zaman ni-
yetiniz halis olsun, namaz
ve oruçlarınızda da böyle
yapınız!

Yalan yere yemin et-
meyiniz! Âdi ve düşük ka-
zançlardan sakınınız!

Âmirlerinize itaat edi-
niz! Büyüklerinize tevâzu

gösterip, dillerinizden Al-
lahü teâlâyâ hamdi dü-
şürmeyiniz!

Hikmet, insan için ha-
yattır. Kavuştukları nimet-
lerden dolayı insanları
haset etmeyiniz! Çünkü,
insanlar bu nimetlerden
az faydalanırlar.

**Kendisine yetecek
mikardan fazlasını elde
etmeye çalışanı hiçbir şey
doyuramaz.**

Dostlar arasındaki ha-
kiki sevgi, içinde bir men-
faat temin etme ve kendi-
sinden bir zararı def etme
düşüncesi olmayan sev-
gidir.

İnsanda bulunan en
faziletli cevher, akıldır. Sa-
hibini pişman ettirmeyen
en kıymetli şey, salih
ameldir.

İşleri tedbir ve tanzim-
de en mühim şey, çalış-
maktır.

**En koyu karanlık, ce-
halettir.**

İyi hasletlerin en üstü-
nü, kızgınlık hâlinde doğru-

İDRİS ALEYHİSSELÂM

luk, sıkıntı hâlinde cömertlik, ceza vermeye gücü yettiği hâlde affetmektir.

Akıllı ile cahili birbirinden ayıran şey, akıllının konuştuğu lehine, câhilin ki ise aleyhinedir.

Ölüme hazırlıklı olmak sebebiyle ölümden korkmamak, kişinin faziletindedir.

İnsanlar için en faydalı şey, kanaat ve kadere rıza göstermektir. En zararlı ise, aç gözlülük ve kızmaktır. Çünkü, kanaat ve kadere rıza gösteren huzurlu olur. Aç gözlü ve hırslı olan ve kızan kimse, daima gamlı ve kederli olur.

İdris aleyhisselâm hikmetli nasihatlarında, yine şunları buyurmuştur:

Hiçbir kimse, Allahü teâlânın mahluklarına iyilikte bulunması ile yaptığı şükür gibi, hiçbir şeyle nimetlerine şükür yapamaz.

Dalalet ve helâkın temeli; kişinin, hayır işleri, Allahü teâlânın lütfu ve

ihsanı sayıp, kötülükleri, fitne ve fesadı, şeytanın işleri ve tuzaklarından saymamasıdır.

Bir arkadaşına, dostuna iftira eden kimse, mutlaka onun cezasını çeker.

İnsanlar için durum böyle olursa, hep kötülüklerin sebebi Allahü teâlâdır diye, Allahü teâlâyâ iftira eden kimse, bunun mesuliyetinden nasıl kurtulur?

İyilik de, kötülük de mutlaka sahibine ulaşır. Kendisine hayır ulaşan ve hayra vesile olan kimseye ne mutlu. Kendisine kötülük ulaşan ve kötülüğe sebep olan kimseye ise hakikaten çok yazık.

Her şeyi değiştirmek mümkün, fakat, bir şeyin tabiatını, aslını değiştirmek imkânsızdır. Kötü ahâktan başka her şeyi değiştirmek mümkündür. Her şeyi defetmek mümkün, fakat kaza bundan müstesnadır.

İDRİS ALEYHİSSELÂM

Senin ve yer ehlinin yanında en beğenilen şey, insanlar arasında adalet, hikmet ve hak ile konuşan doğru dildir.

Yolu; selamet, rahmet, başkalarına eziyetten vazgeçmek olanın yolu, Allâhü teâlânın yoludur. Yolu; helak etmek, kötü huylu olmak ve başkasına eziyet vermek olanın yolu ise şeytanın yoludur.

Ey insan, acıktığın zaman çocuk gibi, doyduğun zaman azgın köle gibi, mülk sahibi olduğun zaman haddi aşan cahil gibi olma.

Dosta, düşmana herkese nasihat et. Böylece dostuna karşı yapman îcabeden bir vazifeyi yapmış olursun.

Düşmanın ise, senin nasihatını öğrenince, senden korkar ve seni kıskanır. Eğer o akıllı olsa idi, senden utanır ve işleminde sana müracaat ederdi.

Sıkışık ve darlık zamanında, kişinin cömertlikte bulunması, onun cömertliğine; mala ve dünyaya düşkün olduğu hâlde, şüphelilerden bile sakınması, kişinin doğruluğuna; kızgınlık sırasında, affetmek ise hilmine, yumuşaklığına delalet eder.

İnsanların kendisini sevmesini, yardım etmelerini, onların kendisinden güzel ve iyi yönleri ile bahsetmelerini isteyen kimsenin, onlara aynı şekilde davranması gerekir.

Kişinin hayır ve hikmeti elde etmesi ve kendisini ayıplardan muhafazası üç şeye sahip olmak ile mümkündür: **1-** Vezir. **2-** Velî. **3-** Arkadaş. Kişinin veziri; akıllı, velîsi; iffeti, arkadaşı; salih amelidir.

İdris aleyhisselâmın hem sözleri, hem de işleri hikmetli idi. İdris aleyhisselâma, "Hüsn-i zan nasıl elde edilir" diye sordular. Buyurdu ki:

İDRİS ALEYHİSSELÂM

- İnsanları güzel bir şekilde karşılamak, onlara güler yüz göstermek, onlara iyi muamele etmek suretiyle.

Hazreti İdris'in göğe çıkarılması

İdris aleyhisselâm insanları üç tabakaya ayırdı. Zâhidler, sultanlar ve tebaa, yani halk. Yalnız Allahü teâlâdan istedikleri ve Ondan hiçbir zaman gafil olmadıkları için, zâhidleri, diğer iki sınıftan üstün tuttu.

İdris aleyhisselâm, gerek sözleri ve gerekse işleri ile insanlara günlük hayatlarında lazım olan pek çok şeyi öğretti. Zamanla, insanlar çoğaldı. İdris aleyhisselâm, emri altındaki yerleri dört bölgeye ayırdı ve oralara, kendi adına idare edecek kimseler tayin etti. Tayin ettiği bu vekiller, onun gibi, insanlara Allahü teâlânın emir ve yasaklarını anlattılar.

İdris aleyhisselâm, yeryüzünün meskûn yerlerini dört bölgeye ayırıp, herbirine bir vekil tayin edince, Mısır'dan ayrıldı. Yeryüzünü dolaşarak tekrar oraya döndü. Bir müddet sonra **Aşûre** gününde göğe kaldırıldı. Nitekim, Kur'an-ı kerimde Meryem suresi 57. ayet-i kerimesinde mealen şöyle buyrulur: **"Biz onu yüksek bir mekana kaldırdık."**

Resulullah efendimiz de şöyle buyurdu:

(Ben Mirac gecesi dördüncü kat semaya (göğe) vardığımda, İdris (peygamber) ile karşılaştım. Cibril bana; "Bu gördüğün İdris'tir. Ona selam ver" dedi. Ben de ona selam verdim. O da benim selamıma cevap verdi. Sonra (bana); "Merhaba salih kardeş, salih peygamber!" dedi.)

İdris aleyhisselâm göğe çıkarılınca, onu çok se-

İDRİS ALEYHİSSELÂM

venler, ayrılık acısına dayanamadı. Resmini yapıp seyreyledi. Daha sonra gelenler, bu resimleri "tanrı" sandı. Çeşitli heykeller de yapıp tapıldı. Böylece putperestlik meydana çıktı.

Peygamberimizden bin sene önce, Hicaz'daki Huzaa hükümetinin reisi olan Amr bin Luhay, Putperestliği Şam'dan Mekke'ye getirdi. Putlara tapınanlar, putlardan ses işitirdi. Cin, putun, yani heykelin içine girip söylerdi. Peygamberimizin dünyayı teşrif ettiği, İslâmiyetin başladığı, birçok putlardan işitilmişti. Bu sözlerle, çok kimselerin müslüman olduğu, Mir'ât-ı Mekke adlı tarih kitabında uzun yazılıdır.

Putperestliğin Hazreti Âdem'in vefatından sonra, Hazreti İdris'in peygamber olarak gönderilmesinden önce çıktığı da rivayet edilir. İdris aleyhisselâm peygamber

olarak gönderilmeden önce, duâları makbul bazı salih kimseler vardı. Bunların isimleri, Ved, Süvâ, Yeğûs, Yeûk ve Nesr idiler.

Bunlar vefat edince, onları sevenler, teselli bulmak için, onların suretlerini yapıp, evlerinde sakladılar. Zamanla bu suretlerin yapılış maksadı unutuldu. Onlara tapmaya başladılar. Bu suretlere tazim ve hürmette çok ileri gittiler. Bu sırada şeytan onlara, "Bu suretler, yeryüzünün tanrılarıdır. Ecdadınız onlara ibadet ederlerdi" diye vesvese verip, insanları doğru yoldan saptırdı. Böylece putperestlik ortaya çıktı ve İslâmın zuhuruna kadar devam etti. İslâmiyet gelince, putperestliğin kökünü kazıdı. İslâmiyet, zatında ve sıfatlarında hiçbir zaman Allahü teâlâyâ şerik, ortak kabul etmez.

NUH
ALEYHİSSELÂM

NUH ALEYHİSSELÂM

NUH ALEYHİSSELÂM; İdris aleyhisselâmın Metûşâlih isminde bir oğlu vardı. Metûşâlih, babasının bildirdiklerine tamamen uyan kâmil bir mümindir. Meysâha adlı salih bir hanımla evlendi. Bu evlilikten, ismi, Yemek ve Lemk şeklinde de bildirilen Lâmek dünyaya geldi.

Lâmek; doğumu, çocukluğu, yetişmesi ve gençliğinde, herkesin imrendiği bir hâle sahip ve pek güzel, güçlü, kuvvetli idi. Muhammed aleyhisselâmın mübarek nuru, Âdem aleyhisselâmdan beri temiz ana-babalardan geçerek ona ulaşmış, şimdi de onun yüzünde parlıyordu.

Lâmek, Kaynûş isminde salih bir hanımla evlendi. Bu evlilikten de Hazreti Nuh dünyaya geldi. Hazreti Nuh, çocukluğunda ve gençliğinde, zâhirde ve bâtında [görünüşte ve iç âleminde] çok

güzel, pek mükemmel idi. Bütün güzel sıfatları kendinde toplamıştı. Şekil ü şemâil, yani vücut görünüşü ile huy ve yaratılış bakımından Hazreti Âdem'e çok benzerdi.

İdris aleyhisselâm, insanlara peygamber olarak gönderilip, onlara doğru yolu gösterdikten sonra, diri olarak göğe kaldırıldı. Bundan sonra ona tâbi olup, yolunda bulunan ve Hazreti Âdem ile Hazreti Nuh arasında, çeşitli zamanlarda geldikleri de bildirilen Ved, Süvâ, Yegûs, Yeûk ve Nesr isimlerindeki kıymetli âlim zatlar Arap Yarımadası'nın çeşitli yerlerine dağılarak, Hazreti İdris'in dinini yaymaya çalıştılar.

Bu âlimler, çeşitli yerlerde dağınık vaziyette yaşayan insanların yanlarına, ayaklarına kadar giderek, onlara; doğru olan hidayet yolunu anlatıyorlardı. Bunun için bütün gayretlerini sarfediyorlar

NUH ALEYHİSSELÂM

ve hiçbir fedakârlıktan kaçmıyorlardı.

Bu âlimler, ahlâk ve edeplerinin fevkalâde olması, hep Allahü teâlâdan, kıyâmetten, ahiretten anlatmaları ve dinleyenleri çeken tatlı sohbetleri ile gittikleri her yerde sevilip sayıldılar. Herkes bunları pek çok sevip, anlattıklarına inanıyor, onlara tâbi oluyordu. Nihayet onlar da, birer birer vefat edip, ahirete göçtüler. Sevenleri kedere boğuldu ve kimse onları unutamadı.

Putperestliğin yayılması

Kavmin içinde bulunan bazı münafıklar, doğru iman sahiplerinin, vefat eden âlimlere olan muhabbet ve bağlılıklarını istismar ettiler. Temiz iman sahibi insanları kandırabilmek için, sanki müminlerden imiş gibi göründüler. Onlara yaklaşıp dediler ki:

- Bizler, bu kıymetli büyüklüğümüzün, âlim zatların, vefatlarından bir müddet sonra unutulacağından ve nasihatlerinin tesirinin kaybolacağından ve dolayısıyla, insanların doğru yoldan ayrılacaklarından endişe ediyoruz. En iyisi, biz, bu âlimlerin buldukları yerlere birer alamet koyup, nişan diksek, hatta, bu âlimlerimizin küçük birer timsallerini yapıp, evlerimizde buldursak ne kadar güzel olur. Böyle yapınca, hem devamlı hatırlayarak onları unutmamış, hem de nasihatlerine uymuş oluruz. Hep birlik olalım ve bu hususu ihmal etmiyelim.

Münafıkların, kıymetli âlimler hakkında gönül alıcı sözlerle müminlere yaklaşmaları, şeytanca maksatlarının o an için anlaşılmasına mâni oluyordu. Onların bu düşüncelerinin arkasında putperestlik illetinin yayılması fikri yatıyordu. Yani

NUH ALEYHİSSELÂM

münafıklar, insanlığı ebedî felakete, sonsuz azaplara sürükleyecek olan putperestlik, müşriklik zehirini şekerle kaplayıp, yaldızla süsleyerek, tatlı sözlerle insanlara vermek istiyorlardı.

Müminlerin ileri gelenleri, böyle bir durumun, ileride ne gibi neticeler hâsıl edeceğini düşünemediklerinden ve işin garibi, bu fikri telkin edenler, müminlerden imiş gibi göründüklerinden, bu işi makul karşıladılar. Zâhirî sebeplere göre, bu hâlin, maksada uygun olduğunu zannettiler. Hatta, şeytanın, insan şekline girerek onlara bu fikri verdiği de rivayet edilmiştir.

Şayet bu fikir, İdris aleyhisselâma iman etmeyenlerden gelmiş olsaydı, iman sahibi olanlar, durup düşünürler, böyle bir durumun, ilk bakışta faydalı görünse bile, mahzurlarının da bulunabileceğini tahminde geç

kalmaz ve buna göre hareket ederlerdi.

Lâkin bu fikir, mümin görünen münafıklar tarafından ortaya atıldığı için, hemen hiç kimse karşı çıkmadı. Üstelik herkes tarafından da kabule şayan görüldü. Böylece münafıkların sinsi plânları tuttu ve ilk başta maksatlarına uygun bir şekilde işlemeye başladı.

Nihayet insanlar, kendilerine doğru yolu gösteren ve nasihatlerde bulunan **Ved, Süvâ, Yegûs, Yeûk** ve **Nesr** isimlerindeki o âlim zatların birer suretlerini yaparak, onların daha ziyade buldukları yerlere diktiler. Bunu, gü-yâ o âlimlerin feyzlerinden istifade etmeyi kolaylaştırmak, onları unutmamak için yapmışlardı.

Zaman akıp giderken, insanlar, bu suretlerin, daha küçüklerini yapıp evlerinde buldurmaya başladılar. Böylece, onla-

NUH ALEYHİSSELÂM

NUH ALEYHİSSELÂM

rın feyzlerinden daha çok istifade edeceklerine, nasihat ve vasiyetlerini unutmayıp, onlara tam uyacaklarına inanıyorlardı. Münafıkların, hak dine düşman olanların sinsî plânları, maksatlarına uygun bir şekil almıştı.

Nesiller değişip, bunların dikiliş maksatları unutulunca, insanlar zamanla bunlara daha çok tâzim etmeye başladılar. Bu husus, münafıklarca, dine daha çok sarılmaya ve bağlanmaya sebep şeklinde gösteriliyor ve büsbütün yoldan çıkarmak için, tahrifleri olanca hızı ile devam ediyordu. Öyle bir hâle geldi ki, insanlar, farz ibadetlerini yaptıktan başka, muayyen zamanlarda o suretlerin etrafında toplanıyorlar, ziyaret ederler, onlara saygı ve hürmet gösterirdi.

Mümin olanlar, geçmiş âlimlerin yolunda olmak, nasihatlerini hatırla-

mak perdesi altında, putperestliğe doğru adım adım yaklaştırıldıklarının farkında bile değillerdi. Münafıklar sinsî ve şeytanca hareket ediyorlardı. İnsanlar, bunların evlerde bulunan küçük suretlerine de tâzim etmeye, onları, geçmiş âlimlerin sohbet ve nasihatlerini hatırlatıcı ve kendilerini kötülüklerden men eden, uyarıcı olarak kabul etmeye başladılar.

Uzun yıllar geçip, nesiller değiştikçe, suretlere olan muamele, onların ibadete karıştırılması, önceki müminlerin itikadlarının ve yaptıklarının aksine olarak çok değişti. Bu durum şeytanın ve dine düşmanlıkta ona iş bırakmayan münafıkların çok hoşuna gidiyordu. Çünkü onlar, gitgide maksatlarına ve hedeflerine yaklaşıyorlardı.

Zaman ilerledikçe, yeni yetişen nesiller, bu suretlerin yapılış gayesini

NUH ALEYHİSSELÂM

unuttular. Şeytanın, mü-nafıkların vesvese ve al-datmaları ile, inanç ve ibadetlerinde değişiklikler meydana geldi. İnsanlar, bu dikili taşlarda üstün vasıflar bulunduğunu zannetmeye, diğer yapılan ibadetlerden ziyade, bunlara hürmet göstermeye başladılar. Böylece, daha çok sevap kazancaklarına, Allahü teâlâ katında bunların kendilerine şefaathçi olacağına, dola-yısıyla bunlara daha çok hürmet ve tâzim etmenin lazım geldiğine inanmaya başladılar.

Daha sonra insanlar, bunlarda, ilâhi kudret bulunduğuna inanmaya, bunları, mânevî olarak gözlerinde daha çok büyümeye başladılar. Nihayet, onların ilâh olduğunu zannedip, kendilerine put edindiler ve tapınmaya başladılar. Böylece insanlar putlara tapmaya yönelmiş, hakiki ve yegâne mâbud olan Allahü teâlâ-

ya ibadetten yüz çevirir olmuşlardı. Artık, insanlar putlara ibadet ediyorlardı. Böylece yeryüzünde ilk defa putperestlik, putlara ibadet etme başlamış, şeytan ve onun avnesi olan mü-nafıklar, maksatlarına kavuşmuşlardı.

İnsanlar puta tapmaya başlayıp, Allahü teâlâyâ ibadet ve taatten yüz çevirince, tabiî olarak, gitgide aralarında, zulüm, ahlâksızlık, fitne, fesat ve zorbalık gibi kötülükler arttı ve yayıldı. Kâinatta bulunan her şey, insan aklının idrak edemeyip aciz kaldığı, fevkalâde, akıl almaz bir ahenk ve nizam içinde cereyan ederken ve her şey bütün teferruatıyla insanoğlunun hizmetine sunulmuşken, insanlar bunu anlayamıyorlardı.

Bütün bu nimetlerden ve her nimetin sahibi olan Allahü teâlâdan gafil idiler. Üstelik Ondan başkasına, putlara ibadet edi-

NUH ALEYHİSSELÂM

yorlar, bu hâlin Allahü teâlâyı gadaba getireceğini, kendilerine azap edeceğini bir türlü akıl edemiyorlardı.

Kâinattaki birçok mahlûk, kendilerinde hiç şuur olmadığı hâlde, insanlara hizmet ederken, bu insanlar, ihsan edilmiş olan akıl ve şuurlarını kullanmayarak, Allahü teâlâdan başkasına ibadet ediyorlardı.

Hiç kimseye fayda ve zararı olmayan taş parçalarına tapan insanlar, hakiki ve yegâne mâbud olan Allahü teâlâdan yüz çevirip, Ona kulluk etmekten uzaklaştıkça, daha çok bozuldular. Zaten, Onu unutup, başka şeylere ibadet etmeleri, her fenalık ve alçaklığın habercisi olup, en büyük kötülük ve çirkinlikti.

Nitekim insanlar günden güne daha da bozularak her türlü fenalık ve ahlâksızlığı işler oldular. Güçlü, kuvvetli olanlar,

zayıf ve âciz kimselere zulmederlerdi. Fakirler, garipler, zavallılar, güç ve kuvvet bakımından zayıf olanlar, kötülerin şerlerinden korunabilmek için kaçacak yer ararlardı.

Hazreti Nuh'un yetişmesi

Zulüm ve haksızlıkların gün geçtikçe biraz daha çirkinleşerek , her gün biraz daha kök saldığı bu kavmin içinde, bunlara hiç benzemeyen birtakım kimseler vardı. Bunlar hiçbir zaman Allahü teâlâdan başkasına ibadet etmeyen ve tevhid dininden ayrılmayan insanlar olup, kavmin azgınlık ve taşkınlıklarına kapılmamış, hakiki iman sahibi temiz müminler idi.

Hazreti Nuh'un ailesinde, bunlar arasında idi. Bu müminlerin istisnasız hepsi, Hazreti İdris'in bildirdiğı dinin esaslarına inanarak, uygun amel eden, takva

NUH ALEYHİSSELÂM

sahibi salih kimselerdi. Fakat zâlim hükümdarlarından korktukları için, imanlarını gizlerlerdi. Zaten sayıları pek az olup, üçü beşi geçmezdi.

Nuh aleyhisselâm, gençliğinde bir müddet çobanlık yaparak, kavminin sürülerini otlattı. Zaman zaman ticaretle meşgul oldu. Her ne kadar, bu vesilelerle, kavminden, inanmayanlar ile teması olduysa da, onları putlara taptıkları için sevmedi. Kavminin başında, Kâbil'in soyundan gelme, Dermesîl veya Dernesîl isminde çok zâlim bir hükümdar vardı.

Dermesîl, içki içer, kumar oynar, zamanını oyun ve eğlence ile geçirirdi. Onun zamanında, demir, bakır ve kurşundan muhtelif eşyalar yapılırdı. Dermesîl ve kavmi, baba ve dedelerinin putları olan Ved, Süvâ, Yegûs, Yeûk ve Nesr isimlerindeki putlara ibadet

ederlerdi. Demir, bakır ve kurşunu rahat işleyebildikleri için, kendilerine göre muhtelif suretlerde şekiller yaparlar, sonra bu şekil ve heykelleri put kabul edip, onlara ibadet ederlerdi. Böylece muhtelif şekillerde binlerce putları oldu. Her kabilenin ayrı bir putu vardı.

Daha sonra Dermesîl, putlar için büyük bir put hane yapılmasını emretti. Her put, pek güzel, kıymetli örtülerle döşenmiş masalara kondu. Ayrıca putlar için, nöbetle vazife yapan hizmetçiler vardı. Hazreti Nuh, onların bu gülünç durumlarını hiç tasvip etmez ve onlardan uzak kalırdı. Aralarına karışmadığı gibi, bayramlarına da iştirak etmezdi.

Bu kadar azgın, haddi aşmış, her türlü ahlâksızlık ve kötülüğün yayılıp, yerleşmiş olduğu bu kavme, Allahü teâlâ, Hazreti Nuh'u elli yaşında peygamber olarak gönderdi.

NUH ALEYHİSSELÂM

Peygamber olduğunu haber vermek ve kendisini müjdelemek üzere, Allahü teâlâ Cebrail aleyhisselâmı Hazreti Nuh'a gönderdi. Cebrail aleyhisselâm, Hazreti Nuh'un yanına gelerek dedi ki:

- **Esselamü aleyke ey Nuh!**

- Ve aleykesselam. Kimsiniz?

- **Ben Cebrail'im. Allahü teâlâ tarafından, peygamberliğini bildirmek için geldim. Allahü teâlâ sana selam ediyor. Seni**

kavmine peygamber yaptı. Dermesil ve kavmine git! Onları, Allahü teâlâyâ iman etmeye, yalnız Ona ibadet ve kullukta bulunmaya davet et!

Böylece o zamanda, o beldede yaşayan bütün insanlara peygamber olarak gönderilen Nuh aleyhisselâm, dokuzyüz elli sene, insanları imana çağırıp, Allahü teâlânın emirlerine uymaya davet etti.

Hazreti Nuh, peygamber olduğu kendisine bildirildikten sonra, kavmine

NUH ALEYHİSSELÂM

nasihat etmeye, onları imana davet etmeye başladı. Muhammed aleyhisselâm gibi, Hazreti Nuh da peygamberliğinin ilk zamanlarında, gizliden gizliye insanları hak dine davet ediyordu. Yılmadan, gece-gündüz, gayret ederek çalıştı. Bir zaman sonra açıktan açığa insanları dine davet etmeye başladı. Kavminin ismi Benî Rasim idi. Onlara dedi ki:

- Ey kavmim! Allahü teâlâyâ ibadet ediniz! İbadet edilecek Ondan başkası yoktur. Eğer Ona iman etmezseniz, kıyamet gününde size büyük bir azabın isabet etmesinden korkuyorum.

Ben size Allahü teâlânın azabını haber veriyorum ve azaptan kurtuluşun çaresini açıklıyorum. Allahü teâlâdan başkasına ibadet etmeyin! Bana muhalefet etmeniz hâlinde, bir gün, dünyada su da boğulmakla, ahirette ise ateş ile, üzerinize

elem verici çok şiddetli bir azabın gelmesinden korkuyorum.

Nuh aleyhisselâm, insanları bu şekilde Allahü teâlâyâ iman ve ibadete çağırırken, kavmi, tam bir sefahet içinde idi. İçki, kumar, zina, zulüm, haksızlık gibi her türlü ahlâksızlık ve kötülük almış yürümüştü.

Hazreti Nuh da, diğer bütün peygamberler gibi, çocukluğunda da, kavminin azgınlık ve taşkınlıklarına, bozuk işlerine kapılmamıştı. Çocukluk ve gençliğinden itibaren salih bir zat ve emin bir kimse olarak tanınmış ve hiç kimse, ondan bir sıkıntı ve rahatsızlık görmemişti.

Böyle olunca, onun, tevhid dinine davetinin çok tesirli olması, hemen herkesin onun davetini kolayca ve hemen kabul etmesi îcap ediyordu. Ama böyle olmadı. Bilhassa kavminin ileri gelenleri ona karşı çıktı.

NUH ALEYHİSSELÂM

Çünkü onun söyledikleri, bu haddi aşmış kimsele-
rin, habis zevklerine gem
vuruyor ve bu kötü işler-
den vazgeçmelerini emre-
diyordu. Bunun için Haz-
reti Nuh'un davetine çok
az kimse icabet etmişti.

Nuh aleyhisselâm bir
bayram gününde kavmi-
nin yanına gitti. O günü
bayram olarak, babaları,
yani o azgın kavimde bu-
lunanların bir kısmının
ataları, dedeleri olan Kâ-
bil koymuştu. Onlar ken-
dilerine göre bayram gü-
nü geldiğinde, bir yere
toplanırlar, putlarını ma-
saların üzerine dikerek,
onlara kurban keserlerdi.
Putların önünde secdeye
kapanarak ibadet ederler-
di. Ayrıca içki içerler ve
çalgı çalıp oynarlardı. Ka-
dın erkek karışırlar, hatta
hepsi çıplak olarak bir
arada bulunur, zina ya-
parlar, her türlü ahlâksız-
lık ve rezaleti işlerlerdi.

İşte böyle bir günde
Hazreti Nuh, onların bu-

lunduğu yere vardı. Gi-
derken de; "Allahım! On-
lara karşı bana yardım ey-
le" diye duâ etti. Kendile-
rine yaklaştığında, yüksek
sesle şöyle seslendi:

- **Ey kavmim! Allahü teâlâ tarafından, size na-
sihatçi olarak geldim. Si-
zi, Allahü teâlâyâ iman ve
yalnız Ona ibadet etmeye
davet ediyorum. İbadet
edilecek Ondan başkası
yoktur. Sizi, putlara iba-
det etmekten men ediyö-
rum. Allahü teâlâdan kor-
kun, bana itaat edin!**

Hazreti Nuh böyle söy-
lerken, masaların üzerle-
rinde bulunan putların
hepsi yere devrildi.

Hazreti Nuh'un daveti

Nuh aleyhisselâmın,
kavmini putlara tapmak-
tan vazgeçmeye çağırma-
sı üzerine, kavmin meliki
olan Dermesîl, yanında
bulunanlara, "**Bu da kim**"
diyerek, alay edici bir ta-
vırla Hazreti Nuh'u sordu.

NUH ALEYHİSSELÂM

Onlar da dediler ki:

- Ey Melik! O, bizim kavmimizden olduğu hâlde, hâli bize uymayan birisidir. İsmi Nuh bin Lâmek'tir. Önceleri akıllı idi. Sonra aklını kaybedip peygamber olduğunu, Allahü teâlâdan kendisine vahiy geldiğini iddia etmeye başladı. O, mecnun, yani delidir. Şu anda cinneti, deliliği fazlalaşmış olduğundan böyle şeyler söylüyor.

- Peki neler söylüyor?

- O, insanları, bir olan Allahü teâlâyâ iman etmeye, Ondan başkasına ibadet etmemeye davet ediyor. "İbadet edilecek Ondan başkası yoktur" diyor. Bizi, putlarımıza ibadet etmekten men ediyor.

Bu söylenenlere çok kızan Dermesîl, derhal onu, huzuruna getirmelerini emretti. Dermesîl'in adamları, hemen Hazreti Nuh'u yakalayıp, döve-

rek, onun yanına getirdiler. Dermesîl, Hazreti Nuh'a dedi ki:

- Yazık sana, demek sen bizim ilâhlarımızı inkâr ediyorsun ha!.. Söyle bakalım sen kimsin?

Hazreti Nuh, büyük bir sabır ve tevâzu ile, fakat vekar ve heybet içerisinde buyurdu ki:

- Ben Nuh bin Lâmek'im. Âlemlerin Rabbi olan Allahü teâlânın peygamberiyim. Sizleri, Allahü teâlâyâ imana davet ediyorum. Onun peygamberi olduğumu tasdik etmeniz ve putlara ibadeti terketmeniz için, nasihat vermek üzere, peygamber olarak gönderildim.

Bunun üzerine Dermesîl, Hazreti Nuh'a dedi ki:

- Ey Nuh! Sen bize, bizim bilmediğimiz şeyleri anlatıyorsun. Böyle olunca, biz senin saçmaladığını zannediyoruz. Eğer mecnun isen, seni tedavi

NUH ALEYHİSSELÂM

edelim. Fakir olduğun için böyle yapıyorsan, sana yardım edelim.

Bunun üzerine Hazreti Nuh şöyle cevap verdi:

- Ey kavmim! Ben deli değilim ki, siz beni tedavi edesiniz. Ben sizin elinizde bulunanlara muhtaç değilim ki, bana yardım edesiniz. Mülk, kendisinden başka ilâh bulunmayan, her şeye galip ve hâkim olan Allahü teâlâdır. Ben sizden böyle şeyler istemiyorum. Benim sizden istediğim tek şey, Lâ ilâhe illallah (Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur) demeniz ve benim, Onun resülü, peygamberi olduğumu tasdik etmenizdir.

Hazreti Nuh'un bu sözlerini dinleyen Dermesîl, fena hâlde kızdı ve "Ey Nuh! Bizim âdetlerimize göre bugün bayram olup, adam öldürmek caiz değildir. Şayet böyle olmasaydı, seni, pek şiddetli

bir şekilde öldürürdük" diyerek kin ve düşmanlığını bildirdi.

Nuh aleyhisselâma ilk iman eden, Amûre isminde bir hanımdır. Hazreti Nuh bu hanımla evlendi. Bundan Sâm, Hâm ve Yâfes adında üç oğlu ile Hadûre, Nesûre ve Mahbûre isimlerinde üç kızı oldu. Daha sonra evlendiği bir kadından da Kenân isimli bir oğlu oldu. Fakat bu kadın daha sonra, Hazreti Nuh'un dininden dönüp, mürted oldu. Yani mümin iken, imandan ayrılıp, imansızlığı seçti ve putperestliğe döndü.

Hazreti Nuh, devamlı olarak kavmine, kendilerine peygamber olarak gönderildiğini bildirdi. Onlara; putlara tapmaktan, haksızlıktan, zulüm ve işkenceden, aşağılıktan vazgeçmelerini ve içinde buldukları ahlâksızlıklara son vermelerini söyledi.

NUH ALEYHİSSELÂM

Allahü teâlâyâ iman etmelerini ve Onun emirlerine tâbi olmalarını, bunlara riayet etmezlerse, Allahü teâlânın azabının pek şiddetli ve çok çetin olduğunu her defasında tekrar tekrar haber verdi.

Fakat zulüm ve zorbalığa alışmış olan bu gaddar insanlar, buna inanmadılar, kabul etmeyip, karşı geldiler. Nitekim Şuarâ suresinin 105. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

“Nuh kavmi, peygamberleri tekzip etti, yalanladı.”

Hazreti Nuh, inanmayanları, Allahü teâlânın azabı ile korkutunca, bu hâlden en çok, kavmin ileri gelen yönetici durumundaki kimseler rahatsız oluyordu. Çünkü, diğer insanların, kendilerine; “Bu peygamber olduğunu söyleyen zat, bizi şiddetli azap ile korkutuyor. Söyledikleri doğru ise hâlimiz ne olur” demelerinden çekiniyorlardı.

Onlara göre bunun çaresi, azap ile korkutandan kurtulmak, onu susturmak, en azından sindirmekti. Bu sebeple Hazreti Nuh’a, en çok kavmin ileri gelenleri karşı çıkıyorlar, pek katı ve sert cevaplar verdikleri gibi, sataşarak eziyet ediyorlardı. Kavmin ileri gelenleri Nuh’a dediler ki:

- Biz seni ancak, bizim gibi bir insan olarak görüyoruz. Böyle olunca, senin, ne üstünlüğün ve ne meziyetin var ki, peygamberlik vazifesi ve kendisine tâbi olunması îcap ettiği gibi bir hususiyet sana has kılınmış olsun. Biz, sana uymuş, iman etmiş olanların da, aşağılarımız olduklarını görüyoruz. Senin ve sana tâbi olanların, bizim üzerimize bir faziletiniz, üstünlüğünüz olduğunu görmüyoruz ki, sen peygamber olmaya ehil ve kendisine tâbi olunmaya lâîk ve müstehak olasın. Bilâkis biz, se-

NUH ALEYHİSSELÂM

ni, peygamberlik davasında; sana tâbi olanları da, senin sadık olduğunu bilmeleri hususunda yalancılardan zannediyoruz.

Aslında, kendileri pek aşağı ve rezil kimseler olan o kâfirlerin; Hazreti Nuh'a iman etmiş olan müminleri aşağı görmelerine sebep, iman nimetinden mahrum olmaları, her şeyin, dünyanın zâhirinden, görünüşünden ibaret olduğunu zannetmeleridir. Çünkü onlar, dünya hayatından sonra gelen ahiret hayatını, sonsuz yaşamayı bilmezler ve inanmazlardı.

Onlara göre lezzet ve zevk veren şeyi daha çok olan, en şerefli ve çok üstün idi. Bundan mahrum olanlar da rezil kimseler idi. Onlar, hakiki kıymet ve üstünlüğün, iman etmekte olduğunu, iman nimeti ile şereflenmiş sıradan bir insanın, imandan mahrum olan bir sultandan çok daha kıymetli ve

üstün olduğunu anlamıyorlardı.

Nuh aleyhisselâmın kavmi, peygamber olacak zatın, melek veya melik, yani hükümdar olması îcabettiğini düşünüyorlar, bunun aksini kabul etmiyorlardı. Ayrıca, iman eden zayıf kimselerle birlikte olmak istemediklerini bahane ederek, Hazreti Nuh'a dediler ki:

- Etrafındaki o aşağı, mal, mevki sahibi olmayan kimseleri kov! O zaman belki biz de sana inanırız. Yoksa onlarla beraber olmayı kendimiz için aşağılık sayarız.

Nuh aleyhisselâm, kavminin bu karşı çıkmalarına ve bozuk isteklerine şöyle cevap verdi:

- Ey kavmim! Bana haber verin! Eğer ben, Rab-bim tarafından, davamın doğru olduğuna açık hüccet ve delil üzere gelmiş isem; O, kendi katından bana nübüvvet, peygam-

NUH ALEYHİSSELÂM

berlik vermiş ise ve bütün bunlar da size gizlenmiş, sizde bunları göreceksiniz yok ise, istemediğiniz hâlde onu size zorla mı kabul ettireceğim?

Ey kavimim! Risaletimi tebliğ ettiğim için, ben sizden mal istemiyorum. Bu yaptığım tebliğ işine karşılık, benim ecrim Allahü teâlâyâ aittir. Sizin talebinizle müminleri yanımdan kovacak, tard edecek değilim. Zira onlar, kıyamet günü, Rablerine kavuşup mükâfatları-

nı alacaklar. Allahü teâlâ, onlara mükâfat verdiği gibi, onlara zulmedenlere ve onları terkedenlere, kovanlara da cezalarını elbette verir.

Lâkin ben sizi; kıyamet günü Allahü teâlânın huzurunda mertebeleri çok yüksek olan, Allahü teâlâyâ iman etmiş müminlere, rezillerin de rezilleri demekle küstahlıkta bulunan, böylece cahillik eden bir kavim olarak görüyorum.

NUH ALEYHİSSELÂM

Ey kavmim! İman edip, bana tâbi olan müminler, bu durumda iken, ben sizin arzunuza uyararak onları yanımdan kovsam, o takdirde, Allahü teâlânın azabından beni kim kurtarır? Benim onları kovmamın, yanımdan uzaklaştırmamın doğru olmadığını düşünmez misiniz?

Kavmin ileri gelenleri, Hazreti Nuh'a akıllarına gelen her sözü çekinmeden söylüyor, her hakareti yapıyorlardı. Bunun için, devamlı hücum ediyorlar, kendi kısır akıllarına ve bozuk mantıklarına göre susturmaya, davasından caydırmaya çalışıyorlardı.

Onlara göre Nuh aleyhisselâm yanlış yolda idi. Hazreti Nuh'u, anlamak istememelerinin sebebi; gerçekte, kendilerinin bozuk olmalarından ve Hazreti Nuh'un, kendi istekleri doğrultusunda hareket etmeyip, onlara hakiki sadet yolunu göstermesindendi.

Kavminin ileri gelenleri Hazreti Nuh'a dediler ki:

- Biz, senin, apaçık bir dalalet içinde bulunduğunu görüyoruz.

Hazreti Nuh da onlara cevaben şöyle dedi:

- Ey kavmim bende dalalet yoktur. Ben, ancak, âlemlerin Rabbi olan Allahü teâlâ tarafından size gönderilmiş bir peygamberim. Rabbimin risalâtını, bana vahyettiklerini, çeşitli vakitlerde size tebliğ ediyorum. Doğruluk ve iyiliğiniz için size nasihat ediyorum. Kendim için dilediğim hayrı, sizin için de dilerim. Allahü teâlâdan bana vahiy geldiği için, sizin bilmediğiniz şeyleri; bana vahyedilen, bildirilen kadar bilirim.

Nuh aleyhisselâmın kavminden kâfirlerin ileri gelenleri, diğer insanlara dediler ki:

- Bu Nuh, ancak sizin gibi bir insandır. Sizin gibi yiyor, içiyor, uyuyor. Böy-

NUH ALEYHİSSELÂM

le birisi, Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş bir peygamber nasıl olabilir? Sizi tevhide davet etmekle, size reis olmak istiyor. Onun maksadı budur. Eğer hakikaten, Allahü teâlâ, kendisinden başkasına ibadet olunmamasını veya bize peygamber göndermeyi dileseydi, meleklerden peygamberler gönderirdi. Biz bunun; tevhid, peygamberlik ve öldükten sonra dirilmeye ait olarak, bizi davet ettiklerinin hiçbirini atalarımızdan duymadık. Bu Nuh ancak deli bir kimse dir. Onun için böyle şeyler söylüyor. Bu sebeple bir zaman onu bekleyin. Ona nezaret edin. Belki ayılır da böyle sözleri söylemeye devam etmez.

Hazreti Nuh, kavminden iman etmeyenlerin bu sözlerine dedi ki:

- **Sizi Allahü teâlânın yasak ettiği küfür ve günahlardan sakındırmak ve cehennem azabıyla**

korkutmak için, Rabbiniz tarafından, içinizden biri vasıtasıyla, size vahiy ve haber gelmesine taaccüb mü ediyorsunuz? Şayet Allahü teâlânın emirlerine itaat ederseniz, ahirette ebedî azaptan kurtulursunuz.

Hazreti Nuh, onların bu kadar itiraz etmelerine ve kendini yalanlamalarına karşı, sabrediyor, tebliğ vazifesine devam ediyordu. Onlar istemeseler de, yine gidip, adeta yalvarırcasına nasihat ediyor, dünya ve ahirette felâkete girmemeleri için çok gayret sarfediyordu. Üstelik kavminin kendisine sataşmalarına, "Sadece bizim gibi bir insandır, bizden üstünlüğü yoktur" gibi sözlerine yumuşaklıkla cevap veriyordu.

Nuh aleyhisselâm onlara diyordu ki:

"- İstedığınız, itiraz ettiğiniz şeylerin hepsinin doğru olmadığını, yanlış

NUH ALEYHİSSELÂM

olduğunu bildiğiniz hâlde, ısrar eder, hâllerinizin ve sözlerinizin yanlış olduğunu düşünmez, tefekkür etmez misiniz? Ben size, benim yanımda Allahü teâlânın hazineleri vardır demiyorum ki, istediklerinizi vereyim.

Ben gaybı bilirim demiyorum ki, size maksadınızı haber vereyim. Size, ben meleğim de demiyorum ki, sizin bana ancak bizim gibi bir insansın diyerek itirazda bulunmanızın bir manası olsun.

Sizin hor ve hakîr gördüğünüz fakir müminler hakkında da, Allahü teâlâ, onlara hayır ve mükâfat vermez de demiyorum. Bilâkis Allahü teâlânın onlara dünyada iken verdiği iman ve hidayet nimeti ve ahirette vereceği cennet ve yüksek dereceler; size dünyalık olarak çok mal vermesinden elbette daha hayırlıdır. Onların kalblerinde Allah sevgisinden, güzel ahlâk-

tan ve temiz itikaddan, sıdk ve ihlastan ne bulunduğu en iyi bilen Allahü teâlâdır.

O hâlde ben, Allahü teâlânın hazineleri benim yanımdadır, ben gaybı bilirim ve ben meleğim desem ve sizin arzunuza uyararak, onların bana iman etmelerini kabul etmezsem, onları yanımdan kovarsam ve kendilerine, Allahü teâlâ size, hayır, mükâfat vermez desem, muhakkak ki zâlimlerden olurum.”

Nuh kavmi hiç yola gelebilecek gibi değildi. O ne söylese, kavmi inkâr ederdi. Zaman ilerledikçe, onun sözlerine, Allahü teâlâdan bildirdiklerine inanmamaları bir tarafa; karşı çıkmaları, öfke ve kinleri devamlı olarak artıyordu. İnkâr ve itirazları, zamanla hakarete ve üzerine hücum etme derecesine geldi.

Nuh aleyhisselâm, kavminin yaptıklarına sabred-

NUH ALEYHİSSELÂM

yor, belki iman ederler ümidiyle, tebliğine devam ediyordu. Gece, onların kapılarını çalıp; "Ey kav-mim! **Lâ ilâhe illallah** de-yin" diye yalvarıyordu. Bu-na karşılık insanlar, Hazreti Nuh'un, Allahü teâlâya iman ve yalnız Ona ibadet etmeye davetine hep karşı çıktılar. Fakat o, yine de-vam etti. Mecnun, yani de-li dediler, o yine devam et-ti. Hakaret ettiler, yine de-vam etti. Üzerine hücum ettiler, yine devam etti. On-lara dedi ki:

- **Siz Allahü teâlâdan korkmaz mısınız da, On-dan başkasına ibadet edersiniz? Muhakkak ki ben, Allahü teâlâ tarafın-dan emin olarak size gön-derilmiş bir peygamberim. O hâlde Allahü teâlânın azabından korkun, ve O'na ibadet ve size emret-tiklerimde bana itaat edin!**

Sizi Allahü teâlâya da-vet ettiğim ve nasihatler-de bulunduğum için, siz-den bir ücret istemiyo-

rum. Bilâkis benim ecrim Rabbül-âlemîn'in katın-dadır. O hâlde Allahü te-âlâdan korkup, emrini si-ze tebliğimde bana itaat edin!

Nuh kavmi, iman et-memeye, Hazreti Nuh'a tâbi olmamaya kesin ve kat'î karar vermiş gibi bir hâlde idi. Hazreti Nuh'un anlattıklarını, haber ver-diklerini, nasihatlerini hiç kabul etmiyorlar, kendi noksan akıllarına ve bo-zuk mantıklarına göre ile-ri sürdükleri sözlerle karşı çıkıyorlardı.

Bir defasında, Hazreti Nuh'a o zamana kadar iman etmiş olanları işaret ederek dediler ki:

- Sana tâbi olup, iman edenler, mal ve mevki ba-kımından, aşağı, düşük kimseler iken, biz sana iman eder miyiz?

Bu kibirli, kendini be-ğenmiş kimselerin hepsi; iman eden fakir ve garip kimselerle bir olmaktan

NUH ALEYHİSSELÂM

kaçınarak, bunu, kendileri için aşağılık saydılar. Hâlbuki, bu düşünce ve hareketlerinden daha büyük alçaklık ve aşağılık olamazdı. Bunu anlayamadıkları için, bir türlü uyanamıyorlardı.

Hazreti Nuh onlara şöyle cevap verdi:

- **Ben onların ihlas ile mi, yoksa dünyadaki rütbelerini yükseltmek, dünyaya menfaatine kavuşmak için mi bana tâbi olduklarını bilmem. Ben, görünüşe itibar ederim. Onların içlerini Allahü teâlâ bilir. Şayet şuur sahibi olsaydınız, bunun böyle olduğunu bilirdiniz. Fakat Allahü teâlâ, size, anlayacak şuur vermediğinden ve gözleriniz kör olduğundan, bunu anlayamıyorsunuz. Ben, sizin arzu ve isteklerinize uyarak, bana tâbi olmuş müminleri tarde-decek, yanımdan kovacak değilim. Ben; fakir olsun, zengin olsun, mükellef olan insanları, küfür ve**

günahlardan sakındırmak için gönderilmiş bir peygamberim. Allahü teâlânın azabı ile korkutucuyum. Yoksa sizi razı edebilmek için, bana tâbi olmuş müminleri yanımdan kovucu değilim.

Hazreti Nuh'un tehdit edilmesi

Hazreti Nuh'un bu kadar nasihat ve yalvarmaları, onların insafa gelip, ona tâbi olmalarına sebep olacağı yerde, bilâkis onların kin ve düşmanlıklarını artırıyordu. Devamlı yalanladıkları, karşı çıktıkları gibi, büsbütün ileri giderek, onu tehdit edip dediler ki:

- Ey Nuh! Eğer bu sözünden vazgeçmezsen, davet işinden ve bizi azap ile korkutmaktan geri durmazsan, muhakkak ki, taşla öldürülenlerden olursun.

Böyle sözler söylemek ve ölümle tehdit etmekle, onu, bu ulvî davadan, yani peygamberliğini tebliğ

NUH ALEYHİSSELÂM

vazifesinden caydırmak, vazgeçirmek istiyorlardı. Nuh aleyhisselâm, bu gibi tehdit ve sataşmalarla davasından elbette vazgeçecek, hatta, yavaşlayacak, gerileyecek değildi. O, yine vazifesine devam etti.

Zaman akıp giderken, Hazreti Nuh büyük bir sabırla, belki akıllarını kullanırlar, belki uyanırlar da küfür ve isyandan, putlara ibadet etmekten vazgeçerler ümidiyle, hiçbir şeyden çekinmeden gayret ediyor; “Ey kavmim! Lâ ilâhe illallah deyin” diye yalvarıyordu. O, buna devam ettikçe, kavminin hakaretleri de gitgide artıyordu. Onu susturmak, üzme ve insanlara bir şeyler anlatmasına mâni olmak için, ellerinden geleni yapıyorlardı.

Hazreti Nuh, kavminin yanına gelip, onlara bir şeyler söylemek istese, insanlar onu görmemek için, elbiseleriyle yüzlerini, par-

maklarıyla da kulaklarını kapatırlar, hakaretlerini bu şekilde gösterirler, bazen daha da ileri giderek, sille tokat üzerine hücum edip, kıyasıya döverlerdi.

Kavmin ileri gelenleri, bir taraftan Hazreti Nuh’a hakaret ve hücum ederek, bir taraftan da, iman etmeye meyilli kimselerin arasında dolaşarak, onları tehditten geri kalmazlardı.

Kavmin ileri gelenleri, diğerlerine, asıl mâbudlarının, atalarının ibadet edegeldikleri bu putlar olduğunu söylüyorlar; “Şayet bunlar yanlış olsaydı, atalarımız hiç ibadet ederler miydi? Eğer biz bunları terkedersek, atalarımızın yapmış olduklarına karşı çıkmış, onlara hakaret etmiş olmaz mıyız” diyerek, insanların bu hislerini okşayıp, onları tahrik edici sözler sarfediyorlardı.

Bu husus Kur’an-ı kerimde Nuh suresinin 23. ayet-i kerimesinde me-

NUH ALEYHİSSELÂM

alen şöyle bildirilmektedir: **“Kavmin ileri gelenleri, hakimiyetleri altındaki kimselere; ilâhlarınıza ibadeti terketmeyin. Hasaten, Ved, Suvâ, Yegûs, Yeûk ve Nesr isimlerindeki ilâhlarınıza ibadeti terketmeyin, dediler.”**

Müşrikler, Hazreti Nuh’un tebliğ ettiği ve bildirdiği şeyleri kabul etmeyip karşı çıktıkları gibi, Hazreti Nuh’a iman edenlere de zulüm ve eziyette ileri gitmeye başladılar. Muhammed aleyhisselâmın ümmetinden, zayıf ve güçsüz olanlara, müşriklerin, ilk zamanlarda reva gördükleri zulüm ve haksızlık gibi, Nuh kavminin ileri gelen müşrikleri de, müminlere aynı şekilde davranıyorlardı. Fakat onların bu hareketleri, iman etmiş olan herhangi bir mümini imanından döndürmediği gibi, bilâkis, imanlarının ve Hazreti Nuh’a bağlılıklarının daha da artmasına sebep oluyordu.

Hazreti Nuh, her gün kavminin toplu buldukları, hep birlikte oturdukları yerlere gider, onları, Allahü teâlâyâ ibadet etmeye davet eder, putlara tapmaktan, günah işlemekten uzak durmalarını söylerdi. Her defasında, kavmi ona hücum eder, bayılıncaya kadar dövüp, ayaklarından çekerek, mezbelelik yerlere atarlardı.

O insanlara nasihat verdikçe, insanlar ona daha çok saldırır, hatta kadınlar ve çocuklar da taş atarlardı. Bazen geçeceği yolların etrafına taş yığırlar, yoldan geçerken onu taşa tutarlardı. Azgınlık ve taşkınlıklarında o kadar ileri giderlerdi ki, taşlarlar ve döverler, artık mutlaka ölmüştür diye bırakırlar, mübarek vücudunu eski bir hasır parçasına sarıp, evine atıverirlerdi.

Bundan sonra Cebrail aleyhisselâm gelerek, yaralarını temizler, tedavi eder, Allahü teâlânın izni

NUH ALEYHİSSELÂM

ile tekrar sıhhate kavuşurdu. İyileşince Allahü teâlâyâ hamd ve şükreder, iki rekât namaz kılardı. Namazdan sonra; **“Ya Rabbî! İzzetine yemin ederim ki, onlardan bana gelen bela ve musibetler, benim sabrımı artırmaktan başka bir şey yapmıyor”** diye duâ ederdi. Kalıp, tekrar kavmine varır, nasihat ederdi.

Böylece seneler, hatta asırlar geçmesine rağmen, ilk zamanlardaki iman edenlerden başka kimse iman etmiyordu. Bilâkis Hazreti Nuh’a ve ona iman edenlere karşı zulüm ve eziyetleri de git-tikçe artıyordu.

Bu arada kavmin reisi olan Dermesîl öldü ve yerine oğlu Nevlîn geçti. Nevlîn, babasından daha inançsız, ondan daha azgın ve zâlim idi. Hazreti Nuh, peygamberliğini tebliğ başlıyalı dörtyüz sene gibi çok uzun bir zaman geçmişti. Bu zaman

zarfında Hazreti Nuh’un kavmini imana daveti ve kavminin karşı çıkması, hep artarak devam etmişti. Her defasında, kavmine; **“Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. Nuh aleyhisselâm Onun resulüdür”** demelerini söylüyordu. Fakat kavmi, bu sözüne karşılık, Hazreti Nuh’un yanına varıp, tokatlıyorlar, dövüyorlar, yüzüne toprak atıyorlardı. Kötü muamelelerine bu şekilde devam ediyordular.

Hazreti Nuh, kavmine nasihat vermek üzere yanlarına gidip geldikçe, onlara, güneşin, ayın ve diğer yıldızların, belirli bir nizam ve istikamet içinde gökyüzünde hareket etmelerini, yerin ve göğün tabakalarını anlatır, bunların yaratılışlarındaki hikmetlerden ve faydalardan bahsederdi. Bütün bunların, insanların istifadeleri için yaratıldığını, onların hizmetine sunulduğunu, insanların da Allahü teâlâyı tanımak,

NUH ALEYHİSSELÂM

Ona ibadet etmek ve ahirette sonsuz yaşamak için yaratıldığını haber verirdi.

Fakat bütün bu anlatılanlardan hisse alıp uyanacakları yerde, bu kavmin azgınlığı ve taşkınlığı gittikçe artıyordu. Nuh aleyhisselâm nasihat ettikçe, onların müşriklikte inat ve ısrarları çoğalıyordu. Her defasında eziyet ve cefa ederlerdi.

Nuh aleyhisselâm ne zaman kavmini davet etse, kavmi onu yine öldü diye kanaat getirinceye kadar döverlerdi. Daha sonra Cebrael aleyhisselâm yine gelerek, yaralarını temizleyip tedavi edince, o tekrar nasihat vermek üzere kavminin yanına giderdi. Onlar derlerdi ki:

- Yazık sana ey Nuh! Bizim seni o kadar dövmemiz, tahkir etmemiz, aşağılamamız, seni bu davadan vazgeçirmeye yetmedi mi? Sen, Allahü teâlânın peygamberi ol-

duğunu söylüyorsun. Şayet bu sözünde sadık olsa idin, "Her şeyin Rabbidir" dediğin o Allah, seni, bizim eziyet, cefa ve kötülüklerimizden korurdu. Fakat sen mecnun, deli birisi olduğun için, böyle işlere kalkışıyorsun.

Hazreti Nuh, onların bu sözlerine şöyle cevap verirdi:

- Ey kavmim! Ben mecnun değilim. Ancak siz, bilmiyorsunuz. Babalarınız, dedeleriniz ölüp gittiler. Şimdi onlar yaptıklarına pişman bir vaziyette bulunuyor ve azap çekiyorlar. Siz, ibret alıp aklınızı başınıza toplayarak, putlara tapmaktan vazgeçin! Yalnız Allahü teâlâyâ iman ve sırf Ona ibadet edin! İbadet edilecek Ondan başkası yoktur. Siz dediklerime tâbi olursanız, baba ve dedelerinizin âkibetine düşmekten kurtulur, dünya ve ahirette saadete erer, rahat ve huzura kavuşursunuz.

NUH ALEYHİSSELÂM

Bütün bunlara rağmen bu kavmin insanları, şirk ve isyanda o kadar ileri gidiyorlardı ki, Hazreti Nuh'un davetini kabul etmek şöyle dursun, hiç dikkate bile almıyorlardı. Buna rağmen Nuh aleyhisselâm bıkmadan, usanmadan, kavminin bulunduğu yere tekrar tekrar gider, buyururdu ki:

- Ey kavmim! **Lâ ilâhe illallah. Nuh nebiyyullahi ve resulihî** deyiniz! Putlara tapmayı terkediniz!

O böyle söylerken, bütün putların hep birlikte yüzüstü yere düştüğünü gördükleri hâlde, yine inanmaz, şirk ve isyanda ısrar ederlerdi. Bununla da kalmayıp, hemen, hep birden üzerine hücum ederek, şiddetli bir şekilde onu döverlerdi. O mübareğin vücudu yara bere içinde kalır, mübarek ağzından ve burnundan kan gelirdi.

Merhamet hisleri körleşmiş olan bu alçak kimseler, üstelik yaptıkları bu çirkin hareketlerden zevk duyarlardı. Hatta, Hazreti Nuh'un mübarek karnına basarak, "Ey Nuh! İşte senin cezan budur" diyerek, bayağılık ve aşağılıklarını göstermekten geri kalmazlardı. Bütün bu eziyet ve sıkıntılara rağmen, Nuh aleyhisselâm kavminin yaptıklarına sabrederdi. Kendisini her dövdüklerinde ve işkence ettiklerinde onlara lânet etmez ve, "**Allahım! Kavmimi affet; çünkü onlar bilmiyorlar**" derdi.

Bu hâl üzere seneler geçip gitti ve kavmin reisi olan Nevlîn de öldü. Yerine kendi ve babası gibi zâlim ve putperest biri olan oğlu Tafredüş geçti. Kavmin ise, imansızlık ve putlara tapmak hususunda, reislerine tam bir bağlılıkları vardı.

Hatta rivayet edilir ki, o kavimden bazı müşrikler

NUH ALEYHİSSELÂM

ölümlerine yakın, mallarının yarısını, putların hizmetinde kullanılmak üzere ayrılmasını, yarısının da çoluk-çocukları ile hizmetçilerine verilmesini vasiyet ederlerdi. Bundan başka olarak, Hazreti Nuh'a iman etmemek ve ona tâbi olmamak hususunda çoluk çocuklarından, hizmetçi ve yakınlarından da söz alırlardı.

Kavmi, Nuh aleyhisselâma düşmanlıkta o kadar ileri giderlerdi ki, babalar çocuklarına şöyle derlerdi:

- Bana bak! Babam beni bundan sakındırdı. Ben de seni sakındırıyorum. Onun, seni babalarımızın dininden, putlarımıza ibadetten caydırmasından, çevirmesinden korkuyorum. Sakın ha sakın, onun söylediklerine kanmayasın! Çünkü o, sihir yapan yalancının biridir.

Birgün, kavmin ileri gelen reislerinden birisi, yanında oğlu ile birlikte

giderken Hazreti Nuh'a rastladılar. O şahıs oğluna dedi ki:

- Oğlum! Bu adama dikkat et! Sözlerine inanma! Bu bir delidir.

Bunun üzerine oğlu yerden bir avuç toprak alıp, Hazreti Nuh'un yüzüne attı. Hazreti Nuh'un mübarek yüzü toprak olduğu gibi, mübarek gözleri de toprak ile doldu. Bu hâlden dolayı çok mahzun oldu.

Kendilerine iki cihan saadetini bildirmek üzere gönderilen bir büyük peygambere, kavminin bu kadar düşman kesilmesine, ona eziyet ve işkence etmelerine çok üzülen melekler, Allahü teâlâya münacat edip, yalvararak dediler ki:

- Ya Rabbi! Sen bunlara karşı ne kadar halimsin. Onlar senin peygamberine karşı bu kadar kötü muamelede buldukları hâlde, sen onlara, yine de yu-

NUH ALEYHİSSELÂM

muşaklıkla muamele ediyor, azap etmiyorsun. Onlar senin mülkün olan yer yüzünde yürüyorlar, senin verdiğin rızkı yiyorlar. Fakat, senden başkasına, sana ortak koştukları putlarına ibadet ediyorlar. Senin, kendilerine rahmet olarak gönderdiğin peygamberine ise isyan ediyor, üstelik bununla da kalmayıp, ona eza ve cefada ileri gidiyor, çok sıkıntı verdikleri gibi, her zulüm ve işkenceyi de reva görüyorlar.

Hazreti Nuh, dörtyüz elli sene kadar uzun bir müddet kavmini imana davet etti ise de, ilk zamanda iman edenlerden başka kimse iman etmedi. Böyle bir kavmin insanların, bu daveti kabul edeceklerine artık imkân ve ihtimal yoktu.

Nitekim, kavminden birçoqları dediler ki:

- Ey Nuh! Sen bizimle çok mücadele ettin ve bu mücadelede de çok ileri gittin. Senin bu mücadele çok uzadı. Eğer sen sö-

NUH ALEYHİSSELÂM

zünde, vâinde sadıklar-
dan isen, bize vâdeyledi-
ğin azabı getir de görelim.
Zira senin mücadele etme-
nin, nasihat verip durma-
nın bize bir tesiri yoktur.

Onların bu sözleri üze-
rine, Nuh aleyhisselâm
onlara buyurdu ki:

- **Allahü teâlâ dilerse,**
hemen veya takdir ettiği
daha sonraki bir zamanda
azabı size getirir. Ama siz,
azaptan kaçmakla Onun
azabından kurtulamazsı-
nız. Ben size nasihat et-
mek istesem bile, cenab-ı
Hak dalalette kalmanızı di-
lemiş ise, nasihatim size
 fayda vermez. Allahü teâlâ
sizin Rabbinizdir, sizi yara-
tan Odur ve siz Ona dön-
dürüleceksiniz. Dönüşü-
nüz Onadır. O, size ameli-
nizin karşılığını verir.

Hazreti Nuh'un **kavminden ümit** **kesmesi**

Nuh aleyhisselâm se-
nelerce kavmini davet et-

mesine rağmen, kavminin
iman etmemesi üzerine,
yavaş yavaş ümidini kay-
betmeye başladı. Sonun-
da, Allahü teâlâyâ şöyle
münacatta bulundu:

- **Ya Rabbi! Ben gece-**
gündüz devamlı olarak,
kavmimi, taat ve ibadete
davet ettim. Benim dave-
tim, ancak onların, iman
ve taattan uzaklaşmalarını
artırdı. Senin, iman etme-
leri sebebiyle onları magfi-
ret etmen için, her ne za-
man kendilerini imana da-
vet ettimse, davetimi duy-
mamak için parmaklarıyla
kulaklarını tıkadılar.

Yüzümü dahî görme-
mek için, elbiselerini baş-
larına örttüler. Küfür ve
isyanlarında ısrar edip,
bana tâbi olmaktan ka-
çındılar, kibirlendiler.
Sonra onları, aşikâre ola-
rak imana davet ettim.
Daha sonra da, hem yük-
sek sesle, hem de her bi-
rini ayrı ayrı çağırarak,
gizliden gizliye davetime
devam ettim.

NUH ALEYHİSSELÂM

Nuh aleyhisselâm, davetini üç şekilde yürüttü. Önce gizli olarak davete başladı. Bu hâl kavmine pek tesir etmedi. Bundan sonra açıktan açığa davetini sürdürdü. Bu da tesirli olmayınca, davetini her iki şekilde de devam ettirdi. Yani hem gizli, hem de aşikâre olarak insanları imana davet etti.

Hazreti Nuh'un, bu münacatı üzerine, Allahü teâlâ, Nuh kavmine kırk sene müddetle yağmur vermedi. Ayrıca, bu müddet içinde, hiçbir kadının çocuğu olmadı. Üstelik bu asi kavmin çocukları, malları ve davarları da helâk olmaya başladı. Nasipleri kesilip, bağ-bahçe namına ne varsa, hepsi kurudu. Şiddetli bir sıkıntıya ve geçim darlığına düştüler. Ne yapacaklarını bilemediklerinden, çok şaşırılmışlardı. Sonunda Hazreti Nuh'a müracaat ettiler. O da kavmine bu yurdu ki:

- **Küfürden, şirkten tevbe edip, Rabbinizden magfiretinizi isteyiniz! Zira, O, şirk ve isyandan tevbe edeni çok magfiredicidir. Bunu yaparsanız, Allahü teâlâ, ihtiyacınız kadar yağmur yağdırır, çok mal ve evlat ile size imdat eder, size meyveli bostanlar, bağlar, bahçeler verir ve o bostanlarda nehirler akıtır.**

Size ne oluyor ki, Allahü teâlânın azametini, büyüklüğüne inanmıyorsunuz. İhsanlarını ümit etmiyorsunuz ve Onun azabından korkmuyorsunuz. Hâlbuki, O sizi yaratmıştır.

Hem siz, Allahü teâlânın yedi kat gökleri, tabaka tabaka nasıl yarattığını, dünyada ve diğer göklerde Ay'ı nur kıldığını, Güneş'i, yeryüzünde, gecenin karanlığını giderici ışık kaynağı kıldığını görmez misiniz? Allahü teâlâ, sizin aslınız olan Âdem'i topraktan yarattı.

NUH ALEYHİSSELÂM

Sonra ölümünüzle yine toprağa iade eder ve kıyamet günü tekrar diriltip yine yerden çıkarır. Allahü teâlâ yeryüzünü, sizin için yatak gibi döşemiş kıldı. Tâ ki, onda geniş yollar açıp, ihtiyacınıza gidirsiniz.

Nuh aleyhisselâm, kıtlığa uğrayan kavmine, önce ibadet, takva ve taati emrettikten sonra, istigfârı emretti. Nuh aleyhisselâmın bu sözlerine rağmen, kavmi, helâk olmayı seçerek, yine küfürlerinde ısrar ettiler. Hatta Nuh aleyhisselâmı tehdit ettiler.

Nuh aleyhisselâm onlara dedi ki:

- Ey kavmim! Eğer benim, sizin aranızda bulunmam ve Allahü teâlânın ayetlerini hatırlatarak sizi Hakka davet edip nasihat vermem size ağır geliyorsa, biliniz ki, ben sizin hilinizden Allahü teâlâyâ tevekkül ettim. Ona gü-

vendim. Artık siz ve ortaklarınız toplanıp ne yapacağınızı kararlaştırın!

Sonra benim helâkime kassetmeniz gizli olmasın! Yapacağınızı aşikâre olarak yapın! İçinizdekileri gizlemeyin! Sizin bana yapacağınız şeylere aldırış etmem. Daha sonra da bana herhangi bir mühlet de vermeden istediğiniz kötülüğü yapın.

Hazreti Nuh, Allahü teâlânın muhafaza ve himayesinde olduğunu bildiğinden, düşmanlarına hiç ehemmiyet vermediğini göstermek ve onların acizliğini, bir şey yapamayacaklarını meydana çıkarmak için şöyle bir teklifte bulundu:

- Siz, tedbir sahiplerinizi, tedbirlerinizi, ortaklarınızı, yani bu hususta her neyiniz varsa, hepsini bir araya getirin ve bütün imkânlarınızı beni öldürmekte kullanın. Hem hiçbir tedbirinizi de noksan

NUH ALEYHİSSELÂM

bırakmayın ki, sonunda, bu işi başaramadığınızda da, şu tedbiri de alsaydık demeyesiniz!

Hazreti Nuh, onların daveti kabul etmeyip, yüz çevirmelerinin kendisine bir zarar veremeyeceğini de bildirerek buyurdu ki:

- Eğer davetimden yüz çevirirseniz, bunun bana bir zararı yoktur. Zira insan iki şeyden korkar. Birincisi, başkalarının zararından, ikincisi de, menfatının kesilmesi endişesinden. Ben sizin şerrinizden, zarar vermenizden korkmadığımı, Allahü teâlâyâ tevekkül ettiğimi önceki sözümde de söyledim. Şimdi de, şunu söylüyorum:

Sözümü dinlememenizden dolayı bana bir zarar gelmez. Çünkü sizden korkum yok. Bir ücret istemiyorum ki, onu da elden kaçırma endişem olsun. Bunda benim bir telâşım yoktur. Benim ücretim Allahü teâlâyâ aittir. Siz ka-

bul etmeniz de, etmeseniz de, vazifemi yapmış oluyorum ve Allahü teâlâ bana bunu verecek.

Şu hâlde siz iman etmezseniz, zarara uğrarsınız. Yani iman edip etmemeniz hâlinde, bana bir fayda ve zarar yoktur. Hakikat apaçık meydanda iken, Allahü teâlânın emirlerini hatırlatmamdan, sözlerimi ve nasihatlerimi kabulden yüz çevirmeye devam ederseniz, muhakkak helâk olursunuz.

Kabulüne mâni olacak hiçbir sebep yokken, haktan yüz çevirirseniz, Allahü teâlâ size azap eder. Çünkü yüz çevirmenizde haklı olduğunuzu iddia edebilmeniz için; sizden, buna sebep olacak, hakkı kabulünüzü gerektirecek ve size ağır gelecek herhangi bir ücret istemedim.

Hazreti Nuh'un duâsı

Hazreti Nuh'un davet ve nasihatı, kavminin

NUH ALEYHİSSELÂM

nefslerine ağır geldiği için, ona akıl almaz hakaretler ve işkenceler yapmışlardı. Hazreti Nuh onlara buyurmuştu ki:

- Bana olan buğzunuz, sizi, eziyet etmeye sevketti. Hâlbuki, ben size, sizin bana yaptığınız kötülükle değil, Allahü teâlâyâ tevekkül etmekle, yalnız Ona itimat edip güvenmekle karşılık veririm. Sakın ola ki, eziyet vermenizin ve ölümlle tehdit etmenizin, beni, insanları Hakka, Allahü teâlâyâ imana davetten alıkoyacağını zannetmeyiniz!

Hazreti Nuh, onların kötü niyetlerinin bulunduğu haber verip, meydan okudu ve şöyle dedi:

- Maksudunuzun meydana gelmesini temin edecek, ne kadar çare, yol varsa hepsini toplayın. Kendilerine yakın olmakla, durumunuzun kuvvetli olacağını zannettiğiniz

ortaklarınızı kendinize katın. Bu işiniz size tasa olmasın, faaliyetinizi gizli olarak devam ettirip sıkılmayın. Ne yaparsanız, aşikâre olarak yapın! Bütün bu hazırlıklardan sonra, yapacağınız kötülüğü bana yöneltin. Bu kötülüğünüzü icra edeceğinizde, bana mühlet vermeyin ve bütün gücünüzle acele edin.

Hazreti Nuh'un bu sözleri, onun, Allahü teâlâyâ ne derece tevekkül sahibi olduğunu, kavminin hile ve kötü plânlarının kendisine aslâ zarar veremeyeceğini kat'î olarak, açık bir şekilde göstermektedir.

Hazreti Nuh, kavminin kendisine yaptığı eziyetlere katlanıyor, iman etmelerine üzülüyordu. Nihayet Allahü teâlâyâ şöyle yalvardı:

- Ya Rabbî! Kullarının bana yaptığını görüyorsun. Kulların hakkında hayr dilemişsen, onları

NUH ALEYHİSSELÂM

hidayete erdir. Yoksa sen onlar hakkında hükme-dinceye kadar, bana sabır ver. Çünkü sen, hükme-denlerin en hayırlısısın.

Bunun üzerine, Hud suresinin 36. ayet-i kerimesinde mealen şöyle bildirildi:

“Nuh’a vahyolundu ki, kavminden daha evvel iman etmiş olanların dışında hiç kimse iman etmeyecek. O hâlde sen, kavmin seni yalanladıkları için ve sana eza verdikleri için mahzun olma, kederlenme ki, onlardan intikam alma vakti gelmiştir.”

Allahü teâlâdan gelen vahiy ile de sabit olmuş, iyice anlaşılıyordu ki, bu kavim ıslah olmayacak ve başka iman eden bulunmayacaktı. Artık ümit de kalmamıştı. Bundan sonra Hazreti Nuh, kavminin helâkı için şöyle duâ etti:

- Ya Rabbî! Bu zâlimleri helâk ve azabını ziyade eyle! Ey beni hidayet ve

doğru yol üzere gitmek yaratılışı ile terbiye eden Rabbim! Yeryüzünde hareket eden hiçbir kâfiri bırakma! Eğer sen, onları bırakırsan, kullarını dalaletle sürüklerler. Senin vahdaniyetini, bir olduğunu tasdik etmiş olan kullarını doğru yoldan ayırır, tevhîdden küfre döndürmek isterler. Hem bundan sonra onların çoluk-çocuğu olmaz. Olsa bile çocukları facir ve küfürde pek ileri giden kimseler olurlar.

Ey Rabbim! Beni, anamı, babamı mümin olarak evime girenleri, erkek, kadın, bütün müminleri magfiret eyle! Zâlimlerin, kâfirlerin ise ancak helâk ve hüsrانlarını arttır.

Gemi yapması vahyediliyor

Nuh aleyhisselâmın anne ve babası, onun dine girmiş mümin kimselerdi. Nuh aleyhisselâ-

NUH ALEYHİSSELÂM

mın duâsı Kur'an-ı kerimde çeşitli ayetlerde bildirilmiştir.

Müminun suresinin 26. ayet-i kerimesinde, Hazreti Nuh'un, kavminin iman etmesinden ümit kesince, Allahü teâlâya yönelerek şöyle duâ ettiği bildirilmektedir:

“Ey Rabbim! Kavminden olanlar beni yalanladıkları için vâdettiğin azabı göndermek, onlardan intikamımı almak suretiyle onlara karşı bana yardım et!”

Şuara suresinin 117 ve 118. ayet-i kerimelerinde mealen buyuruldu ki:

“Nuh (aleyhisselâm) duâ edip dedi ki: Ya Rab-bî! Gerçekten kavmim beni tekzip etti. Beni yalanladılar. Artık benimle onların arasındaki hükmü sen ver. Beni kurtar.”

Hazreti Nuh'un yaptığı bu duâlara melekler, amin dediler. Allahü teâlâ onun duâsını kabul etti.

Ona kavminin helâk olma zamanının geldiğini vah-yetti ve buyurdu ki:

- Nezaretimiz altında ve vahyimiz ile bir gemi yap! Zâlimler hakkında azabın defî için bana duâ eyleme ki, onlar, gark olunmakla, suda boğulmakla hüküm olunmuşlardır.

Rivayet olundu ki; Cebraîl aleyhisselâm Nuh aleyhisselâma gelerek dedi ki:

- Allahü teâlâ sana bir gemi yapmanı emrediyor.

- Ben onu nasıl yapabilirim ki?

- Allahü teâlâ sana, onu yapmayı kolaylaştırır ve nasıl yapılacağı hususunda yol gösterir.

Allahü teâlânın bu emri üzerine Nuh aleyhisselâm, evladı ve kavminden iman edenlerle beraber gemiyi yapmaya başladı. Gemi yapmak için çok ağaca ihtiyaç vardı. Buldukları yer ise ağaçsız-

NUH ALEYHİSSELÂM

dı. Bu yüzden ağacın bol olduğu bir yerde gemiyi yapmaları icap etti. Buldukları yerin dışına çıkıp, ağacı çok olan bir mahalli seçtiler ve çalışmaya başladılar.

Kavmin ileri gelenleri, oraya gelip, Hazreti Nuh'u bu işle meşgul görünce, alaya başladılar:

- Neler yapıyorsun ey Nuh, bakıyoruz meslek değiştirdin...

- Senin marangozluktan anladığını bilmiyorduk...

- Keşke bu işe daha önce başlasaydın. Bu işte peygamberlikten daha başarılısın...

- Biz kıtlıktan, kuraklıktan kırılıyoruz. Sen de tutmuş, boğulmamak için gemi yapıyorsun...

Bu ve benzeri sözlerle alaylarını sürdürüyorlardı. Onların bu alaylarına karşı Nuh aleyhisselâm diyordu ki:

- **Gerçi şimdi siz bizimle alay ediyorsunuz, ama**

Allahü teâlânın azabı size geldiği zaman çok perişan olacaksınız. Kendisini perişan ve rüsvay edecek azabın kime geleceğini ve ahirette daimî azabın kimin başına geleceğini yakında bileceksiniz.

Nuh aleyhisselâmın kavmi, gece olunca, Hazreti Nuh'un yaptığı geminin yanına gelip, yakmak isterler, lâkin hiçbir zarar veremedenden geri dönerlerdi. Nuh aleyhisselâma da; "Ey Nuh! Bu da senin sihirlerindedir" diyorlar, iman etmeyi akıllarına bile getirmiyorlardı. Bu kadar açık mucizeleri gördükleri hâlde, küfürlerinde ısrar ediyorlardı.

Nuh aleyhisselâm, bir müddet geminin yapımına devam etti.

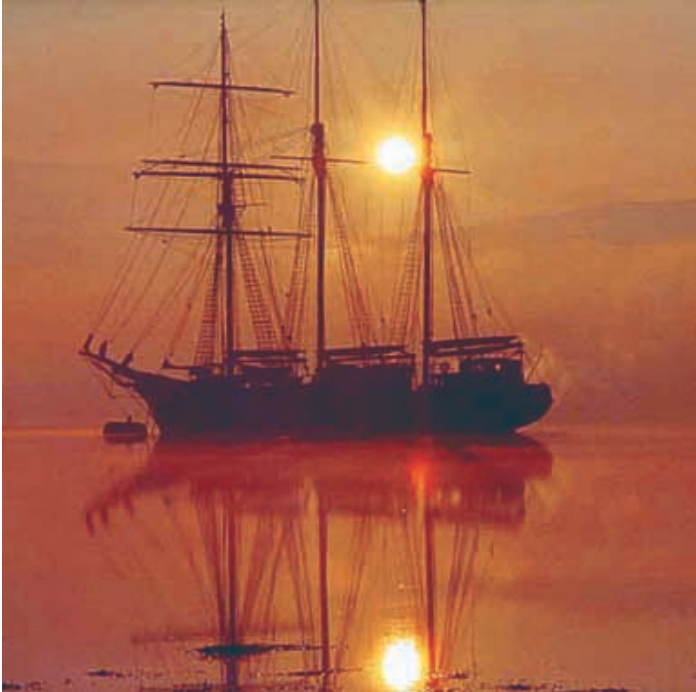
Kur'an-ı kerimde, **fülk, fülk-i meşhûn, zât-i elvâh ve desir** gibi kelimelerle işaret buyurulan, Hazreti Nuh'un gemisinin mahiyeti, eni, boyu, yüksekliği, na-

NUH ALEYHİSSELÂM

sıl yapıldığı, yapılırken hangi malzemenin kullanıldığı hakkında çeşitli rivayetler vardır. Abanoz ağacından yapıldığı söylenen geminin, iki veya dört senede tamamlandığı, üç katlı olduğu rivayeti meşhurdur. Ateş yanarak, kazanı kaynatarak hareket ettiği, yani buharla çalıştığı

Kur'an-ı kerimde açık olarak bildirilmiştir.

Nuh aleyhisselâm, yüz yıllar boyunca, kavmini iman ve hidayete davet ettiği hâlde, onların, inanmamakta ısrar etmeleri sebebiyle helâk olmalarının yaklaştığı sırada, son olarak kavmine şöyle söyledi:

NUH ALEYHİSSELÂM

- Ey insanlar! Ben size doğru yolu göstermek için Allahü teâlâ tarafından görevlendirildim. Bir ömür boyu size nasihat ettim. Dinlemediniz, benimle alay ettiniz, buna rağmen sabır ve tahammül gösterdim. Bana ve bana inananlara eziyet edip, incittiniz. Allahü teâlâ, yeryüzünü zulüm ve küfürden temizleyecek. Geliniz, davetimi kabul ediniz. Cahillik etmeyiniz. Allahü teâlâyâ itaat ediniz.

Ben sizin hayır ve iyiliğinizi istiyorum. Siz bilmiyorsunuz ama, Allahü teâlânın azabı en kısa zamanda büyük bir tufan şeklinde gelecek. Bildirdiklerime inanmayan herkes helâk olacaktır. Şu yaptığım gemi, iman edenlerin binip, kurtuluşa ereceği gemidir. Allahü teâlâyâ iman etmeyen âsiler suda boğulacaktır. Kurtulmayı isteyen iman etsin ve benimle gelsin. Bu, benim, herkesin duymasını istediğim son sözümdür.

Hazreti Nuh'un son olarak söylediği bu sözlerine de uymayan insanlar, dediler ki:

- Ey Nuh! Uzun yıllardan beri, bu sözleri söylüyorsun. Şimdi de kuru bir çöl ortasında büyük bir gemi yaptın. Bizi tufanla korkutuyorsun. Biz sana da, söylediklerine de inanmıyoruz.

Tufanın başlaması ve buharlı gemi

Nuh aleyhisselâm gemiyi bitirdiğinde, vâdolan azabın vakti gelmişti. Tufanın alametleri görülüp, sular yavaş yavaş yükselmeye başladı.

Allahü teâlâ, Hazreti Nuh'a vahyedip, her hayvan ve kuştan birer çifti ve kavminden iman edenleri gemiye almasını emretti. Gemiye alınan müminlerin sayısı hakkında değişik rivayetler vardır. İbni Abbas'dan rivayet edildiğine göre; Nuh

NUH ALEYHİSSELÂM

aleyhisselâm da dahil, gemide 80 kişi bulunuyordu.

Nuh aleyhisselâmın son davetini de kavmi kabul etmeyince, sular yükselmeye başladı. Bu hususta Kur'an-ı kerimde, Hud suresinin 40. ayet-i kerimesinde mealen buyruldu ki:

(Nihayet helâk etme emrimizin, azabımızın vakti geldiği, gemi kazanı [Tennûr] kaynadığı zaman, biz Nuh'a emreyledik ki, kendisinden faydalanılan hayvanların her cinsinden erkek ve dişi birer çift hayvanı gemiye koy. Üzerlerine boğulma emri takdir olunanlar hariç âile efradını ve sana iman etmiş olanları gemiye koy. Zaten Nuh'a iman edenler pek az idi.)

Âlimler, ayet-i kerimde geçen tennûru, gemide suyun toplandığı yer olarak bildirmişler, yani tennûrun geminin kazanı

olduğunu haber vermişler; "Nuh'un gemisinin, ateş yanarak, kazanı kaynatarak hareket ettiğini, Kur'an-ı kerim açıkça bildiriyor" buyurmuşlardır.

Tufan alametleri başlayınca, Hazreti Nuh, müminlerden birini, kavmin meliki olan Safredûs'a gönderdi. Gönderilen mümin, tufanın başladığını haber verip, meliki imana davet etti.

Kral derhal atına atlayıp geminin yanına geldi. Hazreti Nuh'a bu olanları sordu. O da buyurdu ki:

- Ey Melik! Bu, daima size söylediğim, sizi korkuttuğum gadab-ı ilâhidir. Allahü teâlânın azabıdır. İşte zâhir oldu.

Kral ve diğer müşrikler, hâlâ bu hâli, diğer zamanlarda yağan, şiddetli yağmur olarak zannettiler ve en son daveti de kabul etmediler.

Gemiye binecekler hazır olunca, Hazreti Nuh

NUH ALEYHİSSELÂM

onlara, Besmele ile gemiye binmelerini söyledi. Bütün müminler, o azgın kâfirlerin gözleri önünde, Hazreti Nuh'la beraber gemiye bindiler. Nitekim bu hâl, Hud suresinin 41. ayet-i kerimesinde mealen şöyle bildirildi:

**(Nuh, gemiye binecek-
lere;** “Allahü teâlânın ismiyle girin ki, geminin yürümesi ve durması Allahü teâlânın iradesiyledir. Benim Rabbim, müminleri magfîret edici ve merhametiyle tufan belasından kurtarıcıdır” dedi.)

Nihayet gemiye binecekler bindi. Tufan başlamıştı. Sular yükseliyordu. Hazreti Nuh, geminin gitmesini isteyince, “**Bismillah**” der, gemi giderdi. Durmasını isteyince de, yine “**Bismillah**” der ve gemi dururdu.

Hazreti Nuh ilk önce, iman etmiş olan Amûre ismindeki bir hanımla evlenmişti. Bundan olan

oğulları ve bunların hanımları, yani Hazreti Nuh'un gelinleri de mümin idi. Bunların hepsi gemiye binmişlerdi. İkinci olarak iman etmiş olan Vâile ise, daha sonra, imandan ayrılmış, mürted olmuştu. Hazreti Nuh'un bu kadından doğan oğlu Kenan da babasına iman etmemişti.

Bu Vâile, iman gibi büyük bir devlete, sonra da yüce bir peygambere zevce olmak gibi çok üstün bir şerefe ve saadete kavuşmuş iken, imandan ayrılmış ve nasipsizin biri olmuştu. Mürted olduktan sonra ise, aşağılık ve alçaklığına bir yenisini daha ekleyerek, Hazreti Nuh'a hakaret ve hainlik yapmaya başladı. Hazreti Nuh'a mecnun, deli diyerek, küstahlıkta bulunduğu gibi, onun gizli sırlarını, kavmin müşrik olan reislerine vermekten de geri kalmıyordu. Tabî ki, bu kadın gemiye binemedi.

NUH ALEYHİSSELÂM

Nuh aleyhisselâm sular yükselmeye başladığında, oğlu Kenan'ı bir köşede gördü. Babalık ve peygamberlik şefkati ile son bir defa daha, bu asi evlada nasihat etti. İman etmesini söyleyerek buyurdu ki:

- **Ey oğulcuğum! Bizimle beraber gemiye bin ki, inananlarla beraber selamete eresin. Kâfirlerle beraber olma! Eğer kâfirlerle beraber olursan helâk olursun.**

- Ne iman ederim, ne de gemiye binerim. Bir büyük dağa sığınırım. O dağ beni, suda boğulmaktan korur.

- **Allahü teâlânın iman nasip etmekle rahmet buyurdukları hariç, bugün Allahü teâlânın azabı olan boğulmaktan koruyucu, kurtarıcı yoktur.**

Nuh aleyhisselâm bundan sonra, Allahü teâlâyâ nidâ edip dedi ki:

- Ya Rabbî! Oğlum Ke-

nan benim ehlimdendir ve senin vâdin elbette haktır. Senin vâdinde değişiklik olmaz. Sen beni ve ehlimi suda boğmaya çağını vâdetmişsin.

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- **Ey Nuh, o senin ehlin-den, dininden değildir. Zira o salih olmayan bir amel sahibidir. O hâlde ilmine vâkıf olmadığın bir şeyi benden isteme! Şüphesiz ben, seni, cahillerden olmaktan men ederim.**

Bunun üzerine Nuh aleyhisselâm derhal şöyle dedi:

- Ya Rabbî! İlmim olmayan şeyi senden istemekten, sana sığınırım. Eğer beni magfiret ve bana affınla rahmet etmezsen, ben ziyana düşenlerden olurum.

Tefsir âlimlerinin bildirdiklerine göre, Kenan, iman etmiş görünen bir münafık idi. Hazreti Nuh da bunu bilmediğinden,

NUH ALEYHİSSELÂM

görünüşe göre hüküm verip, onun için niyazda bulundu. Kenan, babasının ısrarına rağmen, gemiye binmeyerek, o güne kadar gizli tuttuğu küfrünü açığa vurmuş oldu. Bu sırada bir dalga gelip, Kenan da diğer kâfirlerle beraber boğulanlardan oldu.

Tufan başlamıştı. Gökten âdetâ sel akıyor, yerden de su fışkırıyordu. Hem bu su, başka zamanlarda yağan yağmur suları gibi, tatlı değildi. Tadı acı olup, içenin midesini harap ederdi. Bunun normal bir yağmur değil, azap suyu

olduğu, gayet açık ve aşikâr idi. Bu sular her tarafı kapladı. Gemide bulunanların haricinde hiçbir canlı mahluk kalmamak üzere hepsi boğuldu. Suların yükselmesinden, en yüksek dağlar bile su altında kaldı. Bu kadar büyük ve geniş bir su deryasında, dalgaların büyüklüğünü tarif etmek mümkün değildir.

Bu tufan esnasında, Hazreti Nuh'un gemisi emniyet ve selamet içinde, rahatça yol alıyordu. Nitekim Hud suresinin 42. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

NUH ALEYHİSSELÂM

(O gemi, dağlar gibi dalgalar içinde yüzüp onları götürüyordu...)

Gemi dağlar gibi dalgalar arasında, bütün dünyayı dolaştı. Her uğradığı yerde, yani şehirler üzerinden geçerken; "Bu şehir filan şehirdir. Tufandan sonra da burada filan şehir kurulacaktır" diye bir ses gelirdi. Mekke-i mükerremeye vardıklarında, gemi, Kâbe-i muazzamanın bulunduğu yerin etrafında, su üzerinde, yedi defa döndü. Böylece Kâbe-i muazzamayı tavaf etmiş oldular.

Tufan sona eriyor

Rivayet edildiğine göre tufan, altı ay devam etti. Nihayet Allahü teâlâ yere ve göğe emredip buyurdu ki:

- Ey yer! Suyunu yut ve ey sema suyunu tut, yağdırma!

Bu İlâhi emir karşısında su çekildi ve gemi Cu-

di Dağı üzerinde karar kıldı. Bundan sonra Allahü teâlâ tarafından Hazreti Nuh'a denildi ki:

- Ya Nuh! Bizden, selamet ile ve seninle beraber bulunanlardan doğup, yetişecek mümin ümmetler üzerine birçok bereketler ile gemiden in! Beraberinde bulunanlardan gelecek kâfir ümmetler de vardır ki, biz onları da dünyada bol rızıklarla faydalandıracağız. Sonra ise ahirette onlara, bizden elem verici bir azap verilecektir.

Tufan sona erince gemide bulunanlar, emniyet ve selamet içinde gemiden indiler. Yeryüzünde, kendilerinden başka hiçbir canlı sağ kalmadı. Bu dehşetli ve korkunç tufanda, onlar, imanlarının bereketiyle hiçbir sıkıntı ve elem görmediler.

Dağlar gibi dalgaların meydana geldiği o korkunç su deryası, Allahü te-

NUH ALEYHİSSELÂM

âlânın emri ile yine çok kısa bir zamanda kuruyup, yeryüzü yaşamaya müsait hâle geldi. Tufandan evvel 40 veya 90 sene süren kıtlık müddetince, müşriklerin çocukları da olmamıştı. Yani tufanda, yeryüzünde hep, âkil bâliğ olan kimse-ler vardı. Bunlardan mümin olanlar kurtulup, kâfirler ise, tamamen helâk oldu. Yani tufanda müşriklerin çocukları olmadığından günahsız kimseler helâk olmamıştır.

Nuh ve beraberindekiler, Muharrem ayının onuncu (Aşûre) gününde gemiden indiler. Tufandan sağ ve selametle kurtulmalarına, karaya inmelerine şükür olarak, o gün oruç tuttular. Azıklarından ellerinde kalanları topladılar. Hazreti Nuh, buğday, mercimek, nohut gibi hububattan tatlı pişirdi. Bu tatlıya aşûre tatlısı demek âdet olmuştur.

Nuh aleyhisselâmın o gün aşûre tatlısı pişirdiği

için, müslümanların, Muharrem ayının onuncu gününde aşûre pişirmesi ibadet olmaz. Muhammed aleyhisselâm ve eshab-ı kiram böyle yapmadı. Aşûre günü, aşûre pişirmeyi ibadet sanmak bid'attir, günahdır. Muhammed aleyhisselâmın yaptığı veya emrettiği şeyleri yapmak ibadet olur. Din kitaplarının yazmadığı, ehl-i sünnet âlimlerinin bildirmediği şeyleri yapmak, bunları ibadet sanmak sevap olmaz, günah olur. O gün, herhangi bir tatlı yapmak, tanıdıklara ziyafet, fakirlere sadaka vermek sünnettir, ibadettir.

Nuh aleyhisselâmın peygamberliği 950 sene sürdü. Yaşı kesin bildirilmedi. Kabr-i şerifinin nerede olduğu ve tufandan sonra ne kadar yaşadığı hakkında muhtelif rivayetler vardır. İnsanlar, Nuh aleyhisselâmın gemiye binen oğulları ve inananlardan çoğaldılar.

NUH ALEYHİSSELÂM

Zamanla diğer inananlar unutularak Hazreti Nuh'a ikinci Âdem denildi.

Hazreti Nuh'un vefatı

Hazreti Nuh, tufan son bulduktan, yeryüzünde hayat yeniden başladıktan ve evladı etrafa dağıldıktan sonra vefat etti. Tufandan sonra daha uzun seneler yaşadığı da bildirilmiştir.

Nuh aleyhisselâm vefatı yaklaştığı sırada yerine büyük oğlu Sâm'ı vekil bıraktı ve yanına toplanan oğullarına birtakım tavsiyelerde bulundu. Allahü tealaya ibadete devam etmelerini onlara emretti. Ayrıca oğlu Sam'a:

- Yavrum, kalbinde zerre miktarı şirk olduğu halde kabre girme! Çünkü Allahü tealanın katında müşrik olarak gelen kimse için bir mazeret, özür yoktur. Yavrum, kalbinde zerre miktarı kibir bulunduğu halde kabre

girme! Çünkü kibriya, büyüklük Allahü tealaya mahsustur. Büyüklük taslayan kimseye azab eder. Yavrum, kalbinde zerre miktarı rahmetten ümit kesmiş olarak kabre girme! Çünkü dalalete, küfre düşmüş kimseden başkası Allahü tealanın rahmetinden ümid kesmez. Sana vasiyetimi söylüyorum. Sana iki şeyi emrediyorum, iki şeyden nehy ediyorum. Sana Kelime-i tevhidi emrediyorum. Çünkü yedi kat sema ve yedi kat yer terazinin bir kefesine ve La ilahe illallah kelimesi de diğer kefeye konsa bu kelime onlardan ağır gelir. Eğer yedi kat sema ve yedi kat yer uçsuz bucaksız bir çenber olsalar La ilahe illallah ve Sübhannallahi ve bihamdihi kelimeleri onları kırar. Çünkü bunlar her şeyin düasıdır ve halk bunlarla rızıklanır. Seni şirkten ve kibirden nehy ediyorum. Gü-

NUH ALEYHİSSELÂM

cün yeterse kalbinde şirkten ve kibirden bir şey bulundurmamaya çalış.

Hazreti Nuh'un vefatı yaklaştığında, Cebrail ve Azrail aleyhimessem birlikte geldiler. Azrail aleyhisselâm buyurdu ki:

- Ey uzun ömürlü peygamber! Ömür olarak bu kadar hayat sürdün. Çok günler geçirdin. Sıkıntı ve meşakkat diyarı olan bu fâni âlemi nasıl buldun?

Hazreti Nuh da şöyle cevap verdi:

- İki kapısı olan bir kervansaray gibi buldum. Bu kapının birinden içeri girdim. Diğerinden çıkıp gidiyorum. Ancak içeride az bir miktar kaldım.

Bundan sonra vefat edip, Kudüs'te Beyt-i Makdis civarına defnedildi. Bu hususta başka rivayetler de vardır.

Rivayete göre Havari-ler, İsa aleyhisselâma dediler ki:

- Ey Allahın peygamberi! Allahü teâlâ sana, ölüleri diriltmek mucizesini verdi. Nuh aleyhisselâmın gemisini görmüş, bize ondan bahsedecek birisini diriltseydin ne iyi olurdu.

Bunun üzerine İsa aleyhisselâm, onları, bir kum tepesiğinin yanına götürdü. Oradan bir avuç toprak alıp, havarilerine sordu:

- Buranın ne olduğunu bilir misiniz?

Onlar da dediler ki:

- Allahü teâlâ ve peygamberi daha iyi bilir.

O zaman İsa aleyhisselâm, **"Burada Hazreti Nuh'un oğlu Sam vardır"** deyip, elindeki asası ile toprağa vurdu ve buyurdu ki:

- Allahü teâlânın izni ile kalk!

O böyle söyler söylemez, orası açıldı ve Sam, mezardan çıktı. Hazreti İsa ona buyurdu ki:

NUH ALEYHİSSELÂM

- **Nuh aleyhisselâmın gemisinden bahset, haber ver!**

Sam da şöyle anlattı:

- Gemi üç katlı idi. Birinci katta evcil ve vahşi hayvanlar, ikinci katta kuşlar, üçüncü katta da müminler vardı...

Allahü teâlâ, birbirine hasım olan hayvanlara dostluk verdi. Böylece birbirlerine zararları dokunmadı.

Bu şekilde suâl ve cevaplardan sonra, Hazreti İsa buyurdu ki:

- **Allahü teâlânın izniyle geri dön!**

Bunun üzerine Sam da tekrar vefat edip, toprağa girdi.

Allahü teâlâ katında Hazreti Nuh'un derecesi o kadar yüksek idi ki, onun gadaplanması ile; gökler, yer ve hava gadaba geldi.

Bu, öyle bir gadablanma idi ki, yeryüzünde değişikliğe uğraması icabe-

den ne kadar yer varsa, değişikliğe uğrayıncaya ve yeryüzünde kâfirler kalmayıncaya kadar dinmedi. Hazreti Nuh'un yüksekliği, üstünlüğü buradan da anlaşılmaktadır.

Medeniyetin yeniden kurulması

Tufan bitip, Nuh gemisindeki seksen kişi dışarı çıkınca, bir kasaba kurup, (**Medinetüs-Semanin = Seksenler şehri**) ismini verdiler. Sonra çoğalınca, Babil diyarına varıp, orada da şehir kurdular. Nüfusları zamanla artıp, yüz-bini buldu. Hepsi müslüman idiler.

Nitekim Yunus suresinin 73. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki: **"Biz Nuh'a ve gemide onunla birlikte bulunan kimselere, selamet, kurtuluş verdik ve onları yeryüzünde halifeler kıldık. Onları suların içinde boğulup gidenlerin yerleri-**

NUH ALEYHİSSELÂM

ne kaim eyledik. Bizim ayetlerimizi yalanlayanları da tufanla suda boğduk. Şu hâlde ey Habibim! Bir bak ki, kendilerine gönderdiğimiz peygamberler, Allahü teâlânın azabıyla korkuttuğu hâlde, iman etmeyenlerin hâli nice oldu.”

Hazreti Nuh'un evladı zamanla daha da çoğalarak yeryüzünün her tarafına dağıldı. Diğer insanlar bunlardan çoğaldı. Bunun için Hazreti Nuh'a, **insanoğlunun ikinci babası** ve **ikinci Âdem** de denilmiştir. Hazreti Nuh'un üç evladı vardı.

Sâm, Hazreti Nuh'un büyük oğlu olup, akıl ve fazilette, salih bir zat olmakla, kardeşlerinden üstündü. Yüksek babasındaki nurlardan, gizli marifetlerden pek çok istifade etmiş, çok şeylere kavuşmuş idi. Babasından sonra bütün müslümanlara halife oldu. Hazreti Nuh'un hayır duâlarına

mazhar olmuştu. Bu fazileti sebebiyle, birçok peygamber ve başka üstünlük, şeref sahibi pek çok kimse, onun temiz neslinden gelmiştir.

Keldanîler, Asurîler, Süryanîler, Finikeliler, İbranîler ve Araplar onun soyundandır.

Hazreti Nuh, vefatı yaklaştığında, oğlu Sâm'ı yanına çağırıp şöyle söyledi:

- Oğlum, sana iki şeyi tavsiye ediyor ve seni iki şeyden de men ediyorum. Sana yasak ettiğim iki şey; Allahü teâlâyâ şirik koşmak ve kibirdir. Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez. Sana tavsiye edeceğim iki şey de şudur ki, bunlar; Allahü teâlâyâ yönelmeyi arttırır. Bunlardan birisi, **Lâ ilâhe illallah** diğeri ise **Sübhânallah**dir. Çünkü **Sübhânallah**, mahlûkâtın duâsıdır. Onlar bununla rızıklandırılır.

NUH ALEYHİSSELÂM

Hâm, Hazreti Nuh'un diğer oğlu olup, Hindistan, Habeş ve Afrika halkı, soy itibariyle buna bağlıdır.

Yâfes de Hazreti Nuh'un oğullarındandır. Çin, Rus, Slav ve Türkler bunun soyundandır. Yâfes beşyüz yaşında iken suda boğuldu. Neslinden gelenler Asya'nın ortalarında yerleşti. Doğu Asya'ya ve o zaman mevcut olan karayolları ile Okyanus adalarına yayıldılar.

Aradan uzun yıllar geçtikten sonra, insanlar, Hazreti Nuh'un dinini ve nasihatlerini unutarak, yıldızlara, güneşe, heykellere tapınmaya başladılar. Nitekim Yunus suresinin 74. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

"Nuh'dan sonra kavimlere peygamberler gönderdik. O peygamberler kavimlerine, peygamberlikleri ispat eden açık mucizeler getirdiler.

Fakat, o kavimler evvelce yalanlamış oldukları şeylere, yine, iman etmediler. İşte bunlar gibi haktan bâtıla koşan, haddi aşmış olanların kalbleri üzerine böylece mühür basarız."

Nuh aleyhisselâm dokuzyüzelli sene peygamberlik yapmıştır. Nitekim Ankebût suresinin 14 ve 15. ayet-i kerimelerinde mealen buyuruldu ki:

"Biz Nuh'u, onları imana davet etsin diye kavmine peygamber olarak gönderdik. O, kavminin arasında dokuzyüzelli sene kaldı.

Nihayet davetinin tesiri olmayınca, onlar zulümde devam edip dururlarken, kendilerini tufan yakalayiverdi.

Nuh'a ve gemide onunla beraber olan müminlere tufandan kurtuluş verdik ve onu, gemiyi ve tufan hadisesini âlemlere ibret kıldık."

NUH ALEYHİSSELÂM

Âlimlerimiz Nuh aleyhisselâmın ümmeti arasında dokuzyüzelli sene kaldığının bildirilmesindeki hikmet ve faydayı şöyle anlatıyorlar:

“Kureyş kâfirlerinin İslâma girmemesi ve müşriklikte ısrar etmeleri sebebiyle, Resulullah efendimiz çok üzülüyordu. Bu sebeple Allahü teâlâ sevgili Habibini teselli buyurarak, Nuh aleyhisselâmın kavmi arasında 950 sene kaldığını, onları hak dine davet ettiği hâlde,

pek az kimsenin ona inandığını, buna rağmen onun sabrettiğini bildirdi.

Muhammed aleyhisselâmın ise, Hazreti Nuh’a göre kavmi arasında daha az kaldığını; iman edenlerin ise daha çok olduğunu, bu bakımdan Onun sabretmeye daha layık olduğunu bildirerek teselli buyurdu.

Yine bu ayet-i kerimde; “... **onlar zulme devam edip dururlarken, kendilerini tufan yakalayiverdi**” buyurdu.

NUH ALEYHİSSELÂM

Burada bir incelik vardır. Allahü teâlâ sadece zulümden dolayı azap etmez. Böyle olsa idi, önce-leri zulmedip, sonra tevbe edene de azap ederdi. Fakat durum böyle değildir. Allahü teâlâ, ancak, zulümde ısrar edildiği zaman azap eder.

Nitekim Allahü teâlâ, onları, zulme devam ettikleri için helak etti. Yoksa zulmü terketselerdi, Allahü teâlâ onları helak etmezdi.

Şüphesiz ki her peygamber, ümmetine, Allahü teâlânın bir nimeti ve rahmetidir. Bu nimetin şükrünü, iman ederek yerine getirmeyenler, küfrânı nimette bulunanlar helak olmuşlardır. Zira kavuştuğu nimetin kıymetini bilmeyenler, daima felakete mâruz kalmışlardır.”

Kur'an-ı kerimin bu beyanatı, Peygamber efendimize bir teselli ve inkârcılar için de küfürden

sakındırma ve bir tehdittir.

Nuh kavminin, inananlara yaptıkları işkenceler, tarih boyunca, bütün inananlara uygulanmıştır.

Nitekim şiddetli rüzgâr ile helak edilen Âd kavmi, sayha, şiddetli ses ve gürültü ile helak edilen Semûd kavmi, Hazreti İbrahim'in kavmi olan Keldânîler, Lût kavmi, eshab-ı Ress, eshab-ı Medyen, eshab-ı Eyke ve Kavmi Tübba gibi nice kavimlere peygamberleri hüccet ve apaçık mucizelerle geldiler. Fakat bunlar inanmadılar, alay ettiler ve inananlara da işkence ettiler.

Hazreti Nuh'un hilyesi, görünüşü

Hazreti Nuh, Allahü teâlânın korkusuyla çok ağlayıp, gözyaşı döktüğü için Nuh denilmiştir. Nuh aleyhisselâm Hazreti Âdem'e çok benzerdi. Buğday tenli, iri yapılı, iri

NUH ALEYHİSSELÂM

gözlü, uzunca boylu, geniş omuzlu olup, kolları ve baldırları ince ve kalın değildi. Her şeyin yaratıcısı olan yüce Rabbimiz, onun mübarek teninin rengini, hâlis gümüş misali, beyaz halketmişti. Mübarek başı büyükçe ve pek güzel idi. Sakalları uzunca idi.

Gayet şiddetli ve gadablı idi. Bununla beraber çok kerîm, sabırlı ve yumuşak huylu olup, çok şükredici idi. Nitekim İsrâ suresi 3. ayetinde mealen buyuruldu ki:

“Ey Nuh ile beraber gemiye yüklediğimiz kimselerin zürriyeti! Doğrusu Nuh, çok şükredici bir kul idi.”

Hazreti Nuh’a inanmayıp ahirette sonsuz azaba duçar olan; dünyada ise suda boğularak helâk edilen kavmin, bu duruma gelmesine sebep olan hâlleri, kısaca şöyledir:

Her müminin bundan

ibret alıp sakınması ve onların âkıbetine düşmekten korkup, titremesi lazımdır.

O kavimde, Hazreti Nuh’a tâbi olanların dışındaki herkes, imansız olup, Allahü teâlâyâ ve gönderdiği Nuh aleyhisselâma inanmıyordu. Onların kâfir oldukları, Kur’an-ı kerimde zikrolunmaktadır. Bunlar putlara tapıyor, başkalarını da putlara tapmaya teşvik ediyorlardı. Putlara tapmak, müşriklik olup, bu da küfrün bir çeşididir.

Yine iman edenlerden başka, herkes zındık idi.

Onlar ahiret gününü, öldükten sonra tekrar dirilmeyi, haşrı ve neşri inkâr ederlerdi.

Bu azgın kavim Hazreti Nuh’un bildirdiği tevhid itikadına, dalalet dediler. Kıyamet günü ile korkutmasına ise, apaçık bir sapıklık, dediler. Onların bu sözleri, kıyamet gününü

NUH ALEYHİSSELÂM

yalanladıklarını göstermektedir. Hâlbuki, Allahü teâlânın bütün peygamberleri, başta, Allahü teâlâyâ ve ahiret gününe iman etmeyi bildirmişlerdir. Ümmetlerinden ilk olarak bunu tasdik etmelerini istemişlerdir.

Allahü teâlâ tarafından kendilerine peygamber olarak gönderilen Hazreti Nuh'a tâbi olmayıp, bunu kendileri için aşağılık saydılar. O yüce peygamberi, kendileri gibi alelâde bir insan olarak gördüler. Peygamber olarak gönderilen zatın, kendilerinden apayrı cinsten biri olması, mesela bir melek olması lazım geldiğini zannettiler.

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiği bir hadis-i kudsîde; Allahü teâlâ buyurdu ki:

"Âdemoğlu yalanlamaması lazım geldiği hâlde, beni yalanladı. Şetmetmemesi lazım geldiği hâlde beni şetmetti.

Onun beni yalanlaması, benim kendisini ilk yarattığım gibi (tekrar) onu diriltmeyeceğimi söylemesidir. Onun beni şetmetmesi; "Allah çocuk edindi" demesidir. Hâlbuki ben ehad, var ve bir, eşi, ortağı olmayan ve samedim. Üstünlüğüm nihayet derecesinde, sonsuz olup, mahlûkların hiçbirisine muhtaç olmayan ebedî ve ezeli mâlik ve hâkimim. Doğmadım, doğurulmadım. Bana hiç kimse denk değildir."

Nuh aleyhisselâmın kavminin helâkine sebep olan diğer hâllerden bazıları da şunlardır:

Bu azgın kavim, Nuh aleyhisselâma tâbi olmadıkları gibi, bir de onu yalanladılar. Hazreti Nuh'a âsi oldular, karşı geldiler. Nitekim Nuh suresinin 21. ayet-i kerimesinde mealen; (Nuh dedi ki: **"Ey Rabbim! Bu kadar uzun davet ve nasihatime rağmen, kendilerine emretti-**

NUH ALEYHİSSELÂM

ğim şeylerde, onlar bana âsi oldular...") buyurulmaktadır.

Hazreti Nuh'un kavminden olup, iman etmeyenler, Allahü teâlânın kendilerine ihsan ettiği nimetlere şükretmiyorlar, ondan hayâ etmiyorlar ve azabından korkmuyorlardı. Allahü teâlânın yüceliğine, rahmetinin genişliğine, azabının çetinliğine hiç aldırış etmiyorlardı.

Onların kadınları da, edep ve hayâsını kaybetmiş, çok ahlâksız bir hâl üzere idiler. Zînetlerini, edep yerlerini yabancı erkeklere gösterirlerdi. Giydikleri elbiseleri, incilerle süsleyip, yol ortasında çalım satarak ve salınarak yürürlerdi. Bu ise haramdır. Nitekim Ahzâb suresinin 33. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

(Eski cahiliyye zamanındaki kadınlar gibi; kendinizi süsleyip sokakta salınarak yürümeyin...)

Zina, bütün dinlerde haram kılınmış, en çirkin günahlardan olduğu hâlde, onlar, bu fiili işlerlerdi.

Hazreti Nuh'un kavmi, zevk ve lezzetlere düşkün olan reislerine uyarlar, onların peşinden giderlerdi. Hatta bunu da kendileri için bir kıymet sayarlar, başkalarının sevgi ve muhabbetlerine, bunları tercih ederlerdi. Mal ve evlat sahibi olup, hâleriyle övünen, gururlanan reislerine uyarlardı. Nitekim, Nuh suresinin 21. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

(Nuh şöyle dedi: Rab-bim, onlar kendilerine emrettiğim şeylerde bana isyan ettiler. Kavmin fakirleri de şu kimselelere tâbi oldular ki, onların mal ve evlatları, ancak ahirette hüsrânlarını arttırır. Onlar, zenginler ve kavmin reisleridir.)

Mekr, hîle yapmak büyük günahtır. Allahü te-

NUH ALEYHİSSELÂM

âlâ, Nuh aleyhisselâmın kavmi için, Nuh suresinin 22. ayet-i kerimesinde mealen; **“Ve çok büyük bir mekr, hîle yaptılar”** buyurdu.

İnsanları aldatıp, doğru yoldan saptırmak, onları, Allahü teâlâyâ imandan, Ona taatten menetmek, günahlara ve kötülöklere davet etmek, kötü kimsele-re tâbi olmak, onların peşinden gitmek, çok yanlış ve çirkin bir iştir. Hazreti Nuh’un kavmi, bu yanlış hâlde bulunuyordu. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Ümmetim hakkında en korktuğum; reis, rehber durumunda olup da, insanları doğru yoldan saptıranlardır.”

Nasihât dinlemekten yüz çevirdiler. Nasihat dinlememek, insanı, kibre ve Allahü teâlâdan yüz çevirmeye götürür. Nuh kavmi, yüz çevirdikleri gibi, nasihat edenlere buğ-zettiler. Hazreti Nuh, kavmine nasihat ederken,

onların, elbiseleriyle yüzlerini kapatmaları; nasihat edenlere kızıp hakaret ettiklerini gösteriyor.

Nuh aleyhisselâmın kavminin helâkine sebep olan diğer hâllerden bazıları şunlardır:

Nuh kavmi, günah işlemekte ısrar ettiler. Bu da çok hatalı bir davranıştır. Günah işlemekte ısrar eden kimse, müptelâ olduğu günahı devamlı yapar. Bir defa yapınca, diğer bir defa daha yapmaya azmeder. Günahı tekrar işlemekte sürat gösterir, yani beklemeden tekrar tekrar yapar. Hâl böyle olunca, iyilik yapamaz olur. Bu sebeple hayırdan uzaklaşır. Böyle bir kimse-nin yaptığı günahtan pişman olması, günahtan yüz çevirmesi lazımdır. İstigfâr, günahtan ayrılmak, onu terketmektir. Hazreti Nuh da kavmine, iman etmelerini, işledikleri günahlarından dolayı istigfâr etmelerini emretmiştir.

NUH ALEYHİSSELÂM

Nuh kavmi çok kibirli kimselerdi. Kibirlendikleri için, imandan mahrum kaldılar. Kibirlenmeleri, bu büyük nimet ve şerefe kavuşmalarına mâni oldu. Şeytanın da ebedî melûn olmasına sebep kibirlenmesidir.

Nuh aleyhisselâm, kavmine nasihat eyledi. Kavmini, ibadet edilmeye tek lâyük olan Allahü teâlâyâ iman etmeye ve yalnız Ona ibadet etmeye davet etti. Onlara karşı pek şefkatli davrandı. Çünkü onlara azap gelmesinden korkuyordu. Buna rağmen, kavmi, iyiliğe kötülükle karşılık verdikleri gibi, ona yalancı ve deli de dediler. Böylece, Hazreti Nuh'un ve ona iman etmiş olanların fazilet ve üstünlüklerini inkâr ettiler. Bununla da kalmayıp, taşkınlıkta bulundular. Hakaret ve alay ederek, aşağıladılar. Hatta olmadık işkenceyi reva görüp, acımasızca, bayılın-

caya kadar dövdüler. O ise kendine geldiği zaman derdi ki:

- Allahım! Kavmimi hidayete erdir! Çünkü onlar bilmiyorlar.

Kavmi, Hazreti Nuh'u ve ona iman edenleri, aşağılamaya ve onlara kötülük etmeye devam edince, Allahü teâlâ onları helâk etti. Hatta, Hazreti Nuh'u onlara şefkat etmekten, onlara gelecek azabın olmaması için duâ etmekten bile men etti.

Azgınlık ve taşkınlıkta bulundular. Büyüklere karşı hayasızca davranmak, kötülük yapmaya yeltenmek ve saygısızlık etmek, küçük çocukları onlara kötülük yapmak için göndermek de, Hazreti Nuh'un kavminin azgın ve taşkın hâllerinden idi.

Allahü teâlânın bazı kullarına, ilim, hikmet ve benzerlerini vererek, onları kıymetli kılmasını kabul etmemek de, o kav-

NUH ALEYHİSSELÂM

min kötü ahlâkıdan idi. Hazreti Nuh'a iman eden müminler için; "Kavmimizin en aşağı, rezil kimseleri" dediler. İnsan olmak bakımından eşit bulunmayı, içlerinden bazı kullara ilim, hikmet gibi faziletlerin verilmesine mâni olarak gördüler.

Yine onlar, böyle faziletlerin, makam, mevki, zenginlik, soy, akrabalarının çokluğu gibi sebeplerle, kendilerinde bulunması icabettiğini zannettiler. Hâlbuki, kendilerine peygamber olarak gönderilen zatlar, içlerinden en güzel soydan, en asil aileden gelirdi. Buna rağmen inatla direnirler ve hakikati kabul etmezlerdi.

Hazreti Nuh'un kavminden olanlar, Hazreti Nuh'un ve ona iman edenlerin faziletlerini, üstünlüklerini inkâr ettiler. Bu, onların fazilet ehli olmadıklarını göstermektedir. Zira hadis-i şerifte buyruldu ki:

(Fazilet ehlinin, faziletini, üstünlüğünü ancak fazilet ehli bilir.)

Hazreti Nuh'un mucizeleri

Her peygamber gibi Nuh aleyhisselâmın da mucizeleri vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Hazreti Nuh'a, kavminden bir kısım kimseler gelip, köylerindeki büyük taşların toprak olmasını teklif etmişlerdi. Hazreti Nuh bunun için duâ edince, cenab-ı Hak, Cebrail aleyhisselâmı gönderip; "Eliyle taşlara işaret etsin" buyurdu. Hazreti Nuh eliyle taşlara işaret edince, bütün taşlar, istisnasız toprak kesildi. Onun bu mucizesi ile oniki kişi imana geldi.

Hazreti Nuh, Allahü teâlânın izni ile, çok uzak olan, gözlerin göremeyeceği şeyleri görerek, haber verirdi. Bu mucizesine sebep şu idi: Bir defa-

NUH ALEYHİSSELÂM

sında, çocuklarını kaybeden iki kimse gelerek dediler ki:

- Hak peygamber isen, çocuklarımızın nerede olduklarını haber ver, biz de iman edelim.

Cenab-ı Hak, Cebrail aleyhisselâmı gönderip, ona, uzak yerdeki şeyleri görecek göz verdiğini bildirdi. Hazreti Nuh, doğru istikametine bakıp, pek uzak bir yerde, çocukların koyun gütmekte olduklarını görüp, haber verdi. Hazreti Nuh'un haber verdiği yer çok uzak oldu-

ğundan, o kimseler, orayı kolay bulabilmeleri için alamet istediler. Hazreti Nuh, filân tepe diye tarif etti. O iki kimse, tarif edilen yere gidip, çocuklarını buldular. Bu mucizeyi görmekle, Hazreti Nuh'un hak peygamber olduğunu anlayan o iki kişi, imanla şereflendiler.

Hazreti Nuh, mucize olarak, susuz yerlerden su çıkarırdı. Bir defasında kavminden birtakım kimseler, susuz bir yerde yerleşmişlerdi. Bunlar, ziraatçi olduklarından, suya ihtiyaçları

NUH ALEYHİSSELÂM

vardı. Birgün Hazreti Nuh'a gelerek dediler ki:

- Bizim yerleştığımız yerde su akıtırsan iman ederiz.

Hazreti Nuh duâ edince; "Orada bulunan bir dağa gidip, eliyle işaret edersen, su akacaktır" diye vahiy geldi. Nuh aleyhisselâm, bildirilen dağa eliyle işaret edince, dağın eteklerinden billur gibi berrak sular akmaya başladı.

Hazreti Nuh'un emir ve işaretiyle, ağaçlar kökleriyle birlikte yerinden kalkıp, başka bir yerde dururdu. Bir defasında, Hazreti Nuh, kavminden bazı kimselerle sefere çıkmıştı. Bir yerde konakladıklarında, güneşin sıcaklığı kendilerine çok tesir etti. Yanındakiler, Hazreti Nuh'a dediler ki:

- Hak peygamber isen, şu karşıda bulunan ağaca emret de, yerinden kalkıp yanımıza gelip, bize gölgelik etsin!

Hazreti Nuh buyurdu ki:

- Allahü teâlânın izni ile bunu yaparsam, hakikaten iman eder misiniz?

Bunun üzerine hepsi de; "Evet, iman ederiz" dediler.

Hazreti Nuh, bunun için duâ edince, ağaç yerinden ayrılıp, yanlarına geldi. O toplulukta bulunanların hepsi, bunu gördü ve hayretle seyrettiler. Bu mucize ile, o topluluktan sekiz kişi imanla şereflendi. Diğerleri ise; "Bu sihirdir" diyerek küfür ve dalalette ısrar ettiler.

Hazreti Nuh'un diğer mucizeleri de şunlardır:

Hazreti Nuh bulutsuz olarak yağmur yağdırdı. Rivayet edildiğine göre, kavminden bazı kimseler, Hazreti Nuh'a gelerek dediler ki:

- Bir mucize gösterirsen, iman ederiz.

NUH ALEYHİSSELÂM

Hazreti Nuh da buyurdu ki:

- Nasıl mucize istersiniz?

- Bulut olmadığı hâlde yağmur yağdır.

Hazreti Nuh, bunun için duâ edince, Allahü teâlâ; **“Ellerini semaya kaldır”** buyurdu. Hazreti Nuh emir icabı, ellerini semaya kaldırdı. Kaldırmasıyla birlikte yağmur yağmaya başladı. Aslında, onların böyle mucize istemekten maksatları, mucizeyi görünce iman etmek değildi. Kendi bozuk düşüncelerine göre, Hazreti Nuh’tan yapamayacağı, gücünün yetmeyeceği bir şey isteyip, yapamayınca da, güya, birbirlerine; **“Bakın! Bu peygamber filan değildir. Hakikaten peygamber olsa mucizeler gösterirdi”** diyeceklerdi. Fakat, hakikat, onların kısa görüşleriyle zannettikleri gibi olmuyordu.

Hazreti Nuh, kuru bir ağacın meyve vermesi için duâ edince, ağaç hemen yeşillenir, meyve verir. Bir defasında, kavmini imana davet ederken, onlar, mucize olmak üzere, daha önce kuru olmuş olan ağaçları göstererek; **“Bunlar meyve versin”** dediler. Hazreti Nuh, bunun için duâ edince, ne kadar kuru ağaç varsa, hepsi meyve verdi.

Hazreti Nuh kum, toprak, kül gibi şeylere duâ edince, Allahü teâlânın izniyle o şeylerin hepsi yiyecek yemek hâline gelirdi. Hazreti Nuh, gemiyi tamamladığında, müşrikler gemiyi yakmak istedikleri hâlde yakamadılar. Cenabı Hakkın kudretiyle, Hazreti Nuh’un bir mucizesi olarak gemi konuştu. Bu sırada gemiden; **“Lâ ilâhe illallah. Ben o gemiyim ki, bana giren kurtulur. Girmeyen helâk olur. Bana ancak ihlas sahibi olanlar biner”** diye ses geldi.

NUH ALEYHİSSELÂM

Bunun üzerine Nuh aleyhisselâm müşriklere buyurdu ki:

- Ne dersiniz? Şimdi bana iman eder misiniz?

Onlar ise; etrafında çok büyük ateşler yaktıkları hâlde, gemiye bir şey olmamıştı. Bu durum karşısında, Hazreti Nuh'a iman edecekleri yerde, kızıp hakarete devam ettiler.

Hazreti Nuh'un duâsı bereketiyle, gemide bulunan müminler karaya çıktıktan sonra, kısa zamanda çoğaldılar. Hazreti Nuh, selametle gemiden indiğinde, mübarek eliyle bir ağaç fidanı dikmişti. Onun bir mucizesi olarak, o fidan biraz sonra, rengi birkaç nevî olan çeşit çeşit meyveler verdi.

Önceden gemiye koymuş oldukları fidanları da dikti. Onlar da kısa zamanda yeşerip meyve verdi. Bunlardan ilkinin zeytin olduğu, "**Mektubât-ı İmam-ı Rabbânî**"de yazılıdır.

Hazreti Nuh'un bazı hususiyetleri

Hazreti Nuh çok ibadet ederdi. Vakitleri sıkıntılı ve meşakkatli geçirdi. Buna rağmen her gün ve gecede yedi yüz rekât namaz kılırdı.

Dünya hayatının kısıllığını ve dolayısıyla ömrü, faydasız, boş şeylere harcatmenin çok yanlış olduğunu bildirirdi. Her ânının, Allahü teâlânın emri üzere geçmesine çok dikkat ederdi. Hatta vefatında, Azrail aleyhisselâm ona dedi ki:

- Ey Allahü teâlânın peygamberi! Dünyayı nasıl buldun?

O da buyurdu ki:

- Kendisine bir ev yapılan ve bir kapısından girip, diğer kapısından çıkan bir kimsenin hâli gibi gördüm. Nuh aleyhisselâm, kamıştan bir ev yapıyordu. Kendisine denildi ki:

- Keşke bundan değil de, daha sağlam bir şeyden yapsaydınız.

NUH ALEYHİSSELÂM

Buyurdu ki:

- Ölecek olan kimseye, bu kadarı bile çaktır.

Nuh aleyhisselâm, peygamberler silsilesinin en üstünlerindedir. Kalbi pâk, hâli dürüst olanların önderi, hidayet ve kurtuluş gemisinin kaptanı, tevhid denizinin yüzücüsü idi. Âlemin düzelmesinin sebebi, Hazreti Âdem'in neslinin devamının vasıtasıdır. Peygamberlerin dördüncüsü, peygamberlerden ülül'azm denilen en yüksek altı peygamberin ikincisidir. Cebrail aleyhisselâm, Allahü teâlânın vahyi için, Hazreti Nuh'a elli defa geldi.

Nuh aleyhisselâm, kendinden önceki dini neshedip, yeni bir din getiren resullerdendir. Hazreti Âdem de resul idi. Fakat kendinden evvel herhangi bir din, hatta insan olmadığı için, onun dini herhangi bir dini neshetmiş değildir.

Ömrü çok uzun idi. O kadar yaşına ve pek çok eziyet ve cefa görmüş olmasına rağmen, kuvvetinden bir şey kaybetmemiş, dişi dökülmemiş ve saçları ağarmamış idi.

O zamanda, yeryüzünde bulunan bütün kâfirler, onun duâsı sebebiyle helâk oldu. Kavmini hak dine davet için, 950 sene çok ısrarlı bir şekilde, gizli ve âşikâre olarak, geçgündüz çalıştı, gayret etti. Kavmi ise, ona devamlı eziyet ettiler.

Mîsak ve vahiyde, Peygamber efendimizden sonra ikinci derecede kıldı. Nitekim, Ahzâb surisinin 7. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

"... Hususen bu ahd aldıklarımız içinde, meşhur ve ülül'azm olanları sen, Nuh, İbrahim, Musa ve İsa bin Meryem. Biz bunlardan sağlam yeminli, te'kidli bir ahd, söz aldık."

NUH ALEYHİSSELÂM

Allahü teâlâ Nuh aleyhisselâma gemi yapma ilmini ve sanatını verdi. Gemiyi suda yürütme imkânı verdi.

Kıyamet gününde Peygamber efendimizden sonra, kabrinden ilk kalkacak olan Nuh aleyhisselâmdır.

Devamlı olarak kavmini imana davet ederdi. Bununla beraber ibadetten hiç geri durmaz, her gün yediyüz rekât namaz kılardı.

Nuh aleyhisselâm, bir şey yiyip içtiği veya bir elbise giydiğinde, hep Allahü teâlâyâ hamdederdi. Bunun için; **“Çok şükredici bir kul”** olarak zikredilmiştir.

Ayet-i kerimede, Allahü teâlâyâ şükretmeye teşvik vardır. Yani, siz, Hazreti Nuh’a inanan kimselersiniz. Onun ve gemide onunla beraber taşınanların zürriyetisiniz. O hâlde, siz de onlar gibi olunuz, demektir.

Nuh aleyhisselâm, bir elbise giyse **“Bismillah”**, onu çıkardığında ise **“El-hamdülillah”** derdi.

Hadis-i şerifte, Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Nuh (aleyhisselâm), “Bismillah” ve “El-hamdülillah” demeden, büyük olsun, küçük olsun herhangi bir iş yapmazdı. Bu sebeple Allahü tealâ, onu; “Çok şükredici bir kul” olarak isimlendirdi.)

O yemek yiyince; **“Beni doyuran Allahü teâlâyâ hamdolsun. Dileseydi beni aç bırakırdı”** derdi. Bir şey içtiğinde; **“Bana su veren Allahü teâlâyâ hamdolsun. Dileseydi beni susuz bırakırdı”** derdi.

Bir şey giydiğinde; **“Beni giydiren Allahü teâlâyâ hamdolsun. Dileseydi beni çıplak bırakırdı”** derdi.

Ayakkabısını giydiğinde; **“Bana ayakkabıyı giydiren Allahü teâlâyâ ham-**

NUH ALEYHİSSELÂM

dolsun. Dileseydi beni ya-
lın ayak bırakırdı” derdi.

Büyük abdest bozdu-
ğunda; “Bana eziyet ve-
ren şeyi benden çıkaran
Allahü teâlâyâ hamdede-
rim. O, çıkmamasını dile-
seydi, eziyet veren şey
benden çıkmazdı” derdi.

İftar edeceği zaman,
elinde bulunan yiyeceği,
müminlerden ihtiyacı
olan varsa ona verir, ken-
disi açlığa sabrederdi.

Nuh aleyhisselâm kav-
mine şu üç şeyi emretti:

1) Allahü teâlâyâ iba-
det etmek.

2) Allahü teâlâdan
korkmak.

3) Kendisine itaat.

Hazreti Nuh, bu emret-
tiği hususlarla ilgili ola-
rak, kavmine dedi ki:

“- Allahü teâlâ beni si-
ze, tebliğ vazifesini yerine
getirmem için gönderdi.
Size, Onun tarafından bil-
direceğim hükümler şun-
lardır:

Allahü teâlâyâ ibadet
etmeniz, Onun haram kıl-
dığı şeylerden kaçınmak
suretiyle Ondan korkma-
nız ve emredilen ve nehye-
dilen hususlarda, benim
emirlerim ve yasaklarım-
da, bana itaat etmenizdir.

Eğer bu üç şeye riayet
ederseniz; büyük menfa-
atlara, faydalara kavuşur-
sunuz. Bunlara riayet
edin ki, Allahü teâlâ sizi
magfiret buyursun.”

İbadeti emretmek, kalb
ve bedene ait olan işler-
den, yapılması istenenle-
ri; Allahü teâlâdan kork-
mayı emretmek de, ha-
ram ve mekruhlardan sa-
kınmayı gerektirir.

Hazreti Nuh’a itaati
emretmeye, her ne kadar,
Allahü teâlâyâ ibadet ve
Ondan korkmak dahil ise
de, bunun ayrıca zikredil-
mesi, teklifte te’kid, yani
pekiştirmek içindir.

Nuh aleyhisselâmın
davetini kabul edenlere
şu iki şey vâdedilmişti:

NUH ALEYHİSSELÂM

1) Bu emirlere riayet ederlerse, günahlarını magfired etmekle, ahiret sıkıntılarında ve azaplarından kurtulacaklardır.

2) Dünyada karşılaşacakları zararlar giderilecektir.

Hazreti Nuh, magfired olunmaları için, kavmini, ibadete, takvaya ve taate davet ettikçe, söylediklerine karşı çıktılar. Kabul etmeyip yalanladılar. Hatta onu, yalancı ve deli olmakla itham ettiler.

Hazreti Nuh'un sabırlı ve şefkatli muamelesi, davetten vazgeçmemesi, uzun seneler devam etti. Zaman içinde onların karşı çıkmaları daha da arttı. Baba ve dedelerinden gördükleri kötülöklere o kadar dalmışlar ve bağlanmışlardı ki, Hazreti Nuh'un hak dine olan davetini kabul etmedikleri gibi, sözlerini dinlemeye bile dayanamıyorlardı. Nuh suresinin 7. ayet-i ke-

rimesinde bildirildiğine göre, Hazreti Nuh'un nasihatlerini duymamak için, parmaklarıyla kulaklarını tıkıyorlardı.

Tarifi mümkün olmayan bir azgınlıkla, Hazreti Nuh'un sözlerini dinlemiyorlar, yanlarına geldiği zaman yüzünü görmek istemediklerinden, Nuh suresinin 7. ayet-i kerimesinde bildirildiği gibi, elbiselerini başlarına çekiyorlardı. Onun, kendilerini cehennem ateşinden korumaya çalışan ve hayırlarını isteyen büyük bir zat olduğunu farkedemiyorlardı.

Nuh suresinin 22. ayet-i kerimesinde, kavmin ileri gelenlerinin, Hazreti Nuh'a çok büyük bir mekr (hîle) yaptıkları bildirilmektedir. Çünkü onlar, kendilerine tâbi olanlara, vedd, süvâ, yeğûs, yeûk ve nesr ismindeki putları terketmemelerini söylediler. Onları tevhid itikadından, Allahü

NUH ALEYHİSSELÂM

teâlânın birliğine inanmaktan men ettiler. Müşrikliği emrettiler.

Tevhidi emretmek, bunu insanlara öğretmek, dinde ne kadar yüksek bir derece ve ne büyük bir hayır ise, buna mâni olmak ve şirki emretmek de, o derece aşağı ve o derece büyük bir musibettir. Bu sebeple Allahü teâlâ, onların mekrini çok büyük bir hîle olarak bildirmiştir.

Onların, insanları, tevhid itikadından men etmelerine, ayet-i kerimede ki mekr (hîle) buyurulmasının iki sebebi vardır:

1- Onların, putlara ilâhlik isnad etmeleri ve putlara ibadete devam etmeleridir. Onlar, kendilerine tâbi olanlara; "Bu putlar sizin ilâhlarınızdır. Baba ve dedelerinizin de ilâhları bunlar idi. Siz Hazreti Nuh'un sözünü, davetini kabul ederseniz, kendi aleyhinizde bulunmuş; kâfir olduğunuzu, dalalet ve

cehalette bulunduğunuzu itiraf etmiş olacaksınız. Hem bu itirafınız, babalarınızın da aleyhinde bulunmanız demektir..." gibi sözler söylediler.

İnsanın, gerek kendisi ve gerekse baba ve dedelerinin kusur, noksanlık ve cehalette bulunduğunu itiraf etmesi çok zor olduğundan, onların bu duygularını istismar edip kullanmaları gizli bir hîle idi. Bu sebeple, onların böyle söylemelerine ayet-i kerimede mekr (hîle) buyurulmuştur.

2- Ayet-i kerimelerde, bu büyük hileyi yapanların, yani kavmin ileri gelenlerinin, mal ve evlat sahibi oldukları bildirilmektedir. Onlar cahil halka, mal ve çok evlada, putlara ibadet etmeleri sebebiyle kavuştuklarını; Hazreti Nuh'un bildirdiği ilâhın ise, hâşâ, mal ve evlat veremediğini söylediler. Böyle bir hîle ile onları kandırmaya çalıştılar.

HÛD
ALEYHİSSELÂM

HÛD ALEYHİSSELÂM

HÛD ALEYHİSSELÂM;

Hûd aleyhisselâm, Âd kavminin yaşadıkları yer olan Ahkâf diyarında doğup yetişti. Ahkâf, Yemen'de Aden ile Umman arasındadır. Hazreti Hûd'un babası Abdullah, annesi Mercane isimindeki salihane hanımdır.

Hazreti Hûd'un annesi, ona hamile kaldığı gecenin sabahında, kalkıp baktıklarında, etrafta bulunan ağaçların yeşillendiğini, çiçeklerinin açtığını ve hiç mevsimi olmadığı hâlde çeşit çeşit meyvelerin bulunduğunu gördüler. Aynı zamanda; "Hûd aleyhisselâmın gelmesi yaklaştı; ona itaat etmezseniz helâk olursunuz" diye sesler duydular.

Bir cuma gecesi Hazreti Hûd doğdu. Doğumuyla beraber, o beldede yaşayan bütün insanlarda, sebebini ve hikmetini anlayamadıkları korkuyla karışık bir titreme, kalb çarpıntısı meydana geldi.

Mercane'nin bir çocuğu olduğu öğrenilince, önceden gördükleri hâlin hikmetini anladılar.

Ana rahmine düşmesinden itibaren, her zaman fevkalâde hâlleri görülen Hazreti Hûd'un, bebeklik ve çocukluğu da başkalarından çok farklı idi. Soy bakımından baba ve dedeleri de kendi zamanlarının en seçkini idiler.

Büyüyüp yetiştiğinde, çehre itibariyle zamanındaki insanların en güzeli, akıl bakımından da onların en mükemmeli idi. Bir gün namaz kılıyordu. Namazdan sonra annesi merakla dedi ki:

- Yavrucuğum! Bu ibadet kimin içindir? Kime ibadet ediyorsun?

- Beni ve her mahlûku yaratan Allahü teâlâyâ ibadet ediyorum.

- Yani herkesin ibadet ettiği putlara ibadet etmiyorsun, öyle mi?

HÛD ALEYHİSSELÂM

- Anneciğim! O putlar, hiç kimseye zarar ve faydası dokunmayan taş parçalarından başka bir şey değildir. Şeytan, müşriklere; yaptıkları kötü amellerini iyi; putlara tapmayı da süslü gösterdiği için, onlar putlara tapıyorlar. Hâlbuki kendisinden başka ibadet olunmaya layık, hiçbir İlâh bulunmayan, hak ve yegâne mâbud, yalnız Allahü teâlâdır.

Oğlunun bu sözlerini, dikkatle ve heyecanla dinleyen annesi, Hazreti Hûd'a sarılarak, " Yavrucuğum! Sen bildiğin, bildirdiğin şekilde ibadetine devam et. Muhakkak ki, ben sana hamile iken, doğumun esnasında çok acayip hâller gördüm ve görüyorum" dedi ve gördüğü garip hâllerden bazılarını şöyle anlattı:

"Doğumun yaklaştığında, pek çok vâdiyi do-laştım. Bu esnada, sana bir zarar gelmesinden zi-

yadesiyle endişe ediyordum. Bir cuma gecesini, sen doğunca, endişelerimin yersiz ve lüzumsuzluğunu, senin hususî olarak muhafaza edildiğini anladım. Çünkü doğduğun gecenin sabahında, o siyah vâdinin beyazlaşıp, kardan ak olduğunu gördüm. Kupkuru ağaçlar bir gecede yeşerip, taptaze olmuşlar ve meyve vermişlerdi.

Evladım! Seninle beraber giderken, yoluma çok heybetli birisi çıktı. Seni benden alıp, daha önce kendilerini hiç görmediğim, beyaz yüzlü, nurânî kimselere teslim etti. Bir müddet sonra bana geri verdiler ve seni getirdiklerinde; başının üzerinde bir nur hâlesi, pazularında ise yeşil renkli yakutlar vardı. O topluluktan birinin, sana hitaben; "Allahü teâlâ seni peygamber kıldı. Müjdeler olsun" dediğini işittim. "

HÛD ALEYHİSSELÂM

Pek tatlı ve sevimli olan Hazreti Hûd, sima olarak, Hazreti Âdem'e çok benzerdi. Dünya ve dünyalık ile alâkası yoktu ve çok ibadet ederdi. Kendini; Allahü teâlâyâ ibadet ve taate vermiş idi. Gayet şefkatli, çok cömert bir zat olan Hûd aleyhis-selâm, ara sıra ticaretle meşgul olurdu.

Âd kavmi

Nuh tufanından sonra, gemide bulunarak kurtulanlar, çoğalıp, zamanla Arabistan Yarımadası ve başka yerlere dağılarak yerleştiler. Hazreti Nuh'un torunlarından olan Âd; Yemen'de, Hadramut bölgesinde, Umman ile Aden arasında Ahkâf denilen yeri yurt edindi. Âd'ın evladı burada çoğalarak büyük bir kabile oldu. Bu kabile, Âd'ın soyundan geldiği için, bu kavme Âd kavmi denildi. Âd, kendi arasında yirmiüç kabileden meydana

gelen büyük bir Arap kavmi idi.

Âd kavminin insanları, gayet uzun boylu, iri cüsseli, tuttuğunu koparan cinsten, çok kuvvetli kişilerdi. Aynı zamanda uzun ömürlü idiler. Bedenî olan kuvvetleri yanında, Allahü teâlânın ayrıca bir ihsanı olarak, buldukları belde de, gayet bereketli idi.

Yaşadıkları yerin toprağı çok verimli, yağmurları da bol idi. Her taraf yemyeşil olup, her yanda, bağlar, bahçeler, etrafta rengârenk çiçekler, göz görebildiğince çeşit çeşit meyve ağaçları vardı. Adım başı pınarlar, akarsular bulunurdu. Hatta bu Ahkâf diyarının İrem diye tanındığı, **İrem bağları** tabirinin oradan geldiği de rivayet edilmiştir.

Âd kavmi insanları, büyük kaya parçalarını yontarak sütun, direk şekline getirirler, bu direkler

HÛD ALEYHİSSELÂM

üzerine muazzam, gösterişli binalar yaparlardı. O muazzam binalarının içinde, ayrıca bağlar, bahçeler, güzel havuzlar bulunurdu. Her yer akıl almaz süslere ve göz kamaştırıcı güzelliklere sahipti.

Hazreti Nuh'tan sonra uzun bir zamanın geçmesiyle, Âd kavmi bozulmaya başladı. Önceleri doğruluk, hak ve adalet üzere rahat yaşarlarken, zamanla fitne ve fesada başladılar. Dinlerine ait ilimleri, büsbütün unutarak doğru yoldan ayrıldılar.

Nuh tufanını görenler, çoktan vefat etmiş olduklarından ve tufanın tesiri yavaş yavaş insanların hafıza ve gönüllerinden silindiği için, azmaya başladılar. Şeytan da zaten bütün gayretiyle, insanları hidayet yolundan ayırmak için, devamlı hîle ve tuzaklar hazırlıyordu.

Boy ve kuvvetlerine, ellerindeki nimetlerin

çokluğuna bakarak aldanan bu kavim; kibre kapıldı. Bu durum Kur'an-ı kerimde Fussilet suresinin 15. ayetinde mealen şöyle bildirilmektedir: **(Yeryüzünde haksız yere büyük-lük tasladılar ve; "Bizden daha kuvvetli kim var ki" dediler.)**

Bütün nimetleri veren Allahü teâlâyı da çoktan unutmuşlardı. Kendilerinin ve bütün âlemin bir yaratıcısı olduğu, akıllarına bile gelmiyordu. Her geçen gün kibir ve büyükmeleri, cehalet ve taşkınlıkları artıyordu.

Nihayet Âd kavmi; **sa-med, samûd, sadâ ve he-bâ** adlı putlara tapmaya, etrafta bulunan kabilelere zulüm ve işkence etmeye başladı.

Âd kavmi öyle zâlim ve gaddar idiler ki, zayıf ve güçsüzler, onların yanında eğlence vasıtası idi. Bunlar üzerinde âdetâ kuvvet denemesi yapar-

HÛD ALEYHİSSELÂM

lar, beğenmedikleri zavalı bir kimseyi çok yüksek binalardan aşağıya atıverirler, merhamet nedir bilmezlerdi. Âdetâ zorbalık ve şiddet ile muamele etmeyi, kendilerine şiar edinmişlerdi. Kuvvet, şiddet sahibi olanlar, diğerlerini ezer, inletir, hatta işkence ile öldürürlerdi. Güçsüz ve korunmasız olanların hamisi ve sığınağı yoktu.

Zulüm ve aşağılıkta akıl almaz derecede ileri gitmişlerdi. Herkesin gelip geçmekte olduğu çöl yollarına, güya kolay, kısa ve emin olan istikameti göstermek için çeşitli yanlış işaretler koyarlardı. Yolu bilmeyen garip, zavalı yolcular, bu yanlış işaretlere aldanarak, farkında bile olmadan, kızgın çöllerin içlerine kadar giderlerdi.

Âd kavminin zâlimleri de, bu biçarelerin sıcak çöllerde, açlık ve susuzluktan, perişan bir vaziyete

te düşmelerini; kurda, kuşa yem olmalarını seyrediler ve habis ruhları bu alçaklık ve vahşetten zevk alırdı.

Bazan uzak olsun, yakın olsun civarlarında bulunan kabilelere baskın yaparlar, her tarafı yakıp yıkarlardı. Ele geçirdikleri malları yağma ederler, yakaladıkları insanları da köle olarak çalıştırır, yahut da satarlardı. Merhamet duyguları tamamen kaybolmuş, yerini, cânilik ve zulüm duygusu almıştı. Güç ve kuvvetlerini zulüm ve haksızlıkta kullanıyorlardı.

Allah korkusu ve insanlık düşünceleri dumura uğrayan, şefkat ve merhametten tamamen mahrum kalan bu kavim, elindeki maddî imkân ve zenginlikleri, sadece zulüm vasıtası olarak kullanıyordu. Garip ve kimse-sizleri, zayıfları, haklı, haksız ayırmadan, akıl almaz işkencelerle inletiyorlar,

HÛD ALEYHİSSELÂM

onları köle gibi çalıştırıyorlardı. Komşu kabileler de bunların zulüm ve işkencelerinden yaka silker hâle gelmişlerdi. Çünkü aynı şekilde onlara da, zulüm ve haksızlık ediyor, rahat bırakmıyorlardı.

Maddî imkân ve nimetleri arttıkça, Âd kavminin şımarıklığı, haddi aşması da artıyor, Allahü teâlânın sonsuz nimet ve ihsanlarına karşı, şükür yerine nankörlükte ileri gidiyorlardı. Bağ, bahçe, tarla, hayvan, mahsul ve hatta nesillerinde şaşılacak bir bereket bulunması, dünya nimetleri bakımından, ulaşılması arzu edilen bütün her şeye kavuşmuş olmaları, onların gittikçe azıtıp sapıtmalarına, zulüm ve haksızlıkta daha da ileri gitmelerine sebep oluyordu.

Bu hesapsız nimetlere şükredecekleri yerde, şükrü terkedip şirke, müşrikliğe devam ediyorlar, içinde buldukları bol-

luk sebebiyle gurur ve kibre kapılıp, insanî duygu ve meziyetlerden ayrılarak, eğlence ve sefahet yolunda ilerliyorlardı.

Herkesin gelip geçmekte olduğu işlek yolların kenarlarında yaptıkları gayet muazzam binalarda, benzeri görülmemiş bir ihtişam içinde yaşıyorlardı. Bu umumî yerlerde, ayrıca yüksek tepelerde, yaptıkları sağlam bina ve köşklerde vakitlerini oyun ve eğlence ile geçiriyorlardı.

Hûd aleyhisselâmın peygamberliği

Ahlâkî ve insanî değerlerini kaybetmiş, maneviyattan tamamen mahrum kalmış kimselerin, ellerine geçirdikleri kuvveti ve maddî imkânları, başkalarına zulüm ve işkence aleti olarak kullanacakları gayet açıktır. İşte Âd kavmi de böyle olup, ellerindeki kuvvet ve imkânları ile et-

HÛD ALEYHİSSELÂM

rafa dehşet saçıyorlar, bundan da zevk duyuyorlardı. Bu zamanda Âd kavminin meliki, Halcân bin Vehm isminde, vicdansız, zâlim bir kimse idi.

İşte böyle bir zamanda, edep ve hayâ bakımından her türlü azgınlık ve taşkınlığa sahip olan, hak hukuk tanımayan Âd kavmi içinde, bir zat yetişiyordu. Bu seçilmiş zat, Hûd aleyhisselâm idi. Hûd aleyhisselâmın Âd kavmi ile olan münasebeti, sadece nesep bakımından onlarla aynı olması ve aralarında yetişmesi idi. Başka hiçbir yönden onlara benzemiyordu.

Allahü teâlânın bir ih-sanı olarak, yaratılıştan, fevkalâde bir güzelliğe sahip olan Hazreti Hûd, kavminin en güzeli ve ahlâkça en üstünü olup, dedesi Âdem aleyhisselâma çok benziyordu. Muhammed aleyhisselâmın nuru, Hazreti Hûd'un mübarek alnında ay gibi parlıyordu.

Daha küçüklüğünden itibaren, kendisine; "Muhammed aleyhisselâmın nuru senin alnındadır. Putları kırmak, küffârı öldürmek ve küfür ateşini söndürmek, Ona nasip olacak" diye nida edildiğini duyardı.

Allahü teâlâ onu muhafaza etti. Kavminin taşkınlıklarına kapılmadı. Nuh aleyhisselâmın dininde olup, o din üzere ibadet ederdi. Kavmi arasında, sevilen, sayılan, hürmet edilen bir kimse idi. Gayet halim, selim, yumuşak huylu ve şefkatli olan Hûd aleyhisselâm temiz, itibar sahibi ve soylu bir aileye mensup idi. Doğruluk ve dürüstlüğü ile başkalarından tamamen farklı bir hâlde olduğu, herkes tarafından bilinirdi. Cesareti ve zekâsı ise, fevkalâde idi. Kavminin itibar ve itimadını kazanmış olduğundan, herkes arasında Emin lakabı ile tanınmış idi.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Hûd aleyhisselâm, kavminin bu azgın hâline baktıkça çok üzüyor, müdahale edemiyor ve karşı gelemiyordu. Gayet sakin olan, hiç kimseye bir şey söylemeyen, bununla beraber vekar ve heybet sahibi olan Hazreti Hûd'a, Âd kavmine peygamber olduğu bildirildi. Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselâm vasıtasıyla Hazreti Hûd'a şöyle vahyetti:

- Ey Hûd! Kavmin arasından seni seçtim ve seni Âd kavmine peygamber kıldım. Onlara git! Kendilerinden korkma! Ben onlara, senin için, mucize olacak şeyler gösteririm.

Ya Hûd! Ben onlara, altından tahtlar, çok mal ve servet yanında, kendilerinden evvel hiçbir kavme nasip olmayan uzun ömür ve çok kuvvet verdim. Onlara gökten bol yağmur yağdırdım. Yerden çeşit çeşit otlar bitirdim. Rızkımı yiyip, ben-

den başkasına ibadet ediyorlar.

Ey Hûd! Sen, benim kulum ve peygamberimsin. Onlara git! Kendilerini tevhide çağır ve benden başka ilâh olmadığını, bir olduğumu, ortağımın bulunmadığını söyle ve inanmaya davet et!

Hazreti Hûd'un, kavmini imana daveti

Hazreti Hûd, peygamber olduğunu bildiren vahyi aldıktan sonra, doğruca kavminin toplandığı yere gitti. O gün, onların bayramları olduğundan, hepsi bir yerde toplanmışlardı. Başta melikleri Halcân ve kavmin ileri gelenleri, hususî olarak hazırlanmış altın tahtlar üzerinde oturuyorlardı. Reislerinin başında çeşitli mücevherat ile süslenmiş bir taç vardı. O sırada Hazreti Hûd'un gür sesi duyuldu:

- Ey kavmim! Benim ve sizin Rabbimiz olan Al-

HÛD ALEYHİSSELÂM

lahü teâlâyâ ibadet ediniz! İbadet edilecek Ondan başkası yoktur. Allahü teâlâyı bırakıp da, kendilerine ibadet ettiğiniz şu putlar, sizden önceki Nuh kavminin suda boğularak helâk olmasına sebep oldu. Yani Nuh kavmi, putlara ibadet ettiler, helâk oldular.

Onun bu sözlerini duyan Halcân dedi ki:

- Ey Hûd! Yazık sana. Biz bu kadar kalabalık iken, bu kadar güçlü iken, sen bize bu sözlerle galip geleceğini mi zannediyorsun? Sen bilmez misin ki, her gün ve gecede bizim bin çocuğumuz doğar.

Böyle sözlerle, kavminin, davetini kabul etmeyip dinlememelerine üzülen Hazreti Hud, Allahü teâlâyâ duâ edip, bu kavmin kadınlarının kısır olmalarını diledi. Allahü teâlâ kabul edip, o sene bütün kadınlar kısır kaldı ve hiç bi-

rinin çocuğu olmadı.

Hud aleyhisselâm davetine devam ettikçe, kavminden, kâfir olanların ileri gelenleri dediler ki:

- Ey Hud! Biz seni, kavminin dinini terk ettiğin için akılsız, peygamberlik davasında da yalancılardan zannediyoruz.

Hud aleyhisselâm bunlara cevaben şöyle dedi:

- Ey kavmim! Bende akıl azlığı ve cahillik yoktur. Ben, âlemlerin Rabbi tarafından size gönderilmiş bir peygamberim. Ben, Rabbimin emirlerini, bana vahyettiklerini size tebliğ ediyorum. Size nasihatla bulunuyor ve sizi tevbe etmeye davet ediyorum. Ben sizin için, güvenilir, emin bir nasihatçiyim. Peygamberliğimde sâdık ve eminim. Allahü teâlânın vahyi ve Allahü teâlânın bana emaneti olan peygamberlik hususunda eminim. Bir deği-

HÛD ALEYHİSSELÂM

şiklik yapmam. Bilakis, bana emrolunan şeyi, ay-nen emrolduğum şe-kilde tebliğ ederim.

Sizi Allahü teâlânın azabından korkutmak için, Rabbiniz tarafından, içinizden biri vasıtasıyla vahiy ve haber gelmesine hayret mi ediyorsunuz? Allahü teâlânın sizi, Nuh kavminin helâkenden sonra, onların yerine getirdi-ğini, yaratılıştaki size onlar-dan kat kat ziyade boy, cüsse ve kuvvet verdiğini ve Allahü teâlânın daha nice nimetleri ihsan ettiğini düşünün, hatırlayın.

İhlas ile Allahü teâlâyâ ibadet ederek ve Ona şirk koşmayı bırakarak, Onun bu nimetlerine şükredin ki, felâh bulasınız, kurtulasınız.

Âd kavminin ileri ge-lenleri Hûd aleyhisselâma inanmadıkları gibi, bir de alay ediyorlar ve diyorlar-dı ki:

- Sen bize, babalarımı-zın ibadet ettiği putlarımızı bırakıp, Allahü teâlâyâ ibadet, kulluk etmemizi emretmeye mi geldin? Eğer peygamber olduğun-u bildirmek hususunda sadık isen, haydi, "Hâlâ Onun azabından korkma-yacak mısınız" diye bizi korkuttuğun azabı getir de görelim.

Kavminin bu inkârcı ve alaycı sözlerine karşı, Hûd aleyhisselâm onlara dedi ki:

- Muhakkak ki, size, Rabbiniz tarafından bir azap ve gadap vacip ve hak oldu. Sizin ve babala-rınızın ilâh diye isimlen-dirdiğiniz putlarınızla, be-nimle mücadele mi ediyorsunuz? Öyleyse şimdi azabın gelmesini bekleyin! Ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.

Hud aleyhisselâm, uzun müddet kavmini Allahü teâlâyâ iman ve ibadet etmeye davet etti ise

HÛD ALEYHİSSELÂM

de, pek az kimse iman etti. İman edenler de, diğer müşriklerin, zulüm ve işkencelerinden çekinerek imanlarını gizliyorlar, açıktan açığa söyleyemiyorlardı.

Kavmin ekserîsi ise, iman etmedikleri gibi, inkâr ve inatta pek ileri gidiyorlar, yola gelmiyorlardı. Şirk ve sapıklıkta kaldıkları gibi, üstelik Hûd aleyhisselâma karşı çıkıyorlar ve onu çok üzüyorlardı. Her defasında; “Eğer doğru söylüyorsan, haydi, bizi korkuttuğun azabı getir de görelim” dediler. Hûd aleyhisselâm da onlara dedi ki:

- O azabın geleceği vaktin ilmi Allah katındadır. Onu sadece Allahü teâlâ bilir. Ben size vahyolduğum şeyi bildiriyorum. Peygamberin vazifesi haber vermektir. Lâkin görüyorum ki, siz cahillik ediyorsunuz. Peygamberlerin, tebliğ ve Allahü teâlânın azabı ile korkutmak için gönderildiğini bilmiyorsunuz. Sizin bu sözleriniz azabın gelmesini süratlendirir.

Hûd aleyhisselâm, yalvarırcasına kavmine nasihat devam ediyor, onları, Allahü teâlâyâ imana ve yalnız Ona ibadet etmeye, acizlere zulmetmeye, başkalarına karşı

HÛD ALEYHİSSELÂM

merhametli olmaya, Allahü teâlânın ihsan etmiş olduğu nimetlere nankörlük etmemeye davet ediyordu. Dağ başlarında, çöllerde, ıssız yerlerde, korumasız zavallı kimselelere saldırmamalarını, haksız yere başkalarının mallarını almamalarını söylüyor, Allahü teâlâyâ karşı gelmenin çok büyük felâket olduğunu anlatıyordu.

Hûd aleyhisselâm, nesep olarak Âd kavminden olup, onların arasında yetiştigiinden, onların hâllerini çok iyi biliyor, hangi hususlarda çok hassas olduklarını pek iyi anladığı için, bütün bunları dikkate alarak konuşuyor, nasihat ediyordu. Fakat Âd kavmi pek azmış, müşriklik ve putperestliğe iyice dalmış olduğundan, nasihatleri kabul etmiyor ve inkârda ısrar ediyordu.

Âd kavmi, daha düne kadar, aklı, zekası, cesaret ve doğruluğu ile çok yakın-

dan tanıdıkları, hatta kendisine, “**Emin**” lakabını verdikleri Hûd aleyhisselâmı, bugün yalancı ve akılsız olmakla itham ediyorlardı. Allahü teâlânın emirlerini kabul edip, iman etmek, Onun peygamberine tâbi olmak, bu haddi aşmış, canavarlaşmış kavme pek zor geliyordu.

Hûd aleyhisselâm onlara dedi ki:

- Allahü teâlâyâ ibadet ediniz! İbadet edilecek, Ondan başkası yoktur. Onun azabından korkunuz!

Onlar ise dediler ki:

- Bu peygamber, bizim gibi yiyip içiyor. Kendimiz gibi birçok şeye muhtaç olan birine inanırsak, aldanmış ve ziyan etmiş oluruz.

Hûd aleyhisselâmın, “**Ölüp, kemikleriniz çürüyüp, toz toprak olduktan sonra, tekrar dirilerek kabirden kalkacaksınız**” demesi üzerine, kavmi şöyle cevap verdiler:

HÛD ALEYHİSSELÂM

- Hiç böyle şey olur mu? Ne varsa, ancak bu dünyadadır. Cennet, cehennem, hep buradadır. Bu dünya böyle gelmiş, böyle gider. Öldükten sonra, bir daha dirilmek yoktur. Hûd, risalet davasında ve öldükten sonra tekrar diriltileceğimizi söylemek hususunda, Allahü teâlâyâ iftira ediyor. Biz, ona inanıcı ve onu tasdik edici değiliz.

Onların bu sözlerine karşı, Hûd aleyhisselâm Allahü teâlâyâ duâ edip dedi ki:

- Ya Rabbi! Onların beni yalanlamalarına karşı, bana yardım et! Beni yalanladıkları için, intikamını onlardan al!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Az zamanda azap geldiğini görüp, seni yalanladıklarına pişman olurlar.

Hûd aleyhisselâm; **“Ey kavmim! Allahü teâlâyâ ibadet ediniz”** dedikçe,

onlar; “Hayır, biz Allaha ibadet etmeyiz. Ancak şu putlarımıza ibadet ederiz” diyerek, putlarını gösterirdi. Böylece Hûd aleyhisselema karşı kaba ve inkârcı davranmaya devam ederlerdi.

Hûd aleyhisselâm buna karşılık, onlara, bu itikadlarının yanlışlığını, Allahü teâlâdan başka ibadete layık bir ilâh bulunmadığını bildiriyor, müşriklikte inat ve ısrar etmelerini söylüyordu. Buna rağmen Âd kavminin insanları, Hazreti Hûd’un vaaz ve nasihatlerine kulak vermiyor ve bildiklerinden şaşmıyorlardı.

Devamlı olarak, yüksek binalar yapmakta, gariplik, güçsüz, zavallı ve kimsesizlere zulmetmekte âdeta birbirleriyle yarış ediyorlardı. Herkesin gelip geçtiği yolların kenarlarına kurdukları ihtişamlı binalardan, gelip geçenlerle eğlenirler, bilhassa Hûd aleyhisselâmın evine

HÛD ALEYHİSSELÂM

giden misafirlerle alay ederler ve insanların onun yanına gidip, konuşup görüşmelerine mâni olmak isterlerdi.

Hud aleyhisselâm, çok güç şartlar altında kalmış olmasına, pek çok mânilerle karşılaşmış bulunmasına rağmen, sabır ve tahammül gösteriyor, bıkmadan, usanmadan ve yorulmadan, onları imana davete devam ediyordu. Onlar ise, ters, sert, kırıcı ve kaba cevaplarına ve kibirli sözlerine devam ediyorlardı.

Kavminin Hazreti Hûd'a eziyeti

Hazreti Hûd'a ilk iman eden, Cünade bin Esam isminde bir zattır. Bu zat, Hazreti Hûd'un amcasının oğlu idi. Cünade bir gün, akrabalarından kırk kadar kişiyle otururken, onlara dedi ki:

- Ey kavmim! Defalarca size, doğru olan saadet yolu teklif edildiği hâlde,

sizi bundan men eden nedir? Niçin kabul etmiyorsunuz? Bâtılda bir tatlılık yoktur, niçin onu terketmiyorsunuz?

Bu Hûd aleyhisselâm sizin yakın akrabanızdır, amcanızın oğludur. Şüphesiz siz, onu, önce ve sonra, doğru, sadık olarak tanırırsınız. O size Allahü teâlâ tarafından vaiz ve peygamber olarak geldi.

Şimdi niçin onu yalayıp, hakaret ediyorsunuz? Allahü teâlâdan korkunuz ve ona itaat ediniz!

Siz böyle inkâr ve inatta ısrar ederseniz, Nûh kavminin başına gelen felaketin, sizin başınıza da gelmesinden korkuyorum.

Âdlılar, Cünade'nin bu sözlerine fena hâlde kızdılar. Üzerine hücum edip, hakarete başladılar. Cünade, ellerinden kurtulup Hazreti Hûd'un yanına dönerek, olanları anlatınca, Hazreti Hûd onu teselli ederek buyurdu ki:

HÛD ALEYHİSSELÂM

- Üzülme! Ahirette senin için hü zün yoktur. Mükâfatını Allahü teâlâ verir.

Hûd aleyhisselâm bir gün yolda giderken, Mersed isminde bir zat ile karşılaştı. Mersed dedi ki:

- Ya Hûd! Ben de sana bir iş için geliyordum. Eğer ben, sana o işimi haber vermeden önce, sen bana haber verirsen, sen gerçekten peygambersin.

Hazreti Hûd ona tebesüm edip, şöyle buyurdu:

- **Dün gece yatarken, hanımınla aranızda şöyle bir konuşma geçti. Sen hanımına;** "Yarın Hûd'a gideceğim. Bu konuşmalarımızı bana haber verirsen, o peygamberdir. O zaman, kendisine iman edeceğim" **dedin.**

Mersed bunları duyunca, Kelime-i şehadeti söyleyip; "Ben şehadet ederim ki, hak mâbud olarak, Allahtan başka ilâh yoktur. O Allah ki, seni peygamber olarak gön-

derdi. Seni tasdik eden kimseye ne mutlu. Seni yalanlayan kimseye de yazıklar olsun" dedi. Sonra da şöyle sordu:

- Ey Allahın peygamberi! Acaba benim çocuğum olacak mı?

Hazreti Hud buna cevaben buyurdu ki:

- Hanımın şimdi hamiledir. Bu hamilelikten iki erkek çocuğum olur. Ayrıca hanımının, senden daha çok çocuğu olacaktır. On batında ikiz doğum yapar. Hepsi de erkek olur. Ayrıca çocuklarının hepsi de benim ümmetimden olur.

Hazreti Hud'dan bunları dinleyen Mersed, sevincinden Hazreti Hud'a sarılıp, alnından öptü. Allahü teâlâyaya hamd ve sena ederek oradan ayrılıp, hanımının yanına döndü. Olanları hanımına haber verdi. O da çok sevinip, hemen iman etti.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Mersed, imanını gizlerdi. Kavminin ileri gelenlerinden olduğu için, onların arasında oturur, Hazreti Hûd hakkında ne konuştuklarını, ne yapacaklarını dinlerdi. Ona bir zarar vermeyi konuşurlar-sa; **“Ey akrabalarım! Ona mühlet tanıyın. Hemen öldürmeye kalkmayın. Çünkü o, kardeşimizdir ve amcamızın oğludur”** diyerek, onları caydırırdı.

Hûd aleyhisselâm zamanında, iman etmiş olan Nüheyl isminde bir zat vardı. Bu zat, o rezil kavmin ileri gelenleri ile beraber bulunur, onların iman etmeleri için devamlı nasihat ederdi. Uzun müddet böyle devam ettiği hâlde, kavminde hiçbir değişiklik olmadığını görüp, bu işten vazgeçti. Kendisi gibi iman edenlerle birlikte bir köşede ibadet ve taat ile meşgul olmaya başladı. Bir gece uykuda bir ses duydu. Rahmanî olan bu ses şöyle diyordu:

- Ey Nüheyl! Başını kaldır, semaya doğru bak! Kavminin üzerine gölge veren ve onların üstüne kadar gelen azap bulutunu seyredip, ibret al!

Hakikaten, Âd kavminin üzerinde, zulmetten yaratılmış siyah bir bulutun, büyük bir dağ gibi durmakta olduğunu gördü.

Korkuyla uyanan Nüheyl, doğruca Amr ismindeki amcasının oğlunun yanına gitti. Korku ve dehşet içerisinde, gördüğü hâli ona anlattı. Daha önce kendisinin, çok uğraştığı hâlde, bu azgın kavme söz geçiremediğini söyleyip, gidip bu hâli Âd kavmine haber vermesini talep etti. Bunun için dedi ki:

- Git, Âdoğullarına benim gördüğüm bu hâli anlat! Hidayete kavuşmalarına çalış! İman etmeleri için gayret göster!

Amr gidip, kavmine bunları anlattı. Hûd aley-

HÛD ALEYHİSSELÂM

hisselâmın anlattıklarını kabul etmeyen, apaçık mucizelerini gördükleri hâlde yine inkâr eden Âd kavmi, Amr'ın sözlerine aldırma-dılar ve onu reddettiler. Hatta öldürmeye kalktılar, fakat buna güçleri yetme-di. Amr, ellerinden kurtulup Nüheyl'in yanına geldi ve olanları haber verdi.

Nüheyl de, bu durumu Hûd aleyhisselâma bildirdi. Bu hâli, kavmine bizzat kendisi anlatabilmek için ondan izin alıp, Gays vadisine gelerek, Âd kavmini yanına topladı. Nüheyl, Âd kavminin arasında, sözü dinlenir bir zat idi. Uykuda gördüğü hâli onlara uzun uzun anlattı. Yumuşaklıkla, tatlılıkla, onların iman etmelerine gayret etti. Fakat, bu Âd kavmi idi ve hakkı, hakikati kabul etmemek hususunda sanki ahdları vardı. Ne anlatılsa, ne gösterilse kâr etmiyor, inanmıyorlardı. Nüheyl'in sözlerine, anlattıklarına da kulak as-

madılar. Alay ederek dediler ki:

- Ey Nüheyl! Zamanımızda peygamberlik işi size mi kaldı? Demek ki, peygamberlik size geldi. Siz bu işinize devam edin. Fakat devamlı olarak bizi azapla korkutuyorsunuz. Ama hâlâ biz, o dediğiniz azaplardan, sıkıntılardan, güç hâllerden hiçbir şey görmedik. Eğer siz, bizleri azap ile korkuttuğunuz bu sözlerinizde sadık iseniz, dediğiniz azapları bize de gösterin!

Hazreti Hûd, bütün bunları gördükçe, devamlı sabrediyor; **“Bekleyelim. Belki iman edip, Allahü teâlânın emirlerine itaatkâr olurlar da, azap ve cezaları, cennet nimetlerine ve sevaba dönüşür”** diyordu.

Zaman ilerleyip, günler, aylar birbirini takip ederek, seneler geçiyor ve Hazreti Hûd da kavmini imana davete devam

HÛD ALEYHİSSELÂM

ediyordu. İnsanların, itiraz ve muhalefetlerine, inanmamalarına, kendisini yalanlayıp iftira etmelerine rağmen, o, bu kudsî vazifesini hiç aksatmadan sürdürüyordu. Kavmini doğru yola kavuşturmak için tebliğ vazifesine devam ediyor; onları putlara tapmaktan, zulüm ve haksızlık yapmaktan vazgeçmeye, günahlardan tevbe etmeye, yalnız Allahü teâlâyâ ibadet ve şükretmeye davet ediyordu.

Âd kavmi, her defasında, onun söylediklerine itiraz ve onu tekzip ediyorlardı. Zaman ilerledikçe, bu itiraz ve yalanlamaları alay ve hakarete dönüştü. Hatta, daha ileri giderek, onu taşla tutmaya, dövmeye başladılar. Bu hâl o dereceye geldi ki, Hazreti Hûd'u döverler, kendinden geçip bayıldığı zaman, ayakları altında çiğnerlerdi ve artık öldü diye iyice kanaat getirmedikçe bırakmazlardı. Bundan sonra da, sanki

mühim bir iş yapmış gibi, alçak tabiatleri ve aşağılık zevkleri icabı, sevinç kahkahaları atarlardı.

Hazreti Hûd, bunların akıllanmayıp yola gelmeyeceklerini anlayınca, Vadi-i Nuh denilen yere geldi. Orası, suyu tatlı olan bir yer idi. O sudan abdest alıp, yirmi rekât namaz kıldı. Sonra ellerini kaldırıp, Allahü teâlâyâ şöyle duâ etti:

- Ya Rabbi, sen her şeyi biliyorsun. Ben onlara, senin emirlerini tebliğ ettim. Kendilerini açlık ve kıtlık azabıyla korkuttum, fakat iman etmiyorlar.

Ey Rabbim! Onlara, ders almalarına ve akıllarını başlarına toplamalarına vesile olacak bir musibet ver. Ümit olunur ki, iman ederler. Şayet yine iman etmezlerse, onları öyle bir azap ile helâk eyle ki, daha önce ve daha sonra hiçbir kavim öyle bir azap ile helâk edilmiş olmasın.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Allahü teâlâ, onun bu duâsını kabul etti. Azgın ve taşkın Âd kavminin sonu yaklaşmıştı. Âd kavminin, nasihat dinlememesi ve Hûd aleyhisselâmın bildirdiklerini kabul etmemekte ısrarları üzerine; onlara, Allahü teâlâ tarafından gönderilecek azabın işaretleri görülmeye başladı. Üç sene müddetle Âd kavminin bulunduğu yere hiç yağmur yağmadı. Akan pınarlar kuruyup, ağaçlar, meyveler sararıp soldu ve meşhur İrem Bağları yok oldu.

Yağmurların yağmaması sebebiyle meydana gelen kuraklık, ortalığı kasıp kavuruyor, hayvanlar

susuzluktan telef oluyor. İnsanlar da bir yudum suya ve bir lokma ekmeğe muhtaç hâle gelmişlerdi. Devamlı olarak bunaltıcı kuru bir rüzgâr esiyor, tozdan göz gözü görmüyor, Âd kavminin insanları, ağızlarını güçlkle açıyor ve zor nefes alıyorlardı. Hepsi perişan bir vaziyette bulunuyordu.

Âd kavmine gelen müthiş kuraklık ortalığı kavururken, Hûd aleyhisselâm, hiç durmadan sabır ve merhametle onları dine davet ederek, sıkıntıların, bu zor şartların, daha büyük bir azabın habercisi olduğunu söylüyor, bütün bela ve musi-

HÛD ALEYHİSSELÂM

betlerin, kendini dinlemeyip, karşı çıkmaları sebebiyle geldiğini bildiriyordu. Böylece, onların küfür ve inattan vazgeçmelerine çalışıyordu. İşin şaşılacak tarafı, bu hâlde bile onlar, Hûd aleyhisselâmın söylediklerini kabul etmedikleri gibi, işkence etmeye, hatta onu öldürmeye kalkışıyorlardı.

Meydana gelen bu müthiş kuraklık sebebiyle, Âd kavminin hepsi perişan oldu. Sonunda Hazreti Hûd'a gelerek yalvardılar:

- Sen doğru sözlü, duâsı makbul, yardımsever, iyilik sahibi, emin bir zatsın. Duâ et de, bundan sonra davarlarımız kırılmasın. Yağmurlar yağsın. Bolluk meydana gelsin.

Hazreti Hûd, onlara cevaben dedi ki:

- Ben duâ edip de yağmur yağarsa, siz benim bildirdiğim şekilde iman edip, günahlarınıza tevbe eder misiniz?

Bu durum karşısında, hemen geri dönüp, bu teklifi kabul etmediler.

Âd kavmi üç seneden beri devam eden kuraklık sebebiyle perişan olup, mecalsiz kaldı. Hûd aleyhisselâm, bu hâlin bir fırsat olmasını diliyor, böylece artık yola gelebileceklerini tahmin ediyordu. Fakat, durum tam tersine cereyan etti. Hûd aleyhisselâmın daveti devam ettikçe, Âdlılar, yumuşayacakları yerde, aksine diş biliyorlar ve inkâr, yalanlama, kaba ve sert cevap vermede pek aşırı gidiyorlardı. Hatta, kuraklık ve kıtlık sebebiyle, bu hâle düşmelerine Hazreti Hûd'un sebep olduğunu ileri sürerek, ona daha çok düşman oluyorlar, kinleri de gittikçe artıyordu.

Kendilerinin çok zâlim ve âsi olmaları sebebiyle, başlarına gelen bu belayı Hazreti Hûd'a yükleyerek, nihayet onu tuzağa düşürmeye ve öldürmeye karar verdiler. Kendi ara-

HÛD ALEYHİSSELÂM

larında aldıkları bu kararı uygulayabilmek için, bir de tuzak hazırladılar. Bu çirkin plânlarına göre, Hazreti Hûd'a güya, cevap veremeyeceği sorular soracaklar, ondan gücünün yetmeyeceği bazı şeyler isteyecekler, cevap veremeyince de, etrafta bulunanlara; "Gördünüz mü? İşte bakın, bu yalancının biridir. Söyledikleri, eskilerin yalanlarından ibaret uydurma ve düzme şeylerdir" diyeceklerdi. Böylece, diğer insanları da tahrik edip, Hûd aleyhisselâma saldıracaklar, öldüreceklerdi.

Âdlılar bu bozuk niyetlerini tatbik etmek üzere yola çıktılar. Hûd aleyhisselâmın yanına geldiler. O, kavmini yine Allahü teâlâya iman etmeye, yalnız Ona ibadet etmeye davet etti. Onlar dediler ki:

- Ey Hûd! Sen bize, senin davanın doğru olduğunu gösteren deliller getirmedin ki!

Aslında Hûd aleyhisselâm mucizeler göstermişti. Fakat onlar kibir ve gururları sebebiyle kabul etmemişlerdi. Şimdi de, asıl maksatları mucize istemek ve mucize gösterilirse iman etmek değil, Hazreti Hûd'u zor durumda bırakmaktı.

Hûd aleyhisselâm, kendinden birçok mucize gördükleri hâlde, yine mucize isteyenlere sordu:

- Ne mucize istersiniz?

Âd kavmi, mucize olarak, büyük kayaların toprak olmasını istediler. Hûd aleyhisselâmın duâsı ile bu kayalar toprak oldu. Bu ve başka mucizeleri gördükleri hâlde inanmayıp, hırçınlık ve kabalıklarına devam ettiler.

Açıkça birçok mucize görünce, Âdlıların çirkin plânları suya düştü. Üstelik birbirlerine karşı mahcup oldular. Bundan doğan şaşkınlıkla, mağlubiyetlerini telafi etmek için dediler ki:

HÛD ALEYHİSSELÂM

- Ey Hûd! Sen bize nasihat ederek; **“Ey kavimim! Rabbinize iman edip istigfarda bulunun! Sonra Ona tevbe edin ki, gökten üzerinize bol bol bereket ve yağmur indirsın ve kuvvetinize kuvvet katarak sizi çoğaltsın. Günahlarınızda ısrar ederek imandan yüz çevirmeyin”** diyorsun. Sana bir şey demiyoruz. Sen bizim aramızda yetiştin. Seni çok iyi tanıyoruz. Doğru, emin bir kimsesin. Fakat sen putlarımıza hakaret ediyorsun. Hatta daha da ileri giderek, bizleri, putlara ibadet etmekten alıkoymak istiyorsun. Ey Hûd! Biz, senin bu sözünle putlarımıza ibadeti terkedecek değiliz. Ve sana iman da etmeyeceğiz. Biz sana ancak şunu söyleyebiliriz ki, sen, bizim putlarımıza dil uzattığın, onlara ibadeti terketmemizi istediğin için, putlarımızdan birisi seni fena hâlde çarpmış. Aklımızın alma-

dığı hayale gelmez bir davada bulunduğuna göre, sana putlarımızdan delilik âriz olmuş.

Onların bu sözlerini dinleyen Hûd aleyhisselâm, böyle sözlerle halka kendisini deli gibi göstermeye kalkışmalarına üzülerek, onlara şöyle cevap verdi:

- Ben kendime, şu kâinâtı yaratan, her nimetin sahibi olan ve sizin gibi zâlim kavimleri de yerle bir edip, geriye ibret için sadece harabelerini bırakan Allahü teâlâyı şahit tutarım ve siz de şahit olun ki, ben, Allahü teâlâya ortak koştüğunuz putlardan uzağım.

Şayet o putlarınızda başkalarına tesir edecek, sizin dediğiniz gibi başkalarını çarpacak, delilik yükleyecek, zarar verecek bir kuvvet varsa, putlarınız da dahil olmak üzere, hepiniz toplanın. Beni helâk etmek için istediğiniz

HÛD ALEYHİSSELÂM

tuzağı kurun. Beni yok etmek için elinizden geleni yapın. Hem bana mühlet de vermeyin. Ben, Allahü teâlâyâ güvendim ve Ona tevekkül ettim. Bütün kuvvetinizi seferber etse-
niz, bana zarar veremezsi-
niz. Buna gücünüz yet-
mez. Allahü teâlâ bütün
mahlûkat üzerine tasarruf
edici, onları dilediği şekil-
de kullanıcıdır. Benim
Rabbim hak ve adalet
üzeredir.

Eğer iman etmezseniz,
siz bilirsiniz. Ben, pey-
gamberlik vazifemi size
tebliğ ettim. Eğer iman et-
mezseniz, Rabbim sizi he-
lâk eder ve yerinize başka
bir kavim getirir de, hiçbir
şeyle Ona zarar veremez-
siniz. Rabbim her şeyi
hakkıyla görüp gözetendir.

Hûd aleyhisselâmın,
son derece cesaret ve şe-
caat timsali olarak, gayet
vakur bir şekilde cevap
vermesi, orada bulunan-
lara çok tesir etti. Hiçbiri,

değil ona saldırmak, her-
hangi bir söz ile cevap bi-
le veremedi. Hepsi donup
kaldılar. Ne yapacaklarını
şaşırmışlardı. Çünkü,
onun, kendilerinden kork-
madan, çekinmeden böy-
le sözler söyleyebileceği-
ni, kendilerine meydan
okuyabileceğini hiç tah-
min etmiyorlardı.

Hûd aleyhisselâm ise,
onların şaşkınlıklarını da-
ha da artıracak şekilde
sözlerine şöyle devam et-
ti:

**- Hani ne oldu sizlere?
Olduğunuz yerde kalakal-
dınız. Siz kalabalık bir
grupsunuz. Ben ise yalnız
başımayım. Hep birden
üzerime saldırırsanız. Be-
nim gibi yalnız bir kimse-
nin, sizin gibi kalabalık
topluluğa meydan oku-
masına şaşırmadınız mı?**

Hûd aleyhisselâm, Âd
kavmine bazı mucizeler
göstermiş olmakla bera-
ber, onlara böyle söyleye-
rek meydan okuması da

HÛD ALEYHİSSELÂM

bir mucizedir. Çünkü, Âd kavminin insanları, beden güçlü, kuvvetli, bununla beraber çok kibirli ve pek zâlim kimselerdi. Bu hadisede olduğu gibi, bir kimsenin kendilerine meydan okuması şöyle dursun, karşılarında durup herhangi bir şey söylemesine bile tahammül edemezlerdi. Devamlı cebr ile hareket eder, sırf eğlenmek, gülmek için adam öldürürler, kızdıkları birini, yapmış oldukları çok yüksek binaların tepesinden aşağıya atıverirlerdi. Bu kadar acımasız olan bu kimselere, biri çıkıp da ters bir şey söyleyecek olsa, onu linç edip hemen oracıkta öldürürlerdi. İşte Hazreti Hûd'un yukardaki sözlerine hiç cevap verememeleri, susup kalmaları onun bir mucizesidir.

Hûd aleyhisselâm tebliğ vazifesine devam ederek birgün kavmine bu yurmuştu ki:

- Ey kavmim! **Şu putlara ibadet etmekten vazgeçip, Allahü teâlâyâ iman edin ve Ondan magfiret dileyin. Bana tâbi olur, dediklerimi yaparsanız, Allahü teâlâ sizi affeder ve bol bol yağmur verir. Çok rahmet edip, kıtlığı giderir. Mallarınıza ve kendinize bereket ihsan eder.**

O sıralarda, Âdlıların memleketlerini kasıp kavuran müthiş bir kıtlık ve kadınlarında da kısırılık vardı. Ziraatçi bir kavim olduklarından bol yağmura ve kendilerini muhafaza için çok nüfusa ihtiyaçları vardı.

O böyle nasihat ederken, kavmin meliki olan Halcan ismindeki zâlim de orada idi. Hûd aleyhisselâm bu sözleri, Allahü teâlâdan gelen bir ihsan ve ince bir duygu ile coşarak söyleyince, ta uzaklarda bulunan kuşlar ve vahşî hayvanlar bile huzuruna gelip dediler ki:

HÛD ALEYHİSSELÂM

- Buyur, biz emrinize hazırız ya Hûd aleyhisselâm! Sen vazifeni tebliğ et! Bunu yaparken, Allahü teâlânın mahlûklarından hiç korkma!

Bu hâli büyük-küçük herkes gördüğü hâlde yine inanmadılar. Bu sırada, kavmin ileri gelenlerinden olan bir şahıs itiraz edip, cevap verecek oldu ise de, o anda dili tutuldu, konuşamadı. Âd kavminin insanları, bu apaçık mucizeleri gördükleri hâlde yine inat ediyor ve karşı çıkıyorlardı. Hûd aleyhisselâm ise büyük bir sabır ve metanetle, belki akıllanırlar ve uyanırlar diye hiç durmadan sabırla nasihat ediyordu.

Kendi anlayışlarına göre, kim kuvvetli ise haklı odur diyen, maddî ve dünyevî zevk ve menfaat nerede ise orada bulunarak hak, hukuk, adalet ve mâneviyattan tamamen uzaklaşan Âd kavmi, Hûd aleyhisselâmın peygam-

berliğinde de, maddî bir menfaat aradı. Çünkü maksatları ve ölçüleri bu idi.

Azgın ve taşkın Âdlıların aralarında yetişip, peygamber olarak gönderilen Hûd aleyhisselâm, her türlü inkâr, yalanlama, kaba ve sert cevaplara, sıkıntı ve azarlamalara rağmen, anlaşılması mümkün olmayan bir sabır, tatlı dil ve yumuşaklık gösteriyor; yılmak bilmeyen kuvvetli bir azimle davasına devam ediyordu. Bütün kavim karşı çıktığı hâlde, o, davasından vazgeçmediği gibi, yaymak hususunda da en küçük bir gerilemede bile bulunmuyordu.

O hâlde, Âdlıların ölçülerine göre, bu mücadelenin altında mutlaka çok yüksek bir ücret, maddî bir menfaat bulunması icabederdi. Bu gibi bozuk düşüncelerini kendi aralarında konuştukları gibi, nihayet birgün Hûd aley-

HÛD ALEYHİSSELÂM

hisselâma da söylediler. Nitekim, kendisinden evvel peygamber olan Nuh aleyhisselâma da, kavmi, böyle bir isnadda bulunmuşlardı. Hazreti Hûd; kavminin, bu mesnetsiz iddia ve ithamlarını kesinlikle reddedip, böyle bir maksadının bulunmadığını, ücretini âlemlerin Rabbi olan Allahü teâlâdan beklediğini bildirdi.

Onun bu hâli, Kur'an-ı kerimin Şuara suresinin 123. ve daha sonraki ayeti kerimelerinde şöyle bildirilmektedir:

“Âd kavmi de peygamberleri olan Hûd (aleyhisselâm) ve diğer peygamberleri tekzip ettiler, yalanladılar. Nesep bakımından kardeşleri olan Hûd (aleyhisselâm) onlara şöyle dedi: Allahü teâlâdan korkmaz mısınız da, Ondan başka şeylere, putlara ibadet edersiniz? Ben size Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş emin bir peygamberim. O hâl-

de, Allahü teâlâdan korkun ve bana itaat edin!

Sizi Allahü teâlâyâ iman etmeye davet ve sizlere çok nasihat ettiğim için, sizden herhangi bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ve mükâfatım, ancak, âlemlerin Rabbi olan Allahü teâlâyâ mahsustur. Siz her yüksek yerde bir köşk bina eder, geçenlerle alay mı edersiniz? Ve içlerinde ebedî kalacakmış gibi muazzam kaleler ve havuzlar ediniyorsunuz. Bir kimseyi yakaladığınız zaman zorbaca, merhametsizce yakalıyorsunuz. Artık Allahü teâlâdan korkun ve bana itaat edin!

Size bildiğiniz nimetlerle yardım eden ve size davarlar, oğullar, cennet misali çok güzel bahçeler, pınarlar ihsan eden Allahü teâlâdan korkun! Ona şirk koşmaktan, karşı gelmekten sakının! Gerçekten ben, üzerinize büyük bir günün azabının erişmesinden korkuyorum.

HÛD ALEYHİSSELÂM

(Âdlılar karşılık olarak) **dediler ki:** Sen bize nasihat etsen de, etmesen de birdir. Biz bu hâlimizden vazgeçecek, eski hâlimizi değiştirecek değiliz. Senin bu söylediğin şeyler, eskilerin yalanlarından başka bir şey değildir. Biz, azaba uğratılacak da değiliz.”

Âd kavminin kuraklığa mâruz kalması

Hûd aleyhisselâm, bir defasında, kavminin toplu bulunduğu bir sırada yanlarına gitmiş ve onları imana davet etmişti. Kavmin reisi olan Halcan da, Hazreti Hûd’a karşı demişti ki:

- Sen bize gâlip geleceğini mi zannediyorsun. Günde bizim bin çocuğumuz oluyor!

Onun bu sözü gayret-i ilâhiyeye dokunup, Allâhü teâlâ o günden sonra, onlara evlat vermedi. Ço-

cukları olmadı. Ne yaptılarsa, bir çaresini bulamadılar. Ne yapacaklarını şaşırılmışlardı. Bu hâllerin, Hazreti Hûd’un sözlerine itiraz etmeleri sebebiyle başlarına geldiğini tahmin edip, durumu Halcan’a bildirdiler. O ise, ihtimalden ziyade, apaçık bir hakikat olan bu durumu hemen kapatmak istedi. Kuru kuruya bir inat ile, ne pahasına olursa olsun inanmamak, kabul etmemek istiyordu. Yanına gelenlere dedi ki:

- Hayır, durum sizin bildiğiniz gibi değildir. Ben rüyada bir şey gördüm. Eğer onu yaparsanız çocuklarınız olur.

Sonra da şöyle devam etti:

- Putlarınızı çıkartıp, onları vesile ederek çocuk isteyeceksiniz. Hem ihtiyaçlarınız giderilecek, hem de Hûd’a karşı böylece zafer kazanmış olacaksınız.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Halcan'ın, samimî olmayan bu uydurma sözlerini dinleyen Âdlılar, yine de onun söylediği şekilde davrandılar, buna rağmen çocukları olmadı.

Hazreti Hûd da bir taraftan onlara diyordu ki:

- Ey kavmim! Sizi yaratan, her nimeti veren Allahü teâlâdan korkun! Ona itaat edin ki, isteğinizi kabul etsin. Size çocuk versin. Mülkünüze mülk, kuvvetinize kuvvet katsın. Ben sizi, Allahü teâlâyâ iman ve yalnız Ona ibadet etmeye davet ediyorum. Eğer icabet eder, davetimi kabul ederseniz, nimete kavuşursunuz. Şayet icabet etmezseniz, Allahü teâlâ size azap eder.

Hazreti Hûd böyle söyleyince, Âdlılar onun üzerine hücum edip, dövmeğe başladılar. Hatta mübarek başından çıkan kanlar yüzüne aktı. O sırada iman etmiş olanlardan biri gelip, Âdlılara dedi ki:

- Peygamberimize hakaret hususunda çok ileri gidiyorsunuz. Onun haber verdiği azaptan korkunuz.

Âdlılar onun mümin olduğunu bilmiyorlardı. "Sen bizim aleyhimizde bir şey söylemeye cesaret edersin ha" diyerek ona ve tekrar Hazreti Hûd'a dil uzattılar. Sataşıp, terslediler. Hazreti Hûd o kimseye teşekkür etti. Onu övdü ve buyurdu ki:

- Sen kavmine nasihatte bulundun. Allahü teâlâ dilediğini dalalette bırakır.

Âd kavmi, kendilerini perişan eden kuraklığa dört yıl müddetle tahammül ettiler. Nihayet dayanamayacak hâle gelince, melikleri olan Halcan'ın yanına geldiler. İleri gelenleri vasıtasıyla, Halcan'a dediler ki:

- Artık daha fazla dayanmıyoruz. Hûd'un (aleyhisselâm) söylediklerinin, haber verdiklerinin doğru

HÛD ALEYHİSSELÂM

olmasından korkuyoruz. Yani ona iman etmekten başka çaremiz kalmadığını hissediyoruz.

Âd kavmindekilerin kurağına dayanamayıp, iman edeceklerini söylemeleri üzerine, Halcan, o kadar zulüm ve haksızlıklarına, aşağılık ve alçaklıklarına, şirk ve isyanlarına, küfürdeki inat ve ısrarlarına bir yenisini daha ekleyerek, kavminin bu sözlerine şiddetle karşı çıktı ve, "İçinde bulunduğunuz zorluklar sebebiyle Hûd'un dinine girmeyi mi düşünüyorsunuz? Kumları yemek ve idrarlarınızı içmek pahasına da olsa, onun dinine girmeyeceksiniz. O çok yalan söyleyen sihirbazın biridir" gibi hezeyanlarla Hazreti Hûd'a dil uzattı. Bu saçma sözlerini kendi bozuk mantığı ile güya şöyle ispat etmeye çalışıyordu:

- Bu bela bize, ona itaat etmediğimiz için isabet etmiş ise, o hâlde niye davarlarımız, ehlî ve vah-

şî hayvanlar açlıktan helâk oldular? Onların böyle bir günahları yok ki. Bize isabet eden, aynen onlara da isabet etti. Şüphesiz, bu bela size ve sizin dışınızda olanların hepsine isabet etmiştir. Siz bu hâle bir miktar daha sabredin. Bu böyle devam edecek değil ve siz de hep bu hâlde kalacak değilsiniz.

Halcan'ın bu sözlerinden sonra, Âdlılar, Hazreti Hûd'a tâbi olmaktan yine vazgeçtiler. Halcan'ın sözlerine aldanarak, olanca güçleri ile açlığa tahammül etmeye, bu sıkıntılara göğüs germeye çalıştılar.

Bu esnada Hazreti Hûd, yüksek bir tepeye çıkarak şöyle nida etti:

- Ey Âdlılar! Beni inkâr etmeye devam ediyorsunuz. Ama biliniz ki, şu içinde bulunduğunuz hâl, benim, sizi, kendisiyle korkuttuğum azabın başlangıcıdır. Benim sözlerime iltifat etmez, inan-

HÛD ALEYHİSSELÂM

mazsanız, o azaba yakalanırsınız. Şayet Allahü teâlâyâ iman ederseniz, gökten size yağmur yağdırması, yerden ot bitirmesi için, Ona duâ ederim.

Musibetten kurtulmak için, Hûd aleyhisselâma uymanın şart olduğunu bir türlü anlayamayan Âdlılar, bunu dinledikten sonra, birbirlerine dediler ki:

- Bu dört sene içinde yapabildiğimiz kadar güçlülere göğüs gerdik. Bunu hepimiz biliyorsunuz. Korkarız ki, bu hâl bizim aleyhimize devam edecek. Yağmur duâsı için heyet gönderelim. Çünkü nerede ise helâk olacağız.

Bunun üzerine, bir heyetin yağmur duâsı için Mekke'nin bulunduğu yere gitmesine karar verdiler.

O zamanda, mümin, müşrik hangi din ve milletten olursa olsun; her-

hangi bir kimsenin bir sıkıntısı olsa, başı darda kalsa, haksızlığa uğrasa veya bir şey isteyecek olsa, Kabe-i muazzamanın bulunduğu yere gelerek duâ ederdi. Burası, yapılan duâların mutlaka kabul olması sebebiyle, Âdem aleyhisselâmdan beri Beytullah olarak tanınmış ve hürmet yönü daima gözetilmiştir. Bu yüzden Mekke hiç boş kalmazdı. Değişik belde-lerden gelen çeşitli insanlar toplanırlar ve duâda bulunurlardı. Beytullah'ın yerinde, o zaman kırmızı bir tepeciğin olduğu söylenmektedir.

Azap bulutunun gelmesi

Hûd aleyhisselâm zamanında Mekke'de oturanlar, Nuh aleyhisselâmın oğlu Sam'ın torunu olan Amalik'in neslinden gelenlerdendi. Bu sebeple bunlara Amalika denilmiştir. **Amalika** kabilesi-

HÛD ALEYHİSSELÂM

nin reisi Âd kavminden idi. Bu sebeple Âd kavminden duâ etmek için gelenleri iyi karşıladı.

Mekkelilerle günlerce yiyip içtikten sonra, duâ için Harem'e gittiler. Duâ ettiler. Ancak bu duâları yağmur bulutu yerine, azap bulutunun davetçisi oldu. Gökyüzünde bir siyah bulut, Mekke'den, Âd kavminin bulunduğu Hadramut bölgesine doğru gitmeye başladı.

Ufuktaki bulutu, ilk önce Âd kavminden Mehder adlı bir kadın gördü. Meh-

der, buluttaki azabı görür görmez, bir çılgılık attı ve bayılıp düştü. Bir zaman sonra kendine geldiğinde, kadına dediler ki:

- Sana ne oldu? Ne gördün de birdenbire bayılıp düştün?

Kadın, bunun üzerine şu cevabı verdi:

- **Şu bulutu görüyorsunuz ya! Onu, parıldayarak etrafa kıvılcım saçan korkunç bir ateş şeklinde gördüm. Ve onun içinde, heybetli ve güçlü, kuvvetli birtakım kimselerin, o**

HÛD ALEYHİSSELÂM

ateş bulutunu alarak, bizim bulunduğumuz yere doğru ilerlediklerini görünce, bu dehşetli hâlden bayılıp düştüm.

Buna rağmen, Âd kavminin insanları, bu hâle hiç ehemmiyet vermiyorlar, gelenin yağmur yüklü bir bulut olduğunu zannettiklerinden, çok sevinip, birbirlerine müjde veriyorlardı. Nitekim ayet-i kerimede mealen buyuruldu ki:

(Onlar, kendi vadilerine doğru gelen azabı, bir bulut parçası olarak görünce, memnun olup sevinerek; "İşte, şu görülen şey, bize çok yağmur yağdıracak bir buluttur" dediler. Hûd (aleyhisselâm) da onların bu sözlerine karşı, "Hayır, o, yağmur yağdırıcı bir bulut değil, bilâkis sizin acele gelmesini istediğiniz azaptır. O bulut zannettiğiniz şey, kendisinde azab-ı elim bulunan bir rüzgârdır. O rüzgâr, Rabbimin emriyle, uğra-

dığı her şeyi helâk eder" dedi.) [Ahkaf suresi: 24]

Hûd aleyhisselâm, devamlı olarak, onları, Allahü teâlânın şiddetli azapları ile korkuttukça, Ahkaf suresinin 22. ayetinde bildirildiği gibi; **"Haydi, bizi korkutmakta olduğun azabı getir de görelim"** diyerek taşkınlıkta daha ileri giderlerdi. İşte Âdlıların yağmur yüklü bulut zannettikleri o şiddetli azabın, Magis vadisi tarafından geldiği görülünce, müşriklerin sevinmelerine karşı, Hûd aleyhisselâm, onların, **"Azabı getir de görelim"** şeklindeki sözlerine cevap olmak üzere; **"O, sizin acele gelmesini istediğiniz azaptır"** buyurdu.

Artık bu apaçık sözleri duyduktan sonra, iman etmeye koşmaları, böylece iki cihanda saadete kavuşmaları gerekirken, inat ve inkârlarında ısrar edip, taşkınlıkta bulundular ve bozuk yoldan ayrılmadılar.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Gördükleri bulut, bir taraftan yaklaşırken, Âd kavminin insanları sevinç ve neşe içerisinde, onu karşılamak üzere toplanmışlardı. Bunun yağmur yüklü bir bulut olmadığı, şiddetli bir azap taşıdığı hususunda, Hûd aleyhisselâmın ve bulutu görür görmez bayılıp düşen kadının sözlerine hiç aldırmayan Âd kavminin insanları, onun yağmur yüklü olduğunu zanneditiyorlardı.

Âd kavminin helâki

Nihayet, o buluttan şiddetli bir gürültü ve fırtına çıktı. Allahü teâlâ, rüzgâr ile vazifeli meleğe, rüzgârın normalden çok esmesini emretti. Cebrail aleyhisselâm, rüzgâra şöyle emir verdi:

- Ey rüzgâr! Âd kavmine azap olarak, Hûd aleyhisselâm ve ona tâbi olanlara da rahmet olarak es!

Hazreti Hûd, yanında müminler bulunduğu hâlde, yüksek bir dağdan kavmine seslendi:

- Ey Âd kavmi! Sizi gölgeleyen ve bulut şeklinde gelen azabı görmüyorsanız, yazıklar olsun! Başınıza bela gelmeden ve azaptan kurtuluş için kaçacak yer kalmayacağı zamandan önce, Allahü teâlâyâ iman ediniz!

Buna karşılık, bu insanlar, onun sözlerine hiç önem vermeyip dediler ki:

- Sabredelim. Bu, yağmur öncesinde görülen bir rüzgârdır ve arkasından çok yağmur yağacağına işarettir.

Azap bulutu vadiyi geçip, üzerlerine doğru ilerleyince, kendilerine pek güvenen mağrur Âdlılar, birbirlerine dediler ki:

- Gelin! Hep beraber oraya gidelim. Üzerimize gelen kasırgayı, vadiyi kaplayan uğultuyu berta-

HÛD ALEYHİSSELÂM

raf edelim. Mehder'in dedikleri ve gördükleri doğru ise, o rüzgâr bulutunda bulunan ve ellerinde ateşlerle gelen kimseleri geri çevirelim.

İçlerinde reisleri Halcan'ın da bulunduğu bu adamlar, hep beraber gelmekte olan buluta doğru gidip, yakınına vardıklarında, buluttan korkunç sesler, çöl fırtınasına benzer, kuvvetli rüzgârlar, çok kuvvetli esen kasırgalar zuhur etti. Âd kavminden oraya gelen insanların hepsini

yere seren bu kuvvetli rüzgârın müthiş bir uğultusu ve dayanılmaz bir soğuğu vardı.

Fırtına, hiç mağlubiye te alışmamış, birinin karşısında yenilmek nedir bilmeyen Âdlıların hepsini yere serdi. Kızarak geri geri kaçmaya başladılar. Evlerine çekildiler ve ortalık biraz sakinleşince, bol yağmura kavuşmak ümidiyle tekrar çıktılar.

Hûd aleyhisselâm bunları görüp, "Olanlardan sonra herhâlde us-

HÛD ALEYHİSSELÂM

landılar. İman etmeye, tâbi olmaya geliyorlar” diye düşündü. Hâlbuki onlar, inatlarında ısrar edip, Hûd aleyhisselâmı yalanlamaya devam ettiler.

Tayin olunan vakit gelince, vazifeli melekler, bulut ile beraber, bu kavmin etrafını kuşattılar. Bu hâlde, bulut ve melekler, Allahü teâlânın emrini beklerken, Hûd aleyhisselâm ve ona tâbi olan müminler de bu şaşkın kavmin imana gelmesini istiyorlardı.

Onların bu hâli Fussilet suresi 15. ayet-i kerimesinde, mealen şöyle anlatılıyor:

(Onlar bilmediler mi ki, onları yoktan yaratan, kendilerine kuvvetli olmak hususiyetini veren, üzerlerine azap gönderip, hepsini helâk etmeye kâdir olan Allahü teâlâ, kuvvet ve kudrette, onların hepsinden daha üstün, daha şiddetlidir. On-

lar, Allahü teâlânın her şeye kâdir olduğunu, başkalarının yapmaya kâdir olmadıkları şeylere gücünün yettiğini, pek kuvvetli olduğunu düşünmediler mi? Fakat onlar, bizim ayetlerimizin hak olduğunu bildikleri hâlde, bile bile inkâr ediyorlardı.)

Âd kavmi, boy ve cüsse bakımından, başkalarından daha kuvvetli iseler de, onları yaratan, onlardan elbette daha kuvvetlidir. O hâlde onlara layık olan, kuvvetleriyle zayıfları ezmek değil, kendilerinden çok daha kuvvetli olan Allahü teâlâyâ itaat etmek idi. Fakat onlar kibir ve inkâr yolunu tutmuşlardı. Kat’iyen o bozuk yoldan dönmediler. Şiddetli azabı hak ettiler.

Allahü teâlâ, Kur’an-ı kerimde onların bu hâllerini haber verdi ki, insanlar ibret alsınlar, kavuştukları dünyalık nimetle-

HÛD ALEYHİSSELÂM

re aldanmasınlar, ahirete yönelsinler, orası için hazırlıkta bulunsunlar.

Nihayet sabah, buluttan rüzgâr esmeye başladı. Rüzgâr estikçe şiddetleniyordu. Esmeye başladığının ikinci gününde, ağaçları köklerinden söküp, havaya fırlatacak kadar oldu. Fırtına gittikçe şiddetlendiği gibi, uğultusu ve soğuğu da devamlı artıyordu. Fırtınadan; yağmur yerine, tarifi mümkün olmayan şiddetli bir ses ve soğuk geliyordu.

Âdlılar, bu rüzgârın çok şiddetli olduğunu, develeri ve iri cüsseli insanları havaya uçurduğunu görünce, koşuşarak pek muhkem ve çok emin bildikleri muazzam köşklerine girip, kapılarını kilitlediler. Fakat rüzgâr çok şiddetli estiğinden, ne ev, ne de ağaç bırakıyordu. O muazzam evleri, muhtemelen köşkleri söküp söküp havaya fırlattı ve içindekileri helâk etti.

O uğultulu fırtına, Âd kavminin insanlarını tuttukları büyük ağaç ve kocaman kayalarla birlikte göz açıp kapayıncaya kadar, yerden kaldırıp, göklere çıkarıyor ve çok yükseklerden bırakıveriyordu. Bu dayanılmaz rüzgâr; "Bizden daha kuvvetli kim olabilir ki" diye büyüklük taslayanları, saman çöpleri gibi havada uçuruyor, onları yükseklerle kaldırıyor, sonra her birini, o kadar yükseklikten yere, yüzüstü çarpıyordu.

Sonra Allahü teâlâ rüzgâra emretti. Rüzgâr, Âdlıların etraflarında bulunan kum tepelerini, onların üzerlerine yığdı. Yedi gece ve sekiz gün, bu kum yığınlarının altında inlediler. Allahü teâlâ yine rüzgâra emredince, rüzgâr, onların üzerlerinden kumları kaldırdı ve hepsini denize attı. Allahü teâlâ, Âd kavmine gelen şiddetli azabı bildirerek mealen buyuruyor ki:

HÛD ALEYHİSSELÂM

(Hûd'u (aleyhisselâm) ve dinde ona tâbi olanları rahmetimizle kurtardık. Bizim ayetlerimizi yalanlayıp, mümin olmayanların ise silsile ve köklerini kestik.) [A'raf: 72]

(Vakta ki, azap emrimiz geldi. Hûd'u (aleyhisselâm) ve ona iman edenleri rahmetimizle kurtardık ve ahiret azabından da necat, kurtuluş verdik.) [Hûd: 58]

(Biz de üzerlerine, dünya hayatında zillet ve rüsva olmak azabını tattırmak için, uğursuz günlerde çok soğuk, kavurucu bir rüzgâr gönderdik. Onların ahiretteki azapları ise dünyadaki azaplarından elbette daha şiddetlidir. Onlar dünyada ve ahirette yardım da görmezler.) [Fussilet: 16]

Âd kavmini helâk eden rüzgâr, uzun boylu ve iri cüsseli insanları kaldırıp kaldırıp çarpıyor, kendilerini korumak için tutun-

dukları büyük kayalar ve içlerine sığındıkları muazzam binaların hiçbiri işe yaramıyordu. Çünkü azap fırtınası, bu kavmin insanlarını tutundukları kayalarla ve içine girdikleri evlerle birlikte, havaya, çok yükseğe kaldırdığı gibi, birden bırakıveriyordu.

Yedi gece ve sekiz gün süren, o soğuk ve uğultulu, şiddetli azap rüzgârı, Âd kavminin insanlarını, çok feci şekilde helâk etmiş; onlardan hiçbiri, değil başkalarını, kendilerini bile koruyarak, azaptan kurtarmaya muvaffak olamamıştır. Nitekim Zâriyât suresinin 41 ve 42. ayet-i kerimelelerinde mealen buyruldu ki:

(Âd kavminin helâk edilmesinde de bir ibret vardır. Hani üzerlerine o helâk edici rüzgârı göndermiştik. Her nereye uğradıysa, mallarından, hayvanlarından ve canlarından hiçbir şeylerini bırakmayıp, hepsini kül gibi savurdu, helâk etti.)

HÛD ALEYHİSSELÂM

Ayrıca Hakka suresinin 6, 7 ve 8. ayet-i kerimele-
rinde de mealen buyurul-
du ki:

(Âd kavmine gelince, onlar da, kasıp kavuran, uğultulu, azgın ve şiddetli bir kasırga ile helâk edildiler. Allahü teâlâ o rüzgârı, yedi gece ve sekiz gün devamlı olarak, onların üzerlerine musallat etti. Öyle bir hâle geldiler ki, o vakit orada bulunsaydın, bu müddet zarfında onların, köklerinden kopup, yere serilen kof hurma kütükleri gibi, nasıl ölüp, yıkılıp kaldıklarını görürdün. Şimdi onlardan bir kalan görebiliyor musun?)

Ayet-i kerimelerde açıkça bildirildiği gibi, kendilerine peygamber olarak gönderilen Hûd aleyhisselâma inanmayıp, müşriklikte ısrar eden, azgınlık ve taşkınlıkta, kibir ve gururda haddi aşan, hatta Allahü teâlânın emir ve yasaklarını

tebliğ eden zata hücum ederek inciten, azgın Âd kavmi, şiddetli rüzgâr ile helâk edilmiştir. Bir hadis-i şerifte buyurulmuştur ki:

(Ben saba rüzgârı ile yardım olundum. Âd kavmi ise rüzgâr ile helâk edildi.)

Tabiînin büyüklerinden Şehr bin Havşeb'in, Abdullah ibni Abbas'tan naklettiği bir hadis-i şerifte, Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Allahü teâlânın gökten indirdiği hiçbir yağmur ve esen rüzgâr yoktur ki, ölçsüz olsun. Ancak Nuh tufanında ve Âd kavminin helâk edildiğinde böyle olmadı. Nuh tufanı günü su, Allahü teâlânın emri ile haznelerinden taşıtı ve ona hiçbir yol, ölçü olmadı. Âd kavminin helâk edildiği zaman da rüzgâr, Allahü teâlânın emri ile hiçbir ölçü ve yol olmadan, her yerden korkunç bir şekilde esti.)

HÛD ALEYHİSSELÂM

Ad kavmini helâk etmek için esen rüzgâr, Allahü teâlâyâ âsi olan ve Onun emirlerini hiçe sayıp, alay eden o azgın kavmin insanlarını yok etti. Ancak peygamberlerine tâbi olanlar kurtuldular.

Âd kavminden iman etmeyip, cehalet ve şirkte inat edenlerin hepsi helâk olurken, en son, reisleri Halcan kalmıştı. Halcan can korkusuyla, bir taraftan dağa doğru kaçarken, bir yandan da, kavminin başına gelen bu felaketi anlayamamanın ve hakikati kabul edememenin verdiği hayretle, karışık bir korku içinde mırıldanıyordu. O, bu zavallılık hâlinde ve acınacak durumda iken bile, iman etmeyi düşünmüyor ve ahmaklığına ısrar ediyordu.

O sırada, Hazreti Hûd onu gördü ve dedi ki:

- Kendine yazık ediyorsun ey Halcan! Bile bile

ebedî felakete gidiyorsun. Gel, iman et! Ancak bu şekilde kurtulursun.

- İman edersem, Rabbinin katında benim için ne var?

- Cennet var...

- Peki, kavmimi helâk eden şu bulutun içinde gördüğüm çok heybetli kimseler kimdir?

- Rabbimin melekleridir.

- Şayet iman edersem, Rabbin beni onlardan korur mu?

- Yazık sana! Sen hiç sultan gördün mü ki, o, bir kimseyi ordusundan, askerinden koruyamıyor olsun?

Hazreti Hûd'un bu sözleri üzerine, Halcan, "Keşke Rabbin, benim razı olduğumu yapıp, kavmimi helâk etmeseydi. Güç ve kuvvetimiz, mal ve servetimiz devamlı olsaydı" dedi ve yine iman etmedi. Nihayet, şiddetli rüzgâr gelip, onu da helâk etti.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Hazreti Aîşe validemiz buyurdu ki:

Peygamber efendimiz, semadan yağmur yüklü bir bulut görünce, ona karşı yönelir, geri döner, eve girer, çıkardı. Endişeli olduğundan, mübarek yüzünün rengi değişirdi. Gökten yağmur yağdığında, Ondaki bu hâl kaybolurdu. Ben bu hâlin sebebini, anlamak, öğrenmek istedim. Bana, **(Bilmiyorum ki, belki o bulut, Âd kavminin dediği gibi bir buluttur)** buyurup, sonra; **(Âdlılar kendi vadilerine karşı gelen azabı, bir bulut parçası şeklinde görünce, memnun olup, sevinerek;** “İşte şu görülen şey, bize çok yağmur yağdıracak bir buluttur” **dediler. Hûd** (aleyhisselâm), **onların bu sözlerine karşı;** “Hayır, o bulut, yağmur yağdırıcı bir bulut değildir. Bilâkis o, sizin acele gelmesini istediğiniz azaptır. O bulut zannettiğiniz şey, kendi-

sinde elem verici, şiddetli azap bulunan bir rüzgârdır. O rüzgâr, Rabbinin emriyle uğradığı her şeyi helâk eder” **dedi)** mealindeki Ahkaf suresinin 24 ve 25. ayet-i kerimelerini okudu.

Ahkaf denilen kum tepeleri Âd kavmi bu korkunç azap ile müthiş bir şekilde helâk olurken, Hûd aleyhisselâm ve ona iman edenler, hep birlikte avlu gibi bir yerde bulunuyorlardı. Zaten, Hûd aleyhisselâma azabın geldiği bildirilince, o gün, gün ağarırken, eshabını bir yere toplamıştı. İnsanları havalara uçurup, evleri harap eden, dağları deviren, **“Ahkaf”** denilen kum tepelerini, Âdlıların üzerlerine yığan o şiddetli kasırga, Allahü teâlânın izni ile, Hûd aleyhisselâmın ve ona tâbi olanların yüzlerine gayet hoş gelen, tatlı ve serinletici bir rüzgâr şeklinde esmişti. Hazreti Hûd’a iman eden-

HÛD ALEYHİSSELÂM

lerin dört bin kadar olduğu rivayet olunmuştur.

Eski zamanlarda, azan ve doğru yoldan ayrılan bir kavmin insanlarına, Allahü teâlâ peygamber gönderir; onlar, gelen peygambere inanmaz, eziyet ve hakarete bulunup, azgınlık ve taşkınlıkları son haddine ulaşınca, bir musibet ile onları helâk ederdi. Bu durumdaki peygamber ve kendisine iman edenler, buldukları beldeden ayrılıp,

Mekke-i mükerremeye gelirler, hac yaparlar, bir müddet veya vefatlarına kadar orada kalıp, ibadetle meşgul olurlardı.

Âd kavmi o korkunç rüzgâr ile helâk edilince, Hûd aleyhisselâm, iman edenlere dedi ki:

- **Burada yaşayanlar, Hak teâlâ hazretlerinin kahrına, gadabına uğradıkları için, artık bizim burada durmamız uygun değildir. Bu sebepten, bu yerlerden gitmemiz gerekir.**

HÛD ALEYHİSSELÂM

İman edenlerle birlikte Mekke-i mükerremeye geldiler ve Kâbe-i muaz zamanın bulunduğu yerde, ibadet ve taatla meşgul oldular. Hûd aleyhiselâm, orada vefat etti.

Bütün hadiselerde olduğu gibi, Âd kavminin helâk olmasında da, müminlerin ibret almaları ve sakınmaları gereken hususlar vardır. Bunlardan bazıları şöyledir:

Şirk ve küfürden, putlara ve başka mahlûklara ibadet etmekten çok sakınmalıdır. Hakikat apaçık meydanda iken, körü körüne, inat ederek cehennem gitmemelidir. Bu hususta kendini haklı göstermek için, baba ve dedelerinin yolunda olduğunu söylemek, insanı azaptan kurtarmakta, helâkine mâni olamamaktadır.

İster küfrü icabettirsin, ister büyük günah olsun, dinde hiçbir bid'at ortaya çıkarmamalıdır. Nitekim

Âd kavmi, putlara tapmayı çıkardılar. Bu bid'atleri müşriklik, yani küfür idi. Bu hâlleri, kendilerine peygamber gönderilerek ikaz edildi. Fakat onlar, şirk ve isyanda ısrar ettiler. Bu sebepten Allahü teâlâ onların kökünü kesti. Yeryüzü onlardan temizlendi ve haberleri, kendilerinden sonrakilere ibret olarak kaldı.

Doğruluğu ile tanınmış kimseleri yalanlamaktan ve yalan söylemekten çok sakınmalıdır. Bilindiği gibi, bütün peygamberler, peygamberliklerinin bildirilmesinden önce ve sonra, kavimleri arasında sadık ve emin olarak bilinen, meşhur kimselerdir. Peygamber olduğu bildirildikten sonra, bunlar; Allahü teâlâdan, kıyamet ve ahiret hâllerinden anlatmaya, insanları saadete davet etmeye başlayınca; inananlar tarafından yalancılıkla, sihirbazlıkla, ak-

HÛD ALEYHİSSELÂM

lını kaybetmek gibi sıfatlarla itham edilmişlerdir. İman edenlerin dışında herkes bu hataya düşmüş, bundan dolayı yalan; bütün dinlerde haram kılınmıştır.

Hak ve doğru olan zâhir olup, açıkça meydana çıktıktan sonra, bâtılda ısrar etmekten sakınmalıdır. Çoğu defa; bir kavme peygamber geldiğinde, o zatın peygamber olduğunu kabul etmeyenler; "Peygamberlik iddiasında sadık isen, bize açık deliller getir, bunu biz de anlayalım" diyerek mucize isterlerdi. Peygamber olan zat, Allahü teâlânın izni ile onlara mucize gösterince de, insafı olanlar, bu apaçık delil karşısında iman ile şereflenirlerdi. Kuru kuruya bir inat ve bâtılda ısrar edenler ise, hakikat bu derece ortada iken, yine kabul etmeyip, üstelik o peygamberi bir de yalancılık ve sihirbazlıkla itham ederlerdi.

Âd kavminin helâk olmasından alınacak derslerden bazıları da şunlardır:

Allahü teâlânın rızası için, insanlara vaaz ve nasihat veren, onları Allahü teâlânın azabı ile korkutan bir zatın, bu işi, mutlaka dünyalık menfaat elde etmek için yapıyor olduğunu tahminden ve böyle düşünmekten çok sakınmalıdır. Bu şekilde bir düşünce, o yüce kişiyi dünya menfaatine düşkün olmakla itham etmek olacağından, bunun çirkinliği hemen ortaya çıkar. Hazreti Hûd da kavmine, maksadının onlara nasihat etmek olduğunu, bunun için kendilerinden bir ücret talep etmediğini, vazifesine karşılık mükâfatın, Allahü teâlâ tarafından verileceğini söylerdi.

İstisnasız olarak bütün peygamberler, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını, karşılıksız olarak, ücret almadan öğretmişlerdir. Ya-

HÛD ALEYHİSSELÂM

ni onların hiçbiri, bu hususta ücret ve karşılık almamış ve böyle bir şey beklememişler, her zaman bundan uzak durmuşlardır.

Günah işlemekte ısrar etmekten, tevbe ve istigfârı geciktirmekten veya terketmekten de çok sakınmalıdır. Nitekim Hazreti Hûd'un davetine icabet etmeyen Âd kavmine, Allahü teâlâ uzun müddet yağmur vermedi. Kur'an-ı kerimde Hûd suresi 52. ayetinde mealen, **(Rabbinize istigfâr edin! Sonra Ona tevbe edin)** buyurulduğu gibi, onlara nasihat etti. Bu ayet-i kerime, istigfâr etmenin belayı uzaklaştırdığını ve pek çok faydalar temin ettiğini; günahı ısrarın ise rızka mâni olduğunu göstermektedir.

Âd kavminin, şiddetli rüzgâr ile helâk edilip; köklerinin kazınmasına sebep olan ahlâk ve amellerinden bazıları özetle şöyledir:

Âdlılar, Allahü teâlânın dostlarından, sevdiklerinden yüz çevirip, onlara buğzediyorlar ve sevdiği peygamberine karşı geliyorlar, onlarla birlikte bulunmaktan kaçınıyorlardı. Kötülerle beraber olmayı üstün görüp, onlara uyuyorlar, onların yaptıkları işlere meylediyorlardı.

Allahü teâlânın peygamberi olan Hazreti Hûd'a ve ona tâbi olanlara eziyet ederler, kötülük yaparlardı. Onların kıymetlerini alçaltıcı hareketlerde bulunurlardı. Putlara ibadet ederler, onların fayda ve zarar vereceklerine inanırlardı.

Allahü teâlânın kendilerine ihsan ettiği güç ve kuvvetlerini beğenirler, buna güvenirler ve bu hâllerini övünüp, kibirlenirlerdi. Üstünlük hususunda, daha doğrusu; övünmek, kibirlenmek, üstünlük taslamak gibi çok kötü olan şeylerde âdeta yarış ederlerdi.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Nitekim hadis-i şerifte, Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Bu din yayılır. Hatta, denizleri bile aşar. Allah yolunda denizlere atlarla girilir. Sonra Kur'an-ı kerim okuyan bir kavim gelir; "Biz Kur'an-ı kerimi okuduk. Onu bizden daha iyi okuyan, bizden daha âlim kim var?" derler. Onlarda hiç hayır var mıdır?)

Bunun üzerine eshab-ı kiram, "Hayır ya Resulallah! Onlarda hiç hayır yoktur" deyince, Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Onlar, bu ümmetin içerisinde dirler. Onlar, cehennemden yakacaklarıdır.)

Âd kavmi, insanlara zulüm ve onlara karşı azgınlık ve taşkınlık yaparlar, mallarını zorla alırlar ve haksız yere döverler, hatta öldürürlerdi. İnsanlara karşı büyüklenmekten, zorbalık yapmaktan zevk alırlardı. Güç ve kuv-

vetlerine güvendikleri için aldanırlar, hiç ihtiyaçları olmadığı hâlde, yüksek yerlere muhteşem binalar yapmakta birbirleriyle yarış ederlerdi.

Âd kavminin insanları gayet dik kafalı, inatçı ve çok kibirli olmalarının yanında, uzun emel sahibi idiler. Allahü teâlâyâ ibadet ve taatla vakit geçirmeyi bilmediklerinden, bilseler de kabul etmediklerinden, oyun ve eğlenceye dalıp, boş ve uygunsuz işlerle zamanlarını zıyan ederlerdi. Garip ve zavallı kimselerle, yoldan gelip geçenlerle eğlenirler ve Allahü teâlânın lutfettiği nimetlere nankörlük ederlerdi.

Hûd aleyhisselâm, kavmine; hâllerini, gittikleri yolun iyi olmadığını, böyle devam ederse, akıbetlerinin pek fena olacağını haber verirdi. Onlara, Allahü teâlânın ihsan ettiği nimetleri hatırlatır, kendilerini Allahü teâlânın

HÛD ALEYHİSSELÂM

azabı ile korkuturdu. Allahü teâlâya iman etmelerini, Ondan korkmalarını, Ona itaat ve ibadet etmelerini söylerdi. Allahü teâlânın, çok mal, evlat, bahçeler ve sular vererek ihsanda bulunduğunu, bütün bunlara nankörlük etmeye devam ederlerse, kendilerine, büyük bir azabın gelmesinden korktuğunu bildirdikçe; Âdlılar, gaflet ve cehalet uykusuna tamamen dalmış olduklarından, onun vaaz ve nasihatlerine kulak asmazlar; hatta, "Sen bize nasihat etsen de, etmesen de bizim için farketmez. Bu hâl, bizden öncekilerin, baba ve dedelerimizin ahlâkıdır. Biz bunları terkedip de, senin söylediklerine tâbi olacak değiliz" derlerdi.

Hazreti Hûd, tebliğ vazifesine devam ederek, kavmine, Allahü teâlânın ihsan ettiği nimetleri, bunlara karşı olanların yaptıkları kötülükleri anla-

tır, maksadının, onları gafletten uyandırmak olduğunu bildirirdi.

Bütün bunlara rağmen, Âdlıların gafleti, kalblerinin kör oluşu, öldükten sonra tekrar dirilmeye inanmamaları, bu dünyada yapmış olduklarının karşılığını ahirette görmeyi inkâr etmeleri ve Hazreti Hûd'u yalanlamaları, onların ebedî felaketlerine sebep oldu.

Nitekim, Şuara suresinin 139. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

(Böylece Hûd'u [aleyhisselâm] yalanladılar. Biz de onları helâk ettik. Muhakkak ki, onlara yaptığımız bu işte, sonrakilere için bir ibret vardır.)

Âd kavminin hususiyetlerinden birisi de, çok şımarık, azgın, kendini beğenmiş, kibirli, Hakkı, doğruyu kabul etmeyen kimseler olmaları idi. Tamamen oyun, eğlence ve kumara dalmışlar, böyle-

HÛD ALEYHİSSELÂM

ce hak ve hakikatten büsbütün uzaklaşarak, söz dinlemeyen, nasihat kabul etmeyen bir hâle gelmişlerdi. Bu hâl, onların şiddetli rüzgâr azabı ile helâk edilmelerine sebep oldu.

Âd kavmi mensuplarının kötü huylarından biri de, çok iftiracı olmaları idi. Doğru yoldan, o kadar ayrılmış, hak ve hakikatten o kadar uzaklaşmışlardı ki, akıl ve kemâl sahiplerini cahil görürlerdi. İşlerinde doğru olup isabet edenleri, hataya düşmekle ve kusurlu olmakla itham ederlerdi.

Nitekim Hazreti Hûd, Âd kavmini imana davet edip, onları, Allahü teâlânın azabı ile korkuttuğu zaman, kabul etmemişler; üstelik, A'raf suresinin 66. ayet-i kerimesinde mealen bildirildiği gibi;

“...Gerçekten biz seni sefahet, akıl azlığı, çılgınlık içinde görüyoruz ve

seni hakikaten yalancılardan zannediyoruz” demişlerdi.

Kendilerini hak mabud olan Allahü teâlâya iman ve yalnız Ona ibadet etmeye davet eden bir peygambere böyle söylemeleri, onların, büyüklere karşı cüretkâr davrandıklarını ve hitap ederken edebi gözetmediklerini göstermektedir.

Üstelik, akli kemâlde ve irfanı zirvede olan Hazreti Hûd'u sefih olmakla itham etmeleri, onların pek düşük, bayağı ve alçak kimseler olduklarının göstergesidir.

Bir kimsenin, kendisinde bulunan aşağı ve bayağı bir vasfı, kâmil bir zata isnat etmesi, gülünç olmasının yanında, ne kadar garip ve ne derece cüretkâr bir davranıştır.

Hâl böyle iken, Hûd aleyhisselâm, onlara; “Hayır! Bilâkis sefihler sizlersiniz” veya; “Sefihlik ancak

HÛD ALEYHİSSELÂM

sizde bulunur” diye cevap vermedi. Çünkü böyle cevap vermesi, onları tamamen ürkütür ve uzaklaştırırdı. O yine, A’raf suresinin 67 ve 68. ayet-i kerimelerinde mealen bildirildiği gibi, kavmine şu hikmetli cevabı verdi:

“...Ey kavmim! Bende çılgınlık, akıl azlığı ve cahillik yoktur. Ben ancak, âlemlerin Rabbi tarafından size gönderilmiş bir peygamberim.

Ben, Rabbimin bana vahyettiklerini size tebliğ ediyorum. Size nasihat ediyorum. Ben, sizin için, güvenilir, emin bir nasihatçiyim.”

Hûd aleyhisselâm kavminin karşı çıkmalarına, yalanlamalarına karşı, kendi hâline en uygun şekilde böyle cevap verirdi.

Daha değişik bir tarzda cevap vermiş olsaydı, bu durum onlara ağır gelirdi. Hem böyle bir cevap, nasihat edenin sabırsızlığına

delalet eder. Hâlbuki emri mâruf ve nehy-i münker yapanın, sabır yolundan ayrılmaması lazımdır.

Sefihin sefihliğine, cahilin cahilliğine, onun sözünün ve işinin benzeri ile karşılık vermek, akıllı kimseye yakışmaz.

İşte, kötü kimselere cevap verirken, öyle bir cevap vermelidir ki, verilen cevapla, hem onlar, hak ve hakikate davet edilmiş; hem de kötülüklerden men edilerek, cehaletleri de en iyi şekilde yok edilmiş olsun.

Âdlılar, nefslerine uyarak, yaptıkları bozuk amelilerine itimat edip, nefse güvenirler ve bu kötü işlerine ceza verileceğini düşünmedikleri gibi, üstelik bu çirkin amellerine sevap ve mükâfat beklerlerdi. Nitekim, Ahkaf suresi 24. ayet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

(Onlar, kendi vadilerine karşı gelen azabı, bir

bulut parçası olarak görünce, memnun olup, sevinerek ve birbirlerine müjde vererek; “İşte şu görünen şey, bize çok yağmur yağdıracak bir buluttur” dediler.)

Abdullah ibni Abbas şöyle nakletmektedir:

“Ne zaman bir rüzgâr esse, Resulullah efendimiz mübarek iki dizleri üzerine çöker; **(Ey Allahım! Onu rahmet eyle! Onu azap kılma! Allahım,**

onu nimet getirici kıl, azap getirici kılma) buyururdu.

Âd kavminden olanlar, Allahü teâlânın ayetlerini gördükleri, kendilerine gelen azabı ayan beyan bildikleri hâlde, günahları terketmemeye, kat’î karar vermiş gibi bir hâl ile bozuk işlerine devam ederlerdi. Kendilerinde bulunan, büyüklenmek sıfatları son haddine varmıştı. Hazreti Hûd’un gösterdiği

HÛD ALEYHİSSELÂM

mucizeleri gördükleri, böylece, onun söylediklerinin doğru olduğu iyice anlaşıldığı hâlde, yine inanmayıp, yalanlamışlardı. Kendi sözlerinin bâtil ve yanlış olduğunu, hasım saydıkları Hazreti Hûd'un ise doğru söylediğini bildikleri hâlde, habîs ve alçak tıynetleri icabı, yine de kabule yanaşmazlar, inat ve muhalefete devam ederlerdi. Tefekkür etmeyip, hiçbir şeyden ibret almazlar, sadece kuvvetlerine ve kalabalık olmalarına güvenirler ve bunda aşırı giderlerdi.

Mesela, onları helâk eden rüzgâr, bir bulut şeklinde gelip, esmeye başlayınca, ailelerini ortalarına alıp, kendileri, onların etrafında halka oldular. Elbiselelerinin eteklerini birbirlerine bağlayarak, ayaklarını yere kuvvetlice dayayıp, ellerini de birbirlerine kenetleyerek durdular. Güya, rüzgâr ne kadar kuvvetli ve şiddetli eserse essin, onla-

ra bir şey yapamayacak, yerlerinden oynatamayacaktı. Nitekim bu hâlde iken, Hazreti Hûd'a; "Bizim ayaklarımızı buradan kim kaldırabilir" dediler. Biraz sonra rüzgâr bunları yerden alıp, havaya fırlattı ve her biri, içi boş, kof hurma kütükleri gibi yerlere atıldılar.

Akıllı insan, böyle hâller karşısında, her şeyin sahip ve mâlikinin yalnız Allahü teâlâ olduğunu anlar. Ondandır korkar. Daima uyanık olup, hep Onun razı olduğu, beğendiği amelleri yapar.

Resulullah efendimiz zamanında, Medine-i münevverede zelzele olmuştu. O zaman Resulullah buyurdu ki: **(Muhakkak Rabbiniz, sizden, rızasını kazanmanızı istiyor. Öyleyse Allahü teâlâdan, razı olduğu şeylere dönme-yi isteyiniz.)**

Yine Resulullah efendimiz, gök gürültüsü ve yıl-

HÛD ALEYHİSSELÂM

dırımları duyunca; **(Allahım! Bizi gadabınla öldürme! Azabınla helâk etme! Bundan önce bize afiyet ver)** diye duâ ederdi.

Hazreti Hûd'un mucizeleri

Hûd aleyhisselâmın belli başlı mucizeleri dört nevi idi:

Allahü teâlânın izni ile rüzgârları istediği tarafa döndürdü.

Bu mucizenin meydana gelmesine sebep şudur: İman etmek için, kavmi, kendisinden mucize istediklerinde, Hazreti Hûd kavmine sordu:

- Nasıl mucize istersiniz?

- Rüzgârı istediğimiz tarafa çevir, döndür.

Hazreti Hûd da Allahü teâlâyâ duâ etti. Vahiy gelip, Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ne tarafa istersen, elinle işaret et!

Bundan sonra Hazreti Hûd, rüzgârı sağ tarafa döndürmek isterse sağ eliyle, sol tarafa döndürmek isterse sol eliyle işaret ederdi. Böyle işaret etmesiyle, rüzgârın o tarafa dönmesi bir olurdu.

Âd kavmi, bir mucize gösterirsen iman ederiz dedikleri ve bu mucizeyi gördükleri hâlde, iman etmedikleri için, yine rüzgâr cinsinden ve ayet-i kerimedeki rih-ı sarsar diye bildirilen şiddetli rüzgâr ile helâk olundular.

Âd kavminin insanları güçlü, kuvvetli, iri cüsseli kimseler idi. Gelip geçmiş bütün insanlar içinde boy, cüsse ve kuvvet bakımından en ileride olanlar, Âd kavmine mensuptu. Bu kadar iri cüsselerine ve kuvvetlerine rağmen, şiddetli rüzgâr onları helâk etti. Öylesine kaldırıp yere vurdu ki, onlardan hiçbirisi, asla karşı koyamadı; zaten buna güçleri de yetmezdi.

HÛD ALEYHİSSELÂM

Ayet-i kerimelerde, onların her birinin, rüzgâr kendilerine çarptıktan sonra, rüzgârlara tahammülü pek az olan hurma ağaçları gibi yere devrildikleri haber verilmiştir.

Âd kavminin bulunduğu havalide, taş ve kayalıklardan ibaret bir dağ vardı. Bu dağda ne bir ot biter, ne de bir su çıkardı. Âd kavmi, Hazreti Hûd'a peygamberlik iddiasında sadık olduğuna delil olarak, koyunlarını ve diğer hayvanlarını otlatmak üzere, bu dağı mera hâline çevirmesini söylediler. O da bunun için Allahü teâlâyâ duâ etti. Duânın hemen akabinde, o kayaların hepsi, bir anda temiz, verimli toprağa dönüşüverdi. Üstelik bu dağ, yemyeşil olup, her taraf çiçeklerle donanmıştı. Etrafta güzel çeşmeler peyda olmuş, her yer gönül alıcı bir güzellikle, güllük gülistanlık hâline gelmişti.

Bu mucizeyi de gözleriyle gören Âdlıların kalb-

leri, toprak hâline gelmiş olan kayalardan daha katı olduğundan, yine iman etmediler.

Hazreti Hûd'un mucizelerinden biri de, duâsı bereketiyle yünün, ibrişim (İpekten işlenmiş bir çeşit iplik) şekline gelmesidir.

Âd kavmi, mucize olarak, ondan, koyunlarının yünlerini ibrişim hâline getirmek için cenab-ı Hakka duâ etmesini istemişlerdi. O da duâ edip, bütün yünler, Allahü teâlânın izni ile ibrişim hâline gelmiş idi.

Hazreti Hûd, Hazreti Âdem'e çok benzerdi. Orta boylu, gür saçlı ve nur yüzlü idi. Mübarek yüzü çok güzel idi. Mübarek çehresi ay misali parlardı.

Hazreti Hûd'un sıfatı; zühd, ibadet, seha, cömertlik ve şefkat idi. Fakirlere çok sadaka verirdi. Helal yoldan geçimini temin etmek için, zaman zaman ticaretle meşgul olurdu.

**SALIH
ALEYHİSSELÂM**

SALİH ALEYHİSSELÂM

SALİH ALEYHİSSELÂM;

Hûd aleyhisselâmın peygamber olarak gönderildiği Âd kavmi, âsi olup, şiddetli rüzgârla helâk edilince; iman ettikleri için bu azaptan kurtulan müminler, kendilerine yeni yurtlar bulmak için çeşitli bölgelere dağıldılar. Bu büyük felâketten kurtulanlardan birisi de, Nuh aleyhisselâmın oğlu Sam'ın neslinden gelen Semud idi. Semud ve beraberindekiler, Şam ile Hicaz arasında bulunan Hicr mevkiinde yerleştiler. Semud'un torunları, bu beldeden ayrılıp, Âd kavminin helâk edildiği yerlere göç ettiler.

Semûd kavmi

Âd kavminin helâkinden sonra, Semud kavmi onlara halef oldu. Onların yurtlarına yerleşip, imar ettiler. Burada çoğalan Semud'un torunları, önce bir kabile, sonra da büyük

bir kavim, topluluk oldular. Dedeleri Semud'a nisbetle, bunlara Semud kavmi denildi. Kur'an-ı kerimde, "Eshab-ül-Hicr" şeklinde zikredilen bu kavim, Âd kavminin devamı olması ve onun yerini alması sebebiyle İkinci Âd diye de anıldı.

Semud kavmi on kabile olup, çoğalarak, nüfusları kendilerinden önce yaşayan Âd kavmi kadar oldu. Bu kavim tıpkı Âd kavmi gibi taşları yontup, dağları oyarak kayalara, tepelere saraylar yapıp, ovalara köşkler kurup, bağlar, bahçeler meydana getirdiler.

Allahü teâlâ Âd kavmi gibi bunlara da bol nimet ve çok uzun ömür verdi. Meskenlerinde her türlü nimetler içinde yüzüp, üçyüz sene ile bin sene arasında ömür sürdüler. Önceleri bu nimetlere şükrederlerken, sonraları unutup terkederek, zevk ve sefaya düştüler. Üstelik

SALİH ALEYHİSSELÂM

kabile reisleri başta olmak üzere, zulüm ve haksızlığa dayalı çeteler kurup, karışıklıklar çıkardılar. İnsanları ifsat ettiler ve putlara tapmaya başladılar.

Kavmin içinde iman sahibi olup, daha önce gönderilen Hazreti Hûd'a inananlar, Semudlulara, Allahü teâlânın Âd kavmini isyanları sebebiyle nasıl helâk ettiğini anlattılar. Reisleri olan Halcan'ın yaptıklarını ve Hazreti Hûd'un onlara olan nasihatlerini hatırlattılar. Çok kere bunu dinleyen Semudlular dediler ki:

- Âd kavmi kendilerine sağlam binalar yapmadıkları için helâk oldular. Zira onlar, evlerini ve çadırlarını kumlar üzerine kurduklarından, esen rüzgâr, evlerini ve kendilerini aldı götürdü. Biz ise dağlarda kayaları oyup, sağlam, kapıları demirden olan evler yapıyoruz. Rüzgâr onları yıkamaz ve biz-

lere de zarar veremez. Biz kendi ilâhlarımıza, putlarımıza sımsıkı bağlıyız. Onlara her zaman hizmet eder, kurbanlar keseriz.

Kavmin reisi Cenda idi. Semudlular birgün toplanıp, reisleri Cenda'ya geldiler ve dediler ki:

- Biz kendimiz için ibadet edeceğimiz ilâhlar yapmak istiyoruz. Öyle ki, onun bir benzerini Âd kavmi görmemiştir. Nuh'un (aleyhisselâm) kavmi de görmedi. Bu hususta fikrinizi almaya geldik.

Bunun üzerine, Cenda, onlara izin verip, sanatları olan kaya oymacılığı işinde çalışmalarını söyledi.

Semudlular Kesib adındaki dağa çıkıp, büyük bir kayayı yonttular. Ona; göz, sığır göğsü gibi bir göğüs, at ayağı gibi ayaklar yapıp, altın ve gümüş ile kapladılar. Başına da altından yapılmış bir

SALİH ALEYHİSSELÂM

taç koydular. Ayrıca çeşitli mücevherlerle donatıp, karşısına geçerek secdeye kapandılar.

Semud kavmi, kendi elleri ile yaptıkları puta kurbanlar adayıp kestiler. Sonra reislerine gidip, onu hazırladıklarını söylediler ve tapınmak için gelmesini rica ettiler. Reisleri Cenda da onların davetini kabul ederek, büyük küçük her kabilenin, reisleriyle beraber, putların yanında toplanmalarını emretti.

Çok süslü bir binekle putun önüne gelen Cenda, atından inip secdeye kapandı. O zaman beraberindekiler de yerlere kapandılar. Daha sonra Cenda, bu put için; büyük bir binanın inşa edilerek altın ve gümüşlerle süslenmesini, yerlerin ipeklerle döşenmesini, bir de putlar koymak ve kandiller yakmak için puthane çevresinde çok sayıda evlerin yapılmasını emretti.

O zaman aralarında bulunan Rabab isimli birisi dedi ki:

- Ey reisim! Bu ilâhlara hizmet edecek eşraftan kimseler lazımdır.

Cenda şöyle cevap verdi:

- Semud kavminden nesep, şeref ve her bakımdan üstün kimseleri, puthanemizin hizmetine tayin ettim.

Böylece, oraya hizmetçiler ve çok miktarda altın tahsisi yapıldı ve Semudlular, buradaki putlara tapmaya başladılar. Çeşitli isimlerle andıkları putlarına uzun seneler taptılar. Yıllar uzadıkça uzadı ve sürüp gitti. Öyle ki, küçükler ihtiyarladı. Semud kavmi de küfür ve fesatta alabildiğince ileri gitti. Aynı zamanda mal, mülk ve servetler içinde yüzdüler. Hayvanları vadileri doldurdu. Ağaçlar senede iki defa meyve verdi. Her türlü dünya nimetlerine

SALİH ALEYHİSSELÂM

gark oldular. Ahlâksızlık ve zina çok yayıldı. Öyle ki, kadın erkeği zinaya davet ederdi. Emaneti korumak kalmadığı gibi, yalan, haksızlık, adam öldürme gibi günah işlemede adeta birbirleriyle yarıştılar. Allahü teâlânın ikram ve ihsan ettiği bu nimetleri ve bolluğu putlarından bilip, günden güne küfürlerinde azdılar.

Semud kavmi, küfür ve fesat üzerinde iken, Salih aleyhisselâm dünyayı teşrif etti. Salih aleyhisselâm, Semud'un orta hâlli bir ailesine mensup idi. Fakat nesep, soy itibarıyla kavminin en şerefli idi. Babası Ubeyd muhterem bir zat idi.

Salih aleyhisselâmın dünyayı teşrifinden önce, babası Ubeyd, birgün puthane önünden geçerken, kendinde tuhaf bir hâl hissetti. Evine gelip uyuduğu zaman, gaipten şu sesleri duydu:

- Hak geldi, bâtil yıkıldı, Allahü teâlânın kulu ve peygamberi Salih aleyhisselâm dünyaya gelecektir. Allahü teâlâ onunla insanlara kurtuluş yolunu bildirir.

Ubeyd bundan korktu. Başına bazı şeyler geleceğini anladı. Başka birgün puthane önünden geçerken putlardan sesler gelip; "Senin nesebinde, Allahü teâlânın dünyaya getirip, peygamberlik vereceği bir zat var" dendi ve o anda, kuvvetli bir rüzgâr esti. Bütün putlar yüzüstü düşüp, büyük putun başındaki taç yuvarlandı.

Bu hadise üzerine Ubeyd, kavminin kendisine zarar vermesinden korkup, kavminden uzak durdu.

Salih aleyhisselâm dünyayı teşrif edince, kara, deniz ve sahralarda, ilâhi bir ses, onun doğumunu müjdeledi. Doğum gecesinde, rahmet

SALİH ALEYHİSSELÂM

melekleri yeryüzüne indirdi. Semud'un putları da yüzüstü devrildiler. Puthaneye bakan Semudlu, derhal gidip hadiseyi haber verdi. Reisleri Cenda ve ileri gelenler hemen puthaneye gittiler. Putlarının ne hâle geldiğini görünce, daha da şaşır-dılar. Hep birlikte büyük putu kaldırarak, başına tacını yeniden koydular. Elleri ile kaldırdıkları putlarına tapmaya devam ettiler.

Semudlular büyük bir bayram gecesinde eğlenirken, bütün ağaçlar, Allahü teâlânın izniyle dile gelerek dedi ki:

- Ey Semud kavmi! Niçin ibret alan kimseler değilsiniz? Allahü teâlâ size senede iki defa, ağaçlarınızda meyveler veriyor. Siz ise; hâlâ çeşit çeşit ve bol bol nimetler gönderen Allahü teâlâyâ değil de, putlarınıza ibadet ediyorsunuz.

Bunu duyan Semud kavmi, bu duruma öfkele-nerek, meyve ağaçlarını kestiler. Ancak bu defa ehlî hayvanlar dile gelerek aynı sözleri söylediler. Semudlular hayvanları da kesmeye başladılar. Sonra dağlardaki vahşî hayvanlar, Allahü teâlânın izniyle dile gelip seslendiler:

- Ey Semudlular! Size yazıklar olsun! Niçin ağaçları kesiyor, neden o hayvanları öldürüyorsunuz? Onlar doğru söylediler.

Bunun üzerine Semudlular, silahlarına sarılıp, vahşî hayvanların peşine düştüler. Hayvanlar hem kaçıyor, hem de diyorlardı ki:

- Bizim Rabbimiz, sonsuz kuvvet ve kudret sahibi Allahü teâlâdır. Ya Rabbi! Semud kavmi senin verdiğin bol nimetlere şükretmediler. Nimetleri vereni inkar edip, sana

SALİH ALEYHİSSELÂM

değil, kendi elleriyle yaptıkları putlara taptılar. Yeryüzüne zulüm ve fesadı yaydılar. Ya Rabbi! Sen mutlak adalet sahibisin. Hâkimsin. Sen yeryüzünü kulun ve peygamberin Salih aleyhisselâm ile ıslah eyle! Ya Rabbi! Onunla fesadı kaldır!

Semud kavminin insanları, bu sözleri işittikleri hâlde, ibret alacakları yerde küfür ve inatlarında daha da şiddetlendiler.

Yüzü beyaz, yanakları kırmızı olan Salih aleyhis-

selâmın çok güzel bir sureti vardı. Tatlı sözlü olup, çok fasih, düzgün konuşurdu. Büyüdükçe, kavminin sevgisini kazandı. Herkesle iyi geçinmesi, güleryüzlülüğü, fakir ve düşkünlere yardımı, zayıfları koruması, hastaları ziyareti ve başka olgun hâlleri ile bütün insanlar tarafından sevildi ve takdir gördü.

Semudlular, "Bunda büyük bir kabiliyet var, ileride çok istifade ederiz" dediler. Bu yüzden putla-

SALİH ALEYHİSSELÂM

ra tapmayışına ses çıkar-
madılar. Salih aleyhisse-
lâmın her geçen sene ol-
gunluğu artıyor, kavmin-
deki insanlardan ayrılığı
apaçık ortaya çıkıyordu.
Yirmi yaşına bastığında,
yüzündeki nur ve güzellik
çok fazlalaştı. Öyle ki,
kimse yüzüne bakmaya
tâkat getiremezdi. Otuz
yaşına geldiğinde, ilim,
hikmet, vakar ve birçok
faziletler, üstünlükler ih-
san edildi.

Salih aleyhisselâm,
huy ve yaratılış bakımın-
dan, zamanındaki insan-
ların en üstünü olup; tica-
retle meşgul olur, çantacı-
lık yapar ve elinin emeği
ile kazandığını yerd.

Salih aleyhisselâmın peygamberliği

Salih aleyhisselâm 40
yaşına girdiğinde; Allahü
teâlâ sapık Semud kavmi-
ni imana davet için, onu
peygamber olarak gön-
derdi. Cebrail aleyhisselâ-

ma emrederek, Salih
aleyhisselâma gitmesini
ve ona peygamber oldu-
ğunu bildirmesini, kavmi-
ni imana, itaate, Allahtan
başka ilâh olmadığına ve
kendi peygamberliğini
tasdik etmeye davet et-
mesini bildirdi.

Cebrail aleyhisselâm,
Hazreti Salih'e geldi. Se-
lam verdi. **"Ey Salih!
Şimdi kavmini Allahü te-
âlâya imana çağır ve tev-
hide davet et! Şirk ve
putlara tapmaktan uzak
durmalarını söyle! Allahü
teâlânın kendilerine ih-
san buyurduğu nimetleri
hatırlat! Ayrıca Âd kavmi-
nin şiddetli rüzgârda ni-
çin ve neden helâk olduk-
larını sor"** dedi ve pey-
gamberliğini tebliğ etti.
Sonra da buyurdu ki:

- Ey Salih! Sen, Nuh ve
Hûd zamanlarında olma-
yan birçok acayip hâlleri
göreceksin.

Salih aleyhisselâm bu
ilâhi emir üzerine, hemen

SALİH ALEYHİSSELÂM

kavminin reisi Cenda'nın yanına vardı. Reis Cenda onu görür görmez, tarifi imkânsız bir korkuya kapıldı. Salih aleyhisselâm, ona güler yüz ve tatlı dille hitap ederek dedi ki:

- Ey Cenda, sana nasihat ederim. Allahü teâlâ, beni, size peygamber olarak gönderdi. Seni ve kavmimi, "Lâ ilâhe illallah" demeye ve beni tasdiğe, yani Allahü teâlânın kulu ve resulü olduğuma inanmaya çağırıyorum.

- Ey Salih! Neler söylüyorsun? Semud kavmi, senin, Allahü teâlânın peygamberi olduğunu kabul etmez. Kavmime bildireyim bakayım, ne derler? Sen yarın gel.

Sonra Cenda, Semud kavminin önde gelenlerini toplayıp, Hazreti Salih'in söylediklerini bildirdi. Kavmin ileri gelenleri dediler ki:

- Ey Cenda! Gelsin, bize de söylesin. Söylediklerini biz de duyalım.

Ertesi gün, Salih aleyhisselâm oraya teşrif etti. Peygamber olarak gönderildiğini söyleyip, onları Allahü teâlâyâ imana ve itaate çağırıldı ve şu nasihatlerde bulundu:

- Ey kavmim! Kendisinden başka ilâh olmayan Allahü teâlâyâ iman ve ibadet ediniz! Sizi ve her şeyi yaratan Odur. O, babanız Âdem'i (aleyhisselâm) topraktan yarattı. Siz Hazreti Âdem'in evladısınız. Bu topraklarda size uzun ömür ve çok nimetler verdi. Ona tevbe ve istigfârda bulunun! Bu tebliğim için sizden ücret istemem. Bilin ki, benim ücretim, ancak âlemlerin Rabbi olan Allahü teâlânın üzerinedir. O, tevbeleri kabul edicidir.

Salih aleyhisselâm bu şekilde davet ettiğinde, kavminden pek az kimse inandı. Çoğunluğu hak di-

SALİH ALEYHİSSELÂM

ni kabul etmemekte direndiler. Servetlerine güvenip, zevk ve sefa içinde kendilerinden geçip, zulme başvurdular. Salih aleyhisselâma da dediler ki:

- Ey Salih! Sen bundan evvel, yani bizi putlara ibadeti terke çağırmadan önce, bizim aramızda ümit edilen, güvenilen bir kimse idin. Sende rüşd ve efendilik alametlerini görüp, bize baş ve işlerimizde danışılan bir kimse olmanı, dinimizi kabul etmeni beklerdik. Şimdi sen, bizi, babalarımızın ibadet edegeldiği putlara ibadetten vazgeçirmek mi istiyorsun? Hâlbuki biz, davet ettiğin Allaha ibadetten şüphe içindeyiz.

Salih aleyhisselâm, iman etmeyen kavmine dedi ki:

- Ey kavmim! Bana haber verin! Allahü teâlâ bana açık bir mucize ve peygamberlik vermişken,

eğer ben Rabbimin emri ni tebliğ ve sizi Allahü teâlâyâ davet etmeyip, Ona asi olursam, beni Onun azabından kim kurtarır? Beni kendinize tâbi kılmakla, bana hüsrandan başka bir şey arttırmazsınız.

Semud kavmi, peygamberleri Salih aleyhisselâmın, onları imana davet edip, nasihatte bulunduğu zaman, hep yalanlardılar. Hazreti Hûd ve Hazreti Nuh'un inanmayan kavimleri gibi, bahaneler aramaya başladılar. Dediler ki:

- O da bizden bir kimse değil mi? Üzerimize bir üstünlüğü olmayan kimseye mi tâbi olacağız? Ona uyduğumuz takdirde dalalete düşer, delilik yapmış oluruz. Aramızda vahye daha layık kimseler var iken, ona mı vahiy olundu? Doğrusu o, yalancı ve kibir sahibidir.

Semud kavmi, Salih

SALİH ALEYHİSSELÂM

aleyhisselâmı büyülenmiş, yalancı ve mütekebbir diye itham etmelerine rağmen, Salih aleyhisselâm onları, tatlı dille imana davete ve nasihatlerine devam etti:

- Ey kavmim! Şu bulunduğunuz hâlde, bahçeler, pınarlar, ekinler ve latif, hoş tomurcuklanmış hurma ağaçları arasında ve dağlardan yonttuğunuz ve yaptığınız köşkler, saraylar içinde, ölüm ve azaptan emin ve ferah olarak başboş mu bırakılacağınızı zannediyorsunuz? Allahü teâlâdan korkun, tul-i emelde, uzun emelde olmayın! Artık bana itaat edin! Çünkü, benim emrim, dediklerime itaat, Allahü teâlâyâ itaattir!

Semud kavmi, Hazreti Salih'i iyi bir insan olarak görüyordu. Ancak onun iyiliğini, putlara hizmette görmek istiyorlardı. Salih aleyhisselâm peygamber olduğunu bildirince, bir kısmı dedi ki:

- Salih'in maksadı bizi kandırıp, elimizdeki mallara konmaktır.

Diğer bir kısmı ise diyorlardı ki:

- Hayır, Salih'in bizim malımıza ihtiyacı yoktur. Onun maksadı olsa olsa bize reis olmaktadır.

Bir başka grup da dedi ki:

- Onun reislikte de gözü yoktur. Belki akıl hastalığından dolayı böyle bir takım anlaşılmaz şeyler söylemiş olabilir.

Daha sonra mel'un şeytan da insan suretinde, onların aralarına girip dedi ki:

- Ne garip şey! Daha dün bir çoban gibi aramızda bulunan kişi, şimdi birdenbire korkutucu sözler söylüyor. Bütün putları bir kenara itip, görünmeyen bir mabuda tapmamızı söylüyor. Herkesin kendi etrafında toplanmasını, sözünü dinlemelerini, böylece insanla-

SALİH ALEYHİSSELÂM

ra daha iyi bir hayat vereceğini söylüyor. Ama nasıl ve neyle? Belli değil. Hepimizin sapık, kendisinin tek başına bize yol gösterici olduğunu söylüyor. Aklının, hepimizin aklından çok olduğunu ve âlemlerin Rabbi ile irtibatında bulunduğunu iddia ediyor. Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir? Başkalarının yapamadığını o nasıl yapabilir? Yoksa Ay'ı gökyüzünden yere mi indirecek, yoksa yeryüzünü güneşe mi yaklaştıracak? Yoksa ölüyü mü diriltecek?

Semudlular şeytanın vesvesesiyle, kalkıp, Salih aleyhisselâma gittiler ve ona dediler ki:

- Şimdiye kadar kimse-
nin ceddinden ve soyun-
dan bir kötülük görmedik.
Fakat, sen insanların ha-
yatını perişan edecek söz-
ler söylüyorsun. Sen bu
putların hiçbirini kabul et-
miyorsun ve karışıklık çı-
karmaktasın. Bu yeni söz-

leri nereden getirdin? Ve
görülmeyen mabud seni
nasıl vazifelendirmiştir?
Söz ve iddia ile bir şey sa-
bit kılınamaz. Eğer doğru
söylüyor isen, hiç kimse-
nin yapamadığı bir işi
yapman gerekir. Doğru
söz delil ister. Bütün in-
sanları, senin mabudu-
nun yarattığını ve herkes-
ten güçlü olduğunu söy-
lüyorsun. Biz de her şeyi
bildiğimizi söylemiyoruz.
Yaşadığımız bir dünya
vardır. Eğer sen de yeni
bir iş yapamayacaksın ve
insanlarla aranda yeni bir
fark bulunmuyorsa, bu
davadan vazgeç.

Salih aleyhisselâm,
onlara şöyle cevap verdi:

- **Söylediğim her şeyi
Rabbimin iradesiyle söy-
lüyorum. Rabbim dilerse,
düşündüğünüz bütün
şeyler, istediğiniz her ala-
met meydana gelir.**

O zaman Semudlular
Kur'an-ı kerimde mealen
buyurulduğu üzere;

SALİH ALEYHİSSELÂM

“Sen, çok sihre, büyüye uğramışsın, dediler.” [Şu-ara: 153]

Salih aleyhisselâm her gün kavmi arasında dolaşır, güler yüz, tatlı dil ve yumuşaklıkla, onları imana davet ederdi. Buna karşılık, kavminin alaylı ve hakaret dolu sözlerine sabreder, cevap vermeyip, üzüntülü bir şekilde inananların yanına dönerdi. Ayrıca kâfirler, müminlerle de her yerde alay ederlerdi. Kavminin kendisiyle ve müminlerle alay edişleri Kur’an-ı kerimde şöyle bildirilmektedir:

(İmana gelmeyip, kibir üzere olan o kavmin ileri gelenleri, zayıf ve aciz ad-dettikleri müminlerle alay ederek dediler ki: “Siz, Salih’in gerçekten Rabbi tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu biliyor musunuz?” Müminler sağlam bir imanla; “Evet, Onun bize ve size peygamber olduğunda şek ve şüphemiz yoktur” dediler.

O zaman, o iman etmeyi kibirlerine yediremeyenler; “Biz, sizin iman ettiğiniz şeye inanmıyor, inkar ediyoruz” dediler.) [A’raf: 75-76]

Semudlular kibirde daha da ileri giderek dediler ki:

- Ey Salih! Sen, bizi görmediğimiz bir şeye inanmaya çağırıyor, babalarımızın taptığı putlarımızı bırakmamızı söylüyor ve Âd kavminin başına gelenlerle korkutuyorsun. Hâlbuki onların evleri, çardakları kumlar üzerine kurulmuştu. Rüzgâr elbette onları yıkar. Bizim saraylarımız öyle olmayıp, dağlara, kayalara oyulmuştur. Rüzgârın kayaları yıkması mümkün değildir. Senin Rabbinin de bize gücü yetmez.

O esnada şiddetli bir sesle irkildiler. **“Salih aleyhisselâm, hakikaten Allahü teâlânın peygamberidir. Putlar bâtıldır”**

SALİH ALEYHİSSELÂM

sesiyle bütün putlar devrildi. Bu hâli açıkça gören Semudlular, iman edecekleri yerde, hayret ve dehşetle, "Bu olsa olsa Salih'in sihridir" dediler.

Küfürleri ve düşmanlıkları gittikçe fazlalaşıp; "Salih aramızda doğru bir kişi idi. Şimdi yalanı, sihri, bühtanı, putlarımıza muhalefeti apaçık meydana çıktı" diyerek, küfür ve isyanlarına devam ettiler.

Salih aleyhisselâm, bir ara kavminin iman etmesinden ümidini kesip, Rabbine dedi ki:

- Ya Rabbi! Bir sefere çıkayım, yolculuğumda salih kimselerle karşılaşıp, onlarla dost olayım.

Hak teâlâ ona izin verdi. Oradan ayrıldı. Birçok yerlerden geçti. Birgün kendini ibadete vermiş bir kişiye rastladı. Ona dedi ki:

- Niçin tenhalarda yalnızlığı seçtin?

- Bu yerde bir köy vardı. Ahalisinin tamamı Allahü teâlâyâ inanmazdı. Cümlesi helâk olup, yalnız ben kurtuldum. Geri kalan ömrümü, o beladan kurtulduğum için, Allahü teâlânın şükrüne hasrettim. Bu sebeple tenhalarda ibadet ederim.

Salih aleyhisselâm, onun sözlerinden ve hâlinden ibret alıp, daha fazla şükürle meşgul oldu. Sonra yolu bir deniz kenarına uğradı ve bir adaya geldi. Adada, ibadet eden bir şahıs gördü. Ona da tenhalarda ibadet etmesinin sebebini sordu. O da şu cevabı verdi:

- Ey Salih! Bir cemaat ile idim, onlar çok kötü insanlardı. Birgün onlarla birlikte bir gemiye bindim. İçlerinde benden başka Hak teâlâyâ inanan yoktu. Neticede gemi battı. Benden başka hepsi boğuldular. Kurtuluş nimetinin şükrünün edası için, burasını seçtim.

SALİH ALEYHİSSELÂM

Salih aleyhisselâm, veda edip ayrıldı. Çok yerler geçip, halkının tamamı imansız olan bir şehre geldi. Orada iki mümin kimse buldu. Bunlar gündüzleri helal kazanıp, akşam kendilerine yetecek kadar yiyecek alıkoyup, fazlasını fakirlere sadaka verirlerdi. Bir akşam birlikte otururlarken, heybetli bir ses işittiler. Salih aleyhisselâm onlara, bu sesin sebebini sordu. Onlar da dediler ki:

- Burada yırtıcı bir hayvan vardır. Sesi her gün bu saatte duyulur. Kimi bulursa helâk eder.

- Eğer şehirdekiler bana mallarının bir kısmını verirlerse, onları bu hayvanın şerrinden kurtarırım.

Onlar gidip, Salih aleyhisselâmın sözlerini şehir halkına söylediler. Herkes malının bir kısmını getirip, bir yere yığıdı. Sonra da Hazreti Salih'ten dedi-

ğini yapmasını istediler. Salih aleyhisselâm Allahü teâlâyâ duâ etti. Duâsı neticesinde, o vahşî hayvanın iki parça olduğu görüldü. Şehir halkı sözlerinde durup, mallarını Hazreti Salih'e verdiler. Hazreti Salih de, o iki kişiye, bu malları kabul etmelerini söyledi. Fakat onlar istemediler ve dediler ki:

- Bize alınterimizle kazandıığımız kifayet eder.

Bunun üzerine, Salih aleyhisselâm, malları sahiplerine geri verdi. Sonra da Allahü teâlâyâ şöyle duâ etti:

- Ya Rabbi! Sana şükürler olsun ki, kullarımdan salih kimseleri bana gösterdin.

O zaman Allahü teâlâdan vahiy geldi:

- **Ey Salih! Dünyanın nizamı, âlemin intizamı benim sevgili kullarımdan mevcut olmaları iledir. Dünyanın nizamını, âlemin intizamını sevgili kul-**

SALİH ALEYHİSSELÂM

larımın varlığına bağladım. Eğer onlar olmasa, bütün isyan edenleri göz açıp kapayıncaya kadar helâk ederim.

Salih aleyhisselâm daha sonra, kendisine iman etmemiş olan kavminin yanına döndü.

Küfür ve isyanda bu kadar ileri giden Semudlular, Hazreti Salih'i susturmak maksadıyla yine toplandılar ve dediler ki:

- Ey Salih! Peygamber olduğun doğru ise, bize vahşi hayvanlardan birkaç tane çağır da, gelip senin peygamber olduğunu söylesinler. O zaman gerçekten sana inanacağız.

Salih aleyhisselâm da onların bu istekleri karşı-

sında, Allahü teâlâyâ duâ etti ve, "Ey hayvanlar, geliniz! İstedikleri şehadeti söyleyiniz" diye seslendi.

Bunun üzerine, büyük bir arslan kükreyerek çıkageldi ve dile gelerek; "Buyur ey Salih aleyhisselâm" deyip, Allahın birliğine, Hazreti Salih'in peygamberliğine şahadet etti. Boynunu eğdi.

Kâfirlerden biri; "Şu sihre bakınız" dedi. O anda arslan, o kâfire hücum etti. Kâfirlerden her biri dağılıp, evlerine kapana-kapılarını da kilitlediler. Sonra da pişman olup; "Ey Salih, bu belayı def et, seni dinleyeceğiz" diye özür dilediler.

Hazreti Salih'in işareti ile arslan geri dönüp kay-

SALİH ALEYHİSSELÂM

boldu. O gün bir grup Semudlu, imanla şereflendi. Bunlardan son iman eden, Hazreti Salih'in amcasının oğlu idi. Ancak kavmin çoğu iman etmedi. Bunun neticesinde cenab-ı Hak, isyan ve taşkınlığın (küfrün) zirvesine çıkan bu kavmin de kadınlarını, Hûd aleyhisselâmın kavminde olduğu gibi, kısır bıraktı. Ağaçlar kuruyup meyve vermedi. Sığırlar buzağılamayıp, davarlar kuzulamadı. Semudluların bir kuyusu hariç, hepsi kurudu. Bu durum karşısında, Semud kavminin insanları kin ve öfke ile dediler ki:

- Ey Salih, aramıza fesat karıştırdın. Mallarımızı, çoluk-çocuğumuza, bizlere zarar verdin. Buradan çekil git, yoksa seni öldürürüz!

Salih aleyhisselâm müminlerin yanına döndü.

Salih aleyhisselâm, Allahü teâlânın emriyle, bir

müddet kavminin yanından ayrıldı ve uzun müddet dönmedi. Daha sonra emr-i İlâhi ile kavminin yanına gitti. Onlar, bayramları sebebiyle bir yere toplanmışlardı. Reisleri süslü elbiseler giymişti. Putları da sağ ve soluna dizmişler, altın ve gümüşten kürsülere koymuşlardı. Reisleri Cenda, altın ve gümüşle süslü bir tahta kurulmuş oturuyordu. Salih aleyhisselâm oraya gelince; onlara hitaben dedi ki:

- Ey kavmim! "Lâ ilâhe illallah. Salih, Allahü teâlânın kulu ve peygamberidir" deyiniz! Ey kavmim, size bir kere peygamber olarak gönderildim. Şimdi ikinci defa gönderiliyorum.

Kavmi bunu duyunca, hayrette kaldılar. O esnada putlar yüzüstü düştü. Uzun zaman geçtiği için, kendisini tanıyamayan Semud kavminin reisi Cenda sordu:

SALİH ALEYHİSSELÂM

- Sen kimsin?

Salih aleyhisselâm kendisini tanıttı, Cenda; "Sen hakikaten Salih misin? Uzun zaman oldu, seni göremedik. Kırk sene kadar aramızda yoktun. Kaybolmuşsun. Ey kişi! Sen Salih olamazsın. Sen bir sihirbazsın" deyip, onu ölümlle tehdit etti.

Kavminin, Salih aleyhisselâmı tehdit ettiği sırada, orada bulunan Cenda'nın amcasının oğlu, "Ey Salih, biz seni tanıdık. Sen bize nasihat edensin. Lâkin, biz senin nasihatine muhtaç değiliz. Buradan git! Bizi rahat bırak" dedi.

Salih aleyhisselâm ona dönerek buyurdu ki:

- Ey kişi! Sen bugün, çoluk çocuğun da falan saatte ölecek. Yarın da anan ve baban ölecekler. Çabuk iman et! Eğer imanlı vefat edersen, Allahü teâlâ seni yarın diriltir ve bir mucize olarak

Semud kavmine gösterir. Ömrünü, sonuna kadar sıddık bir kimse olarak yaşar gidersin.

Bunu duyan Cenda'nın amcasının oğlu, derhal değişti, iman edip, Salih aleyhisselâmın hak peygamber olduğuna şehadet getirdi. Sonra da insanların bakışları arasında oradan ayrıldı.

Hazreti Salih'in dediği vakit gelince, hakikaten Cenda'nın amcasının oğlu vefat etti. Arkasından da hanımı ve çocukları öldüler. Bu hadise Semud kabilesi arasında yayıldı. Ertesi gün, baba ve annesi de öldü. Semudlular daha çok şaşırıldılar. Reis Cenda da korku ve telaşla, bu olanları takip ediyordu. Salih aleyhisselâm, kavmine sordu:

- Ey Semudlular! O ilk vefat eden kişi, aranızda nasıl bir kimse idi?

SALİH ALEYHİSSELÂM

- Sevdiğimiz hayırlı biri idi.

- Eğer Allahü teâlâ onu benim duâmla diriltirse, iman eder misiniz?

- Putlarımıza tapmaktan vazgeçer, sana iman ederiz.

Sonra beraberce ölen kişinin evine gittiler. O kişi, eşi, çocukları, anası, babası herbiri bir köşede yatıyorlardı. Salih aleyhisselâm, Allahü teâlâyâ duâdan sonra, o ilk vefat edene ismiyle hitap etti. O meyyit; "Buyur ey Allahü teâlânın peygamberi" deyip, şehadet getirdi. Semudlular bu mucizeyi gördüler. Lâkin iman edeceklerine dair verdikleri sözde durmayıp, yine Hazreti Salih'e, "sihirbaz" dediler, iftirada bulundular. Telaşla kalkıp puthanelerine gelerek, Hazreti Salih'in mucizesini putlarına anlattılar. Mel'un şeytan putlara girerek dedi ki:

- Sözüünüzü anladım. Eğlencenizin başına dönerek, yiyip içip kendinizden geçiniz. Salih'i görürseniz, ona, senden önce gelen Nuh ve Hûd peygamberlerin getirdiği mucizelerden getir, göster de görelim deyin!

Semudlular sevinç ve neşe ile geriye döndüler. Hazreti Salih'i görüp, şeytanın dediklerini ilettiler. Hazreti Salih onlara dedi ki:

- Ey kavmim! Bu güne kadar peygamberliğime delil olan çok alametler gördünüz. Size; vahşi hayvanlar, kuşlar, ağaçlar, ölümler ses verip şehadette bulundular. Bunlar yetmez mi ki, hâlâ şek ve şüphedesiniz? Madem ki, bunlar yetmedi, öteki isteklerinizi de söyleyin. Nasıl bir mucize istersiniz?

- Ey Salih! Bizimle beraber bayramımıza iştirak edersin. Sen kendi ilâhına, biz de kendi ilâhlarımızı

SALİH ALEYHİSSELÂM

za duâ ederiz. Eğer senin duân kabul olursa, biz sana tâbi oluruz.

- **Bayram gününüzde, yanınıza inşaallah geleceğim.**

Salih aleyhisselâmın devesi

Salih aleyhisselâm ile kararlaştırılan gün gelince, bütün Semudlular eğlence yerinde toplandılar. Reisleri Cenda da orada altından bir taht üstünde ve ipek elbiseler içinde idi. Hazreti Salih de abdest alıp, iki rekât namaz kıldıktan sonra, Allahü teâlâyâ duâ ve niyazda bulunup yola çıktı. Yolda birçok mucizeler zuhur etti. Ağaçlar eğiliyor, kuşlar gölge yapıyor, hayvanlar muvaffakiyeti için duâ ediyorlardı.

Salih aleyhisselâm doğruca reis Cenda'nın karşısına gitti. Orada toplananlara seslendi:

- **Ey kavmim! Ben, Allahü teâlânın size gön-**

derdiği peygamberim. Bana itaat edin ki, azaptan kurtulasınız.

Cenda dedi ki:

- Ey Salih! Eğer doğru söylüyorsan ve peygamberlik davasında isen, seni imtihan etmek istiyoruz. Bu imtihanımız şöyle olacak: Biliyorsun ki, bölgemizde El-Katibe isminde büyük bir kaya vardır. Oraya gideceğiz. Senin ilâhın o kayadan kızıl tüylü, doğurmak üzere olan dişi bir deve çıkarsın ve taştan çıkan deve yavrusun, yavrusunun da rengi anasına benzesin!

Semudluların en kıymetli malları deve olduğu için, Salih aleyhisselâmdan deve istediler. Salih aleyhisselâm, müşriklerin kendini aciz bırakıp, kalabalığın önünde mahcup etmek için teklif ettikleri bu istekler karşısında, hiç telaşlanmayıp namaza durdu. Allahü teâlâyâ yalvarıp, bu mucize isteğin-

SALİH ALEYHİSSELÂM

den rızası var mı, yok mu diye vahiy bekledi. Allahü teâlâ o mübarek peygamberinin doğruluğunu meydana çıkarmak için, öyle bir devenin meydana çıkarılacağını, kendisine şu şekilde müjdeledi:

- Ey Salih! Şüphe yok ki, biz onları imtihan için, diledikleri şekilde kayadan bir deve çıkarır ve göndeririz. Artık onların yaptıklarına bak, helâklerini bekle ve ezalarına sabret! Onlara haber ver ki, kendilerine mahsus olan büyük kuyunun suyu, kendileri ile deve arasında taksim olunmuştur. Bir gün devenin, bir gün de onların ve hayvanlarıdır. Her birisi su nöbetinde hazır bulunsun. Devenin nöbetinde onlardan hiçbir kimse gelmesin!

Salih aleyhisselâm, kavminin mucize isteklerini kabul etti. Onlara, bu istedikleri mucize olduğu takdirde ne yapacaklarını

sordu. Hep birlikte iman edeceklerini söylediler. Semudlular, aslında böyle bir devenin ortaya çıkabileceğine hiç ihtimal vermiyorlardı. Salih aleyhisselâm duâ etti. O zaman, önüne geldikleri o kaya büyümeye başladı. Gebe bir deve şekline döndü. Birtakım sancılı sesler peyda olup, kaya çatladı. İçinden bir deve çıkararak, dedi ki:

- Lâ ilâhe illallah Salih nebiyyullah! Ben Allahü teâlânın gönderdiği bir deveyim. Rabbimi tesbih ederim. Beni bir mucize kıldı.

Reis Cenda, bu mucizeyi büyük bir dikkatle seyretti ve sonunda koltuğundan kalkıp, Hazreti Salih'in yanına gelerek alınından öptü. Sonra da kavmine dönüp, **"Ey Semud kabileleri! Bu kadar körlük yeter. Ben ona inandım. Eşhedü enlâ ilâhe illallah ve enne Salihan nebiyyullah, dedi ve**

SALİH ALEYHİSSELÂM

**onunla birlikte kavmin-
den yüz kişi de imanla şe-
reflendi.**

Semud kabilesi insanların yavaş yavaş iman ettiklerini gören puthane muhafızı Darid, yüksek bir sesle bağırdı:

- Ey Semud kabileleri! Sihir olan bir şeye ne kadar çabuk meydediyor ve Salih'i peygamber kabul ediyorsunuz. Gelin putlarımıza gidelim de, bundan daha acayibini onlar bize göstereyin!

Bu sözler karşısında birçoğu tereddüt gösterip, iman etmediler. Cenda'nın kardeşi Şihab iman etmek üzereyken, vazgeçip küfrü seçti. Semudlular bu durumu görünce, imansızlıkta ısrar ettiler ve onu, kendilerine kumandan, reis seçtiler. Tacı onun başına koydular.

Cenda şehre döndü. Evindeki putları kırıp koltuğunu parçaladı. Kendine ait malları iman eden-

lere taksim etti. Sert, keçeleşmiş bir elbise giydi ve Semudlular arasında dolaşmaya başladı. Onlara dedi ki:

- Ey Semudoğulları, devenin söylediğini söyleyiniz, lâ ilâhe illallah Salih nebiyyullah, deyiniz!

Semud kabileleri kötü sözlerle onunla alay etmeye başlayarak, "Yazıklar olsun sana ey Cenda! Salih'in sihrine kandın" dediler. O da şöyle cevap verdi:

- Sizin aranızdaki itibarımı ne çabuk unuttunuz. Ben kendim için bu dini seçtim. Rabbimin azabından korkum çoktur.

Daha sonra Cenda, Hazreti Salih'ten hiç ayrılmaz oldu. Allahü teâlâyâ ibadete başladı.

Kayadan istedikleri cins deve çıkınca, Salih aleyhisselâm, onlara, Allahü teâlânın; **"İşte istediğiniz dişi deve; su bir gün o devenin, bir gün de si-**

SALİH ALEYHİSSELÂM

zindir. Su içmekte ona dokunmayın! Sakın dövmek, öldürmek suretiyle, ona bir kötülük yapmayın! Yoksa sizi büyük bir günün azabı yakalar” şeklindeki kesin azap emrini de tebliğ etti.

Deve, yavrusuyla birlikte dağlara çıkar, ağaçlar kendisine dallarını eğdi. O da en lezzetli yaprakları yer, sonra vadilerde otlardı. Semudun hayvanları onu görünce, korkup kaçarlardı. Deve, akşam olduğunda şehre gelir, Semudlular da gelip, kaplarını sütle doldurur giderlerdi. Sağmak zahmeti olmadan, süt, kaplarına akardı. Deve, daha sonra Hazreti Salih’in ibadet ettiği yerin civarına gelir, orada kalır, sabaha kadar Allahü teâlâyı tesbih eder, sabah olunca da tekrar meralara giderdi. Deve, Allahü teâlânın izni ile dile gelir, Semudluları imana davet ederdi.

Semudluların bir su

kuyusu olup, etrafında bir havuzu vardı. Deve su nöbetinde oraya gelir, doyuncaya kadar su içerdi. Semudlular, bir gün su, bir gün de devenin sütünü içiyorlardı. Su nöbetlerinde, kuyunun suyu deveye kalmasın diye, çok su biriktiriyorlardı. İman etmeyenler zaman zaman birbirlerine dediler ki:

- İşte görüyorsunuz, ağaçlar dallarını, yapraklarını yesin diye deveye eğiyor. Her gün meralarda deve için otlar bitiyor. Hayvanlarımız ondan kaçıyor, helak oluyor. Sütünü içtiğimizde bedenlerimizde hastalık oluyor. Bu deve bize hayır getirmiyor. Buna bir çıkar yol bulalım.

Böylece nankörlük edip, deveyi helâk etme yollarını aradılar. Fakat Hazreti Salih’in haber verdiği azap sebebiyle de korkup karar veremediler. Yine de fırsat kollamayı elden bırakmıyorlardı.

Semudlular deveyi boğazladılar

Semud kavmi içinde, sürüleri zarar gördüğü için, devenin öldürülmesini çok isteyen iki kadın vardı. Birisi, yaşlı fakat çok malı, mülkü olan ve güzel kızları bulunan Uneyze idi. Diğeri Saduf idi ki, hem cemâl sahibi, hem de malı, mülkü pek fazla idi. Hazreti Salih'e en çok bu kadın düşmandı. Semud kavminden iman etmeyenleri, deveyi boğazlamaları için devamlı teşvik ediyordu.

Birgün ismi Mısdan olan amcasının oğlunu çağırarak, ona dedi ki:

- Ey Mısdan! Eğer büyük zararını gördüğümüz Salih'in (aleyhisselâm) devesini öldürürsen, sana varırım. Her şeyimle senin olurum.

Bu teklifinde ısrar ederek, sonunda onu ikna etti. Gidip durumu Uneyze'ye de anlatıp dedi ki:

- İkna ettiğim Mısdan'ın yanına yardımcıları lazımdır. Kavmimiz içinde Kıdar isminde, evlenmemiş birisi var. Kızlarını ona teklif et. Kabul ederse, onu da yardımcı vererek deveyi boğazlatmış oluruz.

Uneyze kabul edip, kızlarından en güzelini giydirip süsledi ve Kıdar'a gösterdi. Kıdar, kavmi içinde çok çirkin ve babası belli olmayan biri idi. Teklifi kabul etti. Kıdar ile Mısdan görüşüp, deveyi öldürmek için plân yaptılar. Yanlarına Mısdan'ın kardeşi, Heril, Düayr, Darid, Reyyan, Lübeyd, Mesred isimli bedbahtları da alarak tam dokuz kişi oldular. Bunlar kabileleri dolaşp, yapacakları işi anlattılar ve taraftar topladılar.

Semudoğullarının küçüğü-büyüğü, kadını-erkeği, devenin öldürülmesine rıza göstermişti. Devenin öldürüleceği gün, Uneyze, kızını süsleyip Kı-

SALİH ALEYHİSSELÂM

dar'ın yolu üzerine çıkarıldı. Kıdar, evlenmek arzusuna kavuşmak için deveyi beklemeye başladı.

Kur'an-ı kerimde Neml suresinin 48. ayet-i kerimesinde, toplanan bu fetsat ehli mealen şöyle bildirilmektedir:

(O Semud kavminin bulunduğu şehirde dokuz kimse vardı. Bunlar deveyi öldürmeye teşebbüs ettiler. Bunlar o şehirde islah ile değil, ifsat ile meşgul idiler.)

Bu dokuz kişi plânları gereği, devenin geçeceği yolda pusuya yattılar. Deve yaklaşınca, Mısdâ bir ok atıp, deveyi yaraladı ve yere düşürdü. Kıdar ve

yanındakiler de üzerine atılıp boğazladılar. Kur'an-ı kerimde A'raf suresinin 77. ayet-i kerimesinde mealen şöyle haber vermektedir:

(Semud kavmi o deveyi kendi hâline bırakın, yesin, içsin" emrine karşı gelip taşkınlık yaptılar. Devenin yavrusunu da yakalayıp öldürdüler. Semudlular devenin etlerini pay ettiler ve pişirip yediler.)

Hazreti Salih'in; "Deveyi kendi hâline bırakın, yesin, içsin" emrine karşı gelip taşkınlık yaptılar. Devenin yavrusunu da yakalayıp öldürdüler. Semudlular devenin etlerini pay ettiler ve pişirip yediler.

O zaman kuşlar ve yırtıcı hayvanlar dile geleerek, "Şimdi Semud kavmi helâk oldu. Rabbimizin

SALİH ALEYHİSSELÂM

emrine karşı gelip isyan ettiler” diye çağrıştılar.

Salih aleyhisselâm durumunu öğrenip, müminlerle birlikte oraya gitti. Devenin hâlini görünce, çok üzüldü. Hazreti Salih’in gözyaşları mübarek sakallarına aktı ve “İlâhi! **Ahir zamanda gönderilecek, âlemlere rahmet olacak olan Muhammed Mustafa hakkı için kavmime hidayet eyle**” diye duâda bulundu.

Semud kavminin helâkı

Semud kavminin azgın müşrikleri, deveyi kestikten sonra, işi büsbütün azıtarak alaya, hakarete başladılar ve dediler ki:

- Ey Salih! Eğer gönderilen peygamberlerden isen, bize vaadettiğin azabı getir!

Salih aleyhisselâm kavmine buyurdu ki:

- Ey kavmim! Ben size **Rabbimin risaletini tebliğ**

ettim ve size nasihat ettim. Lâkin siz nasihat edenleri sevmezsiniz, ey kavmim! Niçin tevbeden evvel azabın gelmesine acele edersiniz? Niçin Allahü teâlâdan magfaret isteyerek iman etmezsiniz? Keşke Allahü teâlâyâ istiğfâr etseniz de merhamet olunsanız. Zira azap geldiğinde tevbe kabul olmaz.

Müşrikler Hazreti Salih’in şefkat ve merhamet dolu nasihatlerine karşı dediler ki:

- Ey Salih! Biz seninle ve sana tâbi olan müminlerle uğursuzluğa uğradık. Sen bu dini ortaya attığından beri, bizim başımız beladan kurtulmuyor. Sen böyle bir din getirirmeden önce, bu belalardan hiçbirisine maruz kalmazdık.

Allahü teâlâ Hazreti Salih’e vahiy gönderip, “Kavmine azabın geleceğini bildir!” buyurdu. Bunun üze-

SALİH ALEYHİSSELÂM

rine Salih aleyhisselâm kavmine şöyle dedi:

- **Evlerinizde üç gün yaşayınız. Çarşamba, perşembe ve cuma günü. İlk günde yüzleriniz sararır, ikinci günde kızarır, üçüncü günde kararır, dördüncü gün de helâk olursunuz. Bu kesin bir vaattir.**

Bunun üzerine, Semudlular, Hazreti Salih'in azap vaadi karşısında dediler ki:

- Ey Salih! Elinden geleni ardına koyma! Biz deveyi öldürerek etini yedik. Sen uzun zamandır bizi azapla korkutursun. Biz ondan bir eser göremiyoruz.

O gecenin sabahında, birtakım acayip hâllerle karşılaştılar. Devenin bastığı yerlerden kan fışkırdığını, ağaçların yapraklarının kızardığını, kuyu suyunun kan kırmızısı, yüzlerinin de sapsarı olduğunu görüp, birbirlerine haber verdiler. Sonra Hazreti Salih'e gittiler ve "Ey Salih! Sen bizim

renklerimizde ve etrafta olan değişikliğe ne dersin" dediler. Hazreti Salih de buyurdu ki:

- **Bu, Allahü teâlânın azabının ilk alametidir. Bu ilk gününüzdür.**

Semudlulardan deveyi öldüren dokuz kişi; "Salih bizlere ne sihir varsa yapıyor. Üç güne kadar da azap vaadi var. O gelmezden önce Salih'i, ailesini ve ona inananları öldürelim" dediler ve yola çıktılar. Gece olduğunda Hazreti Salih'in ibadet ettiği yere geldiler. Cebrail aleyhisselâm her birini öldürdü.

Ertesi gün Semudlular, bu dokuz kişinin cesetlerini buldular. Kur'an-ı kerimde bu durum mealen şöyle bildirilmektedir:

(Onlar bu şekilde Salih'i öldürmek için hile yaptılar. Biz de onların bu hilelerinin cezasını verdik. Hâlbuki onların bundan haberleri yoktu.

SALİH ALEYHİSSELÂM

İşte bak, o tuzaklarının akıbeti nice oldu? Çünkü biz onları da, kavimlerini de helâk ettik. [Neml 50-51]

Allahü teâlâ, Hazreti Salih'e Cebrail aleyhisselâmı göndererek, müşriklerin tuzaklarından ve başlarına geleceklerden, onu haberdar etti. O da iman edenlerle birlikte o beldeyi terk ettiler. Bunların kurtulmalarına sebep imanları idi. Allahü teâlâ bu durumu şöyle bildirmektedir:

(Vakta ki, azabımız veya azapla emrimiz gelince, Salih'i ve onunla beraber müminleri indimizde rahmetle, o azaptan ve o günün rüsvalığından kurtardık. Muhakkak senin Rabbin, azabında kuvvetli ve düşmanlarına galiptir.) [Hûd 66]

(Salih'e ve onunla olan müminlere necat verdik. Onlar küfür ve günahtan sakınırlardı.) [Neml 53]

İkinci günde Semudluların yüzleri kana boyanmış gibi kıpkırmızı oldu. Azabın geleceğine kanaat getirip feryat ettiler, bağırdılar, ağlaştılar. "İki gün geçti" dediler. Üçüncü günü yüzleri simsiyah oldu. Sanki yüzlerine zift sürülmüştü. Hepsi ümitsiz olup; "Azap hangi taraftan gelir" diyerek sağa, sola ve semaya doğru bakiştılar. Azap vakti geldiğinde, Allahü teâlâ Cebrail aleyhisselâmı gönderip buyurdu ki:

- Semud kavmi bana iman etmediler. Nimetlere şükretmediler. Benim hâlık (yaratıcı) ve Rab olduğumu inkâr ederek, kendilerine mucize olarak gönderdiğim deveyi boğazladılar. Resulüm Salih'i de yalanladılar. Şimdi onlara şiddetli sayha [öldürücü şiddetli bir ses] ile azabı indir! Saraylarını, diyarlarını harap et!

Bu İlâhi emir üzerine bir sabah vakti, öldürücü dehşetli bir ses ve zelzele,

SALİH ALEYHİSSELÂM

Semud kavminin insanlarını yakaladı. Cebrail aleyhisselâm, onları muhkem binalarda helâk etti. Fahreddin-i Râzî'nin beyanına göre, sayhanın şiddet ve heybetinden, hepsinin ödleri patlamak suretiyle öldüler. Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde mealen bu hâli şöyle bildirmektedir:

(Semud kavmini sabah vaktinde, Cebrail aleyhisselâmın şiddetli sayhası yakaladı. Hepsi helâk oldular. Kazanageldikleri, işledikleri o şeyler, muhkem evler, mal ve nüfuslarının çoğalmış olmaları onlardan azabı defedemedi.) [Hicr 83-84]

(Onların üzerine Cebrail'in bir sayhasını gönderdik de, hayvan ağılına konan kuru çalı çırpı ve otlar gibi mahvoluverdiler.) [Kamer 31]

(Onlar; gökten heybetli sesle yerde zelzele olup, kalbleri parçalanarak yüz-

leri üzerine düşüp, evlerinde helâk oldular.) [A'raf 78]

(Küfürle nefslere zulmedenleri; Cebrail'in sayhası alıp, kalbleri parçalanıp, evlerinde yıkılıp helâk oldular.) [Hûd 67]

(Biz Semud kavmine hayır ve şer yolunu gösterdik. Onlar körlüğü, yani dalaleti hidayet üzerine tercih ettiler. Onları, dünyada kazandıkları küfür ve isyan sebebiyle azap saikası alıp, zelil ve helâk oldular.) [Fussilet 17]

(Onları azap yakaladı. Muhakkak bunda bir ibret vardır. Onların çoğu iman edici olmadı. Muhakkak ki, senin Rabbin azizdir, rahimdir.) [Şuara 158-159]

Bu son ayet-i kerimde, onların çoğu veya yarısı iman edici olsa, yani Hazreti Salih'e iman etsediler, onlara azabın gelmeyeceğine, gönderilmeyeceğine dair işaret olduğu bildirilmektedir.

Salih aleyhisselâmın mucizeleri

Salih aleyhisselâm, kavminin helâkinden sonra, kendisine iman edenlerle birlikte Mekke'ye gitti. Oraya yerleşti. Başka yere gittiği de bildirilmiştir.

Salih aleyhisselâmın gönderildiği Semud kavminin yaşadığı yerlerde, hamt diye bilinen dikensiz ve meyveleri olmayan ağaçlar vardı. Orada bunlardan başka ağaç bulunmazdı. Birgün Semud kavminin önde gelenleri Salih aleyhisselâma gelip, "Sen, gerçekten peygamber isen, bu ağaçlar meyve versin" diyerek, Salih aleyhisselâmdan mucize göstermesini istediler. Onların bu teklifi üzerine, Salih aleyhisselâm duâ etti. Orada hamt cinsinden ne kadar ağaç var ise, hepsi meyve verdi.

Salih aleyhisselâmın kavminin bulunduğu yer-

de, tek bir kuyu olup, başka yerde su yoktu. Susuzluktan dolayı bu beldede mahsul elde edilemediğinden, Semudlular gelip; "Gerçekten peygamber isen, şu taştan su çıkar" dediler. Salih aleyhisselâm, onların bu teklifi üzerine Allahü teâlâyâ duâ etti. Onun bu duâsı üzerine, kendisine vahiy gelip, "**O taşın çevresinde yedi kere dolaş**" buyuruldu.

Salih aleyhisselâm vahiy mucibince, o taşın çevresinde dolaşırken, o büyük taşın göz göz sular akmaya başladı. Semudlular bu sularla boş arazilerini suladılar. Kurak arazileri; bağlar, bahçeler hâline getirdiler.

Salih aleyhisselâmın kavmi olan Semudlular, koyunculuk da yaparlardı. Bunun için senenin bazı aylarını sahralarda, yaylalarda çadır kurarak geçirirlerdi. Yaylada buldukları bir sırada, iman

SALİH ALEYHİSSELÂM

etmeyenlerden bir kişi, gizlice Salih aleyhisselâmın çadırını ateşe verdi. Çadır ateş aldı. Oradaki kâfirler alaya başladılar ve dediler ki:

- Sen gerçekten peygamber isen, çadırındaki yangını söndür de görelim.

Bunun üzerine Salih aleyhisselâm duâ etti. Ateş hemen etraftaki çadırlara sıçradı. Kâfirlerin bütün çadırları yanıp kül olduğu hâlde, Salih aleyhisselâmın çadırına bir şey olmadı. Semud kavminin helâk olmasına sebep olan hususiyetlerinden bazıları şunlardır:

Semud kavmi küfür içinde olup, Salih aleyhisselâmı yalanladılar. Âhîret gününde hesap vereceklerini düşünmediler. Allahü teâlânın kendilerine birçok nimet verdiği hâlde, bu nimetleri veren Allahü teâlâyâ isyana devam ettiler.

Allahü teâlânın gönderdiği Salih aleyhisselâma itaat etmeyip, nefslerinin arzu ve isteklerine uydular. Allahü teâlânın peygamberine düşmanlık ettiler. Kendi görüşlerine uyarak apaçık olan mucizelere inanmadılar. Kendilerine nasihat eden kimselerden rahatsız oldular ve bu kimselere düşmanlık yaptılar. Nitekim Âyet-i kerimede mealen buyuruldu ki: **(Salih kavmine dedi ki: Ey kavmim! Ben size Rabbinin emrini tebliğ ettim ve size nasihat ettim. Lâkin siz nasihat edenleri sevmeyezsiniz.)** [A'raf 79]

Semud kavmi dünya malına tamah ederek, ömürlerinin uzunluğuna aldandılar. Fuhuş arttı. Nitekim deveyi boğazlamaya sebep, iki kadının yapmış oldukları vaat idi. Allahü teâlâyâ verdikleri sözde durmadılar, emanete riayet etmediler. Vakıf olan mallara, mesela Allahü teâlânın vakfettiği deveye el uzattılar.

**ZÜLKARNEYN
ALEYHİSSELÂM**

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM; Hazreti Zülkarneyn'in Kur'an-ı kerimde kıssası, doğuya ve batıya seferleri zikredilmiştir. Peygamber veya velî olduğu bildirilmiştir. Hazreti Nuh'un oğlu Yafes'in soyundandır. Asıl ismi İskender'dir. Doğuya ve batıya gittiği için, Zülkarneyn namıyla anılmıştır. Yemen'de yaşamış olan Münzir İskender ile Aristo'nun talebesi olan Makedonyalı İskender'den daha önce yaşadı. İbrahim aleyhisselâm ile birlikte haccetti. Onun elini öpüp duâsını aldı. Teyzesinin oğlu olan Hazreti Hızır'ı ordusuna kumandan tayin etti.

Hazreti Zülkarneyn, doğuya ve batıya hakim olan bir cihangirdi. Nitekim Resulullah efendimiz bir hadis-i şeriflerinde; **(İsmi duyduğunuz kimselerden, yeryüzüne dört kişi malik oldu. İki mümin, iki de kâfir idi. Mü-**

min olan ikisi, Zülkarneyn ile Süleyman [aleyhimes-selam] idi. Kâfir olan ikisi de, Nemrud ile Buhtun-nasar idi. Beşinci olarak yeryüzüne benim evladımdan biri, yani Mehdî malik olacaktır) buyurmuşlardır.

Resulullah efendimiz Mekke'de peygamberliğini bildirip, geçmiş ümmetlerin başlarına gelen ibretli hadiselerden bahsedince; Kureyş müşrikleri, Ona karşı çıkmak için, kendilerince daha ilgi çekici olan hikâyeler bulup anlatmaya başladılar. Yahûdilerden ve İranlılardan duydukları masallar ve geçmiş ümmetlere dair hikâyelerle, Resulullah efendimize karşı çıkmaya kalkıştılar.

O sırada, ahir zaman peygamberinin kendi içlerinden çıkacağı ve oraya hicret edeceği inancıyla Medine'ye gelip yerleşmiş olan birçok Yahûdi vardı. Mekke müşrikler,

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

Medine Yahûdilerine adam gönderip, Resulullah efendimizi imtihan için, onlardan bilgi istediler. Medine Yahûdileri, onlara; eshab-ı Kehf'i, yeryüzünün doğusuna ve batısına gidip fetheden Zülkarneyn'i ve ruhun mahiyetini sormalarını tavsiye ettiler. Sonra da dediler ki:

- Eğer bu üç şeyden haber verirse, peygamberdir, Ona uyun. Eğer cevap veremezse, yalancının biridir, istediğinizi yapın.

Yahûdilerden bu bilgileri öğrenen Mekkeli müşrikler, Resulullah efendimize gelip, bu üç soruyu sordular. Resulullah efendimiz, kimseden ilim öğrenmemiş, okuma-yazması bile yoktu. İnsanlara söyledikleri, Allahü teâlânın kendisine vasıtalı ve vasıtasız olarak bildirdiği veya kalbine ilham ettiği şeylerdi. Tabii ki, O, ne eshab-ı Kehf'i, ne

ruhun mahiyetini, ne de Zülkarneyn'i bir yerden öğrenmiş değildi.

Müşrikler gelip sorularını sorunca, Allahü teâlâ, Resulüne Kehf suresini inzal buyurdu. Bu surenin 83-98. ayet-i kerimelerinde, Hazreti Zülkarneyn'in doğuya ve batıya seyahati, bu sırada karşılaştığı kavimler ve kâfirlere olan muamelesi anlatıldı. Bu vesileyle Müslümanlar da, Hazreti Zülkarneyn hakkında en doğru bilgilere sahip oldular.

Bu ayet-i kerimeleri, tefsir eden müfessirler, hadis-i şeriflerde ve çeşitli rivayetlerde bildirilen haberlerle oldukça geniş açıklamışlardır.

Salih bir zat olan Hazreti Zülkarneyn'i, Allahü teâlâ, yeryüzündeki insanlara, emir ve yasaklarını tebliğ ile vazifelendirdi. Hazreti Zülkarneyn, Allahü teâlâyâ niyazda bulunup dedi ki:

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

- Ya Rabbi! Bana tevcih ettiğin bu işte, ancak sen yardıma kâdirsin. Beni hangi ümmetlere gönderdiğini, onlara hangi asker ve kuvvetle ve nasıl galip geleceğimi, bunun için hangi çarelere başvuracağımı, onlara karşı çoğunluğu nasıl elde edeceğimi, hangi hilm ve sabırla karşı duracağımı, nasıl hitap edeceğimi ve lisanslarını nasıl anlayacağımı, sözlerini hangi kulak ile duyacağımı, hangi göz ile onlara nüfuz edeceğimi, karşılarına hangi hüccetle çıkacağımı, işlerini hangi hikmetle düzenleyeceğimi, aralarında hangi ilim ve adaletle hükmedeceğimi bilmiyorum. Bu bahsettiğim şeylerden hiçbiri bende yok. Ya Rabbi! Sen Rahimsin. Sen hiç kimseye gücünün yeteceğinden başkasını yüklemersin. Bilâkis sen, kullarına merhamet edensin.

Bunun üzerine Allahü teâlâ şöyle buyurdu:

- Sana verdiğim vazifeyi yapabilmen için kuvvet ihsan ederim. Göğsünü açarım. Herşeye gücün yetecek hâle gelersin. Anlayışını açar, konuşmanı genişletirim. Kulağını açarım, tâ uzaktakileri işitirsin. Basiretini genişletirim, çok uzakları görür, her şeye nüfuz edersin. Tedbirli olmak kabiliyetini veririm, her şeyi sağlam yaparsın. İstedığın her şeyi ihsan ederim. Bunları, senin için saklarım. İsteddiğini her zaman bulursun. Ayağını sağlam bastırırım. Sana heybet veririm, hiçbir kimse sana kötü gözle bakamaz.

Ben sana yardım ederim. Hiçbir şey sana zarar veremez. Seni kuvvetlendiririm, hiçbir şeye yenilmezsin. Kalbine kuvvet veririm, hiçbir şeyden korkmazsın. Nur, aydınlık ve zulmeti, karanlığı emrine verir, onları senin askerinin yaparım. Nur, önün-

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

de yol gösterir; zulmet, arkandan seni muhafaza eder.

Allahü teâlâ Nur ve başka vasıtaları Hazreti Zülkarneyn'in emrine verdi. Ona ilim ve kudret, insanlar üzerinde tasarruf ve hakimiyet verdi. Ayrıca; beyaz ve siyah olmak üzere iki sancak ihсан etti. Zifirî karanlık olan gecede beyaz sancağı açınca, ortalık aydınlığa gark olurdu. Gündüz harp ederken, düşman askerinin karanlıkta kalmasını arzu ederse, siyah sancağını açar, düşman tarafı zifirî karanlık, kendi tarafı aydınlık olur, böylece kısa zamanda düşmana galip

gelirdi. Her sefere çıkışında, önü aydınlık, arkası karanlık olurdu.

Çok geçmeden memleketi genişledi, devleti güçlendi. Allahü teâlânın emir ve yasaklarını bütün dünyaya yaymayı azmetti. Teyzesinin oğlu olan Hazreti Hızır'ı kendisine vezir, ordusuna kumandan tayin etti.

Allahü teâlânın emriyle, müminlerden meydana gelen ordusu ile birlikte, ilk önce batıya yürüdü. Vardığı her yerde kâfirleri hak dine davet etti. İnananlara iltifat ve ikramda bulunup, inanmayanlarla harp etti.

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

Batıda meskun yerlerin sonuna vardı. Artık karalar bitmiş, hep deniz başla-mıştı.

Hazreti Zülkarneyn'in seddi

Hazreti Zülkarneyn batıda bir kavim buldu. Bu kavmin fertleri kâfir idi. Vahşî hayvan derilerinden elbise giyerler, denizin dışarı attığı balık cinsinden şeyleri yiyerek geçinirlerdi. Değişik bir dille konuşan, bu güçlü kuvvetli kimselerin acayip tabiatları, yadırganacak âdet ve huyları vardı. Allahü teâlâ, Hazreti Zülkarneyn'i, onlar hakkında serbest bıraktı. Dilerse iman etmeyenlerle mücadele etmesini, isterse onların hak dini kabul etmeleri için güzel muamelede bulunmasını bildirdi.

Hazreti Zülkarneyn, bunlardan ikincisini tercih edip, hüsn-i muamelede bulundu ve onlara dedi ki:

- Her kim nefesine zulmederek davetimi kabul etmez, küfürden ayrılmazsa; elbette onu öldürürüz. Sonra da ahirette Rabbimizin mahkeme-i kübrasına sevk olunur. Allahü teâlâ da onu şiddetli ve ebedî olan cehennem azabıyla cezalandırır. Ama kim davetimi kabullenir, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını gözetir ve tasdik eder, yapması emredilen ibadet ve vazifeleri yerine getirirse, onun için çok güzel ve ebedî olan cennet vardır. Böyle iman eden kimse için, kendisine emrettiğimiz şeylerde kolaylık söyler, ona; namaz, zekât, cihâd gibi yapabileceği şeyleri teklif eder, yapmayacağı meşakkatli şeyleri emretmeyiz.

Onları bu şekilde imana davet etti.

Onların bir kısmı imanla şereflendi, bir kısmı da yüz çevirdi. Hazreti Zülkarneyn iman etme-

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

yenlerin üzerine yürüdü ve onları karanlık içinde bıraktı. Onlar karanlıkta ne yapacaklarını bilemediler. Helâk olacak bir hâle gelince, Hazreti Zülkarneyn'e yalvararak tevbe edip, davetine icabet ettiler. Allahü teâlânın varlığına ve birliğine iman edip, Onun emir ve yasaklarına canla başla tâbi olacaklarına söz verdiler.

Hazreti Zülkarneyn, bu iman edenlerden kalabalık bir ordu kurdu. Bu ordunun arkasını karanlıkla emniyete aldı. Beyaz bayrağın nuru ile önünü aydınlattı. Ordusu ile uğradığı her yerde, ne kadar millete rastlamışsa, hepsini hak dine davet etti. Allahü teâlâyâ imana ve ibadete çağırırdı. İman etmeyenler cezalarını gördüler. Yaya olarak Mekke-i mükerremeye gitti ve haccetti. Hazreti İbrahim'le görüştü. Hayır duâsını aldı. Nasihatlerine mazhar oldu.

Hazreti Zülkarneyn, daha sonra doğuya yöneldi. Güneşin ilk ışıklarının vurduğu en uçtaki kara parçasına vardı. Orada güneşten korunacak kaya ve ağaç cinsinden hiçbir şey yoktu ve buranın insanları, güneş doğunca, mağaralara veya suya girerlerdi. Güneşin şiddetli sıcağı geçince, girdikleri yerlerden çıkıp, ihtiyaçlarını gidermeye çalışırdı. Hazreti Zülkarneyn, onları da hak dine davet etti.

Hazreti Zülkarneyn, daha sonra, kuzeye bir sefer yaptı. İki dağ arasına vardı. O iki dağın yakınında oturan kalabalık bir kavimle karşılaştı. Bilmediği bir dille konuştuklarından, bir şey anlamıyordu. Bir tercüman vasıtasıyla onların sözlerini anladı. O kavmin padişahı, Hazreti Zülkarneyn'i iyilikle karşıladı. Hediyeler takdim etti. Hazreti Zülkarneyn'in iltifatına mazhar oldu. O

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

kavim, Hazreti Zülkarneyn'e Yecüc ve Mecüc'den şikâyetle bulundu. O kavimle birlikte Yecüc ve Mecüc'ün zararından korunmak için set yaptı.

Hazreti Zülkarneyn yaptığı seferlerin birinde, bir ülkeye uğradı. Oradaki insanların elinde dünya serveti namına bir şey yoktu. Rızıklarını sebze-den temin ederlerdi. Sebzelerini korumakta çok ihtimam gösterirlerdi. Ayrıca bu kavimde herkes kendi mezarını kazar, her gün mezarını temizler ve ibadetlerini burada yapardı.

Hazreti Zülkarneyn, bunların hükümdarlarını çağırttı. Hükümdar dedi ki:

- Ben kimseyi istemiyorum. Beni isteyen de yanıma gelir.

Hazreti Zülkarneyn bu söz üzerine hükümdarın yanına giderek dedi ki:

- **Ben seni davet ettim, niye gelmedin?**

- Sana bir ihtiyacım yok, olsa gelirdim.

- **Bu hâliniz nedir? Sizdeki bu hâli kimsede görmedim.**

- Evet biz altın ve gümüşe kıymet vermiyoruz! Çünkü baktık ki; bunlardan bir miktar, bir kimse-nin eline geçerse, bu sefer daha fazlasını isteyecek ve huzuru bozulacak. Onun için dünyalık peşinde değiliz.

- **Bu mezarlar nedir? Neden bunları kazıyor ve ibadetlerinizi burada yapıyorsunuz?**

- Dünyalık peşinde koşmamak için bunu böyle yaptık. Mezarları görüp de oraya gireceğimizi hatırlayınca, her şeyden vazgeçeriz.

- **Niçin sebzeden başka yiyeceğiniz yoktur? Hayvan yetiştirseniz de sütünden, etinden istifade etseniz olmaz mı?**

ZÜLKARNEYN ALEYHİSSELÂM

- Bitkilerle geçimimizi sağlıyoruz. Zaten boğazdan aşağı geçtikten sonra hiçbirinin tadını alamayız.

Birgün birisi Hazreti Zülkarneyn'e gelip dedi ki:

- Bana, iman ve yakini mi kuvvetlendirecek bir şey öğret.

Buyurdu ki:

- Hiddetlenip kimseye kızma! Zira şeytanın insana en çok hulûl edebileceği zaman, insanın hiddetli zamanıdır. Bunun için, hiddetini sükûnetle yenmeye çalış! Sakın acele etme, zira acele ettiğin zaman, elindekini kaybedersin. Yakın ve uzağına karşı yumuşak ol; inatçı, inkârcı ve zâlim olma!

Hazreti Zülkarneyn, Allahü teâlânın yardımı ile doğu, batı ve kuzeydeki bütün ülkeleri fethe dip, her tarafa Allahü teâlânın emir ve yasaklarını yayma vazifesini ta-

mamladıktan sonra, askerlerine izin verdi. Kendisi Medine ile Şam arasındaki Dumet-ül-Cendel denilen yerde insanlardan ayrıldı. Yalnız Allahü teâlâyâ ibadet ve itaatle meşgul oldu. Az bir zaman sonra da vefat etti. Mekke'ye veya Mekke civarındaki Tehame dağlarında bir yere defnedildiği bildirilmiştir.

Definden sonra, âlim olan büyük bir zat, dedi ki:

- İskender-i Zülkarneyn, ölümü ile demek istedi ki: Arkamdan gelen ordular ile doğu ve batıya hakim oldum. Hizmetçilerim emrimden çıkmadı. Dünyayı baştan başa tuttum. Sayısız hazinelerim vardı. Fakat bütün bu dünya nimetleri, kalıcı değildir. Gördüğünüz gibi, mezara eller boş gidiyor. Dünya malı, dünyada kalıyor. Bunun için, ahirette de faydalı olacak işleri yapmak lazımdır.

**İBRAHİM
ALEYHİSSELÂM**

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İBRAHİM

ALEYHİSSELÂM; İbrahim aleyhisselâm, Keldânîlerin memleketi olan Bâbil'in doğu tarafında ve Dicle nehri ile Fırat nehirleri arasındaki bölgede doğdu. Babası, Târûh isminde temiz bir mümin idi. Annesi, İbrahim aleyhisselâma hamile iken, babası Târûh vefat etti. Bundan sonra İbrahim aleyhisselâmın annesi, İbrahim aleyhisselâmın amcası olan, Âzer ile evlendi. Âzer, üvey babası ve amcası olup, putperest idi.

Azgın bir kral Nemrûd

İbrahim aleyhisselâmın peygamber olarak gönderildiği Keldânî kavmi, yıldızlara ve putlara tapıyordu. Bu kavmin o devirdeki kralı Nemrûd idi. İnsanların; putlara ve kendine tapmasını emreden Nemrûd, zâlim ve büyüklük taslayan ve çok zulmeden azgın bir kral-

dır. Nemrûd'un babası Kenan, Hâm soyundandır. O zaman insanların pek çoğu ona boyun eğmişti. Zira, dünyanın meskun bölgelerine hâkim idi. Nitekim hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(İsmini duyduğunuz kimselerden, yeryüzüne dört kişi malik oldu. İki mümin, ikisi de kâfir idi. Mümin olan iki kişi, Zülkarneyn ile Süleyman (aleyhimesselam) idi. Kâfir olan ikisi de Nemrûd ile Buhtunnasar idi. Beşinci olarak, yeryüzüne, benim evladımdan biri, yani Mehdî malik olacaktır.)

Nemrûd gurur, cehalet ve ahmaklıkla, hâşâ ulûhiyet davasında bulundu. Kur'an-ı kerimde Bekara suresi 258. ayet-i keriminde mealen buyuruluyor ki:

(Allah, kendisine saltanat ve mülk verdi diye azarak İbrahim ile Rabbi

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

hakkında mücadele edeni [Nemrûd'u] görmedin mi? Haberi sana ulaşmadı mı?)

Nemrûd, saltanatının ilk yıllarında adalet ve insaf ile idare etti. Sonradan şeytanın vesvesesine aldanarak kibre kapıldı ve ilâhlık davasında bulundu. Bütün insanları kendine taptırmak istedi. İnsanlar, Allahü teâlâyâ iman ve ibadet etmeyi bırakıp, Nemrûd'a, yıldızlara ve putlara tapmaya başladı.

Nemrûd ve ona tâbi olanlar, azgınlık ve isyan içinde yaşamakta iken, birgün, Nemrûd bir rüya gördü. Rüyasında, gökyüzünde bir nurun parladığını, güneşin, ayın ve yıldızların, bu nurun ışığında kaybolduğunu ve bir kimse gelip, kendisini tahtından kaldırıp yere vurduğunu gördü.

Müneccimlerini toplayıp gördüğü bu korkunç rüyayı tâbir ettirdi. Mü-

neccimler, "Yeni bir peygamber ve din gelecek, senin saltanatını temelinden yıkacak! Ona göre tedbirini almalısın" diye tâbir ettiler. Nemrûd, "Bu işin tedbiri kolaydır" diyerek, buna mâni olacağı zannına kapılıp, gücüne güvenerek önemsemedi ve şu emri verdi:

- Bundan sonra, kimse çocuk sahibi olmayacak. Hanımlardan uzak durulacak. Doğan çocuklar, erkekse öldürülecek, kızsız bırakılacak!

Bu işi gerçekleştirmek için memurlar tayin etti. Her on ailenin başına bir memur vazifelendirip, halkı o sene kontrol altına aldı. Bütün erkekleri şehirden dışarı çıkardı. Şehrin çevresine de nöbetçiler dikti ve erkeklerin şehre girmesini engelledi. Yeni doğan erkek çocukları derhal öldürtüyordu. Bu suretle yüz bin masum bebeğin öldürüldüğü bildirilmiştir.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Hazreti İbrahim'in doğumu

Nemrud, doğacak erkek çocukların öldürülmesi için emir verdiğiğinde, annesi İbrahim aleyhisselâma hamile idi. Babası Târûh ise, bu sıralarda vefat etmişti. İbrahim aleyhisselâmın annesi, Târûh'un kardeşi Âzer ile evlendi.

Mümine bir hanım olan bu kadın, Âzer'in şerini bildiği için, doğacak çocuğa bir zarar vermesinden korkuyordu. Onun zararından kurtulmak için, Âzer'e dedi ki:

- Eğer karnımdaki bu çocuk erkek doğarsa, götürüp Nemrûd'a teslim edersin. Böylece Nemrûd

seni daha çok sever ve sana kıymet verir.

Bu sözler üzerine, Âzer sevindi. Doğum zamanı yaklaşınca da, onu başından savmak için; "Kadınların doğum yapmasında ölmek tehlikesi de vardır. Çok korkuyorum. Sen puthaneye git, benim için duâ et de kurtulayım" dedi. Böylece hile ile Âzer'i yanından uzaklaştırdı. Âzer puthaneye giderek, içeri kapanıp çıkmadı.

Bu sırada İbrahim aleyhisselâmın annesinin doğum zamanı geldi. Hemen doğum hazırlıklarını tamamlayıp, gizlice bir mağaraya gitti. Orada İbrahim aleyhisselâm doğdu. Böylece, Nemrûd gibi zâlim bir diktatörün bütün

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

tedbirleri boşa gitmiş ve İbrahim aleyhisselâm dünyaya gelmişti.

Annesi onu iyice emzirip, şehre döndü. Âzer'e haber gönderip, eve gelmesini istedi. Âzer eve gelip, merakla hâlini sorunca, ona dedi ki:

- Bir erkek çocuk doğurdum. Çocuk zayıf doğdu ve hemen öldü.

Buna Âzer inandı. Hazreti İbrahim'in annesi, Âzer evden çıkıp gidince, gizlice çocuğunu bıraktığı mağaraya gider, onu emzirip dönerdi. Çocuğunun yanına gittiğinde, bazan onu, parmaklarını emer bir hâlde görürdü. Dört parmağından ağzına; yağ, bal, süt ve hurma sırası gelirdi. Ne zaman yalnız kalsa, Allahü teâlâ Cebrail aleyhisselâmı gönderir, bu gıdaları parmaklarından akıttırdı.

İbrahim aleyhisselâm büyüyüp, mağaradan çıktıktan sonra, Keldânî kav-

mine doğru yolu anlatmaya başladı. Bu kavim putlara ve yıldızlara tapıyordu. Azgın kralları Nemrûd da ilâhlık iddiasında bulunuyor, insanları kendine taptırıyordu. İbrahim aleyhisselâm putlara ve yıldızlara tapmanın bâtil ve yanlışlığını, Nemrûd'un da âciz bir insan olduğunu açık delillerle ve anlayacakları bir usûlle insanlara anlattı.

İbrahim aleyhisselâm mağaradan çıkıp, üvey babası Âzer'in evine gittiği zamanlar, başta kavmin kralı Nemrûd olmak üzere, insanlar korkunç bir sapıklık ve azgınlık içinde idiler. İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın verdiği rüşd ve hidayet ile, insanların hidayete kavuşmaları, Allahü teâlâyâ iman ve ibadet etmeleri için tebliğe başladı. Önce üvey babası olan Âzer'e, putlara tapmaktan vazgeçip, Allahü teâlâyâ iman etmesini söyledi. İbrahim

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

aleyhisselâm üvey babası Âzer'e, peygamberlik gereği, gayet yumuşak bir tavırla, putların; işitmeyen, görmeyen, fayda ve zarar vermekten âciz; onlara tapmanın ise sapıklık ve boş bir şey olduğunu söyledi. Üvey babasını imana davet etmesi ve nasihati, Kur'an-ı kerimde Enbiya suresinde bildirilmiştir.

Âzer'i imana davet etti

İbrahim aleyhisselâm, putlara tapmaktan vazgeçmesini üvey babasına söyledikten sonra, sözlerine şöyle devam etti:

- Niçin bir fayda vermekten âciz olan şeylere taparsın? Duâ, niyaz ve ibadet, ancak, her şeye kâdir olan, her şeyi bilen Allahü teâlâyâ yapılır. Putlar kendilerini bile korumaktan âciz şeylerdir. Hiç onlara tapılır mı?

Ey babacığım! Bana; vahiy yoluyla, senin bil-

mediğin bir ilim; Allahü teâlâyı tanımak, iman etmek ve Onun hükümleri geldi. Bana tâbi ol, söylediğim şeyleri kabul et! Seni, doğru bir yola, doğru bir imana kavuşturdum. Ta ki, sapıklıktan kurtulup hidayete kavuşasın!

Ey babacığım! Şeytanın seni aldatmasına kapılma, şeytanın seni aldatmak için süslü gösterdiği putlara tapma, küfüründen vazgeç! Şüphesiz ki şeytan, Allahü teâlânın emrine uymayıp isyan etmiştir. Böylesine âsi olan şeytana uyma! Eğer putlara tapmakla küfürde, iman etmemekte ısrar edersen, şeytana uyarсан, korkarım ki, bu isyanın sebebiyle azaba düşer, ebediyen felâkete uğrarsın! Şeytanı dost edinmiş olursun ve şeytanla birlikte cehenneme atılırsın. Böyle ebedî bir felâketi düşün de şeytana uyma, putlara tapmaktan

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

vazgeç! Allahü teâlâya iman et ve ebedî saadete kavuş!

Âzer, İbrahim aleyhisselâmın yumuşaklıkla söylemesine ve Allahü teâlâya imana davet etmesine rağmen, bunu kabul etmedi ve sert bir lisanla cevap verdi:

- Ey İbrahim! Nedir bu öğütler? Yoksa sen bizim putlarımızı, tanrılarımızı mı reddediyorsun? Eğer tanrılarımızı kötülemekten vazgeçmezsen, sana çirkin sözler söylemekten geri durmam veya seni öldürürüm! Evimden, yurdumdan çık, uzaklaş, git!

Puthanenin nazırı, yani bakıcısı olan Âzer, put yapıp satarak geçimini temin ederdi. Yaptığı putları çocuklarına sattırırdı. İbrahim aleyhisselâmın da satmasını ister, ona da verirdi. Âzer'in oğulları, putları halk arasında överek satarlardı. İbrahim aleyhisselâm da, satmak

için kendine verilen puta ip bağlayıp; sürükleyerek pazara götürürdü. İnsanların yaptığı bu putların; güçsüz, kudretsiz olduğunu göstermek için, sürükleyerek götürdüğü putun başını suya sokar, alay ederek; "Hadi iç" derdi. Böylece insanlara, bu âciz putlara tapmalarının manasızlığını gösterirdi.

Hadis-i şerifte bildirildi ki: (Âzer, kıyamet günü, yüzü simsiyah ve toz toprağa batmış bir hâlde iken, İbrahim aleyhisselâm ona, "Ben sana dünyada iken benim bildirdiklerime iman et, putlara tapma, demedim mi" deyince, Âzer, "İşte bugün sana âsi olmayacağım" diyecek. Fakat iş işten geçmiş olacak, artık affolunmayacak. Bundan sonra Âzer, kana bulanmış bir sırtlan suretinde İbrahim aleyhisselâma gösterilecek ve ayaklarından tutulup cehenneme atılacaktır.)

O zaman insanların putlara tapması; yıldızları

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

ilâh kabul etmeleri ve putları da, ilâh kabul ettikleri yıldızlara yaklaşma vasıtası olarak düşünmeleri sebebiyle idi. İbrahim aleyhisselâm, Keldânî kavmini bu hususta da uyararak, yıldızlara tapmanın, onları ilâh kabul etmelerinin bâtil ve yanlış olduğunu, gayet açık bir şekilde, anlayacakları tarzda bildirdi. Bu husus Kur'an-ı kerimde mealen şöyle bildirildi:

(Vakta ki, İbrahim [üvey] babası Âzer'e; "Sen putları kendine tanrılar mı ediniyorsun? Gerçekten ben, seni ve kavmini açık bir sapıklık içinde görüyorum" demişti.) [En'âm 74]

İbrahim aleyhisselâm kavmine, onların anlayacağı dilden tebliğde bulunurdu. Bu konuda onların tapmış olduğu göklerden, Ay ve Güneş'ten misaller verirdi. Nitekim Kur'an-ı kerimde mealen buyuruldu ki:

(Biz İbrahim'e tevhidde yakîn üzere sabitlerden olması için, göklerin ve yerin melekûtunu öylece gösterdik.) [En'âm 75]

Tefsir âlimleri buyurdu ki: Ayet-i kerimedeki göklerin melekûtu; Güneş, Ay ve yıldızlar, arzınki ise; dağlar, ağaçlar ve denizlerdir. Bütün bunlar; Allahü teâlânın büyüklüğünü, her şeye kâdir olduğunu ve âlemleri yoktan var ettiğini gösteren birer işaret ve delildir. İbrahim aleyhisselâma, göklerin ve arzın melekûtu gösterildiği beyan edildikten sonra, mealen şöyle buyuruldu:

(Vakta ki, İbrahim'in üzerini gece bürüdü. Yıldız gördü. ["Böyle Rab olmaz" manasında] "Bu mu benim Rabbim" dedi. Yıldız batınca; "Ben böyle batanları sevmem" dedi. Sonra Ay'ı doğarken gördü. "Rabbim bu mudur" dedi. Fakat o da batıp kaybolunca; "Yemin ederim ki, eğer Rabbim beni

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

hidayet üzerinde sabit bırakmasaydı, elbette ben dalalete düşenler topluluğundan olacaktım” demişti. Daha sonra Güneş’i doğarken görünce; “Daha büyük olan, bu Güneş mi benim Rabbim” dedi. Batınca da, “Ey kavmim, bu gördükleriniz hep yok olan varlıklardır. Ben, sizin Allaha şirk koştuğunuz şeylerden kat’î olarak uzağım. Şüphesiz ben bir muvahhid, Allahü teâlâya iman eden olarak, gökleri ve yeri yaratan Allaha yöneldim. Ben Allaha ortak koşanlardan, müşriklerden değilim” dedi.) [En’âm 76-79]

İbrahim aleyhisselâm böyle söylemekle, yıldızlara tapan bir kavmi kınamak, onlara gittiği yolun sapıklık olduğunu göstermek ve bu delillerle hakikatı bildirmek, onları iyice düşünmeye ve anlamaya sevk etmek istemiştir. Yıldızları, Ay’ı ve Güneş’i gösterip, her biri için; “Bu

mu benim Rabbim” diyerek önce dikkatlerini çekmiş, sonra da böyle inanmalarının bâtil olduğunu söylemiştir. Yani adeta şöyle denmiştir: İyice bir düşünün! İlâh dediğiniz bu yıldızlardan daha parlak olan Ay ve Güneş doğuyor, batıyor. Bunlar nasıl ilâh olabilir? Bunları bir yaratan vardır. O da Allahü teâlâdır. O, noksan sıfatlardan münezze ve her şeye kâdirdir.

İbrahim aleyhisselâm, Keldânî kavmini sapıklıktan kurtarmak ve hidayete kavuşturmak için, tapıkları yıldızların ve putların ilâh olmadığını, anlayabilecekleri açık delillerle onlara gösteriyordu.

Onlara şöyle ikazda bulunuyordu:

- Nedir bu taptığınız birtakım putlar, suretler? Bu cansız ve âciz şeylerin ne faydası, ne de zararı vardır. Ey kavmim! Taştan, ağaçtan yaptığınız

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

putlara tapmayı bırakınız, Allaha şirk koşmayınız! Kesinlikle biliniz ki, ibadet ettiğiniz şeyler, asla size fayda verme gücüne sahip değildirler. Her şeye kâdir olan Allahü teâlâyâ iman ediniz ve Ona ibadet yapınız. Eğer Allahü teâlâyâ ibadet ederseniz mükâfatını; şirk koşarsanız, azap ve cezasını göreceksiniz. Döneceğiniz yer ahirettir. Yaptıklarınızın hesabını Allaha vereceksiniz!

Keldânî kavmi, İbrahim aleyhisselâma dediler ki:

- Biz babalarımızı, putlara ibadet ediciler olarak bulduk. Böylece onlara uyarak putlara tapmaktayız.

- Ey putlara tapan kavim! Yemin ederim ki, siz de, babalarınız da apaçık bir sapıklık içinde bulunmaktasınız!

Keldânîler, atalarının dalalet içinde bulundukla-

rına ihtimal vermedikleri için, hayretle Hazreti İbrahim'e sordular:

- Sen bize bu sözü gerçek olarak mı söylüyorsun? Yoksa latife mi yapıyorsun? Bizimle eğleniyor musun?

- Hayır, sizin Rabbiniz hem göklerin, hem de yerin Rabbidir ki, her şeyi O yaratmıştır ve ben de bu dediğime şahitlik edenlerdenim. Allaha yemin ederim ki, siz arkanızı dönüp, bayram yerinize gittikten sonra, ben putlarınızı elbette kıracağım!

Hazreti İbrahim'in putları kırması

İbrahim aleyhisselâm Keldânî kavmini, daima Allahü teâlâyâ imana davet eder, onları, içinde buldukları sapıklıktan kurtarmaya çalışırdı. Bâbil halkı onu bu tutumundan dolayı üvey babası olan Âzer'e şikâyet etmişlerdi. Âzer, İbrahim aleyhisselâ-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

mı azarlamak istedi ve bu işten vazgeçmesini söyledi. İbrahim aleyhisselâm, onun sözlerine hiç aldırmayıp dedi ki:

- Benden delil isteyin, göstereyim. Bana hidayet veren, doğru yolu gösteren Allahü teâlâ, beni sizden ayırdı. İçinde bulunduğunuz sapıklığa düşürmedi. Sizi ve putlarınızı sevmiyorum.

İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın emri üzerine büyük-küçük kim olursa olsun, insanları imana davet ediyordu. Bu sırada, insanlara topluca açık bir tebliğde bulunmayı, putların manasız ve âcizliğini, onlara tapmanın apaçık bir dalalet, sapıklık olduğunu gayet açık bir şekilde göstermek istiyordu. O zaman Keldânî kavmi, senede birgün toplanıp, kendilerine göre bayram yapardı. O gün gelince, halk bayram yapmak üzere bir yerde toplanırdı. Bayram yaptıktan

sonra puthaneye gidip, putlara secde ederek taparlardı, sonra evlerine dönerlerdi.

Keldânî kavminin toplanıp, bayram yapacakları yere gittiği zaman, İbrahim aleyhisselâmın üvey babası ve puthanenin bekçisi olan Âzer, ona dedi ki:

- Bugün, bayram yapmaya sen de bizimle gel!

İbrahim aleyhisselâm onlarla birlikte, toplanacakları yere doğru yola çıktı. Biraz gittikten sonra; bir bahaneyle geri döndü. İnsanlar bayram yerinde toplandıkları zaman, şehirde kimse kalmamıştı.

İbrahim aleyhisselâm şehre girip, doğruca puthaneye gitti. Burada yetmiş kadar put vardı. Putların önüne, çeşit çeşit yemekler konmuştu. Putperestler bayram yapmaya giderken, bu yemekleri putların önüne koyup; "Yemeklerimiz bereketle-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

nir, dönünce yeriz” demişlerdi.

Bu putlar gümüşten, pirinçten, bakırdan ve ağaçtan yapılmıştı. En iri putu altından yapmışlar ve altından bir taht üzerine yerleştirmişlerdi. Üzerine sırmalı elbiseler giydirip, başına da süslü bir taç koymuşlardı.

Putperest Keldânî kavmi bayram yerinde iken, İbrahim aleyhisselâm, yanında getirdiği bir balta ile bütün putları kırıp, parça parça etti. Sadece en iri putu kırmadı ve baltayı bunun boynuna asarak oradan uzaklaştı.

Putperest Keldânî kavmi bayramdan dönünce,

âdetleri üzere puthaneye gittiler. İçeri girdikleri zaman, putların kırılıp parça parça edildiğini görünce şaşırıldılar. “Bunu kim yaptı” diye bağırmaya başladılar. “Putları kıranı cezalandıracağız” dediler. Sonra araştırmaya başladılar ve dediler ki:

- Bu işi, yapsa yapsa İbrahim yapar. Çünkü o bizimle bayram yerine gelmedi.

Zaten İbrahim aleyhisselâmın, kendilerini puta tapmaktan vazgeçirip, Allahü teâlâyaya iman etmeye çağırdığını, putlardan nefret ettiğini biliyorlardı. İbrahim aleyhisselâmı derhal yakalayıp, cezalan-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

dırmaya karar verdiler. Nihayet İbrahim aleyhisselâmı bulup, halkın önünde sorguya çektiler:

- Ey İbrahim! Bizim ilâhlarımız olan putları sen mi kırdın? Bu hakareti sen mi yaptın?

İbrahim aleyhisselâm, bu sapık kişilerin açık delillerle uyanmalarını, sapıklıklarını anlamalarını ve böylece hidayete kavuşmalarını istiyordu. Bu sebeple onlara dedi ki:

- Bu işi, boynunda balta asılı duran şu en iri put yapmış olamaz mı? "Ben varken bu küçük putlara niçin tapıyorlar?" demiş olabilir. Siz ona bir sorunuz.

- Putlar konuşamaz ki, sen bize, "Onlara sor" diyorsun.

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm şöyle dedi:

- O hâlde daha kendilerini kıılmaktan kurtarmayan, size hiçbir faydası

olmayan bu putlara ilâh diyerek niçin tapıyorsunuz? Hâlâ akıllanmayacak mısınız? Size ve taptığınız bu putlara yazıklar olsun!

İbrahim aleyhisselâmın bu sözlerine verecek cevap bulamayan putpe-restler, onu, ceza vermek üzere hapsettiler. Durumu ilâhlık davasında bulunan kralları Nemrûd'a bildirdiler ve İbrahim aleyhisselâmı Nemrûd'un yanına götürdüler. O zaman insanlar, Nemrûd'un yanına girince, Nemrûd'a secde ederlerdi.

İbrahim aleyhisselâm, Nemrûd'a secde etmedi. Aralarında şu konuşma geçti:

- Niçin secde etmedin?

- Ben, beni yaratan Rabbimden başkasına secde etmem.

- Seni yaratan Rabbin kimdir?

- Benim Rabbim, dirilten, hayat veren ve öldüren Allaktır.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Bunun üzerine Nemrud, "Ben de diriltir ve öldürürüm" diyerek, zindandan iki kişi getirtti. Birini serbest bıkakıp, birini öldürdü. Güya böylece diriltmiş ve öldürmüş olduğunu gösterdi. Nemrûd, diriltmenin hayatı olmayana hayat vermek, yani yaratmak; öldürmenin de, ruhu almak olduğunu ve bunu ancak her şeye kâdir olan Allahü teâlânın yapacağını bilmiyordu. Nemrûd'un bu hareketi karşısında İbrahim aleyhisselâm dedi ki:

- Benim Rabbim güneşi doğudan getirir, doğdurur. Eğer gücün yetiyorsa sen de batıdan doğdur!

Nemrûd bu söz karşısında şaşırıp, âciz kaldı.

Hazreti İbrahim'in ateşe atılması

Nemrûd'un, ilâhlık iddiası ve İbrahim aleyhisselâm ile mücadelesi,

mülküne ve saltanatına bakarak şımarıp, taşkınlık göstermesi sebebiyledir. Veya iyilik yapana kötülük yapmak gibi, Allahü teâlânın, kendisine verdiği mülk ve saltanata şükretmesi gerekirken, aksini yapmasındandır. İbrahim aleyhisselâmın, Nemrûd'a; **"Rabbim diriltten, hayat veren ve öldüren-dir"** demesi, Allahü teâlânın var olduğunu ve her şeye gücünün yettiğini bildirmek için idi.

İbrahim aleyhisselâm Keldânî kavmini dalaletten kurtarıp, hidayete kavuşturmak için, gayet açık tebliğlerde bulundu. Yıldızlara, putlara ilâhtır diyerek tapmalarının, Nemrûd'a boyun eğmelerinin ve Nemrûd'un ilâhlık davasında bulunmasının tam bir sapıklık olduğunu anlattı. Ayrıca bunu onlara, ibret alabilecekleri hadiseler ile açıkça gösterdi. Akıllarını kullanmaları için yıldızları gösterip; "Bu

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

mu benim Rabbim? Batıp gidenler Rab olur mu?" ve; putları kırıp, sorduklarında da; "Belki şu büyüğü, diğerlerini kırmıştır, ona sorun!" diyerek, putların fayda ve zarardan uzak olduğunu anlatmak istedi.

Yine Nemrûd kendisiyle mücadeleye girişince, onun da âciz, azgın ve taşkın bir kimse olduğunu ispat etti. Bütün bunlara rağmen Keldânîler bir türlü imana gelmediler. Üstelik mahlûk olan, yaratılmış şeylere ilâh diyerek tapmaya devam ettiler. Daha da ileri giderek İbrahim aleyhisselâma nasıl bir ceza verebileceklerini düşünmeye başladılar. Önce bir müddet hapsedtiler. Sonra hapisten çıkarıp yakmaya karar verdiler. Nemrûd'a, İbrahim aleyhisselâmı ateşte yakmayı Henûn adında biri hatırlatmıştır. Allahü teâlâ bunu hatırlatan kimseyi yere batırmıştır.

Nemrûd ve Keldânî kavmi, şiddetli kin ve düşmanlık içinde, İbrahim aleyhisselâmı yakmak için hazırlığa başladılar. Bunun için geniş bir yer hazırladılar. Herkesin buraya odun taşımalarını, karşı çıkanın ise İbrahim aleyhisselâm ile birlikte ateşe atılacağını ilan ettiler. Putperest kavmin hepsi, bir ay kadar odun taşıdılar. Aralarında hasta bir kadın vardı. O da putun önüne giderek; "Eğer hastalığım geçerse, şu kadar odun satın alıp vereceğim" demişti. Bir başka kadın ise, ip eğirip satar, parasıyla odun alıp, verirdi.

Nihayet her taraftan taşıyıp getirdikleri odunları büyük bir dağ gibi yığıp, yakmaya başladılar. Yedi gün yanan ateşin alevleri gökleri kaplayıp çok uzaklardan görünüyordu. Ateşin değil yakınından, uzağından geçen kuşlar bile sıcaklığın şiddetinden yanıyordu.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Nemrûd, kendine yaptırdığı yüksek bir yerden, bu hâli kibir içinde seyrediyordu. Keldânî kavmi de aynı merakla büyük bir kalabalık hâlinde ateşin çevresinde toplanmışlardı. Nemrûd'un yardımcıları ve hizmetçileri ise, hazır bir vaziyette emrini bekliyorlardı. Nemrûd, şiddetle yanan bu korkunç ateşe atılması için; İbrahim aleyhisselâmın hapsedildiği yerden getirilmesini emretti. Bekçiler ve halk, onu, boynunda zincir, elleri kelepçeli, ayaklarında bukağı [pranga, halka] olduğu hâlde, ortalarına alıp getirdiler.

Keldânî kavmi ateşe atmak için hazırlık yapar-

ken, Allahü teâlânın Hali, dostu İbrahim aleyhisselâm, tevekkül ve yakînin en yüksek mertebesinde olduğu için, kalbine zerre kadar korku gelmedi. Oraya toplanan azgın kavmin bakışları karşısında, gayet vakarlı idi. Nemrûd'un önüne götürüldüğünde, herkes, yanan ve gökleri tutan ateşin içerisine onun nasıl atılacağını düşünmeye başlamıştı.

Bu sırada şeytan insan kılığına girip, yanlarına gelerek; onu ancak mancınıkla atabilecekleri teklifini yaptı. Bu teklif, Nemrûd'un ve putperestlerin hoşuna gitmişti. İbrahim aleyhisselâmı, alevleri

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

göklere çıkan kocaman ateş yığınının içine fırlatmak üzere kurdukları mancınığa bağladılar. İbrahim aleyhisselâm her zaman olduğu gibi, şimdi de Allahü teâlâyâ tam bir tevekkül ve muhabbet içinde idi. Bu bakımdan, mancınığa ve yanan korkunç ateşe hiç aldırılmıyordu. Yerde ve gökte bütün mahlûkat, feryat edip dediler ki:

- Aman ya Rabbi! Halilin İbrahim aleyhisselâm ateşe atılıyor! O, her an seni zikreder ve seni bir an unutmaz. Ona yardım etmek için bize izin ver misin?

Hatta, İbrahim aleyhisselâma meleklerden gelip, her biri dedi ki:

- Allahü teâlâ rüzgârı emrime verdi. Emreder sen, bu ateşi rüzgâr ile darmadağın edeyim!

- Sular benim emrimdedir. İstersen bu ateşi şu anda söndürürüm!

- Yeryüzü emrime verilmiştir. Emir verirsen bu ateşi yere yuttururum!

İbrahim aleyhisselâm bu meleklerin hepsine de şu cevabı verdi:

- Dost ile dostun arasına girmeyin. Rabbim ne dilerse yapsın. Kurtarırsa lütfundandır, şükrederim. Eğer yakarsa benim hizmetimdeki kusurumdandır, sabrederim.

Putperestler; yaptıkları bütün hazırlıklardan sonra, kendilerini dünya ve ahirette saadete kavuşturacak, ebediyen kurtuluşa götürecek yolu gösteren yüce peygamber İbrahim aleyhisselâmı dinlememe ve onu reddetme felâketi içerisinde ateşe atıyorlardı. Nihayet benzeri görülmemiş bir bedbahtlık ve azgınlık içinde, İbrahim aleyhisselâmı mancınıkla korkunç ateşe fırlattılar.

İbrahim aleyhisselâm, mancınığa konulup, ateşe atılmak üzereyken; **“Has-**

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

biyallah ve ni'melvekîl =Allahü teâlâ bana yetişir. O çok iyi vekildir" dedi. Ateşe düşerken, Cebrail aleyhisselâm, "Bir dileğin var mı" deyince; **"Var, ama sana değil"** diye cevap verdi. Böylece, "Hasbiyallah, yani Allahü teâlâ bana kâfidir" sözünün eri olduğunu gösterdi. Bunun için Necm suresinde; **"Sözünün eri olan İbrahim"** mealindeki 37. ayet-i kerime ile metholundu.

Bundan sonra Cebrail aleyhisselâm ile aralarında şu konuşma geçti:

- Niçin Hak teâlâdan istemiyorsun?

- **Hâlimi biliyor, istemeye ne hacet. Hem, Allahü teâlâ yakmak dileyince, Onun takdirine razı olmaktan başka ne istenir?**

- Ateşten Hak teâlâyâ sığın, Ondan yardım iste.

- **Ateş kimin emriyle yanıyor? Yakma kimin işidir?**

- Allahü teâlânın emriyle yanıyor.

- **Halil, Celilin yani yüce Allahın işinden razıdır.**

İbrahim aleyhisselâm tam ateşe düşerken, Allahü teâlâ ateşe şöyle emir buyurdu:

- **Ey ateş! İbrahim'in üzerine serin ve selamet ol!**

Bu ilâhi hitap üzerine ateşin sıcaklığı gidip, soğudu. Cebrail aleyhisselâm kanadıyla ateşi sıvadı. İbrahim aleyhisselâm düşerken, iki melek kollarından tutup yere indirerek, oturtular. İndiği yer güllük, gülistanlık oldu. Bülbüller, kumrular ötmeye başladı. İbrahim aleyhisselâm için, oradan tatlı bir pınar kaynayıp akmaya başladı. Cennetten bir gömlek getirildi. Hazreti İbrahim'e giydirildi.

Bu gömlek Hazreti Yakûb'a kadar gelmiş, O da oğlu Hazreti Yusuf'a giydirmişti. Hazreti Yusuf kuyuya atıldığında, bu gömlek üzerinde idi. Üzerinde

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

cennetin kokusu bulunan bu gömlek, bir hastaya giydirildiğinde, hasta sıhate kavuşurdu. Hazreti Yusuf'un, babası Hazreti Yakûb'un gözleri görmez olunca, gözlerine sürmek için gönderdiği gömlek bu gömlek idi.

Allahü teâlâ, ayrıca bir melek gönderdi. Bu melek, ona hizmet ederdi. Mikail aleyhisselâm da cennetten yemek getirdi. Ateş sadece, İbrahim aleyhisselâmı bağladıkları bağları, ipleri yaktı.

İbrahim aleyhisselâm, ateşin ortasında bu sadetli hâlde iken, Nemrûd, onu yüksek bir yerden seyrediyordu. Gürül gürül yanan ateşin ortasında, İbrahim aleyhisselâmın, yemyeşil bir bahçe içerisinde oturduğunu ve yanında da onun suretinde birinin bulunduğunu gördü. Hayretler içerisinde dedi ki:

- Ey İbrahim! Senin bildirdiğin ilâhının kudreti

çok büyükmüş, seni böyle korudu. Şu gördüğüm hâli sana verdi. Oradan çıkıp gelebilir misin?

- **Evet çıkabilirim!**

- Bu ateşin, o zaman sana zarar vermesinden, yakmasından korkmaz mısın?

- **Hayır korkmam.**

- Öyleyse oradan çık gel.

İbrahim aleyhisselâm kalktı ve etrafında yanan ateşin arasından geçerek dışarı çıktı. Nemrûd'un yanına varınca, Nemrûd sordu:

- Ey İbrahim! Senin yanında, senin suretinde gördüğüm kişi kimdir?

- **O bir melektir. Rabbim onu bana orada arkadaşlık etmesi için gönderdi.**

Nemrûd bunu da öğrendikten sonra dedi ki:

- Ey İbrahim! İsrarla Ondan başka ilâh olmadığını söylediğin ve Ondan başkasına iman ve ibadet

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

etmediğın Rabbinin, senin hakkındaki kudretinden ve azametinden dolayı, ben Ona dört bin sığır kurban keseceğim!

Nemrûd'un bu sözü karşısında, İbrahim aleyhisselâm şu cevabı verdi:

- Sen, içinde bulunduğın sapıklıktan dönüp, Allahü teâlâyâ iman etmedikçe, Allahü teâlâ senin kurbanlarını kabul etmez!

Bunun üzerine Nemrûd dedi ki:

- Mülkümü, saltanatımı terkedemem! Fakat kurbanları keseceğim!

Nemrûd, İbrahim aleyhisselâma söylediğı kurbanları kesti ve İbrahim aleyhisselâm ile mücadele etmekten âciz kaldığını anlayıp, bu işten vazgeçti. Fakat iman etmediğı için, Allahü teâlâ, onun kurbanlarını kabul etmedi.

İbrahim aleyhisselâmın ateşe atılmasını ibretle takip edenlerin bir kısmı imana geldi. İbra-

him aleyhisselâmın kardeşinin oğlu Lût ve İbrahim aleyhisselâmın amcasının kızı Hazreti Sâre de iman edenlerden idi. Nemrûd ise inat ve kibir göstererek iman etmedi ve ebedî saadetten mahrum kalıp, sonsuz bir felâkete düştü.

İbrahim aleyhisselâm, ateşten kurtulduktan sonra, Keldânî kavmini bir müddet daha imana davet etti. Bütün gayretlerine rağmen, putperest kavim iman etmeye bir türlü yanaşmıyor, üstelik ona hakaret ve işkence ediyorlardı. İbrahim aleyhisselâm ise bunlara, sabır ve tevekkül ile tahammül gösteriyordu. Bütün gayretlerine rağmen, az bir cemaat iman etmişti. Nihayet, İbrahim aleyhisselâm putperestlere son davetlerini yaptı ve iman etmedikleri müddetçe, inananlarla aralarında buğz ve düşmanlığın süreceğini; iman ettikleri

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

takdirde, dost ve kardeş olacaklarını ve ebedî sadete kavuşacaklarını söyledi. İman edenlerle birlikte onlardan alakayı kesti.

İman edenlerle beraber onlara dedi ki:

- Biz sizden ve Allahı bırakıp da tapmakta olduğunuz şeylerden kesinlikle uzağız. Allahın birliğine iman etmedikçe sizi ve putlarınızı tanımıyoruz. Allahın birliğine iman edinceye kadar, bizimle aranızda ebedî düşmanlık ve buğz başlamıştır. Dünyaya hayatında Allahü teâlâdan yüz çevirip, putlara tapmayı aranızda muhabbet vesilesi edindiniz. Fakat kıyamet gününde ise, bazılarınız birbirlerine küfür ve inkâr isnat edecek, bazılarınız da birbirlerine lânet edecektir. Sizin yeriniz cehenemdir. Orada sizi ateşten kurtaracak hiçbir yardımcı da yoktur.

Putperest müşrikler, İbrahim aleyhisselâma ve

iman edenlere karşı şiddetli ve görülmedik bir inatla karşı duruyor ve onları ağır işkencelere maruz bırakıyorlardı. Bu durum had safhaya ulaşmış ve dayanılmaz bir hâl almıştı. Allahü teâlâ İbrahim aleyhisselâma, ibadet ve taatlarını rahat yapmaları için, bulunduğu beldeden hicret etmesini emir buyurdu. İbrahim aleyhisselâm, böylece Şam tarafına hicret etti. Bu hususta Kur'an-ı kerimde mealen şöyle buyruldu:

(İbrahim [aleyhisselâm] şöyle dedi: "Ben kavmimin arasından Rabbinin emrettiği yere hicret edeceğim. Şüphe yoktur ki, Allah azizdir; her şeye galiptir, hâkimdir; hükmünde hikmet sahibidir.") [Ankebût 26]

Allahü teâlâ, servetine ve saltanatına bakıp, şımarıp, kibre ve gurura kapılan ve böylece ilâhlık iddia edip, insanları kendi

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

ne taptıran Nemrûd'a ve yıldızlara, putlara tapan azgın Keldânî kavmine de, İbrahim aleyhisselâmı peygamber olarak gönderdi. Fakat Nemrûd ve Keldânî kavmi, İbrahim aleyhisselâmın bildirdiklerine iman etmediler. Şeytana ve nefslerine uydular. İbrahim aleyhisselâma karşı direndiler, saplıkları bozuk yolda sürüklenip gittiler.

Nemrûd'un helâk olması

Nemrûd ve Keldânîlerin, İbrahim aleyhisselâma yapmak istedikleri zarar ve öldürme teşebbüsleri boşa çıktı. Mağlup ve perişan oldular. Bu husus, Kur'an-ı kerimde mealen şöyle bildirilmektedir:

(İbrahim'e bir tuzak kurmak istediler. Fakat biz kendilerini daha ziyade hüsrâna düşenlerden kıldık.) [Enbiya 70]

İbrahim aleyhisselâm, Nemrûd ve Keldânî kavmini son bir defa daha imana davet ettikten sonra, Babil'den hicret etti. Son davetle de imana gelmeyen Nemrûd ve putperest Keldânî kavminin üzerlerine, gökyüzünü tamamen kaplayan sivrisinekler, sürüler hâlinde gelerek, onların kanlarını emip, onları kupkuru bir hâlde bıraktılar.

Nemrûd'a sivrisineklerden bir tanesi musallat olup, peşini bırakmadı. Ne tarafa kaçsa ve nereye saklansa sinek hemen karşısına çıkıyor, üzerine, yüzüne ve başına konuyordu. Nemrûd bu sineği öldürmek istediği hâlde âciz kalmıştı.

Saltanatına ve servetine bakarak kibirlenen ve ilâhlık iddia eden bu azgın hükümdar, küçücük bir sinek karşısında âciz ve çaresiz kalmıştı! Sonunda bu sinek onun helâk olmasına sebep oldu.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Defalarca davet edilmesine rağmen iman etmeyen, başkalarının da iman etmesine mani olan Nemrûd'un hayatı, saltanatı, serveti, mülkü, velhasıl nesi varsa hepsi, bu şekilde heba olup gitti. Böylece hem kendisi, hem de ona tâbi olanlar için dünya hayatı sona ererken, ebedî felâkete ve cehennem azabına düçar oldular.

Allahü teâlânın, insanları ebedî saadete kavuşturmak için gönderdiği peygamberlere, her asırda karşı çıkan ve insanların hidayete kavuşmalarını engellemek isteyen zâlimler olmuştur! Fakat bu zâlimlerden hiçbiri imanı yok edememiştir.

Kendileri kahrolmuş, çok acı ve perişan hâlde saltanatlarından ayrılmışlar, zevklerine doyamadan ölümün pençesine düşmüşler, isimleri lanet ile anılmış veya unutulmuştur.

Allahü teâlâ, bir peygamber veya bir âlim göndererek, iman ışığı ile yeryüzünü yeniden aydınlatmıştır. Beyit:

*Ne kendi etti rahat,
ne âlem etti huzur,
Yıkıldı gitti cihandan,
dayansın ehl-i kubur.*

İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın emri üzerine Babil'den Harran'a

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

hicret etti. Hicret etmeden önce Nemrûd'a ve Keldânî kavmine son tebliğini yapmıştı. Onları son olarak bir kere daha imana çağırıdıysa da kabul etmediler.

Daha sonra kendisine iman eden zevcesi Hazreti Sâre ve Hazreti Lût ile birlikte hicret ettiler.

Bir rivayete göre iman edenlerden az bir topluluk da onlarla beraberdi. Hazreti Lût, İbrahim aleyhisselâmın kardeşi Hârân'ın oğlu, Hazreti Sâre de amcasının kızı idi.

Hazreti İbrahim'in hicreti

İbrahim aleyhisselâm ateşten kurtulduktan sonra, hicret etmek üzere hazırlanıp, kavmine dedi ki:

- Bu küfür diyarından ayrılıp, Allahü teâlânın emir buyurduğu bir yere gitmek üzereyim. Rabbim elbette beni emin bir yere iletir. Orada ibadet ve ta-

atlarımı emniyet içinde yaparım.

Hicret ederken de şöyle niyazda bulundu:

- Ey Rabbimiz, ancak sana tevekkül ettik ve sana yöneldik ve ahirette de dönüşümüz ancak sanadır. Ey Rabbimiz! Her işimizde sana güvenerek, bizi muvaffakiyete kavuşturman niyazında bulduk. Senin razı olduğun şeyleri yapmaya yöneldik. Kabirlerimizden kalkınca, öldükten sonra dirilince de senin tayin buyuracağın yere gideceğiz. Akıbetimizi hayreyle ya Rabbi!

İbrahim aleyhisselâm Harrân'da, bir müddet de Filistin'de kaldı. Daha sonra ise zevcesi Hazreti Sâre ile birlikte Mısır'a gitti. O zaman Mısır'da firavun ünvanı verilen hükümdarlar hüküm sürüyordu. İbrahim aleyhisselâmın Mısır'a gittiği sırada ise, bu firavunlardan

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

çok zâlim ve pek kibirli, büyüklük taslayan bir hükümdar bulunuyordu.

İbrahim aleyhisselâm Mısır'a girince, hükümdarın adamları gelişini haber verdiler. Gelişleri Mısır hükümdarına haber verilince, bu zâlim ve zorba melik, Hazreti Sâre'yi almak istedi. İbrahim aleyhisselâma; "Yanıdaki bu kadın kimdir" diye haber gönderdi. İbrahim aleyhisselâm, onun musallat olmasını engellemek için, din bakımından kardeşi olduğuna niyet ederek, "Kardeşimdir" diye haber gönderdi. Sonra, Hazreti Sâre'nin yanına gelip dedi ki:

- Sakın beni yalanlama! Çünkü ben onlara senin için, kardeşimdir dedim. Allahü teâlâyâ yemin ederim ki, bu yerde benden ve senden başka Allahü teâlâyâ inanan, iman etmiş hiçbir mümin yoktur. Yani sen benim din bakımından kardeşimsin.

Pek zâlim olan bu hükümdar, Hazreti Sâre'yi almak isteyip, sarayına çağırttı. Fakat musallat olmak isteyince, Hazreti Sâre de hemen abdest alıp namaza durdu. Namazdan sonra şöyle duâ etti:

- Ya Rabbi! Ben sana ve senin peygamberine iman ettim. Kadınlığımı zevcimden başkasına karşı ebedî muhafaza eyledim. Benim üzerime şu kâfiri musallat etme!

Hükümdarın derhal nefesi kesildi, yere düştü. Hırıldamaya, hatta ayağıyla yere vurup debelenmeye başladı. Bu durumu gören Hazreti Sâre dedi ki:

- Ya Rabbi! Eğer bu adam ölürse, "Bunu, bu kadın öldürdü" denilir.

Bunun üzerine Melikin nefesi açılıp, rahatladı. Sonra melik, Hazreti Sâre'ye ikinci defa musallat olmaya kalkıştı. Sâre de

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

tekrar namaza durdu ve sonra yine aynı şekilde duâ etti.

Melikin nefesi yine tıkanı, hırıldamaya, debelenmeye başladı. Hazreti Sâre yine Allahü teâlâyâ niyazda bulunarak dedi ki:

- Ya Rabbi! Eğer bu adam ölürse, "Bunu, bu kadın öldürdü" denilir.

Bunun üzerine Melikin nefesi yine açılıp rahatladı. Bu durum üç defa tekrarlandı.

Hazreti Sâre'ye üç defa musallat olmak isteyip, üçünde de nefesi tıkanan hükümdar, saraydaki yakınlarına dedi ki:

- Siz bana insan değil, muhakkak bir şeytan göndermişsiniz. Bu kadını, İbrahim'e (aleyhisselâm) geri gönderiniz. Cariyelerden Hacer'i de ona veriniz.

Hazreti Sâre, İbrahim aleyhisselâma döndüğünde, hadiseyi anlatarak dedi ki:

- Allahü teâlâ, kâfiri zilletle düşürdü. Bu cariyeyi de bize hizmetçi verdi.

Âlimler buyurmuşlardır ki:

İbrahim aleyhisselâmın, Mısır'a girdiğinde, oraya hâkim olan zâlim hükümdara, zevcesi Hazreti Sâre için, "Kardeşim" demesinin ve Hazreti Sâre'ye de bu sözünü yalamamasını tenbih etmesinin sebebi şu idi: O zâlim hükümdar evli kadınlara musallat oluyor ve sahip olmak istediği kadının kocasını da öldürüyordu. İbrahim aleyhisselâm böyle söylemekle, onun zararından kurtulmak istemişti.

Zâlim hükümdarın Hazreti Sâre'ye bir cariyeye, hizmetçi hediye etmesi, yani Hazreti Hacer'i vermesi de; onu cin zannedip, zararından ancak böyle kurtulabileceği düşüncesi iledir. Hazreti Sâre'nin; "Ya Rabbi! Sana ve senin peygam-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

berine iman ettim. Şu kâfirin bana musallat olmasına müsaade etme" diye duâ etmesi de; Allahü teâlânın inayetine tam itimadını ifade içindir. Yani; "Ya Rabbi! Ben sana iman ettim ve sana sığındım, beni koru" manasında söylemiştir.

Bu hadiseden sonra İbrahim aleyhisselâm, Hazreti Sâre ve ona hediye edilen Hazreti Hacer ile birlikte Mısır'dan ayrılıp Filistin'e gittiler. Hazreti Hacer asil bir aileden idi. Onlara katılmakla layık olduğu yere kavuşmuştu.

İbrahim aleyhisselâm Mısır'dan Filistin'e dönüp, o zaman, ıssız, kupkuru bir yer olan Sebu denilen yere yerleşti. Bu yerde hiç su yoktu. İbrahim aleyhisselâm burada bir kuyu kazdı. Buradan gayet hoş ve tatlı bir su çıkıp, çeşme gibi akmaya başladı.

Buraya yerleştikten bir müddet sonra yiyecekleri

kalmamıştı. İbrahim aleyhisselâm, yiyecek getirmek niyetiyle eline bir çuval alıp, şehre gitmek üzere oradan ayrıldı. Sahrada bir müddet yol aldı. Şehir uzak olduğu gibi, şehre varsa bile, buğday alacak parası da yoktu. Bu hâlde iken, çaresiz geri dönüp, Hazreti Sâre'nin ve Hazreti Hacer'in yanına geldi. Onları teselli etmek için, elindeki boş çuvala da bir miktar kum ve çakıl doldurdu. Yanlarına gelince, çuvalı bir kenara koyup uyudu. İbrahim aleyhisselâm uykuda iken, Hazreti Sâre, Hacer'e sordu:

- Çuvalı aç bakalım, içinde ne var?

Çuvalı açınca, buğday olduğunu gördüler. Kum ve çakıl buğday olmuştu. Hemen buğdayın bir kısmını un hâline getirip hamur yaptılar ve ekmek pişirdiler. İbrahim aleyhisselâmı da uyandırıp; "Sıcak ekmek pişirdik, buyur

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

ye” dediler. İbrahim aleyhisselâm sıcak ekmeği görünce, dedi ki:

- **Unu nereden buldunuz?**

- Senin getirdiğin buğdaydan yaptık!

İbrahim aleyhisselâm, bunun, Allahü teâlânın kudreti ve ihsanı ile olduğunu anladı ve şükretti.

İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın ihsanı olan buğdayın bir kısmını ekip biçerek rençberlik yaptı. Zamanla çok mala kavuştu. Başta binlerce sığır olmak üzere, davarları; ovaları, vadileri doldurdu. Çok zengin oldu. Bu sebeple duâlarda; “Allahü teâlâ Halil İbrahim bereketi versin” denilmektedir.

İbrahim aleyhisselâmın yerleştiği Sebu, zamanla meskûn bir yer hâline geldi. Çevreden insanlar gruplar hâlinde gelerek oraya yerleştiler ve nüfusları çok arttı. İbrahim aleyhisselâmın açtığı ku-

yudan çıkan su, artık sırayla alınıyor ve nöbet çok geç geliyordu. Buraya sonradan gelenler, yüz-süzlükte bulunarak İbrahim aleyhisselâma, kendi kazdığı kuyunun suyunu vermemeye ve davarlarının içmesine mani olmaya başladılar. İbrahim aleyhisselâm onlardan çok incindi. Sebu’dan ayrılıp, oraya yakınlığı ile bilinen “Kıst” adlı yere göçtü.

Onun Sebu’dan gitmesi üzerine, suyunun güzelliği ile tanınan kuyunun suyu çekilmeye başladı. İnsanlar suyun azaldığını görünce, hep birlikte, İbrahim aleyhisselâmın yanına giderek af dilediler. Tekrar Sebu’ya dönmesi için yalvardılsa da artık oraya gitmedi. Gelen topluluk, İbrahim aleyhisselâmın geri dönmeyeceğini anlayınca; “Madem gelmeye razı değilsiniz, duâ edin de suyumuz eksilmesin” diye ricada bulundular.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâm da onlara nasihat edip, dininden bazı hususlar öğretti ve bu bildirdiği şeylere göre hareket etmelerini tembih etti. Buna uydular ve su eskisi gibi aktı. Fakat zamanla tembih ettiği hususlara uymadıkları ve doğru yolu bıraktıkları için, su çekilip, kuyu tamamen kurudu.

İbrahim aleyhisselâmın malı, serveti yemekle bitmezdi. Hatta İbrahim aleyhisselâm dört-beş saatlik mesafedeki uzak yerlere gidip, misafir arar ve adamlar gönderip, insanları yemeğe davet ettirirdi. İbrahim aleyhisselâma bu vasfından dolayı **Ebüddayfân = Misafirlerin babası** denmiştir.

İbrahim aleyhisselâm, bir defasında, büyük bir ziyafet vermişti. Ziyafette ikiyüz Mecusî vardı. Ziyafetten sonra Mecusîler, Hazreti İbrahim'e teşekkür edip, bir miktar karşılıklı bulunmayı arzu etti-

ler. Bu arzularını kendisine söylediklerinde, onlara dedi ki:

- **Sizden bir dileğim var.**

- O nedir?

- **Benim Rabbime bir kere secde etmenizi istiyorum.**

Mecusîler böyle bir şeyi beklemiyorlardı. Çünkü daha önce kendilerini imana davet etmiş, onlar ise kabul etmemişlerdi. Aralarında şöyle konuşular:

- Bu zatın ihsanları, ziyafetleri meşhurdur. Bunu kırmayıp, bir secde eder, sonra gidip yine kendi ilâhlarımıza tapınırız. Böylece hem onu kırmamış, hem de ziyafetlerinden mahrum kalmamış oluruz. İtiraz edersek, bundan sonra bize ziyafet vermeyi kesebilir.

Bunlar secdede iken, İbrahim aleyhisselâm şöyle duâ etti:

- **Ya Rabbi! Bunları hidayete, saadete kavuş-**

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

turmak, ancak senin kudretindedir. Bunlara iman nasip eyle!

Duâsı kabul olup, hepsi imanla şereflendi.

Ölülerin nasıl diriltildiğini görmek istemesi

Birgün İbrahim aleyhisselâm, deniz kenarında bir hayvan leşi gördü. Denizin dalgaları yükselince, balıklar ve denizde yaşayan diğer canlılar; dalgalar çekilince de, karadaki canlılardan kuşlar ve yırtıcı hayvanlar bu leşten yiyorlardı. Böylece bu leşin her bir parçası, bir canlının karnına gidiyordu. İbrahim aleyhisselâm bu manzarayı görünce, Allahü teâlânın, canlıların parça parça yiyerek tükettiği bu hayvanın, zerrelere hâlinde dağılan cesedini, nasıl bir araya getirip dirilteceğini gözüyle görmek istedi.

İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın dirilttiğini ve öldürdüğünü, yani yaratanın da, öldürenin de Allahü teâlâ olduğunu kesin olarak biliyor ve inanıyordu. Nitekim daha önce Nemrûd'a; **"Benim Rab-bim diriltir ve öldürür"** demişti. Bu hususta asla şüphesi yoktu. Bu hadiseyi görerek; **"Ya Rabbi! Ölüyü nasıl diriltirsin, bana göster"** demesi, ilim olarak bildiği şeyi ayn-el-yakîn derecesinde, yani bizzat görerek bilmek istemesi sebebiyledir. Bunun için duâ edince, Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Sen benim kudretimle ölüleri dirilteceğime iman ettin, bu sana kifayet etmez mi?

- Ya Rabbi! Ben muhakkak iman ettim ki, sen ölüleri diriltmeye kâdirsin. Bunu kesin olarak biliyorum. Fakat, senin kudretinin tecellisini dünyada iken gözümle de görmüş olayım.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Bunun üzerine Allahü teâlâ, İbrahim aleyhisselâma dört kuş tutup, bu kuşları iyice görüp tanımasını emretti. İbrahim aleyhisselâm bunları iyice tanıyıp, özelliklerini öğrendi. Sonra keserek tüylerini yoldu. Her birini inceden inceye parçalayıp, parçalarını da birbirine iyice karıştırdı. Başlarını yanında bıraktı. Karıştırdığı parçaları ise dörde ayırıp, dört ayrı dağın üzerine koydu. Bundan sonra her birini ismiyle yanına çağırıp, **“Allahü teâlânın izniyle yanıma gelin”** dedi. Par-

çalar havada birbirinden ayrılıp, her hayvanın kendi parçası toplanıp, bir araya geldi. Sonra İbrahim aleyhisselâmın yanında başlarıyla birleşip dirildiler. Bu husus Kur'an-ı kerimde Bekara suresinde açık olarak bildirilmektedir.

Hazreti İbrahim'in Hacer validemiz ile evlenmesi

İbrahim aleyhisselâmın, zevcesi Hazreti Sâre'den çocukları olmuyordu. Yaşları da gittikçe ilerliyordu. İbrahim aley-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

hisselâm, kavuştuğu nimetlere şükredip, bir de evlat ihsan etmesi için Allahü teâlâyâ niyazda bulundu:

- Ey Rabbim! Bana sahlihlerden bir oğul bağışla ki, davet ve taatte yardımcıım ve gurbette mûnisim, gözümün nuru olsun.

Hazreti Sâre de böyle istiyordu. Fakat çocuğu olmuyordu.

Hazreti Sâre, Mısır'da kendisine hizmetçi olarak verilen Hazreti Hacer'i azat edip, İbrahim aleyhisselâm ile evlenmesini istedi. "Belki ondan senin çocuğun olur" dedi. Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm Hazreti Hacer ile evlendi. Bu evlilikten İsmail aleyhisselâm dünyaya geldi. Muhammed aleyhisselâmın nuru, İsmail aleyhisselâma intikal etti. İbrahim aleyhisselâm onu çok sever ve hiç yanından ayırmazdı.

Hazreti Hacer'i Mekke'ye bırakması

Hazreti Sâre, ahir zaman peygamberinin nurunun kendisine intikal edeceğini umuyordu. Ancak nur önce Hazreti Hacer'e, sonra Hazreti İsmail'e geçince, Hazreti Hacer'e karşı kalbinde gayret hâsıl oldu. İbrahim aleyhisselâm ise, Hazreti Sâre'yi hoş tutuyor, devamlı hatırını soruyor, gönlünü alıp, onu incitmemeye gayret ediyordu. Nihayet Hazreti Sâre'nin gayreti iyice arttı ve İbrahim aleyhisselâmdan, Hazreti Hacer ile oğlu İsmail'i başka bir yere götürüp bırakmasını istedi.

Allahü teâlâ, İbrahim aleyhisselâma Hazreti Sâre'nin bu isteğini yerine getirmesini bildirdi. İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın emriyle, Hazreti Hacer ve Hazreti İsmail'i yanına alıp, Şam'dan ayrılarak, onları, o sırada susuz ve ıssız

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

bir yer olan Mekke'ye götürdü. Hazreti Hacer ile Hazreti İsmail'i Kâbe'nin şimdi bulunduğu yerin yakınında, yüksek bir yerde ve Zemzem kuyusunun üzerinde büyük bir ağacın yanına bıraktı. O zaman Mekke'de, hiçbir kimse olmadığı gibi, içecek su da yoktu.

İbrahim aleyhisselâm Hazreti Hacer ile oğlunu burada bıraktı. Yanlarına içi hurma dolu bir sepet ve içi su dolu bir testi de koydu. Sonra, İbrahim aleyhisselâm Şam'a gitmek üzere oradan ayrıldı. Hazreti Hacer, İbrahim aleyhisselâmın arkasından giderek dedi ki:

- Ey İbrahim! Görüp görüşecek bir fert ve yiyip içecek bir şey bulunmayan bu vadide bizi bırakıp nereye gidiyorsun?

Hazreti Hacer, tekrar tekrar bu sözleri söylemesine rağmen, İbrahim aleyhisselâm ona iltifat

etmeyip, yoluna devam etti. Nihayet Hacer ona sordu:

- Bizi burada bırakmayı sana Allahü teâlâ mı emretti?

- **Evet, Allahü teâlâ emretti.**

Bunun üzerine Hazreti Hacer, "Öyleyse Allahü teâlâ bizi zayi etmez ve korur" diyerek, oğlunun yanına döndü.

İbrahim aleyhisselâm oradan ayrılıp, Seniyye mevkiine varınca, yüzünü Kâbe'nin bulunduğu yere çevirdi. Sonra ellerini kaldırarak şöyle duâ etti:

- **Ey Rabbimiz! Ben soyumdan bir kısmını, mukaddes evinin yanına, ekin bitmez bir vâdiye yerleştirdim. Ey Rabbimiz! Orada namazı dosdoğru kılsınlar diye, insanlardan bir kısmının gönüllerini o yerlere yönelt. Orayı ziyarete gelsinler. Onları çevreden**

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

gelecek her türlü meyvelerle rızıklandır ki, sana şükretsinler.

Hazreti Hacer, oğlu İsmail'i emziriyor ve testideki sudan içiyorlardı. Nihayet testideki su tükenince, hem Hazreti Hacer, hem de çocuğu susadı. Hazreti Hacer, çocuğunun susuzluktan toprak üstünde yuvarlandığını görünce, yavrunun bu acıklı hâline bakmaktan üzüldü. Onun yanından kalkıp, o mıntıkada Kâbe'ye en yakın dağ olan Safâ tepesini buldu ve bunun üstüne çıktı. Sonra vadiye karşı durup; "Bir kimse görebilir miyim" diye baktı. Fakat hiçbir kimseyi göremedi.

Bu defa Safâ tepesinden indi. Vadiye varınca, ayağını çelmesin diye entarisinin eteğini topladı. Sonra, çok müşkül bir işle karşılaşan bir insan azmiyle koştu. Nihayet vadiyi geçip, Merve tepesine geldi. Orada da biraz durdu ve; "Bir kimse gö-

rebilir miyim" diye baktı, fakat hiçbir kimse göremedi. Hazreti Hacer, bu suretle Safâ ile Merve arasında yedi defa gidip geldi. İşte bunun için hacılar, Safâ ile Merve arasında say ederler.

Zemzem kuyusu

Hazreti Hacer, son defa Merve üzerine çıktığında, bir ses işitti ve kendi kendine hitap ederek; "Sus, iyice dinle" dedi. Sonra dikkatle dinleyince, bu sesi evvelki gibi bir defa daha işitti. Bunun üzerine Hazreti Hacer, sesin geldiği tarafa bakıp dedi ki:

- Ey ses sahibi, sesini duyurdun. Eğer sen bize yardım edebilecek vaziyette isen, imdadımıza yetiş, bize yardım et!

Ve böyle der demez (şimdiki) Zemzem kuyusunun bulunduğu yerde, insan şeklinde Cibril aleyhisselâm görüldü. Aralarında şu konuşma geçti:

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

- Kimsin?

- Hazreti İbrahim'in hanımıyım.

- Sizi kime emanet etti?

- Allahü teâlâya.

- Sizi her şeye kâdir olana emanet etmiş.

Cebrail aleyhisselâm topuğu ile toprağı kazıp, Zemzem suyunu meydana çıkardı. Hazreti İsmail'in çıkardığı da bildirilmiştir.

Hazreti Hacer bu durumu görünce, taşıp zayi olmasın diye, hemen suyun etrafını çevirip havuz hâline getirdi. Bir taraftan da testisini doldurmaya çalışıyordu. Su ise, avuç avuç alındıkça, tekrar fışkırıyordu. Resulullah efendimiz buyurdu ki:

- Allahü teâlâ, İsmail'in annesine rahmet etsin! O, Zemzem'i kendi hâline bırakmış olsaydı, yahut suyu avuçlamasa idi, muhakkak Zemzem, akar bir ırmak olurdu.

Hazreti Hacer, bu sudan içti. Çocuğuna içirdi. Cibril aleyhisselâm Hazreti Hacer'e dedi ki:

- Sakın mahvoluruz diye korkmayınız! İşte şurası Beytullah'ın yeridir. O beyti, şu çocukla babası yapacaktır. Muhakkak ki, Allahü teâlâ, o beytin ehlini zayi etmez.

Kâbe'nin mahalli, tepe gibi yerden yüksekçe idi. Zamanla seller, sağını solunu kazıp aşındırmıştı.

Hazreti Hacer bu şekilde yaşarken, günün birinde Cürhüm kabilesinden bir cemaat gelip, Mekke'nin alt tarafına kondular. Cürhümîler, Zemzem kuyusunun bulunduğu yerde bir takım kuşların dolaştığını görünce dediler ki:

- Kuş kısmı, muhakkak bir suyun başında döner, dolaşır. Halbuki biz bu vadede su bulunmadığını biliyorduk. Gidip bakalım.

Oraya birkaç kişi gönderdiler. Onlar, orada

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Zemzem kuyusunu bulunca, dönüp suyun mevcut olduğunu haber verdiler. Bunun üzerine Cürhümîler de kuyunun yanına gelip, yerleştiler.

Cürhümîler geldiğinde, Hazreti Hacer su başında idi. Cürhümîler ona dediler ki:

- Bizim de şuraya gelip, civarınızda barınmamıza müsaade eder misiniz?

- Evet, gelebilirsiniz ve bu sudan istifade edebi-

lirsiniz. Fakat bu suda mülkiyet iddia edemezsiniz.

Onlar da razı oldular. Kadınlarla, muhabbetle sohbet etmeye muhtaç olduğu bir sırada, Cürhümîlerin gelişi, Hazreti Hacer'in arzusuna muvafık oldu. Böylece, Cürhümîler Mekke civarına yerleştiler. Sonra kabilelerinden başka insanlara haber gönderdiler. Onlar da gelip Mekke'de yerleşerek ev bark sahibi oldular.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Hazreti İsmail'i kurban etmesi

İbrahim aleyhisselâm, Babil'den hicret ederken:

“Ya Rabbi! Bana salihlerden bir oğul ihsan buyur ki, davet ve taatte yardımcım ve gurbette mûnisim ve gözümün nuru olsun” diye duâ etti.

Allahü teâlâ onun duâsını kabul ederek, ona Hazreti İsmail'i müjdeledi. Ayet-i kerimede mealen buyuruldu ki:

(Biz de ona halim bir oğul müjdeledik.)

İbrahim aleyhisselâm, İsmail aleyhisselâmın doğumundan sonra, Allahü teâlânın emri ile, İsmail aleyhisselâmı ve annesi Hacer validemizi Mekke'ye bırakıp Şam'a döndü. Zaman zaman gider, onları Mekke'de ziyaret ederdi.

Yüzünde, Muhammed aleyhisselâmın temiz babalardan temiz ve afif analara geçip gelen nuru parlayan Hazreti İsmail

çok güzeldi. Bu sebepten İbrahim aleyhisselâmın, oğlu İsmail'e karşı muhabbeti fazla idi.

İsmail aleyhisselâm yedi yaşında iken, birgün İbrahim aleyhisselâm ibadet ettiği mihrabda, bu muhabbet içinde uyudu.

Rüyasında oğlu İsmail ile otururken, bir melek gelip dedi ki:

- Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor.

İbrahim aleyhisselâm korku ile uyandı. “Rüya rahmanî mi, yoksa şeytanî mi” diye tereddüt etti.

O gün hep bu rüyayı düşündü. Onun için bu güne Terviye denildi.

İkinci gece yine rüyasında aynı melek gelerek dedi ki:

- Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Bunun üzerine Hazreti İbrahim uyanınca, gördüğü rüyanın Rahmanî olduğunu anladı.

Bundan dolayı bu güne Arefe denildi.

Üçüncü gece yine aynı rüyayı gördü. Artık Hak teâlânın emri olduğunda hiç şüphesi kalmadı.

“Bu emri muhakkak yerine getirmem gerek” diyerek hanımı Hacer’in yanına geldi ve dedi ki:

- Ey Hacer, benim gözümün nuru oğlum İsmail’i yıka, en iyi elbisesini giydir, saçını tara, onu dostuma götüreceğim.

Sonra; Hazreti İsmail’e dedi ki:

- Yanına ip ile bıçak al!

- Bunları ne yapacağız baba?

- Allah rızası için kurban keseriz.

Yolda giderken, Hazreti İsmail, babasına sordu:

- Nereye gidiyoruz?

- Dostuma.

- Evi nerededir?

- O, evden ve mekandan münezzehtir. Yer ve gök Onun mülküdür.

- Babacığım! O bizimle oturup yemek yer mi?

- O yemekten ve içmekten de münezzehtir.

İbrahim aleyhisselâm, oğlu İsmail’i kurban etmek için götürürken, şeytan; “Eğer bugün İbrahim’in (aleyhisselâm) evinde bir fitne çıkarmazsam, bundan sonra onları hiç fitneye düşürmem” diyerek harekete geçti. Yaşlı bir adam kıyafetinde Hazreti Hacer’in yanına geldi. Ona dedi ki:

- İbrahim, oğlunu nereye götürdü?

- Bir dostunu ziyarete götürdü.

- Hayır, onu kesmeye götürdü.

- Baba, oğlunu boğazlamaz. Şefkat buna mânidir.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

- Öyle zannederim ki, Allah emretmiştir.

- **Allahü teâlânın emrine uymak elbette lazımdır. Onun emrini, canı gönülden kabul ederiz. Onun Allahü teâlânın emrine uyması elbette en güzel iştir.**

Şeytan ondan yüz bulamayınca, yine aynı kıyafette Hazreti İsmail'in yanına geldi. Hazreti İsmail edeple babasının arkasından yürüyordu. Şeytan, kandırmak ümidiyle, Hazreti İsmail'e sordu:

- Baban seni nereye götürüyor, biliyor musun?

- **Dostunun ziyaretine.**

- Vallahi seni öldürmeye götürüyor.

- **Hiç babanın oğlunu öldürdüğünü gördün mü?**

- Öyle zannederim, Allahü teâlâ emretmiştir.

- **O emretti ise, canı gönülden razıyım.**

Hazreti İsmail, babası İbrahim aleyhisselâmın, kendisini kurban edeceği yere götürürken, ihtiyar kılığındaki şeytanın konuşmalarından sıkılmıştı. Çünkü ihtiyar, İsmail aleyhisselâmı, babasına, dolayısıyla cenab-ı Hakka karşı isyana teşvik ediyordu. Bunun için babasına dedi ki:

- **Bu ihtiyar beni rahatsız ediyor, kalbime vesvese vermek istiyor.**

İbrahim aleyhisselâm, **"Taş at, yanından uzaklaşsın"** buyurdu.

İsmail aleyhisselâm taş atarak şeytanı yanından uzaklaştırdı. Bu sırada Mina'da olduklarından, hacıların "Şeytan taşlaması" buradan kaldı. Hazreti İsmail'den de yüz bulamayan şeytan, İbrahim aleyhisselâmın yanına sokularak dedi ki:

- Ey İbrahim, sen yanlış hareket ediyorsun. Şeytan sana vesvese ver-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

di. Sakın oğlunu boğazlama, sonra pişman olursun, fakat fayda etmez.

İbrahim aleyhisselâm, onun şeytan olduğunu anladı ve buyurdu ki:

- Vallahi bu, Hak teâlânın emridir ve sen şeytansın. İbrahim'e ve akrabasına zarar yapamazsın!

İbrahim aleyhisselâm yoluna devam etti. Cemret-ül-ûlâ denilen yere gelince, şeytan yine karşısına çıktı. İbrahim aleyhisselâm ona yedi tane küçük taş atarak kovdu, o da dönüp gitti. Cemret-ül-vustâ'ya vardıklarında şeytan tekrar geldi. İbrahim aleyhisselâm yedi taş daha atarak şeytanı kovdu. Cemret-ül-kübrâ'ya vardıklarında, şeytan, aldatmak maksadıyla yeniden geldi. İbrahim aleyhisselâm bu defa da yedi taş daha attı ve böylece şeytanı kovdu. Şeytan rezil olup geri döndü.

Nihayet baba-oğul Büseyr dağına vardıklarında, Hazreti İbrahim, oğluna dönüp dedi ki:

- Ey oğlum! Rüyamda seni kurban etmem emredildi. Buna ne dersin?

İsmail aleyhisselâm, babasının bu sözü karşısında hiçbir telâş göstermeden, tam bir teslimiyet içerisinde sordu:

- Allahü teâlâ mı emretti?

Babası; "Evet" deyince; **"Ey babacığım! Sana ne emrolunduysa onu yap. İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın"** diyerek, halim, selim, akıllı, sabırlı ve metanetli olduğunu gösterdi.

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm, oğluna dedi ki:

- Evlâdım! Seni kurban edeceğimi haber veriyorum, sen ise seviniyorsun!

- Babacığım nasıl sevinmeyeyim? Benim tek

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

arzum, Allahü teâlâya, Onun rızası üzere kavuşmaktır. Böylece Onun rahmet ve cennetine de nail olurum. Dünyanın ömrü müddetince eziyet çeksem, bu devlete kavuşmam çok zor. Şimdi ise bu devlete kolayca kavuşacağım. Babacığım, nasıl emir almışsan onu yap. Oğul feda eylemek senden, can feda eylemek de bendendir. İşini çabuk bitir. Zira canım dosta kavuşmakta acele ediyor.

Babacığım, Nemrûd seni ateşe atınca, sabrettin ve Hak teâlâ senden razı oldu. Ben de boğazlanmaya sabredeceğim. O zaman belki Hak teâlâ benden de razı olur. Böylece cennet nimetlerine kavuşurum. Babacığım, kesilmek acısı bir anlık olup, ona sabretmek kolaydır. Benim asıl tasam, senden dolaydır. Çünkü kendi elinle oğlunu boğazlayacaksın. Ömrün boyunca unutamadığın gibi, evlât

hasreti de ölünceye kadar senden gitmez. Keşke daha önce haber verseydin de, anneme veda edip, birbirimizin boynuna sarılıp ağlasaydık.

- Haber verince senden veya annenden bir gevşeklik olur da, Rabbim tarafından azarlanırsın diye korktum.

- Babacığım, senin rızandan başka muradım yoktur ve senin gibi babanın hakkını ödemek, saadetimin sermayesidir. Kaldı ki, bu işte, Allahü teâlânın rızası ve emri vardır. Eğer izin verirsen, size söyleyecek birkaç vasiyetim var.

- Söyle, ey saadetli oğlum.

- Birincisi; bu ip ile elimi ve ayağımı kuvvetlice bağla ki, can acısı ile bir kusur işlemeyeyim. İkincisi; mübarek eteğini toplu ki, kanımdan sıçramasın. Üçüncüsü; bıçağı iyi bile ki, can vermek kolay olsun

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

ve senin için iyi görülsün. Dördüncüsü; bıçağı vururken yüzüme bakıp da babalık şefkatiyle emri geciktirme. Beşincisi; gömleğimi çıkarıp boğazla ki, kan bulaşmasın. Sonra o gömleği anneme götür ve benden selâm söyle. Benim kokumu bu gömlekten alsın, ağlamasın, teselli olsun. Benim için çok elem çekmesin. Ona; "Oğlun sana şefaathçi olarak Allahü teâlâyâ gitti. Kıyamet gününde cenâb-ı Haktan senden başka bir şey istemez" de. Ümit edilir ki, Hak teâlâ benim bu isteğimi reddetmez. Altıncı vasiyetim; her nerede benim yaşımda bir çocuk görürsen beni hatırla.

İbrahim aleyhisselâm, oğlunun yürek parçalayan bu sözlerini dinleyince, mübarek gözlerinden yaşlar boşandı ve çok ağladı.

Hazreti İsmail, vasiyetini yaptıktan sonra, ellerini kaldırıp şöyle niyazda bulundu:

- Ya Rabbi! Bu işte bana sabır ve tahammül ver!

Sonra yüzünü Hazreti İbrahim'e dönüp dedi ki:

- Babacığım! Görüyor musun, gök kapıları açılmış, melekler bize bakıp, hayretlerinden Allahü teâlâyâ secde ediyorlar. Meleklerden bir kısmı, Allahü teâlâyâ münacat edip; **"Ya Rabbi! Bir peygamber bir peygamberi kurban etmek üzere! Senin rızanı gözetmek için, onu boğazlamak istiyor! Sen onlara merhamet eyle"** diye yalvarıyorlar.

İbrahim aleyhisselâm bu sözleri oğlundan duyunca, ellerini yüzüne kapayıp daha çok ağladı. Melekler de onunla birlikte ağlaştılar. İsmail aleyhisselâm ise; "Muhabetin şartı, emri yapmakta gecikmemektir" diyerek tam teslimiyetini gösterdi.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâm, oğlu İsmail aleyhisselâmı kurban etmek üzere son hazırlığını yaptı. Oğlunu güzelce bağladı. Yüzükoyun yatırıp, boğazını tuttu ve şöyle duâ etti:

- **Ya Rabbi! Bu benim oğlum, gözümün nuru, gönlümün sürurudur. Kurban etmemi emrettin. Şu anda emrini yapmak için hâlis niyetle geldim. Kurban etmeye hazırım. Sana hamd ve sena ederim. Ya Rabbi! Bu kıymetli yavrumu kurban etmekte bana sabır ver!**

Sonra bıçağı oğlunun boynuna yaklaştırdı ve son olarak dedi ki:

- Ey yavrum! Kıyamete kadar sana veda olsun! Tekrar görüşmek, kıyamet günü olur.

Bu arada İsmail aleyhisselâm cevap verdi:

- Ey babacığım, acele et! Rabbimizin emrini çabuk yerine getir. Emri yapmakta geciktiğimiz için,

Rabbimizin bizi azarlama-sından korkuyorum. Babacığım, elimi, ayağımı çözü ki, melekler, kendi isteğimle kurban olduğumu görsünler ve Halil'in oğlunun, Allahü teâlânın işinden razı olduğunu bilsinler.

İbrahim aleyhisselâm, bu söz üzerine ellerini çözüp, bıçağı boğazına dayayınca, İsmail aleyhisselâm güldü.

- Ey oğlum, bu hâlde iken niçin güldün?

- Babacığım, bıçakta **Bismillâhirrahmanirrahîm** yazılı olduğunu görüyorum. Üzerinde dostun ismi yazılı olan bıçak, nasıl keser?

İbrahim aleyhisselâm, Hak teâlânın ismini zikrederek, bütün gücüyle, bıçağı oğlunun boynuna çaldı. O anda Hak teâlâ, Cebrail aleyhisselâma emrederek; **"Yetiş! Bıçağı çevir"** buyurdu.

O da Sidret-ül-münteha'dan bir anda gelip, bı-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

çağı ters çevirdi. Bıçak kesmedi. Bir daha çaldı, yine kesmedi. Ne kadar uğraştı ise kâr etmedi. İsmail aleyhisselâm dedi ki:

- Babacığım! Ne kadar şefkatlisin, bıçağı kuvvetli vuramıyorsun. Yüzüme bakma, böylece hizmette kusur etmezsin.

Hazreti İbrahim, bıçağı tekrar bile di ve oğlunun boğazına daha kuvvetli çaldı. Bıçak yine kesmedi. İsmail aleyhisselâm, "Babacığım, bıçağın ucunu şah damarımaya bastır" deyince, öyle yaptı ve diziy-

le de bastır di. Bıçak iki kat olmasına rağmen, boyuna izi bile çıkmadı.

İbrahim aleyhisselâm, bıçağın kesmemesine üzülüp bıçağı taşa çalınca, taş ikiye bölündü. Bıçak dile gelip sordu:

- Ey İbrahim! Nemrûd seni ateşe attığı vakit, seni niçin yakmadı?

- **Hak teâlâ, yakma diye emrelediği için.**

- Ey İbrahim! Hak teâlâ ateşe bir kere "Yakma" diye emrelediyse, bana yetmiş defa kesme diye emreledi.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

O anda Allahü teâlâdan vahiy geldi:

- **Ya İbrahim, elbette sen rüyanı tasdik ettin. Sana düşen vazifeni tam olarak yaptın. Şimdi sıra bende. Lütuf ve keremimi görmek için şu dağa bak!**

İbrahim aleyhisselâm, dağa bakınca, cennetten gelmiş eşsiz güzellikte bir koç gördü. Allahü teâlâ buyurdu: **"Bu senin oğluna fedadır."**

Cebrail aleyhisselâm koçu getirirken, **"Allahü ekber"**, İbrahim aleyhisselâm da koçu yakalarken, **"Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber"**, İsmail aleyhisselâm da, **"Allahü ekber ve lillahil hamd"** dedi. Böylece, bayram tekbiri meydana geldi:

"Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber, Allahü ekber ve lillahil hamd."

Sonra, İsmail aleyhisselâm yerine, bu koç kurban edildi. Bu koçun boy-

nuzları, Abdullah bin Zübeyr zamanına kadar Kâbe duvarında asılı idi. Sonra çıkan yangında yandı.

Bu koçun kurban edildiği yer, Mina olduğu için, hacılar kurbanlarını burada kesmektedirler.

Bundan sonra oğlu Hazreti İsmail ile birlikte Mekke'ye Hazreti Hacer'in yanına döndüler. Hazreti Hacer kapıda durup, Hazreti İbrahim'i ve oğlu Hazreti İsmail'i bekliyordu. İsmail aleyhisselâm, annesinin kapıda kendilerini beklemekte olduğunu görünce, ağladı. Annesi; "Ey oğlum! Niçin ağlarsın" deyince, İbrahim aleyhisselâm olanları anlattı. Hazreti Hacer, oğlu Hazreti İsmail'e sarılıp hem ağladı, hem de Allahü teâlâya şükretti. Bundan sonra İbrahim aleyhisselâm Mekke'den Şam'a, yani Hazreti Sâre'nin yanına döndü.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâm üç şekilde imtihan edilmiştir. Nemrûd tarafından ateşe atıldığı zaman nefsi ve canı, oğlu Hazreti İsmail'i Allah için kurban etmesi emredilince evlâdı, bir de malı ile imtihan edilmiştir. Malı ile imtihan edildiğinde de, ovaları ve vadileri dolduran sürülerini Allah için bağışlamıştır. Âlimler şöyle bildirmiştir:

Allahü teâlâ İbrahim aleyhisselâmı **Halil**, dost edinince, melekler dediler ki:

- Ey Rabbimiz! İbrahim sana nasıl dost olabilir, nefsi, evlâdı ve malı vardır. Onun kalbinin bunlara bağlılığı da vardır.

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm nefsi, canı ve evladı ile imtihan edildiği gibi, malı ile de imtihan edildi. İbrahim aleyhisselâmın oniki bin sürüsü vardı. Sürüleri her tarafı kaplıyor-

du. Bu sürülerin her biri için koruyucu olarak, yüzlerce köpeği bulunmaktaydı. Bu köpeklerin her birinin boynuna altın tasmalar takmıştı. Böylece dünya malının değersiz olduğunu ve buna kıymet vermediğini gösteriyordu.

Hazreti İshak'ın müjdelenmesi

İbrahim aleyhisselâm malıyla da imtihan olmuştur. Kalbinde, ovaları dolduran malının hiç yeri yoktu. Nitekim birgün İbrahim aleyhisselâm sahraya, sürülerinin yanına gitmişti. Bu sırada Cebrail aleyhisselâm, insan kılığında yanına geldi. Selâm verdikten sonra dedi ki:

- Ya İbrahim! Bu sürüler kimindir?

- **Allahü teâlânındır. Benim elimde emanet olarak bulunuyor.**

- Bana birini satar mısın?

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

- Allahü teâlânın ismini bir kere söyle, bu sürülerin üçte birini sana vereyim.

İbrahim aleyhisselâmın bu sözü üzerine, Cebrail aleyhisselâm bir kere, "Lâ ilâhe illallah" dedi. İbrahim aleyhisselâm bunu işitince, pek ziyade zevklenip dedi ki:

- Bir kere daha söyle, diğer üçte birini daha vereyim.

Cebrail aleyhisselâm, Allahü teâlânın mübarek ismini bir kere daha söyledi. İbrahim aleyhisselâm daha ziyade zevklenip; tekrar şu teklifte bulundu:

- Bir kere daha söyle, sürülerin hepsini sana vereyim.

Cebrail aleyhisselâm tekrar söyleyince, İbrahim aleyhisselâm bütün sürülerini teslim etmek istedi. Bunun üzerine Cebrail aleyhisselâm durumu açıklayıp, dedi ki:

- Ben, Allahü teâlânın emriyle seni imtihana geldim. Bunların hepsini al, hepsi senindir.

İbrahim aleyhisselâm da o sürüleri satıp, onların parası ile arazi ve mülk satın alıp, insanların faydalanması için vakfetti.

İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın emri üzerine, oğlu Hazreti İsmail'i kurban etmeye teşebbüs etti. Fakat Allahü teâlâ Cebrail aleyhisselâma cennetten bir koç götürmesini ve Hazreti İbrahim'in o koçu kurban etmesini emir buyurdu. İbrahim aleyhisselâm bu imtihan karşısında da sadakat gösterdi. Bunun mükâfatı olarak, Allahü teâlâ ona ihtiyar yaşında olmasına rağmen, bir oğul daha ihsan etti. Bu oğul da İshak aleyhisselâmdır.

Kur'an-ı kerimde, İbrahim aleyhisselâmın, oğlu Hazreti İsmail'i kurban etmesi emredilince, teşeb-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

büse geçip, bu hususta hem İbrahim aleyhisselâmın, hem de Hazreti İsmail'in gösterdiği sadakat bildirildikten sonra mealen şöyle buyuruldu:

(Bir de ona salihlerden bir peygamber olmak üzere İshak'ı müjdeledik. Kendisine ve İshak'a be-reketler verdik. Her ikisinin soyundan mümin olan da var, nefisine apa-çık zulmeden kâfir de var.) [Saffat 112-113]

İbrahim aleyhisselâma, oğlu Hazreti İshak'ın doğa-cağını melekler müjdeledi-ler. Bir oğullarının olacağı müjdelendiği sırada, İbra-him aleyhisselâm yüzyir-mi, Hazreti Sâre ise dok-san dokuz yaşında idi. Bu haberden bir sene sonra Hazreti İshak doğdu.

Meleklerin misafirliği

Hazreti İshak'ı müjde-lemek için gelen melekler, gayet güzel yüzlü birer genç suretinde olarak, İb-

rahim aleyhisselâmın kar-şısına çıktılar. Bunlar; Cebrail, Mikâil ve İsrâfil aleyhimüsselâm idi. Yan-larında başka melekler de vardı. Melekler güzel yüz-lü genç suretinde İbrahim aleyhisselâma gözüküp; selâm verdiler. İbrahim aleyhisselâm, selâmlarını aldıktan sonra, onları, evinde en iyi yere oturttu. Onlara ikram etmek üzere hemen kızartılmış bir bu-zağı (dana) getirdi. Bu nefis yiyeceği misafirlerin önüne koyup; "Buyuru-nuz, yiyiniz" dedi. Fakat bu misafirler yemeğe hiç el uzatmadılar.

Bu durum karşısında İbrahim aleyhisselâm te-dirgin olup, endişelendi. O zamanki âdete göre, bir eve misafir geldiğinde, misafir, ikram edilen şey-leri yerse, o misafirden emin olunur; yemezse, bu misafirin zarar vermek üzere geldiğine hükmedi-lir, ondan çekinilirdi. Hat-ta böylelerinin zararından

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

korkulurdu. İbrahim aleyhisselâmın kalbine bu sebeple bir endişe gelmiştir.

İbrahim aleyhisselâm ile melekler arasında şu konuşma geçti:

- **Buyurun, yemez misiniz?**

- Biz yemeğin ücretini vermeden yemeyiz.

- **Yiyiniz de bedelini veriniz. Bu yemeğin bir ücreti vardır.**

- Bu yemeğin ücreti nedir?

- **Yemeğin başında Allahü teâlânın ismini söylemek, sonunda da hamdetmektir.**

İbrahim aleyhisselâmın bu sözü üzerine, Ceb-rail aleyhisselâm, Mikâil aleyhisselâma bakarak dedi ki:

- Bu zat, Allahü teâlânın dost (halil) edinmesine lâyık bir kimsedir.

Bundan sonra melekler, "Ey İbrahim! Endişe etme! Biz Lût kavmini he-

lâk etmek için gönderildik" diyerek melek olduklarını açıkladılar. Böylece yemeği yememelerinin sebebi de anlaşıldı. Çünkü melekler yemezler, içmezler.

Daha sonra İbrahim aleyhisselâmın korkusu dağılınca, melekler ona bir oğlunun, yani Hazreti İshak'ın olacağını müjdediler. Hazreti Sâre, meleklerin bu müjdesini işittince, hayrete kapılarak ellerini yüzüne kapayıp dedi ki:

- Hayret, benim mi çocuğum olacak? Ben artık ihtiyarladım. Çocuk doğuracak hâlde değilim! Siz nasıl olur da böyle söylersiniz? Üstelik benim kocam da ihtiyarlamıştır. Bu görülmemiş bir iştir.

Hazreti Sâre'nin bu sözleri üzerine melekler, şu cevabı verdiler:

- **Sen Allahü teâlânın emrine mi, takdirine mi şaşıyorsun? Muhakkak**

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Allahü teâlâ neyi dilerse, o olur. Allahü teâlânın rahmeti ve bereketi sizin üzerinizdir. Şüphesiz ki, Allahü teâlâ, kendisine şükür ve hamd edilmesini gerektiren işleri yapar, yaratır ve Onun kullarına hayrı ve ihsanı pek çoktur. O kerem sahibidir. Sizi de nice nimetlere kavuşturmaya kâdirdir.

Hazreti Sâre'nin bu habere şaşmasının sebebi, itiraz için değildi. Çünkü o, Allahü teâlâyâ iman etmişti ve onun şaşırmasının sebebi; hiç görülmediği hâlde, bilinenin ve âdetin dışında olarak, çok yaşlı kimselerin çocuğunun olacağı idi.

Melekler, İbrahim aleyhisselâma kendilerini tanıtır, bir oğlu, yani Hazreti İshak'ın olacağını müjdeledikten sonra, İbrahim aleyhisselâm, meleklerin böyle topluca gelmelerinin başka bir sebebi olduğunu da anlayıp, niçin geldiklerini sordu. Melek-

ler, Lût kavmini helâk etmek üzere geldiklerini söylediler. İbrahim aleyhisselâm Lût kavminin helâk edileceğini öğrenince, meleklerle;

- Lût kavmini hemen mi helâk edeceksiniz? O kavmin helâk edilmesi tehir edilse, küfürden ve isyandan dönmeleri, iman etmeleri düşünülemez mi? diye temennide bulundu.

Melekler, duâ ve benzeri şeyler ile geri çevrilemeyecek bir azabı Allahü teâlânın emrettiğini, iman edenlerin ise azaptan kurtarılacaklarını söylediler. Sonra melekler Lût aleyhisselâma gittiler.

İbrahim aleyhisselâma verilen müjdeden bir sene sonra, Hazreti İshak doğdu. Gerek Yakub aleyhisselâm olsun, gerekse Yusuf aleyhisselâm olsun, Benî İsrail'e gönderilen peygamberler, Hazreti İshak'ın soyundan geldi.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Hazreti İsmail'i ziyaret

İsmail aleyhisselâm büyüüp, gençlik çağına girmişti. Cürhümîlerden Arapça öğrenmiş ve onlar arasında çok sevilen bir genç olmuştu. Asaleti ve üstün hâlleri ile Cürhümîleri hayran bırakıyordu. Bu sebeple evlenecek çağa girdiğinde, onu, kendi kabilelerinden bir kız ile evlendirdiler. Oraya gelen insanların kalbleri onlara ısınmış, o belde emin ve mamur bir yer olmuştu.

Hayatları böyle hoş bir şekilde sürüp giderken, günün birinde Hazreti Hacer vefat etti. Vefat ettiğinde doksan yaşında idi. Hazreti Hacer'i Kâbe'nin bitişiğinde Hicr denilen yere defnettiler.

İbrahim aleyhisselâm, birgün onları görmek için Mekke'ye doğru yola çıktı. İbrahim aleyhisselâm, oğlu İsmail aleyhisselâmın evine varıp, Hazreti İsmail'in

hanımından, onu sordu. Hazreti İsmail'in hanımını cevaben dedi ki:

- Yiyeceğimizi kazanmak için dışarı çıktı.

- **Geçiminiz, hâliniz nasıldır?**

- Şiddetli bir darlıkta ve sıkıntılı bir hâldeyiz.

- **Kocan geldiğinde benden selâm söyle, kapısının eşiğini değiştirsin!**

Sonra da ayrılıp gitti.

İsmail aleyhisselâm evine geldiğinde, evinde güzel bir koku duydu. Hanımına sordu:

- **Evimize gelen oldu mu?**

O da, "Evet yaşlı bir zat geldi" diyerek İbrahim aleyhisselâmı tarif etti. Sonra ilâve etti:

- Bana maişetimizi, geçimimizi sordu. Ben de şiddetli bir darlık içinde bulunduğumuzu söyledim.

- **Bana söylemen için bir tavsiye ve tembihte bulundu mu?**

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

- Evet, sana selâm ve kapının eşiğini değiştirmeni söylememi tembih etti.

- **O gelen ihtiyar zat benim babamdır. Bana, senden ayrılmamı emretmiştir. Artık sen ailenizin evine gidebilirsin.**

İsmail aleyhisselâm ondan ayrılıp, Cürhümîlerden başka bir kadınla evlendi.

İbrahim aleyhisselâm, bir müddet sonra tekrar, oğlu İsmail aleyhisselâmı görmeye geldi. İsmail aleyhisselâm yine evde yoktu. İsmail aleyhisselâmın yeni hanımına, onu sordu. Hanımı de dedi ki:

- Maişetimizi temin etmek için gitti.

- **Geçiminiz, hâliniz nasıl, iyi midir?**

- Biz; hayır, saadet ve bolluk içindeyiz.

- **Ne yiyip ne içiyorsunuz?**

- Et yiyip, zezem içiyoruz.

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm şöyle duâ etti:

- **Ya Rabbi! Bunların etlerini ve sularını mübarek kıl, bereket ihsan eyle!**

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(**İbrahim** [aleyhisselâm] zamanında **Mekke civarında hububat bilinmiyordu. Av etiyle gıdalanırdı. Eğer o zaman hububat malûm olsaydı, İbrahim** [aleyhisselâm] **hububat hakkında duâ ederdi.**)

İbrahim aleyhisselâmın bu duâsı bereketiyle, Mekke sıcak olmasına rağmen, et ile su, burada diğer yerlere nazaran insanlara daha faydalıdır.

Hazreti İsmail'in ikinci hanımı, İbrahim aleyhisselâma çok hürmet ve ikramda bulunarak, "Buyurun, evimizi şereflendirin, hazırda ne varsa size ikram edeyim" dedi. İbrahim aleyhisselâmın, içeri

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

girmeyip döneceğini söylemesi üzerine de, şu teklifte bulundu:

- Başınız toz içinde kalmış. Müsaade ederseniz, tozları silip temizleyeyim.

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm müsaade etti. O da tozları temizleyip, güzel koku sürdü. Atına binip gideceği sırada da, bir tabak içinde peynir getirip eliyle tuttu. İsmail aleyhisselâmın bu hanımının ismi Hâle idi. İbrahim aleyhisselâm onun hizmetinden memnun oldu. Ona buyurdu ki:

- **Kocan geldiğinde, benden selâm söyle, evinin eşliğini iyi muhafaza etsin!**

Sonra, İbrahim aleyhisselâm onların berekete kavuşması için duâ etti ve geri Şam'a döndü.

Akşam Hazreti İsmail evine döndüğünde, hanımına sordu:

- **Bugün kimse geldi mi?**

- İhtiyar bir zat geldi, alnında ve yüzünde büyüklük ve peygamberlik nuru parlıyordu. Sana selâm söyledi, "Evinin eşliğini iyi muhafaza etsin" dedi.

İsmail aleyhisselâm ağlayarak buyurdu ki:

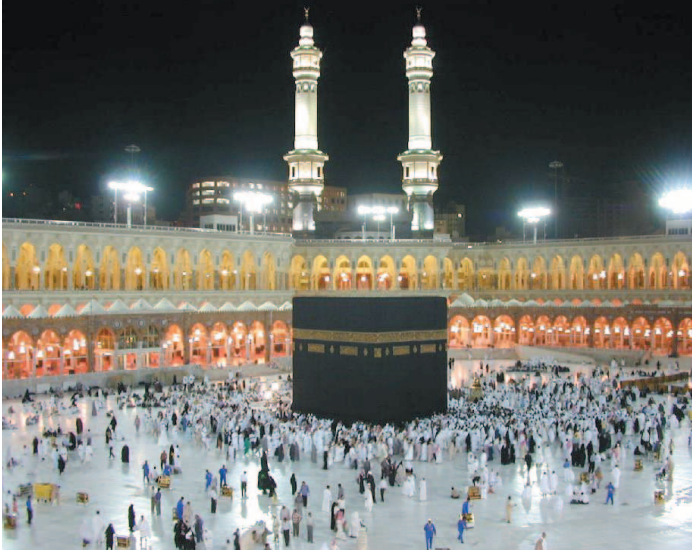
- **O gelen benim babamdır. Evin eşliğinden maksadı sensin. Ey Hâle sana müjdeler olsun! Âhir zaman peygamberinin mübarek nuru sana nasip olacak!**

İsmail aleyhisselâmın, bu hanımından bir oğlu oldu. Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın nuru bu oğluna geçip, ondan da evlâtlarına intikal etti. Bu nur, bu evlâtlardan Peygamberimize kadar ulaştı.

Kâbe'nin yapılması

İbrahim aleyhisselâm bir müddet sonra, Şam'dan, İsmail aleyhisselâmın bulunduğu yere,

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Mekke'ye tekrar geldi. Bu gelişinde, İsmail aleyhisselâm, Zemzem kuyusunun yakınında, büyük bir ağacın altında okunu yontup düzeltmekte idi. Babası İbrahim aleyhisselâmı görünce, hemen kalkıp, karşıladı. Oturup hasretlerini giderdikten sonra, İbrahim aleyhisselâm dedi ki:

- **Allahü teâlâ bana, kendi zatı için bir beyt yapmamı emrediyor...**

- Babacığım! Allahü teâlâ ne emrettiyse, o emri yerine getirin!

- **Sen de bana yardımcı olacaksın.**

- Babacığım, ben sana her türlü yardımı yaparım.

Sonra İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlâyâ münacatta bulunarak, "Ya Rabbi! Kâbe'yi nerede yapayım" diye arz etti. Bunun üzerine cenâb-ı Hak şöyle vahyetti:

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

- Biz, sana onun yerini göstereceğiz.

Kâbe-i muazzamanın, yeryüzünde yapılan ilk bina ve ilk mâbet olduğu Kur'an-ı kerimde bildirilmiştir. İlk defa Âdem aleyhisselâm yeryüzünde inşa etmiş, Nuh tufanında yıkılmış, temelleri kalmıştı. Allahü teâlâ, tufandan önce, Hacer-ül-esved'i Ebu Kubeys dağına konmasını emretti. Böylece Kâbe'nin yeri kesin olarak bilinmez hâle geldi. Sadece hangi bölgede olduğu biliniyordu.

Burası kırmızı topraklı ve hafif tümsek bir tepe durumunda idi. Bu yerde yapılan duâlar kabul olup, duâ eden herkes muradına kavuşurdu. Her millet buraya saygı gösterirdi. Bu belirsiz hâl, Nuh aleyhisselâmdan İbrahim aleyhisselâm zamanına kadar devam etti.

Cebrail aleyhisselâm, Kâbe'nin yerini, İbrahim

aleyhisselâma gösterdi. Böylece İbrahim aleyhisselâm, oğlu İsmail aleyhisselâm ile birlikte temel kazmaya başladı. Âdem aleyhisselâm zamanında kazılan temeli buldular. Aynı temel üzerine, Kâbe'yi inşa etmeye başladılar.

Cebrail aleyhisselâmın tarifine göre, İbrahim aleyhisselâm, İsmail aleyhisselâmın getirdiği taşlarla binayı yapıyordu. Nihayet Kâbe'nin duvarları yükseldi ve yukarıya taş yetişemez oldu. Bunun üzerine büyükçe bir taş getirdiler. İbrahim aleyhisselâm bu taşla basarak duvar örmeğe devam etti. Mübarek ayağının izi çıkan bu taş da, **Makam-ı İbrahim** denildi. Kâbe'de tavaf namazı bu taşın bulunduğu yer olan Makam-ı İbrahim'de kılınır.

Hacer-ül-esved

Binanın yapımında, melekler, taş getirmede

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İsmail aleyhisselâma yardım ettiler. Sıra Hacer-ül-esved'e gelince, İbrahim aleyhisselâm; **"Ey İsmail! İyi bir taş getir ki, hacılara işaret olsun"** dedi. İsmail aleyhisselâm bir taş getirdi. İbrahim aleyhisselâm tekrar; **"Bundan daha iyi bir taş getir"** deyince, Ebu Kubeys dağından bir ses işitti:

- Cebrail aleyhisselâm tufanda bana bir taş emanet etti. Gel onu al!

Bunun üzerine Hacer-ül-esved taşı, Ebu Kubeys dağından alınıp, Kâbe'deki yerine konuldu.

Baba-oğul, Kâbe'yi yapıp bitirince, **"Ya Rabbi! Bizden bu hayırlı işi kabul et! Muhakkak ki, sen, dâmımızı iştirici, niyetimizi bilicisin"** diye duâ ettiler.

İbrahim Aleyhisselam zamanında Kâbe'nin inşasında Ebu Kubeys dağından alınıp Kâbe duvarına yerleştirilen Hacer-ül esved taşı

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Hazreti

İbrahim'in haccı

İbrahim aleyhisselâm, Kâbe-i muazzamayı yapınca, Cebrail aleyhisselâm; **“Ey İbrahim! Beytulah'ı yedi defa tavaf et”** dedi. İbrahim aleyhisselâm, oğlu İsmail aleyhisselâm ile birlikte, Kâbe'yi tavaf etmeye başladı. Her tavafta rükünlerin hepsinde istilâm yaptılar. Yedi tavafı bitirdikten sonra Makam-ı İbrahim'in arkasında ikişer rekât namaz kıldılar. Bundan sonra Cebrail aleyhisselâm, İbrahim aleyhisselâma Hac ile ilgili bütün ibâdet yerlerini; Safâ, Merve, Mina, Müzdelife ve Arafat'ı gösterdi. Cebrail aleyhisselâm Arafat'a kadar olan her yerde yapılacak ibâdetleri yaptırdı ve tek tek öğretti. Arafat meydanına geldikleri zaman, İbrahim aleyhisselâma sordu:

- Ey İbrahim! Hac vazifesini yapacağın yerleri öğrendin mi?

- Evet, öğrendim.

İbrahim aleyhisselâm, İsmail aleyhisselâmla haccın erkânını yerine getirdikten sonra, oğluna Kâbe'nin bakımı ve korunması için tembihatta bulundu ve Şam'a gitmek istedi. Gitmeden önce bir gün Arafat'a çıkmıştı. Mekke-i mükerreremeye baktı. Burası bir vadi içinde olup, taşlı ve kumlu idi. Oğlu İsmail aleyhisselâmın evlâdını düşünerek, şefkat edip mübarek ellerini kaldırdı ve; **“Ya Rabbi! İsmail'in evlâdına rahmet eyle”** diye duâ buyurdu. Gideceği sırada kendisine şöyle vahiy geldi:

- Bütün insanlara haccı ilân et! Gerek yaya olarak, gerek uzak yoldan zayıf develer, binekler üzerinde tavaf için Kâbe'ye gelsinler!

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm arz etti ki:

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

- Ya Rabbi! Benim sesim nereye kadar ulaşır ki?

Bunun üzerine cenâb-ı Haktan; **“Seslenmek senden, duyurmak benden. Ta ki, insanlar gelip, bu evi ziyaretle şereflensinler”** emr-i İlâhisi geldi.

İbrahim aleyhisselâm mübarek yüzünü Yemen tarafına çevirip seslendi:

- Ey insanlar! Allahü teâlâ, bir ev bina ettirdi ve bu evi ziyaret etmenizi emreyledi. Geliniz, Kâbe’yi ziyaret ediniz!

Her yöne doğru dönerrek birer defa bağırdı. Hak teâlâ İbrahim aleyhisselâmın sesini bütün dünyaya duyurdu. İnsanlar bu sesi duyunca; “Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk = Emrine amadeyim Allahım” diye cevap verdiler.

O zaman, ana rahminde ve baba sulbünde ne kadar hacca gidecek kimse varsa, hepsi “Lebbeyk” dediler. Bir defa

hac yapacak olanlar bir defa, iki defa hacca gidecekler iki defa, daha fazla yapacaklar da ziyadesiyle cevap verdiler.

Sonra İbrahim aleyhisselâm, oğlu İsmail aleyhisselâm ve Cürhümîlerle beraber hac yaptı ve Şam’a döndü. Ertesi sene hac mevsiminde refikası Sâre validemizi ve oğlu İshak aleyhisselâmı da alarak Mekke’ye geldi. Haccı eda ettikten sonra, tekrar Şam’a döndüler.

Kâbe inşa edildikten sonra, çeşitli zamanlarda tamir ve inşası yapıldı. Bunlar sırasıyla; Âdem aleyhisselâmın inşası, Şit aleyhisselâmın tamiri, İbrahim aleyhisselâmın inşası, Cürhüm kabilesinin tamiri, Kusayy’ın tamiri, Kureyş’in tamiri, Abdullah bin Zübeyr’in tamiri, Haccâc’ın tamiri, Sultan Dördüncü Murad Han’ın tamiri.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâmın dini

İbrahim aleyhisselâmın dini Hanîf dinidir. Hanîf kelimesi, yanlış ve sapık olan şeye hiç dalmadan, doğruya yönelen manasına gelmektedir. İslâmiyetten önce putlara tapmayan, putperestlerden bu hususta ayrılan, hac yapan, sünnet olan, kısacası; Allahü teâlâyâ iman edip şirkten uzak duranlar demektir. Ümeye bin Ebu Said ile İslâmiyetten önce Arabistan'daki hatiplerin meşhurlarından olan ve herkesi İbrahim aleyhisselâmın dinine çağıran Kus bin Saide bunlardandır.

Kus bin Saide, İslâmiyetin gelmesine yakın bir zamanda, Ukaz panayırında okuduğu bir hutbesinde dedi ki:

- Yemin ederim ki, Allahın indinde bir din vardır. Şimdi bulunduğunuz dinden daha sevimlidir.

Ayrıca gelmesi yaklaşan bir peygamberin gölgesi başınız üstüne düştü. Ona iman eden bahtlı kişiye ne mutlu! Vay ona isyan ve muhalefet eden talihsizlere ve yazıklar olsun ömürlerini gaflette geçiren ümmetlere!

Böylece insanlara, gelecek olan âhir zaman peygamberini müjdelemiştir.

İbrahim aleyhisselâm için Kur'an-ı kerimde "**Hanîf**" buyurulması, bâtıla değil, Hakka yönelmesi sebebiyledir. Yani Keldânî kavminin taptığı putlara asla tapmayıp, onları tahkir edip, Allahü teâlâyâ ibâdet ettiği içindir. Hanîf olmak; dinde istikamet üzere olmak demektir. İstikamet ise, yalnız Allahü teâlâyâ yönelmek ve sadece Allahü teâlâyı Rab bilip, bütün işlerinde, Onun emrine tâbi olup, bu istikâmette yürümektir.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Hanîf, dinî tabir olarak da; kendisinde eğrilik bulunmayan, dosdoğru olan din manasınadır. Daha çok İbrahim aleyhisselâmın milleti ve müşrikliğin zıddı olarak bildirilmiştir. Hanîfler, tevhid ve ihlas ile, dinde istikamet üzeredir. Nitekim Beyyine suresi 5. âyet-i kerimesinde mealen buyuruldu ki:

(Onlar, kitaplarında, Hanîfler olarak bâtil itikad ve dinlerden yüz çevirip, yalnız Allahü teâlâyaya ihlas ile ibâdet etmek, farz namazları vaktinde kılmak, zekâtı mahalline vermekle emrolundular.)

Kısacası Hanîflik, İbrahim aleyhisselâmın dininin esas vasfıdır. Bununla beraber, bu husus, yalnız ona mahsus değildir. Hanîflik, umumiyetle müşrikliğin, Allahü teâlâyaya, şirk, ortak koşmanın zıddı olarak, bütün peygamberlerin bildirdikleri tek bir imanın, yalnız Allahü teâlâyaya iman ve ibâdet et-

menin adıdır. Hanîfler; şirk olan bütün bâtil inanışlardan uzak durmayı şiar edindir, sadece Allahü teâlâyaya iman ve ibâdete çağırır ve hakkın mücadelesini verir, peygamberlerin yolunda giderler.

İbrahim aleyhisselâma Cebrail aleyhisselâm vasıtasıyla on suhuf gönderilmiştir. Bu suhurlarda bildirilen hükümlerden bazıları Necm suresi 38-47. âyetleri arasında bildirilmiştir. Ayrıca Musa aleyhisselâmın Tevrat'ında da aynı hususlar bildirilmiştir. Burada, insana kendi çalıştığının fayda verdiği, dünyada ne yapmış ise âhirette onun karşılığını göreceği, kimsenin başkasının günahını yüklenmeyeceği, ibâdetin ihlasla yapılması gerektiği gibi hususlar bildirilmektedir.

İbrahim aleyhisselâma vahyedilen suhurlarda bildirilen şeylerin ekserisi, ibret verici kıssalar, hadiseler ve nasihatler idi.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Bunlardan bir kısmı şöyledir:

Hak teâlâ hazretleri buyuruyor ki: "Ey Âdemoğlu! Ben sizin her gün yaptığınız ibadetlerden razıyım. Siz de benim her gün verdiğim rızıklara razı olun!

Ey Âdemoğlu! Acele etme, rızık taksim olunmuştur. Hırslı olan mahrum kalır. Cimri olan kötülenir. Haset eden üzülür. Dünya devamlı değildir. Rızık verici, sizi yaratan ve yaşatan Allahü teâlâdır.

Ey Âdemoğlu! Şimdi fırsatın var iken, elinde olanı Allahü teâlâ için ver ki, ilerde sana rehber olsun!

Ey Âdemoğlu! Nimet verene şükreyle!

Ey Âdemoğlu! Bütün ömrünü dünyayı istemekle geçirdin. Ya âhireti ne vakit talep edeceksin?

Ey Âdemoğlu! Size göz verdim. Görmesi câiz olmayan şeylerden gözünü çeviresiniz! Ağzınızı

yarattım. Söylenmesi câiz olmayan söz söylemeyiniz!

Ey Âdemoğlu! Uzun emel ile dünyayı ve az amel ile âhireti isteyenlerden olma! Sözü âbidlerin kelâmına, işi münafıkların ameline uygun olanlardan ve ihsan olmadığı zaman kanaat etmeyenlerden; muradı hâsıl olmayınca da sabretmeyenlerden olma! Eğer bunlardan olursan, sana öyle bir belâ veririm ki, herkese ibret olsun!

Ey Âdemoğlu! Her kim seni dost edinirse, kendisi için edinir. İzzet ve celâlime yemin ederim ki, ben seni senin için dost edinirim. Sakın kendini benden uzak eyleme!

Ey Âdemoğlu! Sen daima kendi ayıplarını gözet; başkasının ayıplarını araştırma! Aksine davranırsan inafsız olursun.

Ey Âdemoğlu! "Lâ ilâhe ilallah" diyen kimse-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

nin, bununla beraber birçok ameller yapması da lâzımdır. Bunlar; tevâzu sahibi olmak, ömrünü benim zikrimle geçirmek, nefsini haramlardan korumak; benim rızam için gariplere yanında yer vermek, fakirlere ihsan eyleyip yetimlere acıdır.

Ey Âdemoğlu! Ne zaman kalbinde bir kasavet, sıkıntı ve darlık duyarsan, malında noksanlık bulsan yahut bedeninde hastalık hissetsen veya nafakanda bereketsizlik olsa, bilmiş ol ki, söylediğin mâlâyânî, faydasız, boş bir sözün neticesidir.

Ey Âdemoğlu! Eğer cenneti seviyorsan Hak teâlâ da taatı sever. Sen Hak teâlânın sevdiğini işle ki, O da seni sevdiğine kavuştursun. Eğer cehennemini sevmiyorsan, Hak teâlâ da günahı sevmez. Sen Hak teâlânın sevmediğini terket ki, O da seni sevmediğinden korusun.

Ey Âdemoğlu! Eğer dünyaya çalıştığın kadar âhiret için çalışsaydın, hesapsız cennete girerdin. Eğer kanaat etseydin, herkesten zengin olurdu. Eğer haramdan sakınsaydın, dinini halis ederdin. Eğer yalan söylemeyi terketseydin, siddiklerden olurdu.

İbrahim aleyhisselâma indirilen suhurlarda bildirilen diğer hususlardan bazıları şöyledir:

Ey Âdemoğlu! Şüpheli şeylerden sakın ki, beni bilesin. Açlığı âdet eyle ki, beni tanıyasın! Bana ibâdet eyle ki, bana kavuşasın.

Ey Âdemoğlu! Gücünün yettiği şeyi muhtaçlardan esirgemezsen, muradını hâsil ederim. Ben senin misafirine ikram ettiğim gibi, sen de benim misafirime ikram eyle! İbrahim aleyhisselâm; “Ya Rabbi! Senin misafirin kimdir” deyince, Hak teâlâ;

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

“Kapınıza gelen her fakir ve garip, benim misafirimdir” buyurdu.

Ey Âdemoğlu! Sizler günah işleyici, ben ise affediciyim. Günahınıza pişman olarak bana gelerseniz sizi affederim ve günahınıza bakmam!

Ey Âdemoğlu! Sana gadap geldiği zaman, beni hatırlarsan, gadaplanınca, seni anar ve sana acırım.

Ey Âdemoğlu! Kim benim verdiğim az rızka razı olursa, ben de onun az amelinden razı olurum.

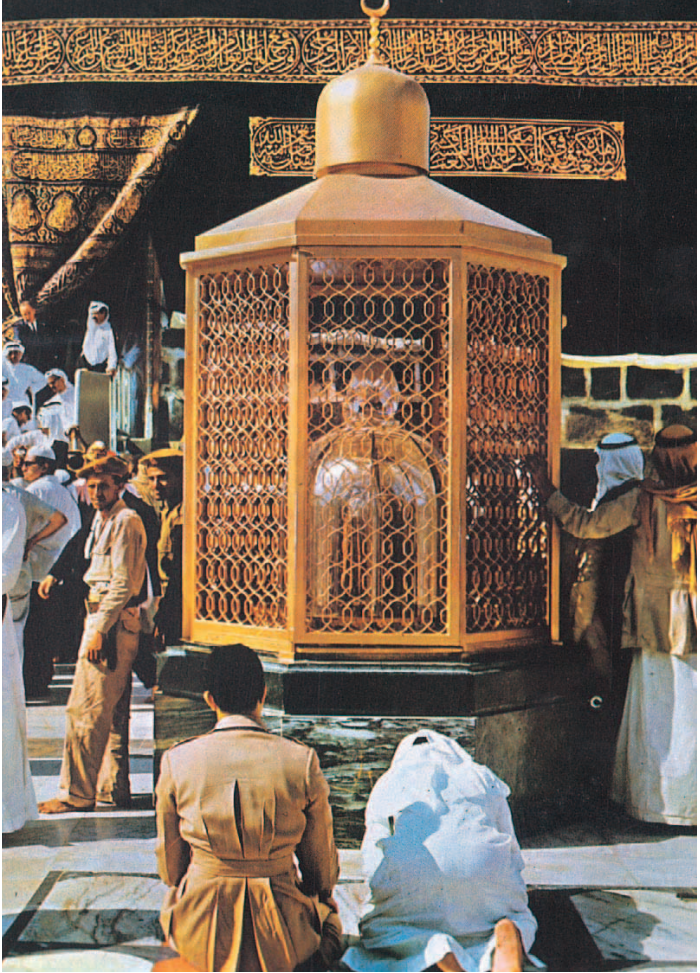
Ey Âdemoğlu! Üç şey vardır: Biri bana mahsus, biri sana, diğeri de ikimiz arasındadır. Bana mahsus olan ruhtur. Sana mahsus olan bedendir. İkimiz arasında olan da; senden duâ, benden kabul etmektir. Sakın aramıza haram lokma ile perde çekme!

Ey Âdemoğlu! Ne kadar dünyaya gönül bağlarsan, kalbinden muhabbetimi o kadar çıkarırım. Ne kadar dünyaya sarılırsan, imanının parlaklığını o kadar gideririm. Ey Âdemoğlu! Seni dünyalık toplaman için değil, bana ibâdet edesin diye halkettim. Mazlumların bedduâsıyla huzuruma gelme! Zira ben, mazlumların duâsını elbette kabul ederim.

Ey Âdemoğlu! Sana yeni rızık göndermediğim hiçbir gün yoktur. Verdiğim rızıkı yer, bana isyan eder ve günah işlersin. Sonra duâ edersin, kabul eder, istediğini veririm. Seni cennetime davet edince, kabul etmezsin. Senin bu işin insafa sığmaz.

Ey Âdemoğlu! Duâ etmeyi ihmal etme! Duânı kabul ederim. Ne kadar günah işlesen benden ümidini kesme! Benim rahmetim her şeyden

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Makâm-ı İbrâhim: İbrâhim aleyhisselâmın Kâbe'deki makâmıdır. Kâbe'yi inşâ ederken üzerine bastığı taş ve bu taşın bulunduğu yerdir. Bu taş üzerinde, İbrâhim aleyhisselâmın mübârek ayaklarının izleri vardır.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

çoktur. Ey Âdemoğlu! Sen istemeden iman verdim. Zannediyor musun ki, bu kadar istemene ve yalvarmana rağmen sana cennet vermeyeyim? Elbette veririm.

Ey Âdemoğlu! Sana ihsan etmeye sen ihsan eyle! Sana söylemeye sen söyle (dargın durma) ve sana hıyânet edene sen nasihatte bulun ve iyilik eyle! Sana zulmedeni sen affeyle! Kötülük yapana iyilik et! Eğer böyle yaparsan cennete önce girenler arasında bulunur, rahmetime kavuşanlardan olursun. Sana da peygamberlerin sevabını veririm.

Ey Âdemoğlu! Sefer azığı hazırla! Çünkü gidecek yol uzundur ve günah yükünü hafif eyle! Zira azap şiddetlidir. Gemini sağlam yap ki, deniz fırtınalıdır. Amelini halis eyle! Çünkü Rabbin her şeyi gören ve bilendir.

Hazreti İbrahim'in faziletleri

İbrahim aleyhisselâm ülül'azm peygamberlerin ikincisidir. Ülül'azm; Allahü teâlânın emirlerini insanlara tebliğ etmek, bildirmek hususunda gayret ve azm sahibi, bu hususta insanlardan gelen sıkıntılara sebatla, yılmadan katlanan demektir. Hazreti İbrahim, peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmdan sonra bütün peygamberlerden ve resûllerden üstündür.

Resûlullah efendimiz ise, her zamanda, her memlekette, yani dünya yaratıldığı günden kıyamet kopuncaya kadar, gelmiş ve geleceklerin her bakımından en üstündür. İbrahim aleyhisselâmdan sonra gelen bütün peygamberler, İbrahim aleyhisselâmın neslindedir. Bu bakımdan Ebül-enbiya, yani peygamberler babası diye isimlendirilmiştir.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâm, peygamberlik vazifesini yapması, sıkıntı ve belâlara katlanmasıyla da methedilmiştir. Nitekim Kur'an-ı kerimde Bekara suresi 124. âyet-i kerimesinde mealen şöyle buyruldu:

(Bir vakit Rabbi, İbrahim'î birtakım emirler ve yasaklar ile imtihan etti. İbrahim [aleyhisselâm] onları tamamen yerine getirdi. Allahü teâlâ; "Ben seni insanlara imam, dinde önder, rehber yapacağım" buyurdu...)

Hazreti İbrahim'den sonra gelen peygamberler, dinlerinin iman edilecek temel esaslarında ona uymakla, bereketli ve emin olan yolundan gitmekle emrolunmuşlardır.

İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlâyâ, sonra gelecek ümmetler içinde hayırla yâd edilmesi için duâ etti. Bu duâsı kabul

olundu. Allahü teâlâ onu bütün insanlara önder kıldı. Bütün dünya milletleri İbrahim aleyhisselâma karşı muhabbet ve hürmette bulundular.

Muhammed aleyhisselâmın ümmeti her namazda salevat okurken; "Ya Rabbi! İbrahim'e ve İbrahim'in âline rahmet ettiğin gibi Muhammed'e ve âline de rahmet et" demektedir.

İbrahim aleyhisselâm, Kur'an-ı kerimde, birçok sıfatlarla övülmüştür. Bunlardan bazılarında mealen buyruldu ki:

(Gerçekten İbrahim, hak dine yönelen, Allaha itaat üzere bulunan, bütün iyi hasletleri kendinde toplayan bir rehberdi. O hiçbir zaman müşriklerden olmamıştır. O, Allahın nimetlerine şükre dendi. Allahü teâlâ onu beğenip seçmiş, kendisini doğru yola iletmişti. Biz ona dünyada bir ha-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

sene vermiştik. Şüphesiz ki, o, ahirette de salihlerdendir.) [Nahl 120-122]

Bu âyet-i kerimenin tefsirini müfessirler şöyle bildirmiştir:

Âyet-i kerimede İbrahim aleyhisselâmın tek başına bir ümmet olduğu bildirilmiştir. Bunun tefsirinde birkaç husus vardır:

1- İbrahim aleyhisselâm hayır yolunu gösterir, bunu öğretirdi. Bir ümmette bulunan güzel hasletler yalnız onda toplanmıştı. Bu sebeple başlı başına bir ümmet olmuştu.

2- O zaman insanlar şirk üzere iken, sadece İbrahim aleyhisselâm mümin idi. Bu sebeple yalnız başına bir ümmet olmuştu.

3- Tevhid ve hak din üzere bir ümmetin meydana gelmesine vesile olduğu için, ona başlı başına bir ümmet buyurulmuştur.

Hazreti İbrahim'in hususiyetleri

İbrahim aleyhisselâmın diğer hususiyetlerinden bazıları da şunlardır:

Allahü teâlâyâ itaatkâr idi. Emirlerini yerine getirirdi. Namaz kılarken kalbinin sesi duyulurdu.

İlk önce İbrahim aleyhisselâm sünnet olmuş, hac vazifelerini yerine getirmiş ve kurban kesmiştir. Bunlar dininin hususiyetlerindedir.

İbrahim aleyhisselâm küçüklüğünde de, büyüdüğü zaman da tevhid itikadı üzere idi. Kureyş müşrikleri, kendilerinin İbrahim aleyhisselâmın dini üzere olduklarını söylüyorlardı. Onların iddia ettikleri gibi, İbrahim aleyhisselâm müşriklerden değildi. Çünkü o, tevhid ilminin esaslarını ortaya koydu. Zamanın kralına karşı kâinatın yaratıcısının varlığını delillerle ispat etti. **"Benim Rabbim,**

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

diriltten ve öldürendir" dedi. Sonra; **"Ben batan-ları sevmem"** buyurarak putlara ve yıldızlara ibâdet edilmesinin bâtil ve boş bir şey olduğunu ispat etti. Putları da kırdı. Bu yüzden Nemrûd ve kavmi tarafından ateşe atıldı. Allahü teâlâ, kuşları diriltmek suretiyle, ona, ölüleri nasıl dirilttiğini gösterdi.

İbrahim aleyhisselâm az olsun, çok olsun, Allahü teâlânın bütün nimetlerine şükredici idi ve misafirsiz yemek yemezdi.

Allahü teâlâ, ona, dünyada hasene verdi. Bu hasene, Allahü teâlânın ona peygamberlik vermesi, kendisini halil, dost kılması, ihtiyarlığında evlât ihsan etmesi, Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin, namazlarında Muhammed aleyhisselâma salât okudukları gibi, İbrahim aleyhisselâma da salât okumasıdır. Yani namazlarda; "Allahümme

salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ salleyte alâ İbrahim..." demeleridir.

Allahü teâlâ, İbrahim aleyhisselâmı bütün mahlûkata sevdirdi. Bütün dinlerin mensupları ondan memnun idiler, onu çok severlerdi.

İbrahim aleyhisselâma, **"Halil"** isminin verilmesinin sebebi ile ilgili çeşitli rivayetler yapılmış olup, en muteberi; Allahü teâlâya karşı pek ziyade muhabbeti olması ve Allahü teâlânın rızasını ve muhabbetini celbeden ibâdet ve taatları yapması sebebiyledir.

İbrahim aleyhisselâm İbranîce konuşurdu. İbranîce Arapçaya benzerdi. İbrahim ismi, İbranîce olup, manası; "Ebu Rahîm" yani merhametli baba demektir. İbrahim aleyhisselâm bütün insanlara karşı merhametli olduğu için bu isimle anıldı.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâmın, kumaş tüccarlığı ve ziraatle de meşgul olduğu rivayet edilmiştir. İnsanları doyurmak ve misafirlerle ziyafet vermekten büyük haz duyardı. Sürüleri, koyunları ve sığırları sayılamayacak kadar çoktu. Bütün bunları insanların faydasına vakfetmiştir. Köy, kasaba ve şehirler imar etmiştir.

Misafir, yolcu ve garipler için iki kapılı bir misafirhane yapmıştı. İçinde kışın kışlık, yazın yazlık elbiseleri ve daima yiyeceklerle dolu bir sofrayı hazır bulundurdu. Muhtaç kimseler bir kapıdan girer, karnını doyurur, istediği elbiseyi giyer ve diğer kapıdan çıkıp giderdi. Misafirhanede; yiyecek, içecek ve giyecekler eksildikçe tamamlardı.

Hazreti İbrahim'in vefatı

İbrahim aleyhisselâm yüzüyetmişbeş yaşında,

Hazreti Hacer ve Hazreti Sâre'den sonra Kudüs'te vefat etti. Vefatı şöyle oldu:

İbrahim aleyhisselâmın ibâdet ettiği bir evi var idi. Birgün evden çıkıp kapıyı kilitledi ve bir müddet sonra döndü. Kapıyı açıp girince, içerde birisinin oturduğunu gördü. Ona sordu:

- **Bu eve seni kim koydu?**

- Ev sahibi koydu.

- **Ev sahibi benim. Ben seni içeri koymadım!**

- Senden ve benden başka bir sahip vardır. O her şeyin sahibidir.

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm, oturanın melek olduğunu anladı. "Kimsin" diye sordu ve Melek-ül-mevt, yani ölüm meleği olduğunu öğrendi. Sonra İbrahim aleyhisselâm, ondan, müminlerin ruhunu nasıl aldığı göstermesini istedi. O da yüzünü yana çevirmesini söyledi.

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâm yüzünü çevrince, gayet güzel bir suret gördü. Hiç öyle güzel yüz görmemişti. Bunun üzerine buyurdu ki:

- **Ey Melek-ül-mevt! Eğer ölen bir kimseye bu suret gösterilirse, bu ona kâfidir.**

Bundan sonra, kâfirlerin ruhunu nasıl aldığını görmeyi arzu etti. Azrail aleyhisselâm; "Tahammül edemezsin" buyurdu. Görmek isteğinde ısrar edince, yine yüzünü çevirmesini söyledi.

İbrahim aleyhisselâm yan tarafa dönüp bakınca, çok korkunç bir suret gördü. Bu hâli görüp, kendinden geçti. Kendine gelince de buyurdu ki:

- **Eğer kâfire bundan başka kötü şey göstermeseler, bu ona yeter.**

İbrahim aleyhisselâm, bundan sonra da Azrail aleyhisselâma sordu:

- **Ziyarete mi geldin, yoksa ruhumu almaya mı?**

- Eğer izin verirsen ruhunu almaya!

- **Dost dostun canını alır mı?**

- Ya İbrahim, bu hususu Allahü teâlâyâ arz edeyim, ne buyurursa sana bildireyim.

Azrail aleyhisselâm gidip hemen geldi. Allahü teâlânın, "**Dost dosta kavuşmak istemez mi?**" buyurduğunu iletti. İbrahim aleyhisselâm bunu işittince dedi ki:

- **Çabuk gel kardeşim, hemen canımı canana kavuşturun, benim için bundan büyük müjde olmaz.**

Bunun üzerine Azrail aleyhisselâm, mübarek ruhunu kabzetti.

İbrahim aleyhisselâm, Kudüs civarında Habrun kasabasında bir mağaraya defnedilmiştir. Bu kasaba, İbrahim aleyhisselâmın Halil ismine izafeten Halilurrahman ismiyle meşhurdur. Bu beldede;

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Hazreti Lût, Hazreti İshak ve Hazreti Yakub'un ve daha pek çok peygamberin kabrinin bulunduğu rivayet edilmiştir. Müslüman hükümdarlar orada bulunan mescidleri ve türbeleri kendi devirlerinde tamir ettirmişlerdir. Halilurrahman'daki mescid ve türbeleri ise son olarak, Osmanlı Sultanı İkinci Abdülhamid Han tamir ettirmiştir.

Hazreti İbrahim'in mucizeleri

İbrahim aleyhisselâmın birçok mucizesi vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Ölmüş, parça parça edilmiş ve parçaları ayrı ayrı yerlere konmuş olan kuşlar, İbrahim aleyhisselâmın çağırması üzerine yeniden dirilmişlerdir.

İbrahim aleyhisselâmın mucizesi ile taşlar kömür gibi yanmıştır. İbrahim aleyhisselâm, Şam

tarafına hicret ettiğinde çayırılık, çimenlik bir yerde konaklamıştı. Orada yakacak hiçbir şey bulamayan, buldukları az bir şeyle ihtiyaçlarını karşılayamayan ahali, durumlarını İbrahim aleyhisselâma anlattı. İbrahim aleyhisselâm taşları toplattı ve kömür gibi yaktı. Bu mucizeyi gören pek çok kimse de iman etti.

İbrahim aleyhisselâmın mübarek vücuduna ateş tesir etmedi. Nemrûd onu ateşe attığında, Allahü teâlâ; **"Ey ateş! İbrahim'in üzerine serin ve selâmet ol"** buyurunca, ateş onu yakmadı.

Bazan yırtıcı ve yabanî hayvanlar, İbrahim aleyhisselâm ile beraber giderler ve dile gelerek gayet açık olarak onunla konuşurlardı. Bir defasında, hanımı Hazreti Hacer ve oğlu Hazreti İsmail ile görüşmek ve onları ziyaret etmek için Mekke'ye gitmişti. Şam'a geri dönü-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

şünde birçok yabanî hayvan, İbrahim aleyhisselâm ile beraber yürüyüp, onunla açıkça konuştular.

İbrahim aleyhisselâm duvarların ve dağların arkasını da göürdü. Bu mu-

cizesi, Mısır'a gittiğinde olmuştur. Zevcesi Hazreti Sâre'ye musallat olmak isteyen zamanın kralı Firavun, Hazreti Sâre'yi sarayına alınca, İbrahim aleyhisselâm dışarıdan içeriyi seyretmiştir. Sarayın du-

İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

varları ona cam gibi olmuş ve gözünden perde kaldırılmıştır. Böylece Hazreti Sâre'ye el uzatmaya kalkışan Firavun'un ellerinin kuruyup, ayaklarının tutmayarak yere yıkıldığına şahit olmuştur.

İbrahim aleyhisselâmın bastığı taşın üzerinde ağaç bitip yeşermiştir. Bu istek, dine davet ettiği bir beldenin ahalisinden geldi. Duâsı neticesinde bu mucizeyi gösterdi.

İbrahim aleyhisselâmın oturduğu yerden güzel kokular yayılırdı. Ayrılrsa bile, senelerce güzel kokusu oradan çıkmazdı. Hazreti İsmail de babasının evine gelip gittiğini, onun kokusundan anlamıştı.

Hazreti İbrahim'in çuvala koyduğu çakıl ve kum tanecikleri, Allahü teâlânın izniyle buğday hâline gelmiştir. Bu buğdayın bir kısmından ekmek yapıp, kalanını da ekmiş ve bol miktarda mah-

sul elde ederek malı mülkü çok artmıştır.

Duâsı bereketiyle Mekke ve civarında bereket olmuştur.

Allahü teâlâ onun hacca çağırmasını en uzak yerlere kadar ulaştırmış ve insanların, "Lebbeyk" diyerek davete icabet etmelerini sağlamıştır.

İbrahim aleyhisselâm, uzak mesafelere çok kısa zamanda giderdi. Bu sebeple Şam'dan Mekke'ye defalarca gelmesi mümkün olmuştur.

İbrahim aleyhisselâmın mucizesi, vefatından sonra da devam etmiştir. Nitekim makamının bulunduğu Halilurrahman'da birisi aç kalmış, yiyecek bulamamıştı. Makamına gelerek; "Ey Allahın Halil'i! Açım, muhtacım, bana da ziyafetinden bir hisse ver" diye hâlini arz edince, Allahü teâlânın kudreti ve dilemesiyle, kabrinden bir ekme bu fakire gönderildi.

LÛT
ALEYHİSSELÂM

ATILACAK

LÛT ALEYHİSSELÂM

LÛT ALEYHİSSELÂM;

Lût Gölü yanındaki Sedum şehri halkına peygamber olarak gönderilen Lût aleyhisselâm, İbrahim aleyhisselâmın kardeşi Hârân'ın oğludur. Hazreti İbrahim'in ateşten kurtulmasından sonra, birlikte Şam tarafına hicret ettiler.

Bir müddet Şam bölgesinde kaldılar. Allahü teâlâ, Hazreti İbrahim'e vahyedip; Hazreti Lût'u, Sedum ahalisine peygamber olarak gönderdiğini bildirdi. İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın emrini, yeğeni Hazreti Lût'a tebliğ edip buyurdu ki:

- Sedum şehrine git! O bölge halkını, bir olan Allahü teâlâyâ ibâdet etmeye, putları terketmeye davet et! Allahü teâlânın emirlerini bildir, yasaklarından sakındır!

Alt üst edilen yer

Hazreti Lût'un peygamber olarak gönderildiği Se-

dum ahalisi, Kur'an-ı kerimde; **"El-mü'tefikât = Alt üst edilen yer"** olarak bildirilen bölgede yaşarlardı. Bu bölge, bugünkü İsrail ile Ürdün devletleri arasında bulunan Lût Gölü civarındaydı. Burada başta en büyükleri Sedum olmak üzere; Sûd, Sâid, Dumâ ve Âmura adında beş şehir vardı. Bu şehirlerde yaşayan insanlar putlara tapıyor, yol kesip soygunculuk yapıp, o zamana kadar hiçbir kavim ve millet tarafından işlenmemiş, bugün en tehlikeli hastalıklardan AIDS'in baş sebeplerinden olduğu tesbit ve ispat edilmiş olan çirkin ve iğrenç li-vâta [homoseksüellik] fiilini açıkta, herkesin içinde işliyorlardı.

Adaletsizlik ve zulüm kol geziyor, zayıf insanlar eziliyor, fuhuş ve ahlâksızlık olan söz ve fiiller, herkesin içinde alenî olarak yapılıyordu. Edep ve hayâ tamamen yok olmuştu. Ayıp ve günah olarak

bilinen her şey topluluk içinde yapıldığı gibi, yaparlar daha çok itibar görüyordu. En kötüsü; bu yapılan çirkin ve iğrenç hareketlerden kimse kimseyi sakındırmıyor, bu hareketleri yapmayanlar ise, toplumun dışına itilip ayıplanıyordu.

İşte böylesine azgın bir kavim üzerine peygamber olarak gönderilen Lût aleyhisselâm, Sedum diyarına gitti. Sedum şehri, Nemrûd'un akrabalarından Sedum bin Hârik isimli bir kral tarafından idare ediliyordu.

Lût aleyhisselâm, Sedum şehrine varınca, çarşının ortasında durdu. Onları bir olan Allahü teâlâyâ imana ve Ona ibâdet etmeye davet etti. Yapmış oldukları sapıklıklardan ve kötü işlerden vazgeçtikleri takdirde, dünyada ve âhirette mesut ve huzurlu olacaklarını; kötülüklerine devamda ısrar ettikleri takdirde,

dünyada ve âhirette şiddetli şekilde azap göreceklerini bildirerek dedi ki:

- Ey insanlar! Allahü teâlâdan korkunuz ve Ona itaat ediniz! Putlara ibâdet etmekten vazgeçiniz! Sizden önce hiçbir milletin yapmadığı kötü, çirkin işleri bırakınız! Ben, Allahü teâlânın, size göndermiş olduğu peygamberiyim. Artık Allahtan korkun ve bana itaat edin! Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, âlemlerin Rabbine aittir. Rabbinizin sizin için yarattığı zevcelerinizi bırakıp da, insanların içinden erkeklere mi gidiyorsunuz? Siz helâli bırakıp harama yönelen bir kavimsiniz.

Sedum şehrinin halkı, geçmiş ümmetlerin yaptığı gibi, bu davete uymadı. Lût aleyhisselâmı yaladılar. Onu dinlemediler. "Biz dedelerimizi böyle gördük" dediler.

LÛT ALEYHİSSELÂM

Hazreti Lût'un hiç kimseden çekinmeden insanları doğru yola daveti kendisine ulaştığı zaman, kral; "Onu bana getirin" dedi. Lût aleyhisselâm, kralın yanına vardı. Kral sordu:

- Sen kimsin? Seni kim gönderdi ve niçin geldin?

Kralın yanında bulunanlar; "Onun ismi Lût'tur. Kavmini kötülüklerden sakındırmak, Allaha ibâdet etmelerini bildirmek üzere peygamber olarak gönderilmiş olduğunu söylüyor" dediler. Kral bu hususları Hazreti Lût'tan da işitince, kalbine şüphe ve korku düştü. Lût aleyhisselâma dedi ki:

- Ben kavmimin içinden bir kişiyim. Rabbinin emir

ve yasaklarını onlara anlat. Eğer kabul ederlerse, ben de onlarla beraberim.

Lût aleyhisselâm kralın yanından ayrıldıktan sonra, tekrar kavmini bir olan Allahü teâlâyâ ibâdet etmeye, isyan ve kötülüklerden sakındırmaya, Allahü teâlânın azabıyla korkutmaya başladı. Doğru yoldan tamamen ayrılmış olan insanlara, yaptıkları işlerin fenalığını ve çirkinliğini anlatıp, kötülüklerini yüzlerine vurdu. Onlara dedi ki:

- **Bu âlemde sizden önce hiç kimsenin yapmadığı hayâsızlığı mı yapıyorsunuz? Çirkin olduğunu bile bile o kötülüğü yapacak mısınız? Gerçekten**

LÛT ALEYHİSSELÂM

siz, cehaletle yaptığınız işin kötü akıbetini düşünmezsiniz. Rabbinizin sizin için yarattığı kadınlarınızı terkedip, erkeklere meyletmekle, muhakkak siz azmış bir milletsiniz!

Hazreti Lût'un bütün bu sözlerine, onlara doğru yolu göstermek için gayretlerine karşılık kavminin cevabı; onu ve ona inananları şehirlerinden kovmaya kalkışmak oldu. Hazreti Lût'u ve ona tâbi olanları Sedum şehrinde çıkararak, kötülüklerine tam bir serbestlik içinde devam etmeye karar verdiler. Hazreti Lût'a varıp, onu yurtlarından çıkarmakla tehdit ederek dediler ki:

- Ey Lût! Eğer sen bizi bu amelimizden nehyetmekten vazgeçmezsen; elbette seni şehrimizden çıkarırız!

Lût aleyhisselâm, onları, Allahü teâlânın azabı ile korkuttu. Onlar yine aldirış etmediler. Hatta alay

edip; "Eğer doğru sözlü isen, Allahü teâlâdan bizim için vaat olunan azabı getir" dediler.

Yıllarca bıkip usanmadan kavmini ıslaha çalışsan Lût aleyhisselâm, onların ıslah olacaklarından ümit kesip, şerlerinden Allahü teâlâyaya sığındı:

- Ya Rabbi! Bana ve inananlara, onların kötülüklerinden ve sıkıntılarından kurtuluş ver! Ya Rabbi! Bozguncular kavmi üzerine azap indirerek bana nusret ver!

Lût kavmi her geçen gün işi iyice azıttılar. Kötülüklerine kötülük eklediler. Hazreti Lût'un misafir kabul etmesini, dışarıdan gelen gariplere sahip çıkmasını bile yasakladılar. Sedum kavminin bu isyan ve azgınlıklarından dolayı, yeryüzündeki bütün canlılar dayanamayıp, Allahü teâlâyaya iltica ederek üzüntüsünü arz ettiler. Allahü teâlâ buyurdu ki:

LÛT ALEYHİSSELÂM

- Ben halimim, bana isyan edenlere cezasını vermekte acele etmem. Takdir edilen zaman gelince de bir saat ileri ve geri bırakmam.

Allahü teâlâ; inanmıyıp isyan eden, çok çirkin fiilleri işleyen bu Sedum kavmine gereken cezayı vermek ve müminleri kurtarmak üzere melekleri vazifelendirdi. Bu melekler arasında; Cebrail, İsrail ve Azrail aleyhimüsse-lâm da vardılar. Hepsi birlikte insan suretinde Hazreti İbrahim'e vardılar. Bu sırada Hazreti İbrahim'in yaşı yüz yirmiye, hanımının ise doksanı geçmişti. Melekler; Hazreti İbrahim'e, Allahü teâlânın emriyle İshak'ı müjdelediler.

Meleklerle İbrahim aleyhisselâm arasında şu konuşmalar geçti:

- Ey Allahın elçileri! Sizin buraya teşrifinizden maksadınız nedir?

- Biz günahkâr Lût kavminin helâk edilmesi için gönderildik. Onların üzerine ateşte pişirilmiş çamurdan taşlar atacağız. Rabbin indinde o haddi aşan mücrimler için her bir taşta, helâki takdir edilmiş olan şahsın ismi nakşolunmuştur. Çünkü bu kavim, çeşitli kötülüklerle küfür ve zulüm edicilerden oldular.

- Orada Lût vardır. O, zâlimlerden değildir.

- Biz oradaki mümin ve kâfirleri biliriz. Biz Lût'a ve ehline kurtuluş veririz. Ancak zevcesi, azaba dahil olanlardandır.

Hazreti Lût'un misafirleri

Melekler, İbrahim aleyhisselâmın yanından ayrı- lıp, Sedum şehrine doğru yola çıktılar. Sedum şehrine öğle vakti parlak, güzel yüzlü delikanlılar şeklinde gelip, Hazreti Lût'u tarlada çalışırken buldular.

LÛT ALEYHİSSELÂM

Şehrin dışında, Lût aleyhisselâmın kızlarına rastladılar.

Büyük kızı su dolduruyordu. Gelen topluluğu görünce dedi ki:

- Bu günahkâr ve azgın kavmin arasına ne diye geldiniz? Bu şehirde sizi bir kişiden başka kimse misafir etmez. O da bu kavmin azgınlıklarına üzülüyor.

Kızları, misafirleri olduğunu haber verince, Lût aleyhisselâm onların yanına gitti. Bu güzel yüzlü gençleri görünce, onlara sordu:

- **Siz benim bilmediğim kimselersiniz. Buraya niçin geldiniz?**

Onlar da kendisinde misafir kalmak için geldiklerini söylediler. Hazreti Lût onları reddetmedi. Ancak azgın ve sapıtmış olan kavminden, genç ve güzel yüzlü olan bu misafirlere bir zarar geleceği endişesiyle içi sıkıldı.

Sonra onlara; "Nereden geldiniz" diye sorunca, melekler; "Uzak yoldan geldik" dediler.

Allahü teâlâ meleklerle Lût kavminin kötülükleriyle ilgili, Lût aleyhisselâmın dört defa şahitlik etmesini beklemelerini emretmişti. Lût aleyhisselâm sordu:

- **Bu kavmin azgınlık ve sapıklıklarını biliyor musunuz?**

Bu söz üzerine Cebrail aleyhisselâm diğer meleklerle dönerek dedi ki:

- Bu birinci şehadettir.

Melekler, Lût aleyhisselâma, kavminden şikâyetini dinlemek için tekrar dediler ki:

- Ya Lût! Biz senin misafiriniz. Kavminin azgınlıkları nedir, anlat!

- **Yeryüzünde bu belde ahalisinden daha azgın ve şerli bir kavim yoktur. Onlar livata ederler, Allahü teâlâ onlara lânet etsin!**

LÛT ALEYHİSSELÂM

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselâm diğer meleklerle dönerek; **“Bu ikinci şehadetidir”** dedi.

Lût aleyhisselâm insan kılığındaki meleklerle dedi ki:

- Şurada karanlık bastırncaya kadar oturunuz. Sonra şehre girersiniz ve sizin geldiğinizi kimse hissetmez. Çünkü, bu kavim çok azgındır. Allahın lâneti onların üzerine olsun!

Cebrail aleyhisselâm tekrar diğer meleklerle yönelip; **“Bu üçüncü şehadetidir”** dedi. Bir müddet sonra Lût aleyhisselâm önde, onlar arkada yürüyerek, Hazreti Lût’un evine geldiler. Hazreti Lût onları içeri alıp kapısını kilitledi. Daha sonra hanımını çağırıp, ona tembihte bulundu:

- Bunlar benim misafirlerimdir. Bu hususu gizli tut, kimseye söyleme!

Hanımı bu hususu gizleyip kimseye söylemeyeceğine söz vermesine

rağmen, hıyanet ederek, evlerinde misafir olduğunu kavmine haber vererek dedi ki:

- Bizim evimizde şimdiye kadar hiç görmediğim güzel yüzlü genç kimseler vardır.

Böylece Hazreti Lût’un evine misafir geldiğini öğrenen zâlimler, bu haberi bir anda her tarafa yaydılar. Süratle toplanıp Hazreti Lût’un evine geldiler. Evin etrafını çevirdiler.

Hazreti Lût’u dışarıya çağırıp, misafirlerini kendilerine teslim etmesini istediler. Misafirlere de kötü fiillerini yapmak istediklerini açıkça söylediler. Kavminin bu isteği karşısında, Lût aleyhisselâmın içi sıkıldı, çok sıkıntıya düştü. Onlara nasihat etmeye çalışarak dedi ki:

- Ey kavmim! Bunlar benim misafirlerimdir. Onlara karşı beni mahcup etmeyin. Allahtan korkun!

LÛT ALEYHİSSELÂM

Lût aleyhisselâm kavminden insaf bekliyordu. Fakat gözü dönmüş bu azgın kavmin insafa geleceği yoktu. Diyorlardı ki:

- Ey Lût! Bunlar bizim senden çoktan beri duyduğumuz şeyler. Artık bunları ezberledik. Bunları bırak ve bizim istediklerimizi getir. Bizim onları almadan hiçbir yere gitmeyeceğimizi bilmelisin. Gerekirse evi başına yıkar, yine onları alırız. Sen bu kadar adama güç yetirebileceğini zannediyorsan aldanıyorsun.

Hazreti Lût'un ümitleri yine boşa çıkmıştı...

İş gittikçe zorlaşıyordu. Misafirler içeride rahat rahat oturuyor, yapılan konuşmaları dinlemekten ötede hiçbir şey yapmıyorlardı. Hazreti Lût yine de kavmine; **"İçinizde akli başında kimse yok mudur"** dedi. Kavmi bunu hiç duymamış gibi şöyle cevap verdiler:

- Biz seni bizim bu gibi işlerimize müdahale etmekten men etmemiş miydik?

Hazreti Lût, misafirlerini korumak ve insanları bu çirkin kötülükten vazgeçirmek için her türlü nasihati yaptı. Fakat kapıda toplanan halk bir türlü dağılmıyordu. Hazreti Lût içi daralmış, çaresiz kalmıştı. **"Keşke size yetecek bir kuvvetim olsa veya sağlam bir kaleye sığınabilseydim"** dedi ve ellerini semaya kaldırıp, onların şerrinden Allahü teâlâya sığındı.

Bu esnada Cebrail aleyhisselâm diğer meleklerle dönüp; **"Bu dördüncü şehadetidir"** dedi.

Azap geliyor!

Hazreti Lût'un bu kadar sıkılıp daraldığını gören melekler, ona meseleyi açtılar. Melek olduklarını bildirip, vazifelerini şöyle açıkladılar:

LÛT ALEYHİSSELÂM

- Ey Lût! Emin ol, biz senin Rabbinin elçileriyiz. Onlar sana kat'iyen dokunamazlar. Biz onların şüphe ettikleri azabı getirdik. Sana Hakkın emri ile geldik. Biz şüphesiz doğru söyleyenleriz. Endişelenme, üzülme! Doğrusu biz seni ve hanımın dışında kalan aileni kurtaracağız. Ancak hanımın azaba uğrayan ve helâk olanlardandır. Bu belde halkının üzerine yapmakta oldukları kötülükler sebebiyle, gökten elbette bir azap indireceğiz.

Bunları söyledikten sonra da dediler ki:

- Ey Lût! Kapıyı aç ve geriye çekil! Gelmelerinden korkma ve çekinme!

Lût aleyhisselâm öyle yaptı. Kapıyı açtı ve geriye çekildi. Azgınlara içeriye girdiler. Misafir olan melekleri elde etmeye çalıştılar. Cebrail aleyhisselâm onlara kanadıyla vurunca,

yüzleri siyahlaştı ve gözleri görmez oldu. Şaşkın şaşkın geriye kaçtılar. Bu durum, Kur'an-ı kerimin Kamer suresi 37. âyetinde mealen şöyle haber verildi:

(Lût'tan, kavmi, misafir melekleri istediler. Akabinde anadan doğma gibi kör oldular. İşte azabımı ve tehditlerimin âkıbetini tadın dedik.)

Kalb gözleri mühürlenmiş azgın ve sapık insanlar, bu azaptan da nasiplerini alamayıp, Lût aleyhisselâmı; "Ya Lût! Yarın sana yapacaklarımıza hazır ol!" diye tehdit ederek, neye uğradıklarını şaşırılmış bir hâlde evlerine döndüler. Bütün bunlara rağmen; "Lût, evine sihirbaz ve büyücüler getirmiş" diyerek, imansızlıklarından vazgeçemediler. Bundan sonra melekler, Hazreti Lût'a dediler ki:

LÛT ALEYHİSSELÂM

- Gecenin sonunda aileni ve sana inananları bu şehirden çıkar. Sen de arkalarından git. Hepiniz azaptan emin olacaksınız. Yalnız hanımın müstesna... Çünkü kavmine gelecek azap, hiç şüphesiz ona da gelecektir. Onlara vaat olunan helâk zamanı sabah vaktidir. Sabah vakti de yakındır.

Lût aleyhisselâm, Allahü teâlânın emrine uyarak kızlarını alıp, inananlarla birlikte şehirden çıktı. Lût aleyhisselâmın hanımını Vâhile, Sedum ahali-sinden idi. Lût aleyhisselâm, birinci hanımının vefatından sonra onunla evlenmişti. Lût aleyhisselâma dıştan inanıyor görünüp, kalbden inanmamıştı. Ayrıca melekler eve gelince de kavmine gidip; meleklerin Lût aleyhisselâmın misafiri olduğunu haber vermiş ve hıyanet etmişti.

Lût aleyhisselâm, kendine tâbi olanlarla ve kız-

larıyla birlikte yola çıkacakları sırada, karısı da onları görüp sordu:

- Nereye gidiyorsun?

- **Bunlar Rabbimin melekleridir. Bu kavmi ve bu şehirleri helâk etmek üzere geldiler.**

Hanımı Lût aleyhisselâm yola çıkmadan önce başına çamurdan pişirilmiş taş düşüp helâk oldu.

Nihayet sabah vakti olunca, Cebrail aleyhisselâm; **"Kâfirlerin sabah vakti ne kötüdür"**, İsrail aleyhisselâm; **"Mücrimlerin sabahı ne kötüdür"**, Azrail aleyhisselâm da; **"Gafillerin sabahı ne kötüdür"** diye nida ettiler.

Lût kavmi için bildirilen azap vakti gelince, Cebrail aleyhisselâm, şehirlerin altını üstüne getirdi. O şehirlerin ahali-si üzerine, kime isabet edeceği belli olan, ateşte pişmiş taşlar yağdırıldı. O şehirler olduğu gibi yere batırıldı. O şehir ahali-sin-

LÛT ALEYHİSSELÂM

den olup, azabın geldiği sırada orada bulunmayanları, diğer memleketlere gidenleri de kendileri için işaretlenmiş taşlar, gidip bularak onları helâk etti.

Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde Lût kavminin şehirlerini "**Mütefikât**" yani altı üstüne gelmiş olarak bildirdi. O bölge harap olup, cenâb-ı Hakkın gadabının nişanesi olarak, oradan pis kokulu ve siyah bir su çıkıp göl oldu. O şehirlerin izleri hâlâ durmaktadır. Bunda insanlar için ibret vardır. Allahü teâlâ Zâriyât suresi 37. âyetinde mealen; **(Can yakıcı azaptan korkanlar için o beldede bir işaret bıraktık)** buyurarak, bu durumu haber verdi.

Bugün Sedum bölgesinin yerindeki göl, Lût Gölü adıyla anılmaktadır. Bu, Filistin'in doğusunda, Şerîa nehrinin döküldüğü göldür. Ölü deniz

de denir. Kudüs'ün 24 km. doğusundaki Ürdün vadisinde bulunan gölün, kuzeyden güneye uzunluğu 74 km. ve en fazla genişliği 16 km. dir. Deniz seviyesinden 369 m. daha aşağıda olan gölün, suyu kokuludur. Alanı 930 kilometrekare olup, ortalama derinliği 300 metredir. En derin yeri ise 401 metredir. Bu durumu ile dünyada, sathı deniz seviyesinden en düşük su topluluğu hususiyetine sahiptir.

Lût Gölü dünyanın en tuzlu göllerindedir. Suyunda balık cinsi canlılar mevcut değildir. Çevresindeki taşlar üst üste olup, dibinde ve yüzünde toplanan zift sebebiyle suyu siyahtır. Allahü teâlânın kudretinin büyüklüğünün ve düşmanlarından intikam almasının işareti olarak, her devirde yaşayan insanlara büyük bir ibrettir.

LÛT ALEYHİSSELÂM

Lût kavminin azgınlıkları

Bu kavmin kötülükleri, fecî bir şekilde helâk edilmelerinin sebepleri, âyet-i kerimelerde, hadis-i şeriflerde ve İslâm âlimlerinin kitaplarında beyan edilmiştir. Bu hususta buyurulanlardan bir kısmı şöyledir:

Lût kavmi, bugünkü asrın korkunç hastalığı denilen AIDS'e de yol açan livâtayı, yani homoseksüelliği yaparlardı. Lût aleyhisselâm, onları ne kadar sakındırdı ise de dinlemediler.

Lût kavmi ayrıca yolda oturup, gelenlerin yollarını kesiyor, onları taşla tutuyorlardı. Bu husus, Tirmi-

zî'nin ve Ahmed bin Hanbel'in naklettikleri hadis-i şerifte bildirilmektedir.

Sedum ahalisi, kendilerini ve bütün kâinatı yaratan, zatında ve sıfatlarında eşsiz ve benzersiz olan Allahü teâlâyâ iman ve ibâdet etmeyi düşünmeyip, insanlara faydası olmayan taş parçalarına, putlara taparlar, onlara ibâdet ederlerdi. Hatta, Sedum bin Hârik adındaki kralları, putları için büyük ve süslü bir puthane ile, putların konulabileceği yaldızlı kürsüler yaptırmıştı. Lût aleyhisselâmın, bir olan Allahü teâlâyâ iman ve ibâdet etmeye davetine ve cehennem azabı ile korkutmasına al-

LÛT ALEYHİSSELÂM

dırış etmediler. Aksine ona karşı çıktılar, hatta onu Sedum'dan çıkarmaya kalkıştılar.

Lût aleyhisselâmın mucizeleri

Lût kavminin kötü fiillerinden biri de livâta ile öldürmektir. Bu da, Lût kavminin helâk olmasına sebep olan fiillerdendir. Çok kötü bir iş ve en azgın bir zulümdür. Lût kavmi bir kimseyi öldürmek istedikleri zaman, ona livâta yapılmasını emrederler; bu şekilde eziyet ettikten sonra öldürürlerdi.

Lût kavmi yaptıkları çirkin fiilleri gizlemez ve alenî olarak yaparlardı. Hatta yollarda birbirleriyle livâta yaparlardı. Yani homoseksüellikte bulunurlardı.

Lût kavmi, kötülüklerden ve fuhuş sözlerden sakınmadıkları gibi, bu işlerden sakınanları ayıplarlardı. Lût aleyhisselâm onları Hakka davet edip çir-

kin işlerden sakındırdığı zaman, "Ey Lût! Bu davadan vazgeçmezsen, mutlaka memleketimizden koğulacaksın veya öldürüleceksin" diye tehdit ettiler.

Lût kavminin kötü işlerinden birisi de, çamurdan yapılmış ufak taşları, toplulukta bulunanlara veya yoldan geçenlere atmalarıdır. Onlar yol üstünde otururlar, yanlarında çakıl taşı dolu bir çanak bulundururlar, yabancı birisi geçince ona taş atarlardı. Kimin taşı isabet ederse, onunla livâta yapmaya o kimsenin daha lâyük olduğunu kabul ederlerdi.

Lût kavminin helâk olmasına sebep olan kötü işlerden birisi de söz taşımaktır. Nitekim Lût aleyhisselâmın karısı Vâhile, evlerine gelen misafirleri kavmine haber verdiği için helâk olmuştur.

Lût kavmi vacip olan hakları yerine getirmekte

LÛT ALEYHİSSELÂM

cimri idiler. Yolculara haklarını vermezlerdi. Sadakayı terketmişlerdi.

Lût kavminin azgınlıklarından biri de, kendilerini başkalarından üstün görüp, insanlarla alay etmeleri idi. Hadis-i kudsîde Allahü teâlâ buyurdu ki:

(Kibriya, üstünlük ve azamet bana mahsustur. Bu ikisinde bana ortak olanı cehenneme atarım, hiç acımam.)

Lût aleyhisselâmın birçok mucizesi vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Lût aleyhisselâm kavmini hak yola ve Allahü teâlâyâ iman ve ibâdete davet etmek ve kötülüklerden sakındırmak için köylere giderdi. Bir bölgede ondan mucize istediler ve, "Hakikaten peygamber isen bulutsuz havada yağmur yağdır" dediler. Bunun üzerine Lût aleyhisselâm duâ edip, Allahü teâlâdan bulutsuz havada yağmur yağdırmasını istedi. Allahü

teâlâ, duâsının kabul olduğunu ve eliyle havaya işaret etmesini vahyetti. Lût aleyhisselâm aldığı emir üzerine, eliyle semaya işaret eder etmez, yağmur yağmaya başladı. Fakat Hazreti Lût'un peygamberliğine yine inanmadılar. Bulutsuz havada yağmur yağması mucizesi, başta sevgili Peygamberimiz olmak üzere başka peygamberlerde de görülmüştür.

Aslında bulutlar insanlar için bir perdedir. Bulutları yaratan Allahü teâlâ, bulutsuz da yağmur yağdırmaya kâdirdir. Ancak bulutları bir sebep olarak yaratmıştır. Hiçbir şeyi sebepsiz olarak yaratmamaktadır. Fakat, peygamberlerin, peygamberliklerini ispatlamaları için ve velî kulları için bazı şeyleri sebepsiz olarak yaratmaktadır.

Hazreti Lût, kavmini yaptıkları kötü işten sakındırmasına karşılık, kavmi, onun bu sakındırmasına engel olmak, ondan inti-

LÛT ALEYHİSSELÂM

kam almak istiyordu. Bunun için de, Lût aleyhisselâmın koyunlarının otlu yerde yayılmasına engel oluyorlardı. Beldelerinde otsuz bir dağ vardı. Hazreti Lût'un koyunlarını o dağa sürmüşler, oradan çıkmamaları için gözcü koymuşlardı.

Lût aleyhisselâm, otsuz dağda ot bitirmesi için, cenâb-ı Hakka duâ etti. Allahü teâlâ peygamberinin duâsını kabul buyurup, o zamana kadar hiç ot bitmeyen dağda yeşil otlar bitirdi. Lût aleyhisselâm yaşadığı müddetçe, o dağdan otlar eksik olmadı. Başka ilgi çekici bir taraf ise; Lût aleyhisselâmın koyunları, o otlardan yediği hâlde bir şey olmuyor, fakat sapık ve azgın kavminin koyunları yediği zaman onların koyunları ölüyordu.

Lût aleyhisselâmın kavmi onun davetini kabul etmediği gibi, ona taş atarlardı. Bu taşların hiç birisi,

Allahü teâlânın korumasıyla Hazreti Lût'a değmezdi.

Lût aleyhisselâm bir taş üzerinde yatsa, sünger gibi yumuşak olurdu. Lût aleyhisselâmın kavmi, birgün onu öldürmeye karar vermişti. Bu hususu Allahü teâlâ ona vahiy ile bildirip, bir dağa gitmesini emir buyurdu. Emr-i İlâhiye uyararak bir dağa gitti. Yolda çok yorulduğundan, bir yere yatıp uyumuştı. Kavminden yedi kişilik bir grup onun izini takip ederek buldular. Bir taş üzerinde uyuduğunu, üzerinde yatmış olduğu taşın sünger gibi yumuşak olduğunu, yattığı yerin çukurlaşmış olduğunu gördüler ve in-safa gelip iman ettiler.

Uzak yerlerde olan hâdiseleri görüp haber vermek de, Lût aleyhisselâmın mucizelerinden idi. Birgün Hazreti Lût'a inandırmayanlardan birisi geldi ve şöyle dedi:

LÛT ALEYHİSSELÂM

- Oğlum kayboldu, onun ayrılığına dayanamıyorum. Nerede olduğunu da bilmiyorum. Hakikaten peygamber isen, onun nerede olduğunu ve ne yaptığını bana haber ver.

Bunun üzerine Hazreti Lût, Allahü teâlâyâ duâ etti. Allahü teâlâ Hazreti Lût'un duâsını kabul buyurdu. Lût aleyhisselâm ile o çocuk arasındaki çok uzak mesafeyi açtı. Hazreti Lût, o çocuğun nerede bulunduğunu, ne yaptığını ve çocuğun şeklini haber verdi. Hazreti Lût'tan bu haberi alan kimse iman etti.

Lût aleyhisselâmın davetine karşılık, kavmi onunla eğlenmekten ve alay etmekten hiç geri durmuyorlardı. Sonunda ufacak taşlar ve kumlar dile gelip, Lût aleyhisselâma şöyle dediler:

- Kavminin iman etmeyeceği sana göre kesin ise, Rabbine duâ et, onla-

rı yakmak için bizi ateş kıl-sın, onları yakalım.

Lût aleyhisselâm da bu şekilde duâ edip, iman etmeyenlerin hepsi ateşte pişirilmiş taşlarla helâk edildiler.

Lût aleyhisselâm orta boylu, siyah gözlü, iri yapılı idi. Bütün güzel huylarla huylanmıştı. Güçlük ve sıkıntılara karşı sabırlı ve cömert idi. Çiftçilik ve ziraatle uğraşırđı. Herkese iyilik yapmayı sever, insanları Hakka ve doğru yola çağırırdı. Amcası İbrahim aleyhisselâmın getirdiği dinin emir ve yasaklarını insanlara anlatmakla meşgul olur, onların kurtuluşa ermeleri için çırpırır ve duâ ederdi.

Lût aleyhisselâma inanan kimseler çok az idi. Bazı kaynaklarda ona inananların on iki kişi ile birlikte iki kızı olduğu veya iki kızıyla birlikte on kişinin azaptan kurtuldukları belirtilmektedir.

**İSMAİL
ALEYHİSSELÂM**

ATILACAK

İSMÂİL ALEYHİSSELÂM

İSMÂİL ALEYHİSSELÂM; İsmail aleyhisselâm Hazreti İbrahim'in büyük oğlu olup, Muhammed aleyhisselâmın dedelerindedir. Annesi Hacer hatun, asil bir soydan gelmekteydi. İbrahim aleyhisselâmın, zevcesi Hazreti Sâre'den çocukları olmuyordu. Yaşları da gittikçe ilerliyordu. İbrahim aleyhisselâm, kavuştuğu nimetlere şükredip, bir de evlât ihsan etmesi için Allahü teâlâyâ niyazda bulundu:

- Ey Rabbim! Bana sahihlerden bir oğul başla ki, davet ve taatte yardımcıım ve gurbette munisim, gözümün nuru olsun.

Hazreti Sâre de böyle istiyordu. Fakat çocuğu olmuyordu. Hazreti Sâre, Mısır'da kendisine hizmetçi olarak verilen Hazreti Hacer'i azat edip, İbrahim aleyhisselâm ile evlenmesini istedi. "Cenâb-ı Hak, belki sana bundan bir evlât ihsan eder"

dedi. Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm Hazreti Hacer ile evlendi. Bu evlilikten İsmail aleyhisselâm dünyaya geldi. Muhammed aleyhisselâmın nuru, İsmail aleyhisselâma intikal etti. İbrahim aleyhisselâm onu çok sever ve hiç yanından ayırmazdı.

Hazreti Sâre, âhir zaman peygamberinin nurunun kendisine intikal edeceğini umuyordu. Ancak nur önce Hazreti Hacer'e, sonra Hazreti İsmail'e geçince, Hazreti Hacer'e karşı kalbinde gayret hâsıl oldu. İbrahim aleyhisselâm ise, Hazreti Sâre'yi hoş tutuyor, devamlı hatırını soruyor, gönlünü alıp onu incitmemeye gayret ediyordu. Nihayet Hazreti Sâre'nin gayreti iyice arttı ve İbrahim aleyhisselâmdan, Hazreti Hacer ile oğlu İsmail'i başka bir yere götürüp bırakmasını istedi.

İSMÂİL ALEYHİSSELÂM

Allahü teâlâ, İbrahim aleyhisselâma Hazreti Sâre'nin bu isteğini yerine getirmesini bildirdi. İbrahim aleyhisselâm, Allahü teâlânın emriyle, Hazreti Hacer ve Hazreti İsmail'i yanına alıp, Şam'dan ayrılarak, onları, o sırada susuz ve ıssız bir yer olan Mekke'ye götürdü. Hazreti Hacer ile Hazreti İsmail'i Kâbe'nin şimdi bulunduğu yerin yakınında, yüksek bir yerde ve Zemzem kuyusunun üzerinde büyük bir ağacın yanına bıraktı. O zaman Mekke'de, hiçbir kimse olmadığı gibi, içecek su da yoktu.

İbrahim aleyhisselâm Hazreti Hacer ile oğlunu burada bıraktı. Yanlarına içi hurma dolu bir sepet ve içi su dolu bir testi de koydu. Sonra, İbrahim aleyhisselâm Şam'a gitmek üzere oradan ayrıldı. Hazreti Hacer, İbrahim aleyhisselâmın arkasından giderek dedi ki:

- Ey İbrahim! Görüp görüreceğ bir fert ve yiyip içecek bir şey bulunmayan bu vadiye bizi bırakıp nereye gidiyorsun?

Hazreti Hacer, tekrar tekrar bu sözleri söylemesine rağmen, İbrahim aleyhisselâm ona iltifat

İSMAIL ALEYHİSSELÂM

etmeyip, yoluna devam etti. Nihayet Hacer ona sordu:

- Bizi burada bırakmayı sana Allahü teâlâ mı emretti?

- **Evet, Allahü teâlâ emretti.**

Bunun üzerine Hazreti Hacer, "Öyleyse Allahü teâlâ bizi zayi etmez ve korur" diyerek, oğlunun yanına döndü.

Safa ve Merve Sa'y

İbrahim aleyhisselâm Hazreti Hacer ve Hazreti İsmail'i Mekke'ye bırakıp ayrılırken, Seniyye mevkiine varınca, yüzünü Kâbe'nin bulunduğu yere çevirdi. Sonra ellerini kaldırarak şöyle duâ etti:

- **Ey Rabbimiz! Ben so-yumdan bir kısmını, mu-kaddes evinin yanına, ekin bitmez bir vadiye yerleş-tirdim. Ey Rabbimiz! Ora-da namazı dosdoğru kıl-sınlar diye, insanlardan bir kısmının gönüllerini o yer-**

lere yönelt. Orayı ziyarete gelsinler. Onları çevreden gelecek her türlü meyve-lerle rızıklandır ki, sana şükretsinler.

Hazreti Hacer, oğlu İsmail'i emziriyor ve testideki sudan içiyorlardı. Nihayet testideki su tükenince, hem Hazreti Hacer, hem de çocuğu susadı. Hazreti Hacer, çocuğunun susuzluktan toprak üstünde yuvarlandığını görünce, yavrunun bu acıklı hâline bakmaktan üzüldü. Onun yanından kalkıp, o mıntıkada Kâbe'ye en yakın dağ olan Safa tepesini buldu ve bunun üstüne çıktı. Sonra vadiye karşı durup; "Bir kimse görebilir miyim" diye baktı. Fakat hiçbir kimseyi göremedi.

Bu defa Safa tepesinden indi. Vadiye varınca, ayağını çelmesin diye entarisinin eteğini topladı. Sonra, çok müşkül bir işle karşılaşan bir insan azmiyle koştu. Nihayet vadiyi geçip, Merve tepesi-

İSMAİL ALEYHİSSELÂM

ne geldi. Orada da biraz durdu ve; "Bir kimse görülebilir miyim" diye baktı, fakat hiçbir kimse görmedi. Hazreti Hacer, bu suretle Safa ile Merve arasında yedi defa gidip geldi. İşte bunun için hacılar, Safa ile Merve arasında sa'y ederler.

Hazreti Hacer, son defa Merve üzerine çıktığında, bir ses işitti ve kendi kendine hitap ederek; "Sus, iyice dinle" dedi. Sonra dikkatle dinleyince, bu sesi evvelki gibi bir defa daha işitti. Bunun üzerine Hazreti Hacer, sesin geldiği tarafa bakıp dedi ki:

- Ey ses sahibi, sesini duyurdun. Eğer sen bize yardım edebilecek vaziyette isen, imdadımıza yetiş, bize yardım et!

Ve böyle der demez (şimdiki) Zemzem kuyusunun bulunduğu yerde, insan şeklinde Cibril aleyhisselâm görüldü. Aralarında şu konuşma geçti:

- **Kimsin?**

- Hazreti İbrahim'in hanımıyım.

- **Sizi kime emanet etti?**

- Allahü teâlâyâ.

- **Sizi her şeye kâdir olana emanet etmiş.**

Cebrail aleyhisselâm topuğu ile toprağı kazıp, Zemzem suyunu meydana çıkardı. Hazreti İsmail'in çıkardığı da bildirilmiştir.

Hazreti Hacer bu durumu görünce, taşıp zayı olmasın diye, hemen suyun etrafını çevirip havuz hâline getirdi. Bir taraftan da testisini doldurmaya çalışıyordu. Su ise, avuç avuç alındıkça, tekrar fışkırıyordu. Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(Allahü teâlâ, İsmail'in annesine rahmet etsin! O, Zemzem'i kendi hâline bırakmış olsaydı, yahut suyu avuçlamasa idi, muhakkak Zemzem, akar bir ırmak olurdu.)

İSMAIL ALEYHİSSELÂM

Cürhümîlerin gelmesi

Hazreti Hacer, çıkan Zemzem suyundan içti. Çocuğuna içirdi. Cibril aleyhisselâm Hazreti Hacer'e dedi ki:

- Sakın mahvoluruz diye korkmayınız! İşte şurası Beytullah'ın yeridir. O beyti, şu çocukla babası yapacaktır. Muhakkak ki, Allahü teâlâ o beytin ehlini zayi etmez.

Hazreti Hacer'in bulunduğu Kâbe'nin mahalli, tepe gibi yerden yüksekçe idi. Zamanla seller, sağını solunu kazıp aşındırmıştı.

Hazreti Hacer bu şekilde yaşarken, günün birinde Cürhüm kabilesinden bir cemaat gelip, Mekke'nin alt tarafına konular. Cürhümîler, Zemzem kuyusunun bulunduğu yerde birtakım kuşların dolaştığını görünce dediler ki:

- Kuş kısmı, muhakkak bir suyun başında döner, dolaşır. Halbuki biz bu va-

dide su bulunmadığını biliyorduk. Gidip bakalım.

Oraya birkaç kişi gönderdiler. Onlar, orada Zemzem kuyusunu bulunca, dönüp suyun mevcut olduğunu haber verdiler. Bunun üzerine Cürhümîler kuyunun yanına geldiğinde, Hazreti Hacer su başında idi. Cürhümîler ona dediler ki:

- Bizim de şuraya gelip, civarınızda barınmamıza müsaade eder misiniz?

- Evet, gelebilirsiniz ve bu sudan istifade edebilirsiniz. Fakat bu suda mülkiyet iddia edemezsiniz.

Onlar da razı oldular. Cürhümîlerin gelişi, Hazreti Hacer'in kadınlarla muhabbetle sohbet etme arzusuna muvafık oldu. Böylece, Cürhümîler Mekke civarına yerleştiler. Sonra kabilelerinden başka insanlara haber gönderdiler. Onlar da gelip Mekke'de yerleşerek ev bark sahibi oldular.

İSMAİL ALEYHİSSELÂM

İbrahim aleyhisselâm, Babil'den hicret ederken, **“Ya Rabbi! Bana salihlerden bir oğul ihsan buyur ki, davet ve taatte yardımcıml ve gurbette munisim ve gözümün nuru olsun”** diye duâ etti.

Allahü teâlâ onun duâsını kabul ederek, ona Hazreti İsmail'i müjdeledi. Âyet-i kerimede mealen buyuruldu ki:

(Biz de ona halim bir oğul müjdeledik.)

İbrahim aleyhisselâm, İsmail aleyhisselâmın doğumundan sonra, Allahü teâlânın emri ile, İsmail aleyhisselâmı ve annesi Hacer validemizi Mekke'ye bırakıp Şam'a döndü. Zaman zaman gider, onları Mekke'de ziyaret ederdi.

Yüzünde, Muhammed aleyhisselâmın temiz babalardan temiz ve afif analara geçip gelen nuru parlayan Hazreti İsmail çok güzeldi. Bu sebepten İbrahim aleyhisselâmın,

oğlu İsmail'e karşı muhabbeti fazla idi.

İsmail aleyhisselâm yedi yaşında iken, birgün İbrahim aleyhisselâm ibâdet ettiği mihrabda, bu muhabbet içinde uyudu. Rüyasında oğlu İsmail ile otururken, bir melek gelip dedi ki:

- Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor.

İbrahim aleyhisselâm korku ile uyandı. “Rüya rahmanî mi, yoksa şeytanî mi” diye tereddüt etti. O gün hep bu rüyayı düşündü. Onun için bu güne Terviye denildi.

Allah için kurban

İbrahim aleyhisselâma ikinci gece, yine rüyasında aynı melek gelerek dedi ki:

- Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor.

İSMAIL ALEYHİSSELÂM

Bunun üzerine Hazreti İbrahim uyanınca, gördüğü rüyanın rahmanî olduğunu anladı. Bundan dolayı bu güne Arefe denildi. Üçüncü gece yine aynı rüyayı gördü. Artık Hak teâlânın emri olduğunda hiç şüphesi kalmadı. "Bu emri muhakkak yerine getirmem gerek" diyerek, hanımı Hacer'in yanına geldi ve dedi ki:

- Ey Hacer, benim gözümün nuru oğlum İsmail'i yıka, en iyi elbisesini giydir, saçını tara, onu dostuma götüreceğim.

Sonra; Hazreti İsmail'e dedi ki:

- Yanına ip ile bıçak al!

- Bunları ne yapacağız baba?

- Allah rızası için kurban keseriz.

Yolda giderken, Hazreti İsmail, babasına sordu:

- Nereye gidiyoruz?

- Dostuma.

- Evi nerededir?

- O, evden ve mekândan münezzehtir. Yer ve gök Onun mülküdür.

- Babacığım! O bizimle oturup yemek yer mi?

- O yemekten ve içmekten de münezzehtir.

İbrahim aleyhisselâm, oğlu İsmail'i kurban etmek için götürürken, şeytan; "Eğer bugün İbrahim'in (aleyhisselâm) evinde bir fitne çıkarmazsam, bundan sonra onları hiç fitneye düşüremem" diyerek harekete geçti. Yaşlı bir adam kıyafetinde Hazreti Hacer'in yanına geldi. Ona dedi ki:

- İbrahim oğlunu nereye götürdü?

- Bir dostunu ziyarete götürdü.

- Hayır, onu kesmeye götürdü.

- Baba, oğlunu boğazlamaz. Şefkat buna mânidir.

İSMAİL ALEYHİSSELÂM

- Öyle zannederim ki, Allah emretmiştir.

- **Allahü teâlânın emrine uymak elbette lâzımdır. Onun emrini, canı gönülden kabul ederiz. Onun Allahü teâlânın emrine uyması elbette en güzel iştir.**

Şeytan ondan yüz bulamayınca, yine aynı kıyafette Hazreti İsmail'in yanına geldi. Hazreti İsmail edeple babasının arkasından yürüyordu. Şeytan, kandırmak ümidiyle, Hazreti İsmail'e sordu:

- Baban seni nereye götürüyor, biliyor musun?

- **Dostunun ziyaretine.**

- Vallahi seni öldürmeye götürüyor.

- **Hiç babanın oğlunu öldürdüğünü gördün mü?**

Öyle zannederim, Allahü teâlâ emretmiştir.

- O emretti ise, canı gönülden razıyım.

Şeytan Hazreti İsmail ile Hazreti İbrahim'e görünerek onlara vesvese vermeye çalıştı ise de, şeytanı dinlemediler. Hazreti İsmail, şeytanın arkasından yedi tane taş attı. Hacıların şeytan taşlaması buradan kaldı. Hazreti İbrahim, bugün Mina denilen yere gelince, oğlunu kurban etmek için hazırlandı. Hazreti İsmail tevekkülle babasına teslim oldu. Zira babasının Allahü teâlânın emrini yerine getirmesi gerekiyordu.

Hazreti İbrahim, oğlu Hazreti İsmail'i yere yatırıp bıçağı boynuna çaldı ise de, bıçak Allahü teâlânın emri ile kesmedi. Taşa vurdu, taşı kesti. Nihayet Cebrail aleyhisselâm Allahü teâlânın emriyle cennetten bir koç getirdi. Cebrail aleyhisselâm koçu getirirken makamından, **"Allahü ekber, Allahü ekber"** diyerek geldi. Hazreti İbrahim bu tekbiri işitince; **"Lâ ilâhe illallahü vallahü ekber"** de-

İSMAIL ALEYHİSSELÂM

di. Hazreti İsmail de; **“Allâhü ekber ve lillâhil hamd”** diyerek tekbiri tamamladı. Hazreti İbrahim koçu kurban etti. Bu tekbirler onlardan itibaren sünnet oldu. Onların bu hâli Kur’an-ı kerimde anlatılmakta ve mealen; **“Muhakkak ki bu açık bir imtihandı”** buyrulmaktadır. Hazreti İbrahim, kurban hâdisesinden sonra Hazreti Sâre’nin yanına döndü. Bunun benzeri bir hâdiseyi de Peygamber efendimizin babası Abdullah da geçirmişti. Abdullah’ın babası Abdülmuttalib o devirde Mekke hakimiydi. Zemzem kuyusunu yeniden ortaya çıkarıp, tamiri esnasında on erkek çocuğa sahip olduğundan, birini kurban etmeyi adamıştı. Arzusu gerçekleşikten sonra, gördüğü bir rüya üzerine adağını hatırladı. Kurban edilecek oğlunu belirlemek maksadıyla oğulları arasında kura çekti. Kura Abdullah’a çık-

tı. Abdülmuttalib, Medineneli bir kâhin tarafından teklif edildiği üzere, o günkü âdete göre diyet olarak kabul edilen on deve getirtti. Abdullah ile develer arasında kura çekildi. Kura Abdullah’a çıkınca, deve sayısını on adet artırdı. Develerin sayısı yüze ulaşınca, kura develere çıktı. Bunun üzerine yüz deveyi kurban ederek çok sevdiği oğlu Abdullah’ı kurtardı. Peygamber efendimiz Hazreti İsmail’i ve babası Abdullah’ı kastederek; **“Ben iki kurbanlığın oğluyum”** buyurmuştur.

Hazreti İsmail büyü-yünce Cürhüm kabilesinden bir kızla evlendi. Babası İbrahim aleyhisselâmın tavsiyesi ile bundan ayrılarak Hâle isminde bir hanımla evlendi. Bu hanımdan bir oğlu oldu. Alnındaki son peygamberin nuru bu hanıma ve bu hanımdan da doğan oğluna geçti. Bunun evlâtların-

İSMAİL ALEYHİSSELÂM

dan Peygamber efendimize kadar ulaştı. Bu hanımın hizmetinden çok memnun olan Hazreti İbrahim de, bu beldede yaşayanlar için hayır duâda bulundu. Onun duâsı bereketi ile Mekke civarında bereket çok oldu.

Bu sırada annesi Hazreti Hacer de vefat etti ve Kâbe temelinin bitişiğine defnedildi. Hazreti İbrahim yine ara sıra gelip gidiyordu. Allahü teâlâ Kâbe'nin ya-

pılmasını emredince, baba oğul Kâbe'nin eski temelini bulup yeniden inşa ettiler ve şöyle duâ ettiler: **“Ey Rabbimiz bizden bu hayırlı işi kabul et. Hakikaten sen duâmızı işitici, niyetimizi bilicisin.”**

Hazreti İsmail'in peygamberliği

Hazreti İbrahim, Kâbe'nin inşaatı bitince, Cebrail aleyhisselâmın ta-

İSMAIL ALEYHİSSELÂM

rifi üzere, oğlu ve inananlarla birlikte hac ettikten sonra, Kâbe'nin bakım ve emniyetini oğlu Hazreti İsmail'e havale ederek, tekrar Filistin'e dönüp, bir müddet sonra orada vefat etti ve Kudüs yakınlarında, bugün **Halilürrahmân** ismiyle meşhur olan yerin civarında bir mağaraya defnedildi.

İsmail aleyhisselâm aralarında yaşamakta olduğu, Yemen'den gelip Mekke'ye yerleşen Cürhüm kabilesine peygamber olarak gönderildi ve kendisine başka kitap ve din verilmedi. Babası İbrahim aleyhisselâmın dininin hükümleri ile amel ederek, bunu insanlara tebliğ etmesi emredildi. İnsanları elli yıl imana davet etti, ancak pek az kimse imanla şerefledi.

İsmail aleyhisselâmın dini, İslâmiyete kadar devam etti. Cürhümîlerden iki defa evlendi. Arapça'yı onlardan daha fasih ko-

nuştı. Hazreti İsmail'in, Cürhümî kabilesi reisinin kızı olan, ikinci olarak nikâhladığı Hâle adındaki mübarek hatundan, kızları ve oğulları oldu. Muhammed aleyhisselâmın nuru da bu mübarek hatunun oğullarından olan Kaydar'a intikal etti. Böylece onun soyundan gelen iman sahibi kimseler, Resûlullah efendimizin nurunu taşımakla şereflelendiler. Nitekim, hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, Âdemoğullarından İsmail'i seçti. İsmail'in evlâdından Benî Kinâne'yi seçti. Benî Kinâne'den Kureyş'i seçti ve ayırdı. Kureyş'ten Benî Hâşim'i seçti. Benî Hâşim'den de beni seçti ve ayırdı.)

İsmail aleyhisselâm, vefatına yakın, kardeşi Hazreti İshak'ı yanına davet edip, kızını Hazreti İshak'ın oğlu İys'e nikâhladı ve bazı vasiyetlerde bulundu. Mekke'de 133 veya 137 yaşlarında iken vefat

İSMAİL ALEYHİSSELÂM

edince, Mescid-i Haram'da Kâbe-i muazzamanın kuzey duvarı önünde bulunan ve annesi Hazreti Hacer'in de yattığı Hatim denilen yere defnedildi.

Abdullah bin Abbas hazretlerinin bildirdiğine göre; İsmail aleyhisselâmla Resûlullah efendimizin yirmi birinci babası olan Adnan arasında otuz baba vardır. Adnan'la Hazreti İsmail arasındaki babaların isimleri kesin olarak belli değildir. Adnan'dan başlayarak, Resûlullahın mübarek babaları olan Abdullah'a kadar, yirmi mübarek zatın isimleri ihtilâfsız olarak bildirilmiştir. Bunlar; Adnan oğlu Mead oğlu Nizâr oğlu Mudar oğlu İlyâs oğlu Müdrike (Amir) oğlu Huzeyme oğlu Kinâne oğlu Nadr oğlu Mâlik oğlu Fihri oğlu Gâlib oğlu Lüeyy oğlu Ka'b oğlu Mürre oğlu Kilâb oğlu Kusayy (Zeyd) oğlu Abd-i Menâf (Mugîre) oğlu Hâşim (Amr) oğlu Abdülmuttalib (Şeybe)'dir.

Hazreti İsmail'den Muhammed aleyhisselâma kadar Resûlullahın bütün babaları İbrahim aleyhisselâmın dininde, Müslüman olup, bu dine göre ibâdet ederlerdi. Resûlullahın dedelerinden birinin iki oğlu olsa, yahut bir kabile iki kola ayrılrsa, Hâtem-ül-enbiyâ'nın soyu, en şerefli ve en hayırlı olan tarafta bulunur ve her asırda, Onun dedesi olan zat, yüzündeki nurdan belli olurdu. Bu nur, Peygamberimizin Âdem aleyhisselâma emanet edilen mübarek nuru olup, Hazreti İsmail'e de babasından intikal etmişti ve alnında sabah yıldızı gibi parlardı. Neticede bundan da evlâtlarına geçerek, Resûlullaha kadar geldi.

İsmail aleyhisselâmın mucizeleri

Hazreti İsmail'in on iki oğlu olup, bunlar, Kâ-

İSMAIL ALEYHİSSELÂM

be'nin hizmetini yapar, emniyet ve muhafazasını sağlarlardı. Onun soyuna ve Kâbe-i muazzamaya hürmet etmeyen kavimler, Kâbe'nin içinde çok çirkin hareketler yapacak kadar ileri gittiklerinde gelen bir sel, şehri alt üst edip, Kâbe-i muazzamayı bile yıktı. Ahali çevreye dağıldı ve birçokları öldü. Hazreti İsmail'in çoğalan çocukları, zamanla Arabistan'ın çeşitli bölgelerine yayıldılar.

Hazreti İsmail'in soyu ilk defa Adnan'da kabilelere ayrıldı ve Arapların birçok kabileleri onların soyundan meydana geldi. Resûlullahın yirmi birinci babası Adnan'ın iki oğlundan Akk, Yemen'e gidince; Meâd da Mekke'de kaldı. Resûlullah efendimizin dünyayı teşriflerinde, Mekke'ye Adnan'ın soyundan gelen Kureyşoğulları hâkim olmuşlardı. Kureyşoğulla-

rı, İsmail aleyhisselâmın torunları idiler ve onun konuştuğu Arapça ile konuşuyorlardı. Nitekim Kur'an-ı kerim de, Kureyş lisanında inmiştir.

Hazreti İsmail'in torunları, baba ve dedelerinin dininden bazı güzellikleri örf ve âdet olarak muhafaza etmekle beraber, zamanla çok az sayıdaki müminlerden ve Muhammed aleyhisselâmın nurunu taşıyan aileden başkaları azıtıp, doğru yoldan ayrılarak, putlara tapar oldular. Hatta Kâbe'nin içini bile putlarla doldurdular. Bu hâl Muhammed aleyhisselâmın gelişine kadar devam etti.

İsmail aleyhisselâmın mucizelerinden bazıları şunlardır:

Dikenli bir arazide yaşayan müşriklerin teklifi üzerine duâ edip, dikenli ağaçlarda çeşitli meyveler bitmiştir.

İSMAİL ALEYHİSSELÂM

İsmail aleyhisselâm kendisine peygamberlik gelince, Zemzem kuyusunun çevresine yerleşen Cürhümîleri imana davet etti. Onlar da mucize isteyip; "Şu kısır koyundan süt çıkar" dediler. O da mübarek elini koyunun sırtına koyarak; "Beni peygamber olarak gönderen Allahü teâlânın ismi ile..." dediği anda, koyunun memelerinden süt akmaya başladı.

Yine bir defasında kendisine misafir gelen iki yüz Yemenliye ikram edecek bir şey bulamayınca, mahcup oldu. O anda duâ etti ve yanındaki kumlar un oldu. Bunu gören misafirlerin hepsi imanla şereflendiler.

Hazreti İsmail'in mucizelerinin en meşhuru; o zamanda hiç su bulunmayan Mekke-i mükerremede, onun teşrifıyla Zemzem suyunun ortaya çıkmasıdır.

İsmail aleyhisselâm, birisine bir yerde buluşmak için söz vermişti. Söz verdiği yere gidip üç gün beklemesine rağmen o şahıs gelmedi. Bununla birlikte asla yerinden ayrılmadı. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde Meryem suresi 54. âyet-i kerimede onu överek mealen; **(O, vaadinde, sözünde sadıktı)** buyurdu.

Hazreti İsmail'in hususiyetlerinden biri de; kavmine namaz ve zekâtı emrederek emr-i mârufta bulunmasıydı. Nitekim o, Meryem suresinin 56. âyet-i kerimesinde mealen; **(Kavmine namaz ve zekâtı emrederdi ve Rabbi katında söz ve hâllerinin doğruluğu ile makbul idi)** buyurularak, bu hususiyeti ile de methodilmiştir.

İsmail aleyhisselâmın hususiyetlerinden biri de **Zebîhullah** olması, yani Allahü teâlâ için kurban edilmesidir.

**İSHAK
ALEYHİSSELÂM**

ATILACAK

İSHAK ALEYHİSSELÂM

İSHAK

ALEYHİSSELÂM; İshak aleyhisselâm İbrahim aleyhisselâmın ikinci oğludur. Hazreti İsmail'den sonra doğmuştur. İshak, (gülüyor) demektir. Annesi Hazreti Sâre'nin gençlikte çocuğu olmamıştı. İhtiyarlıkta, çocuğu olacağı Allah tarafından müjdelenince, şaşırıp güldüğü için oğluna bu isim verilmişti.

Bu zamana kadar çocuğu olmayan Hazreti Sâre, yaşının geçtiğini düşünerek, Hazreti İbrahim'e, Hazreti Hacer'i nikâhlamasını söylemiş ve bu evlilikten İsmail aleyhisselâm olmuştu. İbrahim aleyhisselâmın alnındaki nur, Hacer'e ve oradan da Hazreti İsmail'e intikal etti.

Hazreti İbrahim, Muhammed aleyhisselâmın nurunu taşıyan Hazreti İsmail'e fazla alâka gösteriyordu. Bu durum Hazreti Sâre'nin gayretine sebep oldu. Allahü teâlâ, Hazreti İbrahim'e vahyedip, Haz-

reti İsmail ile annesini şu anda Mekke'nin bulunduğu topraklara götürmesini emreyledi. İbrahim aleyhisselâm da, onları emredilen topraklara götürüp geri döndü.

Aradan yılların geçmesi ile İbrahim aleyhisselâm ile Hazreti Sâre iyice yaşlanmışlardı. Bu zamanda Allahü teâlânın emriyle melekler, bir çocukları olacağını müjdelediler. Bir oğullarının olacağı müjdelendiği sırada, İbrahim aleyhisselâm yüz yirmi, Hazreti Sâre ise doksan yaşını geçmişti. Bu haberden bir sene sonra Hazreti İshak doğdu.

Hazreti İshak'ı müjdelemek için gelen melekler, gayet güzel yüzlü birer genç suretinde olarak, İbrahim aleyhisselâmın karşısına çıktılar. Bunlar; Cebrail, Mikâil ve İsrâfil aleyhimüsselâm idi. Yanlarında başka melekler de vardı. Melekler güzel yüz-

İSHAK ALEYHİSSELÂM

lü genç suretinde İbrahim aleyhisselâma gözüküp; selâm verdiler. İbrahim aleyhisselâm, selâmlarını aldıktan sonra, onları evinde en iyi yere oturttu. Onlara ikram etmek üzere hemen kızartılmış bir buzağı (dana) getirdi. Bu nefis yiyeceği misafirlerin önüne koyup; “Buyurunuz, yiyiniz” dedi. Fakat bu misafirler yemeğe hiç el uzatmadılar.

Bu durum karşısında İbrahim aleyhisselâm tedirgin olup, endişelendi. O zamanki âdete göre, bir eve misafir geldiğinde, misafir, ikram edilen şeyleri yerse, o misafirden emin olunur; yemezse, bu misafirin zarar vermek üzere geldiğine hükmedilir, ondan çekinilirdi. Hatta böylelerinin zararından korkulurdu. İbrahim aleyhisselâmın kalbine bu sebeple bir endişe gelmiştir.

İbrahim aleyhisselâm ile melekler arasında şu konuşma geçti:

- **Buyurun, yemez misiniz?**

- Biz yemeğin ücretini vermeden yemeyiz.

- **Yiyiniz de bedelini veriniz. Bu yemeğin bir ücreti vardır.**

- Bu yemeğin ücreti nedir?

- **Yemeğin başında Allahü teâlânın ismini söylemek, sonunda da hamdetmektir.**

İbrahim aleyhisselâmın bu sözü üzerine, Cebrael aleyhisselâm, Mikâil aleyhisselâma bakarak dedi ki:

- Bu zat, Allahü teâlânın dost (halil) edinmesine lâyık bir kimsedir.

Bundan sonra melekler, “Ey İbrahim! Endişe etme! Biz Lût kavmini helâk etmek için gönderildik” diyerek melek olduklarını açıkladılar. Böylece yemeği yememelerinin sebebi de anlaşıldı. Çünkü melekler yemezler, içmezler.

İSHAK ALEYHİSSELÂM

İshak aleyhisselâmın müjdelmesi

İbrahim aleyhisselâma gelen melekler melek olduklarını açıklayıp, İbrahim aleyhisselâmın endişesi dağılınca, melekler ona bir oğlunun, yani Hazreti İshak'ın olacağını müjdelediler. Hazreti Sâre, meleklerin bu müjdesini işitince, hayrete kapılarak ellerini yüzüne kapayıp dedi ki:

- Hayret, benim mi çocuğum olacak? Ben artık ihtiyarladım. Çocuk doğuracak hâlde değilim! Üstelik benim kocam da ihtiyarlamıştır. Bu görülmemiş bir iştir.

Hazreti Sâre'nin bu sözleri üzerine melekler, şu cevabı verdiler:

- **Sen Allahü teâlânın emrine mi, takdirine mi şaşıyorsun? Muhakkak Allahü teâlâ neyi dilerse, o olur. Allahü teâlânın rahmeti ve bereketi sizin üzerindedir. Şüphesiz ki,**

Allahü teâlâ, kendisine şükür ve hamd edilmesini gerektiren işleri yapar, yaratır. Onun kullarına hayrı ve ihsanı pek çoktur. O kerem sahibidir. Sizi de nice nimetlere kavuşturmaya kâdirdir.

Bu hususta Hazreti İbrahim de meleklerle konuştu ki:

- Benim bu ihtiyarlığım da bana evlât mı müjdelersiniz? Ne acayip müjdedir.

- **Biz seni hak ile müjdeledik. Sen Hakın rahmetinden ümit kesme.**

- Allahü teâlânın rahmetinden kim ümit keser ki? Ancak, Allahü teâlânın rahmetinin bolluğunu bilmeyen azgınlar ümit keserler.

Hazreti İbrahim ve Hazreti Sâre'nin bu habere şaşmalarının sebebi, itiraz için değildi. Çünkü onlar, Allahü teâlâyâ iman etmişlerdi ve şaşmalarının sebebi; hiç gö-

İSHAK ALEYHİSSELÂM

rülmediği hâlde, bilinenin ve âdetin dışında olarak, çok yaşlı kimselerin çocuğunun olacağı idi.

İbrahim aleyhisselâmın Allahü teâlânın emirlerine gösterdiği sadakat ve ihtimam sebebiyle, böyle yaşlı iken, Allahü teâlâ ona bir çocuk daha ihsan eyledi. Nitekim Kur'an-ı kerimde mealen şöyle buyuruldu:

(Bir de ona salihlerden bir peygamber olmak üzere İshak'ı müjdeledik. Kendisine ve İshak'a bereketler verdik. Her ikisinin soyundan mümin olan da var, nefesine apaçık zulmeden kâfir de var.) [Saffat 112 - 113]

Meleklerin bu müjdesi, Lût kavminin helâk olduğu gece idi. Çok geçmeden Hazreti Sâre hamile kaldı. Doğan çocuğa müjde esnasında, annesi sevinç ve taaccüple güldüğü için İbranice'de "gülüyor" manasına gelen İ-

hak adını verdiler. Babası, Hazreti İshak'ı yedi günlük iken sünnet etti. İbrahim aleyhisselâm, büyük oğlu Hazreti İsmail'e okuduğu gibi ona da; "E'ûzü bikelimâtillâhittâmmâti min külli şeytanin ve hâmmetin ve min külli aynin lâmmeh" duâsını okurdu.

İshak aleyhisselâm büyüyünce, babası ve annesi ile Mekke'ye gitti. Kâbe-i muazzamayı ziyaret edip, ağabeyi Hazreti İsmail'le görüştü. Üçü birlikte Filistin'e döndüler. Burada anne ve babasına hizmet eder, her sene hac zamanında, Mekke'ye giderdi. Şam ve Filistin ahalisine peygamber olduğu bildirildi. Bu husus En'âm suresi 84. âyet-i kerimesinde mealen şöyle bildirilmektedir:

(Biz İbrahim'e oğlu İshak'ı ve İshak'a oğlu Yakûb'u hibe ettik ve her birine hidayet ve nübüvvet verdik.)

İSHAK ALEYHİSSELÂM

Hazreti İshak'ın mucizeleri

İshak aleyhisselâm yüz ve şekil itibariyle, ah-lâk ve yaşayıŖta babası Hazreti İbrahim'e çok benzerdi. Hatta sakalı çıktığı zaman, baba ile oğlunu birbirinden ayırmak çok güçleşmişti. İbrahim aleyhisselâmın sakalı ağarınca, aralarında fark meydana geldi ve görenler kolayca birbirlerinden ayırır oldular.

İshak aleyhisselâm Hazreti İbrahim'in vefatından sonra, onun dininin hükümlerini yaymaya devam etti. Kavmine nasihatlerde bulunup, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını bildirdi.

Ömrünü, insanlara Allahü teâlânın emir ve yasaklarını bildirmekle geçiren İshak aleyhisselâma, Allahü teâlâ iki oğul ihsan etti. Bunlar, ikiz olan İys ve Yakûb adındaki çocukları idi.

İys, amcası Hazreti İsmail'in kızı ile evlendi. Babasının duâsı bereketiyle soyu bereketli olup, kısa zamanda çoğaldı. Hazreti Yakûb'a da peygamberlik verildi. Oğul ve torunlarından da peygamberler geldi. Bir adı da İsrail olan Hazreti Yakûb'un soyundan gelenlere, sonradan İsrailoğulları denildi.

Hazreti İshak'ın gözleri ömrünün sonuna doğru zayıfladı. Yüz yirmi sene veya daha fazla yaşadı. Vefat edince, Filistin'de Halilürrahmân civarında, baba ve annesinin de medfun bulunduğu mağaraya defnedildi.

Her peygamber gibi İshak aleyhisselâmın da çeşitli mucizeleri vardır. Bunların bazıları şöyle:

Hayvanlar, açık bir lisanla İshak aleyhisselâmın peygamberliğine şahadet ederlerdi. Birgün kavmi; Hazreti İshak'a bir

İSHAK ALEYHİSSELÂM

tilki, bir ceylan ve bir keçi-yi getirip dediler ki:

- Bunlar senin peygamberliğine şahadet etmedikçe, biz de inanmayız.

İshak aleyhisselâm da hayvanlara dedi ki:

- Ey hayvanlar! Benim kim olduğumu bilir misiniz?

Bunun üzerine tilki; "Allahın peygamberisin" dedi. Ceylan; "Halilullah'ın oğlusun. Kavmini necat ve felaha davet ediyorsun. Ben şahadet ederim ki, ibâdet edilmeye hakkı olan ancak ve yalnız Allahü teâlâdır. Sen de Onun peygamberisin" dedi. Keçi de; "Allahın peygamberisin. Hak üzere olduğunda şüphe yoktur. Sana iman etmeyen, doğruca cehenneme girecektir" dedi.

Bu mucizeyi görenlerden bir kısmı imanla şereflendi. Bir kısmı da kü-

fürde inat edip cehennem azabını haketti.

İshak aleyhisselâmın bir diğere mucizesi de, duâ etmesi üzerine dağın harekete geçmesidir. İshak aleyhisselâm Kudüs'e varıp, oranın halkına Allahü teâlânın emir ve yasaklarını tebliğ edince, insanlar oradaki bir dağı gösterip dediler ki:

- Eğer şu dağı harekete geçirirsen, iman ederiz.

İshak aleyhisselâm da elini açıp, Hak teâlâyâ duâ etti. Dağ sallanmaya başlayınca, Kudüs halkı hep birlikte iman ederek, küfürün zulmetinden kurtuldu.

Hazreti İshak'ın başka bir mucizesi de; Şam ahalisinin arzusu üzerine yaptığı duâ neticesinde, elini sırtına koyduğu bir koyunun, hemen kuzulamasıdır. Koyun, ardı ardına dokuz veya doksan tane kuzu doğurmuştur.

**YAKÛB
ALEYHİSSELÂM**

ATILACAK

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

YAKÛB

ALEYHİSSELÂM; Yakûb aleyhisselâm İshak aleyhisselâmın oğlu, Yusuf aleyhisselâmın babasıdır. Melekler, İbrahim aleyhisselâma İshak aleyhisselâmla beraber, Yakûb aleyhisselâmın da doğumunu ve peygamberliğini müjdelemiştir.

İbrahim aleyhisselâm vefat ettiği zaman, İshak aleyhisselâm Şam'da bulunuyordu. Rüyasında, belinden, birçok dalları ve budakları bulunan büyük ve yeşil bir ağacın yükseldiğini gördü. Rüyasında ona; **"Bu dallar ve budaklar, senin soyundan gelecek olan peygamberlerin nurudur"** denildi. Sonra sevinerek uyandı.

Seksen yaşına geldiği zaman, zevcesi ona hamile olduğunu müjdeledi. İshak aleyhisselâm hanımına; **"Bu hususa şaşma"** diyerek rüyasını anlattı.

Vakti gelince ikiz oğulları oldu. Birincisine İys, ikincisine Yakûb ismi verildi.

Yakûb, İbranice bir isim olup; Saffetullah, yani Allahü teâlânın saf ve temiz kıldığı kul manasına gelmektedir. İys ismindeki kardeşi ondan önce doğduğu için, Arapça takip etmek manasına Yakûb denildiği de bildirilmiştir.

Yakûb aleyhisselâmın diğer adı **İsrail** olup, Allahın kulu manasına gelmektedir. İys ve Yakûb aleyhisselâm büyüdükleri zaman, ihtiyar hâlde bulunan babalarına hizmet ediyorlardı. Babalarının koyun sürülerini nöbetleşe olarak bir gün biri, bir gün de diğeri otlatıyordu.

Âdem aleyhisselâmdan peygamber efendimize kadar her peygamberin hususî bir duâsı vardı. İshak aleyhisselâm, ölümü yaklaştığı za-

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

man oğullarını çağırıp, her ikisine de ayrı ayrı duâ etti. Yakûb aleyhisselâm huzuruna gelince; **“Ya Rabbi! Neslimden peygamber geleceğini buyurmuştun. O vaadini bu oğlumdan zuhur ettir”** diye en kıymetli duâyı etti. Onun soyundan nice peygamberler göndermesi için cenâb-ı Hakkâ niyazda bulundu.

İys’e de; **“Zürriyetin toprak kadar çok olsun”** diyerek soyundan meliklerin ve sultanların gelmesi için duâda bulundu.

İshak aleyhisselâm ve fâtından önce mallarını

da taksim etti. Ancak İys, kardeşi Hazreti Yakûb’un mallarına el koydu. Bunun üzerine annesi Hazreti Yakûb’a dedi ki:

- Kalk, dayın Lâyân ve kardeşlerinin yanına git! Onların çok geniş arazileri, evleri ve servetleri vardır. Onlar sana yardımcı olurlar. Onlara benden de selâm söyle!

Yakûb aleyhisselâm, annesinin bu sözleri üzerine, Harran’a gitti. Orada yüksek evler ve hoş manzaralarla karşılaştı. Şehre girişte, bir su kuyusuna uğrayıp, orada bulunanlardan su istedi ve onunla abdest aldı. Namaz kılıp

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

Rabbine duâ ve niyazda bulundu. Kuyunun başında su dolduranlardan dayısının evini sordu. Su için gelenlerden biri, dayısının kızlarındandı. Babasına gidip, birinin aradığını haber verince, babası; "Onu bana getiriniz" dedi. Kız, Hazreti Yakûb'a, babasının kendisini beklediğini haber verdi. Bunun üzerine Hazreti Yakûb dayısının yanına vardı.

Dayısı uzun zamandır görmediği için, Hazreti Yakûb'u tanımamıştı. Bundan dolayı kendisine sordu:

- Ey genç sen kimsin? Nereden geldin?

- **Adım Yakûb, İshak aleyhisselâmın oğluyum. Şam'dan geldim.**

Bunun üzerine dayısı Hazreti Yakûb'a annesini, babasını ve kardeşi İys'i sordu. O da babasının vefat ettiğini söyledikten sonra, "**Allahü teâlâ beni, annemin isteği üzeri-**

ne size ve sizin beldenizde kalmak ve işlerinizde yardım etmek üzere gönderdi. Şu anda size geldim" diyerek durumunu anlattı.

Dayısı Lâyân buna çok sevindi. Onu, işlerinde çalışması için vazifelendirdi. Bir müddet dayısının işlerinde yardımcı oldu. Orada uzun müddet kaldı. Önce Leyâ, yedi yıl sonra da Râhil ile evlendi.

Hazreti Yakûb'un Leyâ'dan Robîl ve Şemûn adlı iki erkek çocuğu oldu. Arkasından Lâvî ve Yehûda adındaki oğulları doğdu. Yine bu hanımından İsâhâr ve Zablûn adlı oğulları ile Dînâr isimli kızı dünyaya geldi. Ayrıca Yakûb aleyhisselâmın Belhe ve Zülfâ isimli iki cariyesi vardı. Belhe'den Dân ve Neftâlî, Zülfâ'dan da Câd ve Âşir adındaki oğulları dünyaya geldi.

Hazreti Yakûb ile evlendikten sonra bir müd-

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

det çocuğu olmayan Râhil, Allahü teâlâdan bir oğlan diledi. Allahü teâlâ duâsını kabul edip, her hâliyle şerefli ve güzel olan Yusuf aleyhisselâmı verdi.

Hazreti Yakûb'un peygamberliği

Yakûb aleyhisselâm uzun müddet dayısının yanında kaldı ve ona hizmet etti. Hazreti Yusuf'un doğduğu sene Allahü teâlâ tarafından, Kenan diyarı ahalisine peygamber olarak vazifelendirildi.

Bunun üzerine Yakûb aleyhisselâm dayısı Lâyân'a gelerek, gördüğü iyilikleri için teşekkür ederek dedi ki:

- **Muhakkak ki Rab-bim, beni Kenan diyarı ahalisine peygamber olarak vazifelendirdi. Oraya gitmemi emir buyurdu.**

- Ey Yakûb! Bana uzun zaman arkadaşlık ettin. Bu uzun zaman içinde,

senden ancak hayır gördüm. Şimdi ise peygamber olarak vazifelendirildiğin yere ailenle git. Senin, yakınlarımla ayrılığı bana zor gelir. Fakat senin razı olman, benim rızamdan öncedir. İstediyin ne var ise al götür.

- **Allahü teâlâ benim sebebimle, sana hayır ih-san etsin.**

Dayısı ona beş yüz adet koyun, beş yüz adet sığır ve çok miktarda at ve katır hazırladı. Yakûb aleyhisselâm, hanımları ve oğullarıyla birlikte Kenan iline gitmek üzere yola çıktı.

Kenan diyarı, Fenike denilen Sayda, Sûr ve Beyrut ile Filistin ve Suriye'nin bir kısmından ibaret olan eski bir memleketdir. Nuh aleyhisselâmın torunu ve Hâm'ın oğlu Kenan, burada yaşadığı için bu beldeye Kenan diyarı denilmiştir.

Yakûb aleyhisselâm Kenan diyarına yaklaştığı

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

zaman, onu melekler birbirlerine müjdeleyerek karşıladılar. Kardeşi İys, Yakûb aleyhisselâmın peygamber olarak gönderildiğini ve Kenan diyarına doğru gelmekte olduğunu işitince; "Peygamber olmaya ben ondan daha lâyığım" diyerek kızdı. Adamlarıyla birlikte Hazreti Yakûb'un öldürülmesini istedi.

Hazreti Yakûb, kardeşi İys'e elçi gönderdi. Elçi geriye dönüp, kardeşi İys'in dört yüz kişiyle birlikte, Yakûb aleyhisselâmın üzerine gelmekte olduğunu haber verdi. Yakûb aleyhisselâm, oğlu Robîl'i çağırdı ve dedi ki:

- Şu dağın ardında bulunan amcan İys'e git, selâmımı söyle! Ayrıca; "**Seninle beraber büyüdük, babamız öldü, bütün mallarımı elimden aldın. Benim helâk olmamı istedin. Ben senden uzaklaştım. Şimdi sana Allahü teâlânın emriyle geldim. Allahü**

teâlâ beni peygamber olarak gönderdi" dediğimi kendisine bildir!

Robîl, amcasına gidip, babasının söylediklerini bildirince; İys, Yakûb aleyhisselâmın bu davetini de kabul etmedi. Bunun üzerine Yakûb aleyhisselâm, Allahü teâlâyâ duâ etti. Kendisini ve ehlini, kardeşinden gelecek kötülüklerden korumasını diledi. Kardeşi için hediyeler hazırladı ve yanında bulunanlara buyurdu ki:

- **Allahü teâlânın bereketiyle yürüyün. Muhakkak ki Allahü teâlâ, İys'in hile ve tuzağını bizden defeder.**

Yakûb aleyhisselâm, oğulları ve aşiretiyle birlikte yürüdüler. İys ve beraberindeki dört yüz kişi ile karşılaştılar. Yakûb aleyhisselâm ehlinin ve oğullarının önüne geçti. İys ile göğüs göğüse karşılaşıp onu yere serdi. Onun göğsüne oturup dedi ki:

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

- Ey İys! Allahü teâlânın kudretini gördün mü?

Bunun üzerine İys özür dileyip ağladı. Yakûb aleyhisselâm ona merhamet edip, göğsü üzerinden kalktı ve kucaklaştılar. İys, Yakûb aleyhisselâma şöyle dedi:

- Ey kardeşim! Bugüne kadar sana karşı yaptığım hatalarımdan dolayı beni affetmeni ve magfiretim için Allahü teâlâyâ istigfârda bulunmanı istiyorum. Allahü teâlâ seni peygamber göndermekle, benim üzerime üstün kıldı.

- Ey kardeşim! Müjdelersun. Allahü teâlâ beni peygamber olmakla hususî kıldı. Senin zürriyetinden Eyyûb'ü peygamber gönderecektir.

Bundan sonra ikisi birlikte Kenan diyarına gelip orada yerleştiler.

Yakûb aleyhisselâm orada kendisi ve oğulları için evler yaptırdı. Bu sırada Râhil adlı hanımından

Bünyamin isminde bir oğlu oldu. Bu oğlu doğduğu zaman, annesi Râhil vefat etti. Hazreti Yusuf'la kardeşi Bünyamin öksüz kaldılar.

Yakûb aleyhisselâm, insanları hak dine ve bir olan Allahü teâlâyâ inanmaya ve Ona ibâdet etmeye davet etti. Kenan diyarı ahalisinden çok kimse ona iman etti. Bu durumu, Kenan ilini idare eden Şüceym bin Dârân isimli kral haber aldı. Yakûb aleyhisselâmın Kenan iline hâkim olup, saltanatını sona erdireceğinden korkuyordu. Melik Şüceym, Yakûb aleyhisselâmı merak edip, vezirleri ile birlikte huzuruna vararak sordu:

- Sen kimsin, benden izinsiz olarak buraya nasıl geldin?

- Ben, Yakûb bin İshak'ım. Bu mekâna, Allahü teâlânın izniyle geldim. Çünkü Allahü teâlâ,

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

yerlerin ve göklerin malikidir. Seni ve kavmini, bir olan Allaha ve benim Onun kulu ve peygambere olduğuma imana davet için geldim. Eğer davetimi kabul edersen, inananlardan ve kurtulanlardan olursun. Şayet kabul etmezsen, seninle Allah rızası için harp ederim.

Yakûb aleyhisselâmın daveti üzerine, melik Şüceym dedi ki:

- Ne ile harp edeceksin? Hangi ordunla karşıma çıkacaksın?

Yakûb aleyhisselâm yanında duran oğullarına bakıp; **“Allahü teâlânın meleklerinin yardımıyla, şu oğullarım ve bana inananlarla”** cevabını verdi. Yakûb aleyhisselâmın bu sözüne iyice sinirlenen melik, vezirlerine; **“Bu ne diyor”** diye sordu. Bir müddet sonra, melikin sıkıntısı ve kızgınlığı gidince, yaşlı olan veziri ayağa kalkarak dedi ki:

- Ey melik! Bu sözler seni kızdırmasın. Çünkü bu sözler, delilerin ve mecnunların sözleridir.

Melik ve adamları geldikleri yere döndükten sonra, Yakûb aleyhisselâm, insanları Allahü teâlâya iman ve ibâdete davet etmeye devam etti. Bu daveti esnasında inananlar olduğu gibi, hiç aldırmayanlar da vardı. Bu uğurda insanlardan gelen birçok sıkıntılara katlanıyordu.

Peygamberliğinin ilk yıllarında zevcesi Râhil ölmüş ve Yusuf ile Bünyamin öksüz kalmışlardı. Yakûb aleyhisselâm bu iki oğlunu çok seviyordu. Çünkü her ikisi de anne şefkatinden mahrum kalmışlardı.

Yakûb aleyhisselâmın, bilhassa Hazreti Yusuf'a karşı aşırı muhabbeti vardı. Bakıp yetiştirmesi için, onu kız kardeşine verdi. Halası Hazreti Yusuf'u öyle sevdi ki, bir an bile

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

onun ayrılığına dayanamaz oldu. Hazreti Yakûb, kız kardeşine dedi ki:

- **Ey kardeşim! Yusuf'u artık bana teslim et. Allaha yemin ederim ki, onun, benden bir saat uzak kalmasına dayanmıyorum.**

- Ben de ondan bir saat uzak kalamam. Madem ki almak istersin, bir müddet daha yanımda kalsın da doya doya yüzüne bakayım, sonra gel al.

Bunun üzerine Yakûb aleyhisselâm bir müddet daha Yusuf'u halasına bıraktı ve dönüp gitti.

Hazreti İshak'ın, İbrahim aleyhisselâmdan kalan bir kuşağı var idi. "Ata yadigârıdır" diye saklardı. İshak aleyhisselâm vefat etmeden önce, o kuşağı kızına vermişti. O da uzun müddet sandıkta saklamıştı. O kuşağı sandıktan çıkarıp, uyuduğu bir sırada Yusuf'un gömleği içinden beline

bağladı. Hazreti Yakûb, Hazreti Yusuf'u almaya gelince; kız kardeşini çok üzgün ve hüzünlü görüp sordu:

- **Ey kardeşim! Niçin üzgünsün?**

- Nasıl üzülmeiyim, dedem Hazreti İbrahim'den ve babam Hazreti İshak'dan bana kalan mübarek kuşağı sandıktan almışlar. Aradım bulamadım. Onun için üzgünüm.

İbrahim aleyhisselâmın dininde, bir kişi bir kimse nin eşyasını çalsa, mal sahibi de onu yakalasa, o hırsız, mal sahibinin kölesi olurdu. Mal sahibi, o kimse hakkında dilediği gibi tasarrufta bulunurdu.

Kız kardeşinin kuşağının çalındığına Hazreti Yakûb da üzüldü. Birlikte evin her tarafını aradılar, bulamadılar. Aranmadık sadece Hazreti Yusuf'un üzeri kaldı. Yakûb aleyhisselâm; **"Yusuf'u da arayın"** dedi. Hazreti Yu-

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

suf'un da üzerini aradıklarında, kuşağı Hazreti Yusuf'un belinde buldular.

Yakûb aleyhisselâm, İbrahim aleyhisselâmın kuşağının Hazreti Yusuf'ta çıkmasına mahcup olup üzüldü. Kız kardeşi dedi ki:

- Vallahi o benim elimdedir. Onun hakkında dilediğim gibi hareket ederim.

- İşte Yusuf, işte sen, dediğin gibi hareket edersin. İster azat edersin, ister emrinde tutarsın.

Yakûb aleyhisselâmın kız kardeşi, Hazreti Yusuf'u ölünceye kadar yanında tuttu ve serbest bırakmadı. İki sene sonra vefat edince, Yusuf aleyhisselâm serbest kaldı. Yakûb aleyhisselâm da onu alıp evine götürdü.

Yakûb aleyhisselâm, Hazreti Yusuf'u bütün oğullarından aziz tutar ve yanından ayırmazdı. Hazreti Yusuf'un kardeşleri, babalarının Hazreti Yusuf'a daha fazla muhabbet

beslemesini ve ona kendilerinden daha fazla ilgi göstermesini kışkandılar. Hazreti Yusuf'a bir tuzak kurup, onu öldürmeye karar verdiler. Babalarından korktukları için de, ne şekilde kötülük yapacaklarını bilemiyorlardı.

Daha sonra kendi aralarında konuşup, Yusuf aleyhisselâmı yol üzerindeki bir kuyuya atmayı kararlaştırdılar. Yusuf aleyhisselâmı babalarından alıp, beraberlerinde götürbilmek için hileye başvurdular. Yusuf aleyhisselâmı alıp kıra götürdüler ve kervanların geçtiği yolun kenarındaki bir kuyuya attılar. Sırtındaki gömleğini çıkarıp, kestikleri bir hayvanın kanıyla boyadılar. Akşam olunca da kanlı gömleği babalarına getirip, "Biz kırdaki yarış ederken, Yusuf'u eşyalarımızın yanında bırakmıştık. Onu kurt yemiştir" dediler. Yakûb aleyhisselâm kana bulanmış, fakat hiç yırtık ve çizik bile olma-

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

yan gömleğe bakıp, oğlu Yusuf'u kurt yemediğini ve onun hayatta olduğunu anladı. Diğer oğullarına dedi ki:

- O kurdun Yusuf'uma karşı şefkati sizden fazlaymış. Vallahi bugüne kadar bu kurt gibi yumuşak huylu bir kurt görmedim. Oğlumu yemiş de sırtındaki gömleğini bile yırtmamış. Bu söyledikleriniz yalandır. Yusuf'a ne ettinizse siz ettiniz. Fakat elimden ne gelir? Benim için sabretmekten güzel bir şey yoktur.

Yakûb aleyhisselâm, oğlu Yusuf'un ayrılığında dolayı üzüyor, üzüntüsünü içine atıyordu. Mahzun ve kederli olduğu hâlde bunu kimseye göstermek istemiyordu. Sabrederek cenâb-ı Hakka ilticada bulunuyordu. Allahın takdîrine razı olup, hâlimden kimseye şikâyetle bulunmuyordu. Ona kavuşacağı günü hasretle bekliyordu. Çünkü oğlunu kurdun yemediğini yakinen biliyordu. Bir gece rüyasında Azrail aleyhisselâmı gördü. Ona sordu:

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

- Yusuf'un ruhunu kabzettin mi?

Azrail aleyhisselâm da; "Kabzetmedim" cevabını verdi. Yıllarca ümit ile yaşayıp, Allahü teâlâdan sabr-ı cemil diledi. Sabr-ı cemil, başa gelen belâ ve musibet karşısında, mahlûklara hiç şikâyetle bulunmamak ve sabırlı olmak demektir. Yakûb aleyhisselâm da kimseye şikâyet etmedi ve "**Ben büyük kederimi, mahzunluğumu yalnız Allahü teâlâyâ arz ediyorum**" dedi.

Hazreti Yakûb'un gözlerine, oğlunun hasret ve üzüntüsü sebebiyle ağlamasından dolayı ak inmiş, göremez olmuştu.

Hazreti Yusuf'un Mısır'a maliye nâzırı olması

Atıldığı kuyudan su almak için gelen bir kervancı tarafından çıkarılan ve Mısır'a götürülerek bir köle diye satılan Yusuf aley-

hisselâm, Mısır Maliye Nâzırı tarafından satın alındı. Maliye Nâzırının sarayında özel olarak büyütülen Yusuf aleyhisselâm, nâzırın hanımı Züleyha'nın arzusuna karşı geldiği için, iftirasına uğradı ve zindana atıldı. Zindanda uzun müddet kaldıktan sonra, Mısır Melikinin gördüğü bir rüyayı tabir ederek, yedi yıl bolluktan sonra yedi yıl kıtlık olacağını haber vermesi üzerine, zindandan kurtuldu ve Mâliye Nâzırı oldu.

Yusuf aleyhisselâm bereket yıllarında bol bol erzak depo ettirdi. Yedi yıllık bir bolluktan sonra Mısır ve civarındaki ülkelerde kıtlık ve kuraklık oldu. Hiçbir yerde tedbir alınmadığından, Mısır'dan başka hiçbir ülkede buğday kalmadı. Bunu öğrenen insanlar, akın akın Mısır'a gelmeye başladılar. Ne kadar kıymetli mal ve elbiseleri varsa buğdayla değiştiler.

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

Yakûb aleyhisselâm, Bünyamin dışındaki oğullarını buğday ve erzak almak üzere Mısır'a gönderdi. Yusuf aleyhisselâm onları tanıdı ve ikramlarda bulunarak erzak verdi. İkinci defa gelişlerinde kardeşleri Bünyamin'i de getirmelerini söyledi.

Yakûb aleyhisselâmın oğulları Mısır'a ikinci gelişlerinde babalarını ikna ederek kardeşleri Bünyamin'i de getirdiler. Yusuf aleyhisselâm kendi ana ve baba bir kardeşi olan Bünyamin'i Allahü teâlânın bildirdiği bir tedbirle yanında alıkoydu. Üçüncü defa Mısır'a gelişlerinde, Yusuf aleyhisselâm kendini kardeşlerine tanıttı. Gömleğini babası Yakûb aleyhisselâma gönderdi. Babasını ve bütün akrabalarını da Mısır'a davet etti. Yakûb aleyhisselâm gömleği yüzüne, gözüne sürünce gözleri açıldı.

Yusuf aleyhisselâm babasına ve akrabalarına kavuşunca, onlara büyük ikramlarda bulundu. Kardeşlerini affettiğini bildirdi.

Yakûb aleyhisselâm Mısır'a vardığında, bir cuma gecesi seher vaktinde kalkıp namaz kıldıktan sonra ellerini semaya kaldırıp cenâb-ı Hakka yalvardı ve oğullarının bağışlanmasını diledi. Çünkü o, Kenan diyarındayken oğullarına; Hazreti Yusuf'un affetmesinden sonra günahlarının bağışlanması için istigfâr edeceğini bildirmişti. Hazreti Yusuf'la görüşüp, onun da kardeşlerini affettiğini görünce şu niyazda bulundu:

- Allahım! Yusuf için feryatlarımı, onun ayrılık ve hasretinden olan sabrımın azlığını ve oğullarımın kardeşlerine yaptıklarını magfîret eyle.

Yakûb aleyhisselâm bu duâyı ettiği sırada, ba-

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

balalarının arkasında ayakta duran Hazreti Yusuf ve kardeşleri de "Âmin" diyerek ağlıyorlardı. Cebrail aleyhisselâm gelip, magfirat olunduklarını bildirdi.

Yakûb aleyhisselâm vefat edinceye kadar her cuma gecesi aynı şekilde istigfâr ve duâ etmeye devam etti.

Hazreti Yakûb'un vasiyeti

Yakûb aleyhisselâm, oğlu Hazreti Yusuf'a kavuştuktan sonra, Mısır'da oğullarıyla birlikte on seneden fazla yaşadı. Vefatı yaklaşınca, oğullarını başına toplayıp şu vasiyette bulundu:

- Ey oğullarım! Muhakkak ki Allahü teâlâ sizin için, Allahü teâlâyâ iman ve adâleti emreden hak dini seçti. Ölüm gelmeden önce, Allahü teâlâyâ ibâdet ediniz. İbâdetlerinizde ihlas ve huşû üzere olunuz. Hayatınız boyunca bu

dinden uzaklaşmayınız, yoksa helâk olursunuz.

Yakûb aleyhisselâm bu vasiyeti yaptıktan sonra bunu sağlama almak için sordu:

- Ey oğullarım! Benim ölümünden sonra neye ibâdet edeceksiniz?

Oğulları da dediler ki:

- Ey babamız! Senin ve babalarımız İbrahim'in, İsmail'in ve İshak'ın ibâdet ettiği tek olan Allaha, şimdi olduğu gibi gelecekte de ibâdet edeceğiz. Biz Ona teslim olmuşuzdur.

Yakûb aleyhisselâmın ölüm vakti gelince, melekler de gelip hazır oldular. Yakûb aleyhisselâma cennetteki makamlarını ve çeşit çeşit örtüleriyle örtülmüş olan kabrini gösterdiler.

Yakûb aleyhisselâm kabre baktığı zaman, orada minberler üzerinde güzel ve nur yüzlü kimse-ler gördü. Meleklerle sor-du:

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

- Bu minberler üzerinde bulunan nur yüzlü kimseler kimlerdir?

- Onlar Allahü teâlânın halili olan İbrahim aleyhisselâmın torunlarıdır.

Yakûb aleyhisselâm onların arasına girmeyi arzu ettiği zaman melekler dediler ki:

- Onların yanına ancak şu bardaktan içenler girebilir.

Hazreti Yakûb'a bir bardak su verdiler. Hazreti Yakûb, o bardaktan içmeye başlayınca vefat etti. Oğulları, cenaze namazını kıldılar. Vasiyeti üzerine Kudüs yakınlarındaki Halilürrahmân'da bulunan babası İshak aleyhisselâmın yanına defnedildi.

Bildirildiğine göre burada dört kabir mevcuttur. Bunlar; İbrahim aleyhisselâma, Sâre validemize, İshak aleyhisselâma ve Yakûb aleyhisselâma aittir.

Yakûb aleyhisselâm, dedesi İbrahim aleyhisse-

lâma gönderilen sahifelerdeki emir ve yasakları, insanlara tebliğ ediyordu. Hazreti İbrahim'in dininde haram olmamakla birlikte, bazı şeyleri kendi nefsine haram kılmıştı. Bu sebeple İsrailoğulları da Yakûb aleyhisselâma tâbi olarak onları nefslerine haram kılmışlardı. Bunun sebebi şöyle bildirilmiştir:

Yakûb aleyhisselâm, şiddetli bir hastalığa yakalanmıştı. Hastalığın verdiği ağrı ve sızıdan dolayı gece gündüz uyuyamıyor, çok acı çekiyordu. Birgün; "Eğer Allahü teâlâ bana bu hastalığım-dan şifa verirse, yemek içmek kabilinden olan en çok sevdiğim şeyleri yiyip içmemeyi nezr ediyorum" demişti. Bu sebeple devenin eti ile sütünü ve içyağını nefsine haram kılmıştı.

Bu husus Kur'an-ı kerimin Âl-i İmrân suresi 93. âyetinde mealen; (**Tevrat**

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

indirilmeden önce, İsrail'in [Yakûb'un] kendisine haram kıldığı şeylerden başka, yiyeceğin her tür-lüsü, İsrailoğulları için helâl idi) buyurularak haber verildi.

Hazreti

Yakûb'un mucizeleri

Allahü teâlâ, insanlara hak yolu bildirmekle vazifelendirdiği peygamberlerine mucizeler ihsan etmiştir. Yakûb aleyhisselâma verilen mucizelerden bazıları şunlardır:

Yakûb aleyhisselâmın gür bir sesi vardı. Seslendiği zaman, üç konaklık yerden duyulurdu. Düşman askerleri, sesini duydıkları zaman korkularından kaçarlardı.

Yakûb aleyhisselâmın attığı bir şey çok uzağa giderdi. Bir defasında oğullarını Amâlika kavmi ile muharebe etmeye göndermişti. Muharebe esnasında, Yehûda ismindeki

oğlunun mızrağı kırılıp parçalandı. Zor durumda kalan Yehûda; "Babacığım! Silahım kırıldı, bir silah gönder" diye seslendi. Yakûb aleyhisselâm, Allahü teâlânın izniyle oğlunun bu sesini işitip, dağın başına çıktı ve önceki-ne benzer bir silah attı. Oğluna da seslenip, silah attığını duyurdu. Sesi işitip silahı alan Yehûda, düşmana saldırdı ve üstün geldi.

Yakûb aleyhisselâm, Kenan ahalisini imana davet ettiği sırada, onlar, oturdukları yerde dağlık ve taşlık yerler bulunmamasını, tepelerin ve taşların toprak olmasını istediler. Kavminin bu teklifi üzerine Yakûb aleyhisselâm duâ edince, arzuları yerine geldi. Böylece memleketlerinde ekilebilecek yerler genişledi.

Duâsı bereketiyle bir koyundan dört kuzu doğmuştu. Bir kavim gelip demişti ki:

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

- Ey Allahın peygambere, geçen sene koyunlarımız hiç doğurmadı. Cenâb-ı Hakka duâ ediniz, hem bu seneki, hem de geçen seneki kuzuları birden versin.

Yakûb aleyhisselâm duâ edince, her bir koyundan dörder tane doğmak suretiyle koyunları çoğaldı.

Bir kimse, Yakûb aleyhisselâma suâl etti ki:

- Gözün niçin görmüyor, belin niçin büküldü?

- **Gözüm, Yusuf'a ağladığım için görmüyor. Bün-yamin'e üzüldüğümünden dolayı da belim büküldü.**

Bu sırada Cebrail aleyhisselâm gelip dedi ki:

- Hâlinden şikâyet mi ediyorsun?

- Ben sadece kederimi Allaha arz ediyorum. Ya Rabbi, gözleri görmez, beli bükülmüş şu çok yaşlı ihtiyara merhamet eyle! İki oğlumu bana geri ver!

Cebrail aleyhisselâm dedi ki:

- Allahü teâlâ selâm ediyor ve buyuruyor ki: **"İki çocuğun ölü bile olsaydı, seni sevindirmek için onları diriltirdim. Gözünün görmemesi ve belinin bükülmesinin sebebi şudur: Bir gün oruçlu, aç, fakir bir yetim sana gelmişti. Bir koyun kesip ailenle yediğin hâlde ona vermedin. Ben yetim ve fakirleri sevdiğim kadar hiçbir şeyi sevmem. Haydi bir yemek hazırla, fakirleri davet et!"**

Yakûb aleyhisselâm da, oruçlu olanları akşam, oruç tutmayanları da sabah yemeğe davet etti.

Bilindiği gibi, nihayet iki çocuğuna kavuştu. Şu hâlde, yetime merhamet etmeli, ona zulmetmemeli, hakkını yememelidir!

Yakûb aleyhisselâmın oğulları

Yakûb aleyhisselâmın, on iki oğlu vardır. Yakûb aleyhisselâmın lâkabı Is-

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

rail olduğu için, oğullarına ve onların soylarından gelenlere “**Benî İsrail= İsrailoğulları**” denilmiştir.

Yakûb aleyhisselâmın, altısı ilk zevcesi Leyâ’dan; dördü, câriyeleri bulunan Belhe ve Zulfâ’dan; Yusuf ve Bünyamin de ikinci hanımı olan Râhil’den doğmuşlardır.

Bunlar on iki erkek kardeş olup, sıra ile şunlardır:

1- Robîl: En büyük oğludur. Leyâ isimli ilk zevcesinden doğmuştur. Bunun soyundan gelenler, Filistin’in kuzeydoğu kısmında yerleşmişti. Remle yakınlarında kabri veya makamı ziyaretgâhtır.

2- Şem’ûn: Yakûb aleyhisselâmın, yaşça ikinci büyük oğludur. Şem’ûn’un neslinden gelenler de Lût gölünün batı sahilinde yerleşmişlerdir.

3- Lâvî: Annesi Leyâ’dır. Hazreti Musa ve Harun aleyhisselâm

bunun neslinden gelmiştir. Arz-ı mukaddes torunlar arasında taksim edilince, Lâvî soyundan gelenlere ayrıca bir yer verilmeyip, diğer bölgelerin mahsullerinin onda biri veriliyordu.

4- Yehûda: Yakûb aleyhisselâmın sözünü dinlediği, Yusuf aleyhisselâmdan sonra akılca en üstün olan oğludur. Leyâ’dan doğmuştur. Davud aleyhisselâm, Benî İsrail hükümdarları ve Hazreti İsa bunun soyundan idi. Bunun neslinden gelenler Filistin’de, Kudüs’ün güneyinde ve Lût gölünün batısında olan bölgede yerleşmişlerdir.

5- Zablûn (Yâlün): Yakûb aleyhisselâmın ilk hanımındandır. Onun soyundan gelenler Taberiye Gölü ile Akdeniz arasında olan bölgede yerleşmişlerdir.

6- İsâhâr: Bu da ilk zevcesi Leyâ’dan doğmuştur.

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

Yakûb aleyhisselâmın oğlu Yusuf'a çektiği hasret, ilâhilerde dile getirilmiştir. Bir tanesi kısaca şöyledir:

AĞLAR YAKÛB AĞLAR

Ben bir Yakûb idim kendi hâlimde,
Mevlânın ismi var idi dilimde,
Aldırdım Yusuf'u Kenan ilinde,
Ağlar Yakûb ağlar Yusuf'um deyü.

Attılar kuyuya şehit kastına,
Cebrail yetişti Mevlâ dostuna,
İhlas ile çıktı suyun üstüne,
Ağlar Yakûb ağlar Yusuf'um deyü.

Yusuf'un gömleğin al kan ettiler,
Kurtlar yedi diye bühtan ettiler,
Yusuf'u götürüp bilmem n'ettiler,
Ağlar Yakûb ağlar Yusuf'um deyü.

Akar da Yakûb'un gözünün yaşı,
Âh çekip eritir dağ ile taşı,
Yusuf'u kuyuya attı kardeşi,
Ağlar Yakûb ağlar Yusuf'um deyü.

Bezirgânlar geçip giderken yoldan,
Yusuf'u çıkardı bulup kuyudan,
Yusuf sonra oldu Mısır'a sultan,
Ağlar Yakûb ağlar Yusuf'um deyü.

Bir dertli bulsam da derdime yansam,
Yandım hasretine bağrım dağlasam,
Yusuf'um cemalin bir dahi görsem,
Ağlar Yakûb ağlar Yusuf'um deyü.

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

7- Dân: Belhe isimli câriyeden doğmuştur. Onun neslinden gelenler, Filistin'in kuzeyindeki bölgelerde yerleşmişlerdir. Filistin'in kuzeyinde bu isimde bir kasaba da vardır.

8- Neftâli: Annesi Belhe'dir. Nesli, Ürdün vadisinin batısında ve diğer kabilelerin yerleştiği bölgenin daha kuzeyinde yerleşmişlerdir.

9- Âşir: Yakûb aleyhisselâmın Zülfâ adlı câriyesinden dünyaya gelmiştir.

10- Câd: Bunun da annesi Zülfâ'dır.

11- Yusuf: Annesinin adı Râhil'dir. Yusuf aleyhisselâm, Yakûb aleyhisselâmın peygamber olarak vazifelendirilen oğludur. İsrailoğullarına gönderilen peygamberlerin birçoğu onun neslindedir.

12- Bünyamin: Yakûb aleyhisselâmın 12. ve en küçük oğludur. Hazreti Yusuf'un anadan da kardeşidir. Annesi Râhil,

Bünyamin'in doğumundan kısa bir müddet sonra vefat etmiş idi.

Bünyamin'in çok evladı oldu. Kenan iline dönünce, onlara çok az bir toprak verildiği için Kudüs'e gittiler. Bazı harplerde telef olmuşlarsa da sonra tekrar çoğalmışlardır. Kur'an-ı kerimde zikredilen Tâlut, Bünyamin'in neslindedir.

Yakûb aleyhisselâmın oğullarından her birinin sülâlesine torun manasında "Sıbt" ve hepsine birden torunlar manasında "Esbât" denir.

Yakûb aleyhisselâmın hususiyetleri

Yakûb aleyhisselâm; Allahü teâlânın seçtiği, kendi zamanında yaşayan insanların görünüş, huy ve yaşayış yönünden en üstünü idi. Buğday benizli, uzun boylu, nazik yapılı bir bedene sahipti. Babası İshak aleyhisse-

YAKÛB ALEYHİSSELÂM

lâm gibi; halim, selim, yumuşak huylu, doğru sözlü olup, kerim ve cömert idi.

Bu güzel huy ve vasıflarından başka; Kur'an-ı kerimde şu hasletleri de bildirilmektedir:

Dinde kuvvetli idi. Yani ibâdet ve taatte devamlı idi. Allahü teâlânın dinini insanlara tebliğ etme hususunda, her türlü fedakârlıktan çekinmemiştir. Bu uğurda gelen türlü meşakkat ve sıkıntılara karşı, sabır ve sebat göstermişti. Bu husus, Kur'an-ı kerimin Sâd suresi 45. âyetinde mealen; **(Kullarımız İbrahim, İshak ve Yakûb'u da hatırla ki; onlar taat ve ibâdetle, kuvvet, kudret ve dinde basiret sahibidir)** buyurulmak suretiyle haber verilmektedir.

İhlas sahibiydi. Kalbi tertemiz ve bütün kötülüklerden uzak olup, her yaptığını sadece Allahü teâlânın rızasına kavuşmak için yapardı. Allahü

teâlâ, Kur'an-ı kerimin Sâd suresi 46. âyetinde mealen; (Biz İbrahim, İshak ve Yakûb'u âhireti düşünme hasletiyle mümtaz ihlas sahipleri kıldık) buyurarak, Yakûb aleyhisselâmın ihlas sahibi olduğunu beyan buyurdu.

Salihlerdendi. Enbiya suresi 72. âyetinde mealen; **(Biz İbrahim'e, isteği üzerine İshak'ı ve isteğinden ziyade olarak torunu Yakûb'u ihsan ettik.**

Biz onların hepsini salihlerden kıldık) buyurularak Yakûb aleyhisselâmın salihlerden olduğu bildirildi.

Bitmeyen, güzel bir sabra sahipti. Oğullarının ayrılığına karşı sabrettiği Kur'an-ı kerimde bildirildi.

Rüya tabirini bildirdi. Oğlu Yusuf aleyhisselâmın rüyasını tabir ettiği Yusuf suresinde bildirilmiştir.

YUSUF
ALEYHİSSELÂM

ATILACAK

YUSUF ALEYHİSSELÂM

YUSUF

ALEYHİSSELÂM; Yusuf aleyhisselâm Yakûb aleyhisselâmın oğludur. Kur'an-ı kerimde Hazreti Yusuf'un kıssası, başına gelen hâdiseler geniş olarak bildirilmiş; Yusuf suresi ile En'âm ve Mümin surelerinde ondan bahsedilmiştir. Yusuf aleyhisselâmın kıssası, birçok ibretleri, hikmetleri, incelikleri; âlimlerin, devlet adamlarının ve onların emirlerinde olanların hâllerini; düşmanın eziyetine sabretmeyi, gücü yettiği hâlde düşmanından intikam almamayı; iffet, tevhid, rüya tabiri, idarecilik, iktisadî tedbirlerle alâkalı dünya ve ahirete dair pek çok faydaları; hasedin noksanlık ve Allahü teâlânın yardımından mahrum kalmaya; sabrın ise, sıkıntı ve gamlardan kurtulmaya sebep olduğunu; Hazreti Yakûb'un sabrettiği için maksuduna kavuştuğunu; Yusuf aleyhisselâmın da sabredenlerden olduğunu ihtiva etmektedir.

Kıssaların en güzeli

Yusuf aleyhisselâmın kıssasına, tarih kitaplarında ve başka eserlerde de yer verilmiştir. Ancak, Kur'an-ı kerimde, eşsiz bir ifade; benzeri olmayan bir fesahat ve belâgatla anlatılmıştır. Böylece başka kitapların anlatışları, Kur'an-ı kerimin yüksek fesahat ve belâgatı yanında pek sönük kalmıştır. Bu yüzden Yusuf aleyhisselâmın kıssasının anlatıldığı Yusuf suresi için, bizzat Allahü teâlâ mealen buyurmuştur ki:

(Bu sure-i celîleyi sana vahyetmemizle ahsen-ül-kasası [kıssaların en güzelini] anlatacağız. Hâlbuki, sen daha önce bundan [Yusuf aleyhisselâmın kıssasından] asla haberdar değildin.) [Yusuf 3]

Mekkeli müşrikler, Resûlullah efendimize suâl sorarak sıkıntı vermek, Onu zor durumda bırakmak için, Medine Yahudile-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

rine adam gönderip, çeşitli suâller öğrendiler. Bu suâllerden biri de; "Yakûb aleyhisselâmın evlâdı ve ailesi neden Mısır'a göç etmiştir? Hazreti Yusuf'un kıssası nedir?" şeklindeki suâllerdi. Mekkelilerin bu soruları üzerine Allahü teâlâ, Yusuf suresini gönderdi. Böylelikle, Yusuf aleyhisselâm hakkında en doğru ve en güzel bilgileri Müslümanlar öğrenmiş oldular.

Yakûb aleyhisselâmın 12 oğlu olmuştur. Bunlardan Hazreti Yusuf ile kardeşi Bünyamin, Hazreti Yakûb'un en küçük oğulları idi.

Yakûb aleyhisselâm, Hazreti Yusuf doğunca, alnındaki nübüvvet nurunu görmüş, bu yüzden ona diğer oğullarından daha fazla ihtimam gösterir olmuştur.

Bilhassa annesinin, Bünyamin'in doğumundan sonra vefatı ve Yusuf ile kardeşinin öksüz kal-

ması, babalarının onlara karşı olan ilgisini daha da artırdı. Diğer kardeşleri, onları kıskanmaya başladı.

Babası, Hazreti Yusuf'u küçük olduğu için, halasının yanına bıraktı. Hazreti Yusuf halası ölünceye kadar onun yanında kaldı. Yakûb aleyhisselâm, kız kardeşinin vefatından sonra kendi yanına alıp, bir an bile ayrı kalamaz oldu. Bu durum kardeşlerinin kıskançlıklarının iyice artmasına sebep oldu.

Yusuf aleyhisselâm büyüdükçe, Allahü teâlânın lütfuyla gittikçe güzelleşiyor, ahlâk ve yüz güzelliği ile insanların sevgisini cezbediyordu. Çünkü onda Allahü teâlânın verdiği ayrı bir güzellik vardı ve gerçekten çok güzeldi. Nitekim Resûlullah efendimiz, Mirac gecesi semaya götürüldüğünde Hazreti Yusuf'u gördü. Cebrail aleyhisselâma; **"Bu kimdir?"** diye sordu. Cebrail aleyhisselâm da; "Yusuf aley-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

hisselâmdır.” dedi. Eshab-ı kiram da; “Onu nasıl gördün?” diye suâl ettiler. Resûlullah efendimiz de; **“Öndördüncü gecedeki ay gibi.”** buyurdular.

Yusuf aleyhisselâm, bir cuma gecesi, babasının yanında yatıyordu. Anı-zın, heyecanla uyandı. Babası Yakûb aleyhisselâm, **“Ne oldu, bir şey mi var?”** diye sorunca, şöyle anlattı:

- Rüyamda, yüksek bir dağın tepesinde imişim. Etrafta ırmaklar, yeşil ağaçlar vardı. Bu sırada gökten, on bir yıldız, Güneş ve Ay gelip bana secde ettiler.

Hazreti Yusuf’un anlattıklarını dinleyen Yakûb aleyhisselâm, on bir yıldızın Hazreti Yusuf’un kardeşleri, Güneş’in kendisi ve Ay’ın da zevcesi olduğu şeklinde tabir etti. Yakûb aleyhisselâm, ilerde diğer oğullarının Hazreti Yusuf’a itaat edeceklerini, hatta Hazreti Yusuf’un, kendisini bile geçeceğini anladı. Rüya tabirinde mahir olan evlâtlarının, Yusuf aleyhisselâmın rüyasını duydukları takdirde onu kıskanacaklarını, hatta şeytanın vesvesesi ile ona bir kötülük bile yapmaya kalkışacaklarını düşündü.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Hazreti Yusuf'a tembih edip dedi ki:

- Ey oğulcuğum! Sakın rüyanı kardeşlerine anlatma! Sonra şeytanın vesvesesi ile helâkın için sana kötülük yapıp, tuzak kururlar. Muhakkak ki şeytan, insanın apaçık düşmanıdır. Rabbin bu rüya ile derecenı yükselttiği gibi seni seçecek, peygamberlik verip, sana rüya tabiri ilmini öğretecek. Allahü teâlâ seni aziz eyleyip, sana devlet ve ululuk verecek, kardeşlerin sana muhtaç olacaklardır. Daha önce ataların İbrahim ve İshak'a nimetlerini peygamberlik ile tamamladığı gibi sana ve Yakûb'un soyuna da nimetlerini tamamlayacaktır. Şüphesiz ki, Rabbin bu nimetlere müstahak olanları bilir. Lâzım olan işlerde hikmetini icra eder.

Yakûb aleyhisselâm, oğluna ihtiyatlı davranmayı bu şekilde tavsiye etmişti. Çünkü, Yusuf aley-

hisselâmın kardeşleri rüya tabirini iyi bilirdiler. Bu sebeple Yakûb aleyhisselâm, onların Yusuf'a haset etmelerinden korktuğu için, haset ederler, dedi. Bir baba evlâdının hayırlı olmasını ister, fakat kardeş kardeşin kendinden hayırlı ve daha iyi olmasını istemez. Yusuf aleyhisselâm gördüğü rüyayı kardeşlerine anlatsaydı, bu onların hoşuna gitmeyecekti. Çünkü rüyanın insan üzerinde tesiri vardır. Nitekim bir hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Sâlih, iyi rüyadan kalb sevinir. Bu rüya Allahü teâlâdandır. Kötü rüya hulmdür [korkulu rüyadır], kalb onu istemez. Böyle rüya şeytandandır. Biriniz, hoşuna giden bir rüya görürse, onu sevdiği kimseye anlatsın. Hoşuna gitmeyen bir rüya görürse, onu kimseye anlatmasın.)

Yakûb aleyhisselâm Yusuf aleyhisselâmın rüyasını üç şeyle tabir etti: 1-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Yusuf aleyhisselâma peygamberlik verileceği, 2- Rûya tabiri ilminin öğretileceği, 3- Allahü teâlânın, onun üzerindeki nimetlerini tamamlayacağı...

Bu rûya hâdisesinden sonra, Hazreti Yakûb'un Hazreti Yusuf'a karşı olan muhabbeti daha da arttı. Elinde olmadan ona ve dolayısıyla Hazreti Yusuf'la anneleri aynı olan kardeşi Bünyamin'e daha çok ilgi göstermeye başladı. Hazreti Yakûb'un diğer oğulları, babalarının Yusuf aleyhisselâm ve kardeşine olan bu sevgisini görüp, kıskanıyorlardı. Diyorlardı ki:

- Onlar daha küçükler, bir faydaları, iş yapabilecek durumları yok. Hâlbuki biz, güçlü kuvvetli kimseleriz. Geçim işlerini biz görüyoruz. Babamıza daha faydalıyız. Buna rağmen babamız, onu bizden fazla seviyor.

Bu sebeple, Yakûb aleyhisselâmın Hazreti

Yusuf'a olan sevgisini kendileri açısından hatalı buluyorlardı.

Fakat Yakûb aleyhisselâm, Yusuf aleyhisselâmı, elinde olmayarak ister istemez kalben seviyordu. Ayrıca Yusuf ve kardeşi Bünyamin'in anneleri, daha onlar çocuk iken öldüğü için onlara daha fazla sevgi ve şefkat göstermişti. Bir de Yakûb aleyhisselâm, Hazreti Yusuf'ta, diğer oğullarında görmediği rüşd ve asaleti görmüştü. Sevgisinin bir sebebi de bu idi. Buna ilâveten Yusuf aleyhisselâm da, babasının rızasını celbedici güzel hizmetler yapıyordu.

Yakûb aleyhisselâmın diğer oğulları, şeytanın da vesvesesiyle Hazreti Yusuf'u iyice kıskandılar. Zaten öteden beri babalarının ona gösterdiği sevgi ve verdiği kıymet, onları yakıp bitiriyor, babalarının sevgisini, Yusuf'un üzerinden alıp, kendilerine çekmeye çalışıyorlar-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

dı. Bunda başarılı olamıyorlardı. Bir de buna rüya hâdisesinden sonra Yakûb aleyhisselâmın Hazreti Yusuf'a alâkasının biraz daha artması üzerine, haset ve kıskançlıkları had safhaya ulaştı.

Bunun üzerine toplanıp aralarında konuştular. Yusuf'u babalarından uzaklaştırmaya karar verdiler. Bunun için de; "Ya öldürürüz veya onu babamıza ulaşamayacağı çok uzak bir yere bırakırız. Burada onu yırtıcı hayvanlar yer veya ölür." dediler. Hazreti Yusuf'u bu şekilde uzaklaştırmakla, babalarının sevgisini kendilerine çekeceklerini zannediyorlardı.

Ancak yaptıkları işin büyük günah olduğunu bilmiyor da değillerdi. Ancak Yusuf aleyhisselâmı uzaklaştırınca, babalarına güzel hizmetlerde bulunup, babalarının sevgisini kendi üzerlerine çekeceklerini umuyorlardı.

Neticede hepsi, Yusuf aleyhisselâmı kuyuya atmakta ittifak ettiler. Atmaya kararlaştırdıkları kuyu, bilinen bir kuyu idi. Ona gidip-gelen çok olurdu. Kuyuya attıklarında hemen ölmeyeceğini, oradan geçen yolcuların onu çıkarıp götüreceklerini, dolayısıyla oradan kurtulacağını kuvvetle umuyorlardı.

Yakûb aleyhisselâmın oğulları, Hazreti Yusuf'u kuyuya atma kararını verdikten sonra, kardeşlerini babasından istemek işini Yehûda'ya havale ettiler. Çünkü Yakûb aleyhisselâm, diğer oğulları içinde en çok Yehûda'nın sözüne itibar ederdi. Ayrıca Yehûda, Yusuf'un öldürülmesine razı değildi. Kardeşlerinin ona bir kötülük yapmalarından korktu. Onlardan, öldürmeyip kuyuya atacaklarına dair kesin söz aldı. Hep birlikte Yakûb aleyhisselâmın huzuruna vardılar. Yehûda, kardeş-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

leri adına babasından, Hazreti Yusuf'la beraber kırlara gitmek için izin istedi.

Diğer kardeşler de babalarına diller döktü. Her zaman yaptıkları gibi, ertesi gün de koyunlarını otlatmak için kıra giderek, çayır ve çimenler üzerinde istirahat edip, koşu ve ok atma yarışı yapacaklarını ve yanlarında Yusuf'u da götürmek istediklerini söylediler ve dediler ki:

- Ey babamız! Kardeşimiz Yusuf'u da yarın bizimle kıra gönder, yesin, içsin, ok atmak ve koşmak suretiyle oynasın. Biz onu elbette muhafaza ederiz.

Yakûb aleyhisselâm, rüyasında on tane kurdun Hazreti Yusuf'a hücum edip, öldürmeye çalıştıklarını görmüştü. O kurtlardan biri onu himaye etmiş, bu sırada yer yarılarak Yusuf aleyhisselâm oraya girmiş, üç gün sonra tekrar ortaya çıkmıştı. Yakûb aleyhisse-

lâm, bu rüyadan sonra kardeşlerinin Yusuf'a bir şey yapmalarından korkar olmuştu. Bunun için Hazreti Yusuf'u kardeşleriyle göndermek istemiyordu. Onlara dedi ki:

- **Onu götürmeniz beni mahzun eder. Siz ondan habersiz iken kurt gelip, onu yemesinden korkarım.**

- Biz kuvvetli bir cemaat iken onu kurt yerse, âciz ve güçsüz kimseler olmuş oluruz.

Yakûb aleyhisselâm, oğullarının teminat verip ısrar etmeleri ve Hazreti Yusuf'un da onlarla beraber gitmek için meyletmesi üzerine, kazaya razı olup, izin verdi.

Bu arada Yakûb aleyhisselâm; **"Onu kurt yemesinden korkarım"** sözü ile oğullarına ipucu verdi. Hazreti Yusuf'un başına getirecekleri işten sonra, dönüşlerinde, babalarına verecekleri cevabı onun ağzından aldılar. Çünkü

YUSUF ALEYHİSSELÂM

onlar, o zamana kadar, kurdun insanı yiyebileceğini bilmiyorlardı. Âlimlerimiz buradan, kişinin hasmına ipucu telkin etmesinin uygun olmadığını anlamışlardır. Nitekim hadisi şerifte; **“Belâ, ağızdan çıkan söze bağlıdır.”** buyruldu.

Yakûb aleyhisselâm sabah olunca, Hazreti Yusuf’a; **“Gel şimdi seni bir kere öpeyim ve güzel kokunu koklayayım. Belki bir daha seni göremem. Zira dünya ayrılık evidir.”** dedi. Elbisesini giydirdi, güzel kokular sürdü. Bağrına basıp öptükten sonra kardeşlerine ısmarlayıp, **“Yusuf’u iyi gözetin!”** diye tembih etti. Onlar da gözetip koruyacaklarına dair söz verdiler.

Hazreti Yusuf’un kuyuya atılması

Kardeşleri, Yusuf aleyhisselâmı alıp, gayet izzet ve ikram ile kıra doğru gö-

türdüler. Yolculuk gerçekten güle oynaya başlamıştı. Yusuf aleyhisselâm, **“Ne iyi ettim de kardeşlerimle beraber çıktım.”** diye düşünmeye başlamıştı. Ancak bu neşeli durum uzun sürmedi. Şehirden iyice uzaklaşıp, bağırarak duyulamayacak kadar bir mesafeye gelince, kardeşleri Yusuf aleyhisselâma eziyet etmeye başladılar.

Ağabeyleri, Hazreti Yusuf’a yaptıkları eziyetleri o kadar artırdılar ki, Yehûda, onu öldüreceklerinden korktu. Onlara dedi ki:

- Bana, onu öldürmeyeceğinize dair söz vermişsiniz!

Bunun üzerine eziyeti bıraktılar. Az sonra atmaya kararlaştırdıkları kuyunun yanına vardılar. Bu kuyunun üst tarafı dar, altı ise genişti. Kardeşleri, Yusuf aleyhisselâmı kuyunun başına getirdiler. Gömleğini çıkarıp aldılar. Yusuf

YUSUF ALEYHİSSELÂM

aleyhisselâm kardeşlerine bakıyordu. Kardeşlerden biri dedi ki:

- Ey Yusuf! Şunu iyi bile-
sin ki bugünden sonra biz-
leri de, babanı da bir daha
göremeyeceksin. Çünkü...

Bir başka kardeşi de bu
sözü tamamladı:

- Çünkü seni şimdi şu
kuyuya bırakacağız.

Bu sözler şaka ile söy-
lenmiş sözler değildi. Böy-
lece kararları Hazreti Yu-
suf'a tebliğ edilmişti. Der-
hal kollarından tutarak ku-
yuya sarkıttılar. Yusuf
aleyhisselâm kardeşleri-
ne, yaptıkları hareketin,
babalarının sevgisini ka-
zandırmayacağını belirt-
mesine rağmen dinleme-
diler ve dediler ki:

- Haydi Yusuf yolun açık
olsun, güle güle... Bir daha
bizimle babamızın arasına
gireyim deme sakın! Ayrı-
ca öldürmediğimiz için bi-
ze teşekkür borçlu olduğ-
unu da hiç unutma sevgili
kardeşimiz...

Bu sözlerle kuyuya bı-
raktılar. Kuyuda su vardı.
Yusuf aleyhisselâm suyun
içine düştü. Bu sırada Yu-
suf aleyhisselâm şu duâyı
okudu: **"Ya şâhiden gayre
gâibin ve ya karîben gayre
bâidin ve ya gâliben gayre
mağlûbin. İc'al lî min emrî
ferecen ve mahrecâ.** = Ey
gâib olmayan Şâhid! Ey
uzak olmayan Karîb! Ey
mağlûp olmayan Galip!
Beni bu musibetten kur-
tar! Bunun için bana bir çı-
kış yolu nasip et!"

Bu esnada Allahü te-
âlâdan Cebrail aleyhisse-
lâma; **"Kulumaya yetiş ey
Cebrail!"** hitabı geldi.

Cebrail aleyhisselâm
derhal yetişerek onu bo-
ğulmaktan kurtardı ve
onu, suyun içindeki bir ka-
yanın üstüne oturttu. Son-
ra Yusuf aleyhisselâma
Allahü teâlânın selâmını
tebliğ etti ve **"Sen kardeş-
lerine birgün bu yaptıkları-
nı haber vereceksin!"** de-
di. Ayrıca duâ etmesini,
Allahü teâlâyaya yalvarma-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

sını, Allahü teâlânın yapılan duâları kabul edeceğini söyledi. Şöyle duâ etmesini bildirdi:

“Allahümme ya kâşife külli kürbetin ve ya mûcibe külli da’vetin ve ya câbire külli kesîrin ve ya müyessire külli asîrin ve ya sâhibe külli garîbin ve ya mûnise külli vahîdin ve ya lâ ilâhe illâ ente es’elûke en’tec’ale lî ferecen, mahrecen ve en takzife hubbeke fî kalbî hatta lâ yekûne lî hemmün ve lâ zikru gayrike ve en tehfezanî ve terhamenî ya Erhamerrâhimîn = Ey her belâyı kaldıran, her duâyı

kabul eden, kırık kalbleri saran, iyileştiren, her güçlüğü kolaylaştıran, her garibin sahibi ve yalnızların teselli edicisi, ey kendisinden başka ilâh olmayan! Beni içinde bulunduğum sıkıntıdan kurtarmanı, onun için bana bir çıkış yolu nasip etmeni, muhabbetini kalbime koymanı, böylece benim için senden başka bir düşünce ve zikir olmamasını, her türlü musibetten muhafaza buyurmanı, bana merhametinle muamele etmeni isterim. Ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allahım!”

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Yusuf aleyhisselâm kuyuda Cebrail aleyhisselâmın öğrettiği duâyı edip, Allahü teâlâyı zikretmeye başladı. Allahü teâlânın isimlerini (Esmâ-i hüsnâyı) söyledi. Melekler Yusuf aleyhisselâmın zikrini duyup, çevresine toplandılar. Yusuf aleyhisselâmla yakınlık peyda ettiler. Bu sebeple Yusuf aleyhisselâm kuyuda yalnızlık çekmedi.

Kardeşleri, Yusuf aleyhisselâmın sırtından çıkardıkları gömleği, kana buladılar ve Yakûb aleyhisselâma götürdüler. "Yusuf'u kurt yedi. İşte onun kanlı gömleği!" diye göstereceklerdi. Babalarının yanına akşam vakti geldiler. Çünkü onlar için bu zaman, mazeret için en müsait vakitti. Eve yaklaşıırken, her biri yalancıkta ağlamaya, bağırsıp çığırışmaya başladı.

Yakûb aleyhisselâm onların ağlamalarını işitip dışarı çıktı, hepsini üzüntülü bir hâlde gördü. Onla-

ra; **"Sürülerinize mi bir şey oldu? Ne var?"** dedi. Onlardan; "Hayır!" cevabını alınca, Hazreti Yusuf'un nerede olduğunu sordu. Onlar da getirdikleri kanlı gömleği gösterecek dediler ki:

- Ey babamız! Biz yarış yapmak üzere gitmiş, Yusuf'u da eşyalarımızın ve elbiselerimizin yanına bırakmıştık. Geri döndüğümüzde bir de ne görelim, onu kurt yemiş. Biz doğru söyleyenler olsak da sen bize inanmazsın.

- **Hayır, nefslerinizi sizi aldatıp böyle büyük bir işe sürüklemiş. Artık bana düşen sabr-ı cemildir. Sizin bu yaptıklarınız üzerine sabrıyla Allahü teâlâdan yardım isterim.**

Yakûb aleyhisselâm, oğlu Yusuf'un kana bulanmış gömleğini yüzüne gözüne sürdü, gömleğe baktı. Kanlı gömleğin hiç yırtılmamış olduğunu görünce; **"O kurdun Yusuf'uma**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

karşı şefkati sizden fazla imiş. Vallahi bugüne kadar bu kurt gibi yumuşak huylusunu görmedim. Oğlumu yemiş de sırtındaki gömleğini bile yırtmamış.” dedi ve takdîre razı olup, sabr-ı cemilin kendisi için en güzel yol olduğunu söyledi.

Bu sözü ile aslında onların yaptıkları hilenin farkına vardığını oğullarına hissettirmişti. Ayrıca ufak bir araştırma ile mesele- nin aslını da öğrenebilirdi. Ancak ilâhi takdîrin böyle olduğunu anladığı için, Allahü teâlâdan sabr-ı cemil diledi. Bu hâdise ayrıca göstermiştir ki; hile yapanlar mutlaka bir yerde açık vermekte ve hileleri ortaya çıkmaktadır.

Yakûb aleyhisselâm, oğullarının verdiği habere karşı tahammül gösterebilmek için, Allahü teâlâdan yardım istedi. Çünkü, sabredebilmek, musibete tahammül göstermek, ancak Allahü teâlânın yardımı ile

mümkündür. İnsanda nefsanî ve ruhî sebepler vardır. Nefsanî sebepler, insanı belâ ve musibete karşı feryada yöneltir. Ruhî sebepler ise, sabretmeye ve kadere rıza göstermeye sevkeder. Belâ ve musibete duçar olduğu zaman, insanın içinde, bu iki sınıf arasında mücadele başlar. Allahü teâlânın yardımı olmazsa, nefsanî sebeplere galip gelinemez. Çünkü insanın nefsi devamlı feryat eder, hiçbir zaman sabır ve rıza göstermez.

Aslında Yakûb aleyhisselâm, oğullarının Hazreti Yusuf’a haset ettiklerini ve onun hayatta olduğunu biliyordu. Çünkü daha önce gördüğü rüyayı Yusuf’a; **“Rabbin seni seçecek!”** şeklinde tabir etmişti.

Hazreti Yusuf’un Mısır’da satılması

Yusuf aleyhisselâm kuyuya atıldıktan bir müddet sonra, Medyen’den gelip

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Mısır'a gitmekte olan bir kervan, kuyunun yakınında konakladı. Su getirmesi için sakalarını kuyuya gönderdiler. Saka, kuyunun başına varıp, kovasını sarkıttı. Kova, kuyunun dibine inince, Yusuf aleyhisselâm da kovayla beraber dışarıya çıktı. Saka, su beklerken, gözün görmediği derecede güzel bir çocuk çıkmıştı. Heyecanla arkadaşlarına, "Müjde, işte bir civan!" diye seslendi. Yusuf aleyhisselâm sükkût etti. Hiç konuşmadı. "Ben Yakûb aleyhisselâmın oğluyum!" demedi. Zira kervancılar kendisini bıraksa bile, kardeşlerinin kendisini rahat bırakmayacaklarını biliyordu. Ayrıca kervancılar da onu köle olarak satıp üç beş kuruş menfaetlenmeyi umuyorlardı. Böyle bir durumda onu serbest bırakmazlardı.

Bu hâdiseden sonra, kardeşleri kuyuya gelip bakmışlar, Yusuf aleyhisselâmı bulamayınca, öldü diye kesin hüküm vermişlerdi.

Hazreti Züleyha

Yusuf aleyhisselâmı kuyudan çıkararak kervancılar, onu Mısır'a götürüp pazara çıkardılar. Birçok kimse ona müşteri oldu. Fiyatı çok yükseldi. Yüzünde parlayan nur, herkesi celbediyor, görenleri hayran bırakıyordu. Herkes onu satın almak istiyordu. Hatta bir kocakarı bile iki yumak iplikle onu satın almak istedi. O sırada Mısır Firavunu, Reyyân bin Velîd Amâlikî idi. Onun, yetkilerini havale ettiği bir maliye vekili vardı. Ona "Azîz" denirdi. Azîz, Hazreti Yusuf'u kervancılardan çok yüksek bir fiyata satın aldı. Ancak satın almak için verdiği para, Yusuf aleyhisselâm için çok az bir para idi.

Allahü teâlâ Azîzin kalbine, Yusuf aleyhisselâmın muhabbetini yerleştirdi. Eve varınca, hanımı Zeliha'ya dedi ki:

- Bu çocuğa iyi bak, ikramda kusur etme! Köle

YUSUF ALEYHİSSELÂM

gibi, hizmetçi gibi küçük düşürücü işlerde kullanma ve azarlama! Ona izet ve ikramda bulun! Umulur ki, bize faydası olur. Yahut onu evlât ediniriz.

Yusuf aleyhisselâmı satın alan Mısır Azîzinin, hanımı Zeliha (Farsça; Züleyha)'dan çocukları olmamıştı. Azîz, o yüzden Yusuf aleyhisselâmı evlât edinmeyi düşünmüştü.

Yusuf aleyhisselâm, Mısır Azîzinin evinde gayet rahattı. Azîz, hanımına sıkı sıkıya tembih etmiş, ona ihtimam göstermesini söylemişti. Bu arada Hazreti Yusuf, babasından ve kardeşlerinden yıllar geçmesine rağmen hiç haber alamamıştı. Ancak şimdilik yapabileceği bir şey de yoktu.

Züleyha böyle tatlı ve sevimli çocuğu ömründe hiç görmemişti. Ona gerekli ihtimamı gösteriyor, yanından ayırmıyordu.

Yusuf aleyhisselâm da bir aile ortamına kavuşmuştu. Aradan zaman geçip Hazreti Yusuf büyüdükçe, Züleyha'da da bir hâller olmaya başlamıştı. Zaten Hazreti Yusuf'un yüzünde parlayan nübüvvet nuru, herkesi hayran bırakırdı. Bu hâl, Züleyha'nın ona âşık olmasına yol açmıştı. Hazreti Yusuf için süsleniyor, onu kendisine celbetmek için hâlden hâle giriyordu. Fakat Yusuf aleyhisselâm hiç itibar etmiyordu.

Azîzin hanımı Züleyha, genç ve güzel bir kadındı. Azîz ise innin, yani iktidarsız, güçsüz bir kimse idi. Yusuf aleyhisselâm ise akıllara durgunluk verecek derecede güzeldi.

Birgün Züleyha evde kimse yokken, kapıları kapadı ve ondan murad almak istedi. "Hemen yanıma gel!" dedi. Daveti gayet açıktı. Ancak Yusuf aleyhisselâm bir peygamberdi ve Allahü teâlâdan

YUSUF ALEYHİSSELÂM

korkar, böyle bir ihaneti yapamazdı. Bunun üzerine hemen dedi ki:

- Efendim iyi bakman için, beni sana bıraktı. Bunun karşılığında onun harimine hıyanet etmekten Allaha sığınırım. Zina ile nefisine zulmedenler felah bulmazlar, maksatlarına kavuşamazlar.

Züleyha, arzusuna kavuşmayı kafasına koymuştu. Yusuf aleyhisselâmın reddetmesiyle pes edecek değildi. Yalvarıyor, çeşitli vaatlerde bulunuyordu. Ancak Allahü teâlânın koruması altında olan Yusuf aleyhisselâm hep reddediyordu. Bir ara fırsatını bulan Yusuf aleyhisselâm, kapıya atıldı. Züleyha da peşinden koştu. Ona yetişince, kapıdan çıkmaması için, arkasından gömleğini yakalayıp, kendisine doğru çekti. Çekmesi ile beraber gömleğin arkası yırtıldı. Bu hâlde kapıdan dışarı çıkınca, Züleyha'nın amcasının

oğlu ve Azîz ile karşılaştılar. Her ikisi de orada duruyordu.

Züleyha, kocası olan Azîzi görünce, töhmet korkusu ile Yusuf aleyhisselâmdan önce söze başladı:

- Senin hanımına kastedenin cezası nedir?

Sonra da, kocasının, Yusuf aleyhisselâmı öldürmesinden korktu. Daha kocasının konuşmasına fırsat vermeden, sözüne şöyle devam etti:

- Onun bu cezası, ancak hapse atılması, tasarruftan men edilmesi yahut sopa ile dövülmesidir.

Züleyha, sopa ile dövülmesinden önce, hapsedilmesini söyledi. Çünkü Yusuf'u çok seviyordu. Seven, sevdiğinin acı çekmesini istemez. Ayrıca Yusuf aleyhisselâm hakkında hapis ve ona azap etmekten biri ile muamele edilmesi lâzım geleceğini açıkça beyan etmedi ve onu korumak için de umumî bir ifa-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

de kullandı. Yapılacak muamelenin de uzun değil, bir veya iki gün gibi kısa bir müddet olmasını istedi.

Yusuf aleyhisselâm onun bu sözlerini işitince, kendisine isnat edilen bu töhmeti defetmek için dedi ki:

- O benim nefsimden murad almak istedi. Ben ise teklifini kabul etmeyip kaçtım.

Aslında, Yusuf aleyhisselâm, Züleyha'nın kendisine yaptıklarını ifşa etmek istemiyordu. Ancak Züleyha, onun hakkında bu sözleri sarfedip şerefine ve nezaketine yakışmayan sözler sarfedince, bu töhmetin altından kalkmak zorunda kaldı. Bu sebeple; "O benim nefsimden murad almak istedi." dedi. Yoksa, Züleyha'nın bu hâlini ifşa etmezdi.

Bu sırada Züleyha'nın akrabalarından biri şöyle hüküm verdi:

- Eğer Yusuf'un gömleği, önünden yırtılmışsa,

Züleyha haklı; arkasından yırtılmışsa, Yusuf doğru söyleyicidir.

Hâkim mevkiinde olan kişi, Hazreti Yusuf'un gömleğinin arkadan yırtılmış olduğunu ve Yusuf aleyhisselâmın doğru söylediğini anlayınca, Züleyha'ya döndü ve dedi ki:

- Hiç şüphe yok ki, bu sizin kurduğunuz tuzaklardan biridir. Şüphe yok ki, siz kadınların tuzak ve hileniz büyüktür.

Bütün alâmetler, hâdiseye Züleyha'nın sebep olduğunu gösterince, Azîz utandı. Yusuf'un doğru, karısının ise yalan söylediğini anladı. Ancak bu durumun yayılmaması için, Hazreti Yusuf'a; "Ey Yusuf, bu durumu kimseye söyleme! Bu mesele yayılmasın!" dedikten sonra, karısına dönerek sözlerine şöyle devam etti:

- Ey kadın! Sen de günahın için tevbe et! Çünkü hata edicilerden oldun.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Hazreti Yusuf'un kendisine isnat edilen töhmetten, suçtan uzak ve temiz olduğuna dair başka alâmetler de vardı. Bunlardan birincisi; Hazreti Yusuf aslında hür olmasına rağmen, görünüşte Azîzin kölesiydi. Böyle bir kimsenin, efendisinin hanımına el uzatması mümkün olmazdı. Bu uzak bir ihtimaldir. İkincisi; gerek Azîz, gerekse yanında bulunanlar, Hazreti Yusuf'un kapıdan çıkmak için süratle koştüğünü görmüşlerdi. Eğer niyeti kötü olsaydı, kapıdan çıkıp, hemen oradan uzaklaşmaya çalışmazdı. Üçüncüsü; Züleyha'nın, gayet güzel bir şekilde süslenmesine karşılık, Hazreti Yusuf, kılık ve kıyâfeti bakımından tabî ve sade idi. Dördüncüsü; Hazreti Yusuf hep emin olmuş, onların yanında uzun müddet kalmış, böyle bir hâl vuku bulmamıştı. Beşinci olarak; Züleyha, açığatan Yusuf aleyhisselâmı it-

ham etmeyip, hakkında umumî ve kapalı sözler söylemiş, Yusuf aleyhisselâm ise, hiç korkmadan işin aslını olduğu gibi anlatmıştı. Suçlu olsa idi, hâdiseyi bu kadar açık anlatamazdı. Azîzin hanımına böyle harekette bulunan kimsenin, korkusundan bu kadar açık ve rahat konuşması mümkün olmazdı.

Görünüşte mesele kapanmış gibiydi. Zira ne Züleyha bu işi sağda solda anlatıp kendini ele vermek ister, ne de Azîz meseleyi anlatıp kendini zor durumda bırakırdı. Ancak Züleyha'nın Hazreti Yusuf'a yaptıkları, bir müddet sonra hizmetçiler vasıtasıyla Mısır ahali tarafından duyulmuş, kadınlar arasında yayılmıştı. Aralarında konuşuyorlardı:

- Kadın dediğinin bir şerefi ve haysiyeti olur. İnsan Azîz gibi bir adamın hanımı olur da hizmetçisinden murad almaya kalkarsa, budala deriz biz ona...

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- Azîzin çocuğu olmadığını bilmiyor musunuz? Kadıncağız ne yapsın, hiç olmazsa hizmetçisiyle olsun gönlümü edeyim, demiştir...

- Ben olsam ölürüm, yine hizmetçi ile gönül birliği edemem. Herkes haddini bilmeli...

Bu çeşit sözler etrafta söylenir olmuştu. Zaten gizlenmesi de pek mümkün değildi. Böyle yüksek mevkide bulunanların hayatları her zaman dikkatle takip edilir olmuştur.

Kadınlar, bu sözleri rastgele söylemiş değillerdi. İnsan bazen farkında olmadan bir şeyler konuşabilirdi. Fakat Züleyha'yı ayıplayan kadınlar, ne konuştuklarının farkında idiler. Bilerek konuşmuşlardı. Böyle konuşmalarıyla, güya, Züleyha'nın yaptığı işten kendilerinin uzak olduklarını da ifade etmek istiyorlardı.

Aslında Mısırlı kadınların bu sözleri hileden başka bir şey değildi. Çünkü onlar, Yusuf aleyhisselâmın güzelliğini işitmişler ve onu görmek hevesine düşmüşlerdi. Bu gayelerine erişmek istediler. Bunun için aralarında böyle konuşup, onu ayıpladılar. Bundan maksatları, Züleyha'yı ayıplamak değil, Züleyha'nın, bu sözleri duyarak, kendisini mazur gösterebilmek için, Yusuf aleyhisselâmı onlara göstermek mecburiyetinde kalmasını sağlamaktı. Bu hanımlar ancak Hazreti Yusuf'u bu şekilde görebileceklerini sanıyorlardı.

Gerçekten de Yusuf aleyhisselâmın güzelliği fevkalâde idi. Âdem aleyhisselâma çok benzerdi. Kıtık zamanında açlık sıkıntısından muzdarip olan Mısırlılar, onun yüzünü görmekle sıkıntılarını giderirler ve açlıklarını unuturlardı. Bütün bunlara rağmen Yusuf aleyhisselâma güzellik-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

ten bir parça verilmişti. Muhammed aleyhisselâma ise tamamı verilmiş, fakat setredilmişti. Çünkü Muhammed aleyhisselâm, cümle mahlûkatın en güzeli ve Allahü teâlânın sevgilisi idi.

Yusuf aleyhisselâmda cemâl, Resûlullah efendimizde cemâl ve kemâl vardı. Yusuf aleyhisselâmın cemâli görülünce, eller kesildi. Resûlullah efendimizin kemâli ile, zünnarlar kesildi, putlar kırıldı ve küfür bulutları dağıldı.

Eshab-ı kiram, Peygamber efendimize sordular:

- Siz mi güzelsiniz, Yusuf aleyhisselâm mı?

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- **Kardeşim Yusuf ben-den sabîh** [yüzü güzel], **ben ondan melîhim** [sevimliyim.] **Onun görünen güzelliği, benim görünen güzelliğimden çoktur.**

Hazreti Aişe'den, Resûlullah efendimizin güzelliği sorulunca, şu mealde bir şiir söyledi:

- Yusuf aleyhisselâmı satın almak için arttırmaya çıkan Mısır zenginleri, Muhammed aleyhisselâmın yüzünün güzelliğini işitmiş olsalardı; güzelliği dilelere destan olan Yusuf aleyhisselâm için hiç para vermezler, bütün varlıklarını Muhammed aleyhisselâmın yüzünü görebilmek için saklardı. Hazreti Yusuf'un yüzünü görünce ellerini kesen Mısır kadınları, Muhammed aleyhisselâmın parlak alınını görselerdi, ellerinin yerine kalblerini keserler ve hiç acı duymazlardı.

Züleyha, Mısır kadınlarının, Hazreti Yusuf'a olan muhabbeti sebebiyle kendisini ayıpladıklarını duyunca; "Yusuf aleyhisselâm gibi cemâl sahibi eşsiz birisine yalnız ben değil, herkes metfun ve hayran olur. Siz de görün ba-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

kalım, siz ne diyeceksiniz?" diye düşünerek, onu sevmekte mazur olduğunu göstermek için bir ziyafet tertip etti. Kendisini ayıplayan ve arkasından konuşan kırk kadar hanımı davet etti. Onlar için dayanıp rahat edebilecekleri yastıklar; bıçakla kesilerek yenilecek yiyecekler hazırladı.

Züleyha'nın davet ettiği kadın misafirler, gelip oturdular. Züleyha, onların her birine birer bıçak verdi. Misafir kadınlar, yastıklara kibirli bir şekilde yaslandılar ve aralarında konuşup gülerken yiyeceklerini bıçakla kesip yemeye başladılar. Bu kadınlar memleketin ileri gelen hanımları idi. Bu sırada Züleyha, başka bir odada giydirilip kuşatılan Yusuf aleyhisselâma, kadınlara görünmesini ve karşılıklarına çıkmasını söyledi. Yusuf aleyhisselâm, Züleyha'dan çekindiği için, emrine muhalefet etmedi. Kadınlara görüldü.

Kadınlar, rüyada görülmesi bile düşünülmemeyen bir erkek güzeli olan Yusuf aleyhisselâmı görünce, kendilerinden geçtiler. Hayran hayran Yusuf aleyhisselâma bakıyor, gözlerini ondan ayıramıyorlardı. Cemâlinin heybetinden, yüzünün güzelliğinden, kendilerini unutmuşlardı. Rüyada mı, yoksa hayal âleminde mi yaşadıklarını bilemez hâlde idiler. Farkında olmadan ellerindeki bıçaklarla meyve yerine, hiç acı duymadan, ellerini kestiler.

Yusuf aleyhisselâmın kendilerine ve yiyeceklerine iltifat ve itibar etmediğini gören kadınlar, onda, meleklerin hususiyetini seyrettiler. Ona hayran kaldıklarından ellerini kestiklerinin farkında değillerdi. Onun güzelliğini ve cemâlinin heybetini hiçbir insanda görmemişlerdi. Hepsi bir ağzından; "Bu insan olamaz, bu kerim bir melektir!" demekten kendilerini alamadılar

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Mısır'da, insanlar arasında bir kimsenin güzelliği meleğe benzetilerek ifade edilmekte idi. Çünkü, onların nazarında en çirkin mahlûk şeytan, en güzel varlık da melektir. Bu yüzden meleğe benzetme yapılarıydı. Yusuf aleyhisselâmı gören Mısırlı kadınlar da, onun fevkalâde güzelliğini ifade etmek için meleğe benzetmişlerdi.

Bir müddet odada duran Yusuf aleyhisselâm Züleyha'nın emriyle odayı terk etti. Onun odadan çıkışını şaşkın bakışlarla izleyen kadınların gözleri, bir müddet kapıya çakılı kaldı. Nihayet ellerinde hissettikleri acıyla kendilerine geldiler. Parmaklarına baktıklarında, elma yerine ellerini kestiklerini anladılar. Bıçakları bırakarak ellerindeki kanın durdurulması ile uğraşmaya başladılar.

Züleyha, hakkında dedikodu yapan kadınlara karşı bir zafer kazanmıştı. İçinde bulunduğu duru-

mu onlara ancak bu şekilde anlatabilirdi. Onların bu zavallı, ne yapacaklarını bilmez hâlini gülümseyerek seyreden Züleyha dedi ki:

- İşte gördünüz mü? Siz benden daha çok kınanmaya, ayıplanmaya lâyıksınız. Çünkü, onu bir defa görmekle kendinizi kaybedip, ellerinizi kestiğinizin bile farkında olmadınız. Ben ise, uzun zamandan beri onunla birlikteyim. Fakat hiçbir vakit sizin bu hâlinize düşüp, hayranlığımdan dolayı kendimden geçmedim. Eğer şimdi gördüğünüz gibi, onu önceden gözünüzün önüne getirseydiniz beni mazur görür, bu sevgimden dolayı beni kınamazdınız.

Züleyha, Yusuf aleyhisselâmı kadınların karşısına çıkarmakla, kendisinin devamlı olarak içinde bulunduğu zor durumu onlara göstermek istemişti. Zira onlar, bir defa Yusuf aleyhisselâmı görmekle

YUSUF ALEYHİSSELÂM

kendilerinden geçmişler ve ellerini kestiklerinin bile farkında olmamışlardı. Böylece, kendisinin Hazreti Yusuf'a karşı davranışlarında haklı olduğunu; asıl onların gülünç duruma düştüklerini göstermiş oluyordu.

Kadınların hiçbirinin, "Hayır, ben soğukkanlılığı-mı muhafaza ettim, duygularıma hakim oldum. Aklımdan hiçbir fenalık geçmedi ve kendimi kaybetmedim!" demeye hakları kalmamıştı. Çünkü her biri hâlen kanamakta olan parmaklarını sıkıyor, akan kanı durdurma çabasıyla uğraşıp duruyorlardı. Dillerini tutmamanın cezasını bu şekilde çekiyorlardı.

Züleyha onlara unutamayacakları bir ders verdikten sonra, sözlerine şöyle devam etti:

- Yemin ederim ki, ben ondan murad almak istedim. Bu iş için talepte bulundum. O ise bu hususta

masumiyet gösterip teklifimi kabul etmedi. Yemin ederim ki, eğer ona emrettiğim şeyi yapmazsa, muhakkak zindanlarda sürünür!

Kadınların hiçbiri, "Evli bir kadın bunu nasıl düşünür, ayıbın da bir hududu olmalı" diyecek hâlde değildi. Zira ellerinin kesilmesi gözler önünde idi. Değil bunu söylemek, hepsi birden, Hazreti Yusuf'un başına toplanıp dediler ki:

- Azîzin hanımının emrine karşı gelmen sana bir fayda getirmez. Üstelik hapse düşer, hakaret ve zillete uğrarsın.

Yusuf aleyhisselâmın karşısında kendilerini unutan ve ona rağbet gösteren bu kadınlar, bundan sonra onu Züleyha'nın arzusuna uymaya teşvik ettiler.

Züleyha, güzelliğinin yanında mal, servet ve mevki sahibi idi. Eğer ar-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

zusuna uymazsa, onu hapse atırabilir, iftira edebilir, hatta öldürtebilirdi.

Artık Züleyha evine sık sık misafir getiriyor, onlardan yardım almak istiyordu. Kadınlar hem Yusuf aleyhisselâmı bir daha görmek, hem de Züleyha'ya yardım etmek için geliyorlardı. Kimisi Züleyha'nın isteğini yapmasını isterken, kimisi de kendi gönlünü yapmasını bile teklif ediyordu.

Ancak bir peygamber olan Yusuf aleyhisselâm hiçbirine iltifat etmiyordu. Onlara Allahtan korkmalarını hatırlatıyordu. Ancak istenilmeyen bütün şeylerle tehdit ediliyor, karşılığında insan nefsinin rağbet ettiği şeyler teklif ediliyordu.

Hazreti Yusuf'un zindana atılması

Yusuf aleyhisselâm, kadınların, fuhşu güzel gösteren hileleri ve kendine lâıyk olmayan teklifleri

iyice artınca, Allahü teâlâya sığınıp duâ etti. Başına gelen bu musibetten korunmasını istedi ve şöyle niyazda bulundu:

- Ey Rabbim! Zindan bana, bu Mısırlı kadınların beni davet ettikleri şeyden daha hoş geliyor. Onların isteklerini yapmaktansa, zindanı tercih ederim. Ya Rabbi! Eğer sen onların hilelerini benden çevirmezsen, onlara meyleder, böylece sefihler zümresine dahil olurum.

Azîz, bu işte Yusuf aleyhisselâmın suçsuz olduğunu anladığı için herhangi bir ceza vermeye lüzum görmemişti. Bu defa Züleyha başka hilelerle Yusuf aleyhisselâmı elde etmeye çalıştı. Yusuf aleyhisselâm ise onun hâllerine iltifat etmedi. Züleyha, Hazreti Yusuf'tan ümidini kesince, kocasına dedi ki:

- Bu Kenanlı genç, beni insanlar arasında rezil etti. Kendi nefsinden murad

YUSUF ALEYHİSSELÂM

almak istediğimi söyledi. Bu hususta mazur olduğumu insanlara anlatamadım. Ya bana izin ver, beni kınamamaları için insanlara mazur olduğumu anlatayım veya onu hapsed!

Diğer kadınların kocaları da hanımlarını koruyabilmek için Azîze baskı yapıyorlardı.

Hazreti Yusuf'un kadınların tasallutundan kurtulmak için yaptığı duâyı Allahü teâlâ kabul etti. Başta Azîz olmak üzere, Mısırlı kadınların kocaları da kadınların mekik dokur gibi Hazreti Yusuf'u görmeye gelmelerine mâni olmak için bir çare düşünüldü.

Neticede Azîz, dedikoduların son bulması için en uygun yolun Yusuf'un hapsedilmesi olduğuna karar vermişti. Böylece Yusuf aleyhisselâm zindana atıldı. Uzun zaman orada kaldı. Kaç sene zin-

danda kaldığı bilinmemektedir. Yusuf aleyhisselâm; zindanda, uzun zaman kalmış, kurtulma ümidi tükenmiş insanlar gördü. Zindan halkı da temiz ruhlu, güzel ve güler yüzlü, her yönüyle mükemmel bir insanla ilk defa karşılaşıyorlardı. Hiçbirinin hatırından onun bir suç işleyebileceği geçmiyordu.

Yusuf aleyhisselâmla beraber, Mısır Firavununun iki kölesi de zindana atılmıştı. Bunlardan biri ekmekçisi, diğeri de şerbetçisi idi. Her ikisi de Firavuna karşı suç işlediklerinden buraya gönderilmişlerdi.

Yusuf aleyhisselâm, zindanda hastaları ziyaret eder, onların işlerini görür ve sıkıntısı olanları ferahlandırır. Biri bir şeye muhtaç olsa, onun için, zindandakilerden para toplar ve yardımda bulunurdu. Geceleri daima namaz kılar ve Rabbini zikre-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

derdi. Belâlara uğrayan, hayattan ümitlerini kesmiş hüznü kimseleri teselli eder, onlara derdi ki:

- Sizi müjdelerim! Sabrediniz! Allahü teâlâ size ecrinizi verir.

Zindandakilerin her biri ona muhabbet eder; "Ey Yiğit! Ne güzel yüzlü, tatlı sözlü ve iyi huylusun!" derlerdi. İlk geldiğinde zindan arkadaşları sormuşlardı:

- Ey güzel yüzlü delikanlı! Söyle sen kimsin?

Yusuf aleyhisselâm da şöyle cevap vermişti:

- Ben Halilullah İbrahim'in oğlu İshak'ın oğlu Safiyyullah Yakûb'un oğluyum.

Onun suç işleyebileceğine inanmayan zindan müdürü bile Yusuf aleyhisselâma demişti ki:

- Ey delikanlı! Gücüm yetse seni salıverirdim. Buna imkânım yok. Fakat, zindanda istediğin yerde kalabilirsin!

Şerbetçi ile ekmekçinin rüyası

Hazreti Yusuf zindanda iken peygamber olduğu bildirilmiş ve rüya tabiri de öğretilmişti. Yusuf aleyhisselâm, burada sözleri, ilmi ve hâlleri ile insanlara doğru yolu gösteriyor; dedelerinden İbrahim aleyhisselâmın dininin hükümlerini anlatıyor; Allahü teâlâyı bir bilip, Ondan başka hiçbir şeye ibadet etmemelerini söylüyordu. Firavunun ekmekçisi ve şerbetçisi de Yusuf aleyhisselâmı dinleyenler arasında idi.

Birgün Hazreti Yusuf, ekmekçi ile şerbetçinin yanına uğramıştı. Onları dertli ve düşünceli gören Hazreti Yusuf dedi ki:

- Sizi dertli ve düşünceli görüyorum. Bir şey mi oldu?

- Ey nur yüzlü kişi! İkimiz de birer rüya gördük. Neye delâlet ettiklerini bilmiyoruz. Lütfen bize anlatır mısın?

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- **Gördüklerinizi anlatın da tabir edeyim.**

Birisi anlatmaya başladı:

- Ben kendimi rüyamda üzüm sıkıp şarap yaparken gördüm.

Diğeri de rüyasını şöyle anlattı:

- Ben kendimi başımın üzerinde ekmek taşırken gördüm. Kuşlar o ekmeği yiyordu.

Böylece rüyalarını anlatmalarından sonra dediler ki:

- Ey nur yüzlü genç! Bizze bu rüyaların yorumunu yap, biz seni iyilik yapan, iyiliği seven bir insan olarak görüyoruz.

Hazreti Yusuf rüyaların yorumunu yapmadan önce, onlara hak din hakkında bilgi verdi ve dedi ki:

- **Size gelecek olan bir yemeğin, daha gelmeden önce onun ne yemeği ve lezzetinin nasıl olduğunu, miktarını size haber veririm. Bu Rabbimin bana**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

öğrettiklerinden, bildirdiklerindenendir.

Ben sizin zannettiğiniz gibi Allahü teâlâyı inkâr eden bir kavmin dininde değilim, hiçbir zaman da olmadım ve bozuk dinlerden de uzağım. Ben dedelerim Hazreti İbrahim, Hazreti İshak ve babam Hazreti Yakûb'un dini olan tevhid dini üzereyim. Herhangi bir mahlûku Allaha ortak koşmak bize yakışmaz.

Hazreti Yusuf böylece hak dini anlattıktan sonra, sözlerine şöyle devam etti:

- Ey zindan arkadaşlarım! Sizin altın, gümüş, demir ve başka şeylerden yapılmış, kimseye zarar ve faydaya gücü yetmeyen irili ufaklı çok sayıdaki putlarınız mı hayırlı; yoksa, bir ve her şeye galip olan Allahü teâlâ mı? Sizin, Onu bırakıp taptıklarınız; atalarınızın ve kendinizin takmış olduğunuz kuru adlardan başka bir şey değildir. Alla-

hü teâlâ o putların ilâh olduklarına dair hiçbir delil indirmede, bildirmede. Kulların dünya ve ahiretteki bütün işlerinde hüküm yalnız Allahü teâlâyaya aittir. O, kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emrelemiştir. Çünkü, ibadete müstahak olan yalnız Odur. İşte dosdoğru olan din budur. Fakat insanların çoğu bunu bilmiyorlar.

Yusuf aleyhisselâm rüyayı tabir etmeden önce, Allahü teâlânın peygamberi olduğunu söyleyip, mucize gösterdi. "**Size gelen yemekler daha gelmeden, cinsini ve tadını haber veririm.**" dedi. Peygamberler ailesinden geldiğini, baba ve dedelerinin peygamber olduğunu bildirdi. Babasının Yakûb, dedelerinin İbrahim ve İshak aleyhimüsselâm olduğundan bahsetti. Hazreti İbrahim ve İshak aleyhisselâm, Mısır'da da bilindir, peygamber oldukları kabul edilirdi. Bu yüzden Yu-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

suf aleyhisselâm, açıkladığı tevhid itikadının onlar tarafından kabul görmesi ve sözüne itibar edilerek kendisine itaat edilmesi için, peygamber ailesinden geldiğini söyledi.

Yusuf aleyhisselâm, zindan arkadaşlarını üç kademede Hak dine davet etmişti. İlk önce tevhid itikadının lüzumunu, Allahü teâlâyâ inanmanın gerekli olduğunu anlattı. Sonra Allahü teâlâdan başka şeylerin, putların ibadete müstahak olmadıklarına dair deliller getirdi. Son olarak da hak dini, aklın ve naklin kabul edeceği bir şekilde ortaya koydu. Nitekim; **“İşte dosdoğru olan din budur. Fakat insanların çoğu bunu bilmiyorlar.”** sözü de bunu göstermektedir.

Yusuf aleyhisselâm, rüyalarının tabirini isteyen zindan arkadaşlarına, tevhid inancını anlatıp peygamber olduğunu açıkladıktan sonra, onların rüyalarını tabir etmeye başladı:

- Ey zindan arkadaşlarım! Sizden biri kurtulacak ve tekrar efendisinin hizmetine girecek, ona şerbetçilik yapacaktır. Diğerinize gelince, o asılacak ve kuşlar tepesine konacak, başının etini yiyecektir. Açıklanmasını istediğiniz rüya hakkında hüküm ve takdir böyle olup, aynen gerçekleşecektir.

Hazreti Yusuf, rüyaları böyle tabir ettikten sonra, kurtulacağını söylediği kimseye dönerek dedi ki:

- Kurtulduğun zaman efendinin yanında benden bahset!

Resûlullah efendimiz Yusuf aleyhisselâmın şerbetçiye söylediği sözle ilgili olarak buyurdu ki:

(Allahü teâlâ, kardeşim Yusuf’a [aleyhisselâm] rahmet etsin. O, şerbetçiye; **“Beni efendinin yanında an!”** demeseydi, zindanda beş seneden sonra yedi sene daha kalmayacaktı.)

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Zindandan kurtulan şerbetçiye şeytan vesvese verdiği için, Firavuna, Hazreti Yusuf'tan bahsetmeyi unuttu. Nitekim ayet-i kerime mealen; **(Fakat şeytan, efendisine anmayı ona unutturdu.)** [Yusuf 42] buyurulmuştur.

Yusuf aleyhisselâmın rüya gören zindan arkadaşları çok geçmeden zindandan çıkarıldılar. Rüyalarının neticesi, Yusuf aleyhisselâmın tabir ettiği gibi çıktı. Şerbetçi, Firavunun yanında eskisinden daha iyi bir makama kavuştu. Ekmekçi ise asıldı ve beynini kuşlar yedi. Şerbetçi zindandan kurtulunca, Firavunun yanında şeytanın vesvesesiyle Yusuf aleyhisselâmı unuttu. Neticede Allahü teâlâ, Yusuf aleyhisselâmın zindanda bir müddet daha kalmasını dilemiş, onun sözünü ve şeytanın unutturmasını buna sebep kılmıştır. Cenab-ı Hak bir şeyi murad edince, sebeplerini de yarattığını herkes bilir.

Nitekim şair Nâbi şöyle demiştir:

Yani; Nâbi (sen üzülme) bir emrin yapılması hakkında Allahü teâlâ bir şeyi irade edip dileyince; onun yerine getirilmesi için umulmayan yönlerden, çeşitli sebepler ortaya çıkarır.

Firavunun rüyası

Allahü teâlânın, Yusuf aleyhisselâm hakkında takdir ettiği zindanda kalma müddetinin sonları yaklaşıyordu. Ancak Allahü teâlânın âdeti sebeplerle yaratmak idi. Bunun için de sebeplerini yarattı. Nitekim zamanın Mısır firavunu olan Reyyan, bir gece bir rüya gördü. Dehşetle uyandı. Bir müddet gördüğü rüyayı düşündü, bir şeye yoramadı. Tekrar uyumak istedi, fakat uyuyamadı. Zira zihni gördüğü rüya ile meşgul idi.

Sabah olunca ilk iş olarak memleketindeki bütün müneccimleri, sihirbazla-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

rı, rüya tabircilerini topladı. Onlara izzet ve ikramda bulundu. Sonra rüyasını anlattı:

- Bu gece rüyamda yedi tane iri, semiz inek gördüm. Daha sonra ortaya çıkan yedi tane cılız ve zayıf inek o semiz inekleri yedi. Ayrıca yedi adet yeşil taze başak gördüm. Yedi tane de kuru başak vardı. Bu başaklar da yeşil başakları mahvettiler...

Firavun bunları anlattıktan sonra, divan üyelerine ve âlimlere ve rüya tabircilerine birer birer göz gezdirerek sözlerini şöyle bitirdi:

- Ey ileri gelenler! Eğer gerçekten rüya tabirinde mahirsensiz, benim rüyamı tabir ediniz!

Allahü teâlâ bu kimselerin basiretlerini bağlamıştı. Tabir etmeleri mümkün değildi. Zira takdîr Hazreti Yusuf'un zindandan çıkması idi. Kâhinler dediler ki:

- **Bu anlattıklarınız karışık bir rüyadır. Biz böyle hesaba kitaba gelmeyen rüyaların tabirini bilmeyiz.**

Firavun ve kâhinler arasında cereyan eden bu konuşmaların yapıldığı mecliste, Yusuf aleyhisselâmın zindan arkadaşı olan şerbetçi de bulunuyordu. Kalbi sızladı. Hemen Yusuf aleyhisselâmın; **"Beni efendinin yanında an!"** sözünü hatırladı. Firavuna dedi ki:

- Zindanda ilmi ve ibadeti çok salih bir zat vardır. Rüyanızın tabirini bilecek biri varsa, o da bu faziletli zattır. Onun ilim ve hikmet sahibi bir zat olduğunu herkes tasdik eder. Ben ve arkadaşım Ekmekçi zindanda iken gördüğümüz rüyayı ona tabir ettirmiştik. Rüyalarımız, tabir ettiği gibi çıktı. İzin verirseniz rüyanızı ona tabir ettirip geleyim.

Firavun, sevinç ve memnuniyet göstererek,

YUSUF ALEYHİSSELÂM

şerbetçiyi Yusuf aleyhisselâmın yanına gönderdi. Şerbetçi, Hazreti Yusuf'un yanına varınca dedi ki:

- Ey Yusuf! Ey Sıddîk! Bize, yedi zayıf ineğin, yedi semiz ineği yediği ve yedi kuru başağın da yedi yeşil başağı yok ettiği şeklinde görülen rüyanın tabirini haber ver! Umulur ki, Firavun ve yanındakilere isabetli tabirinizle dönerim de, onlar, bu vesile ile senin gerçek değerini anlarlar.

Şerbetçinin burada **"Umulur ki..."** gibi ihtimale yer vermesinin bazı sebepleri vardır: Şerbetçi, birçok kâhinin, hakkında söz söylemekten âciz kaldığı bir rüyayı, Yusuf aleyhisselâmın da tabir edememesinden çekiniyordu. Ayrıca Firavun ile yakınlarının, Hazreti Yusuf'un cevabını anlayabileceklerinden pek ümitli değildi. Anlasalar bile doğruluğuna itimat edeceklerini kat'î olarak bilmiyordu. Ayrıca,

Firavun ve avnesi, Yusuf aleyhisselâmın faziletinden habersiz oldukları gibi, diğer insanlar da fazilet ve üstünlük sahibinin kadriyi anlayamayacak kadar gaflet içindeydiler. Bu ve benzeri sebeplerden dolayı, kat'î bir ifade yerine **"Umulur ki..."** dedi.

Yusuf aleyhisselâm rüyanın tabirini şöyle yaptı:

- Yedi semiz inek ve yedi yeşil başak bolluk ve genişlik yıllardır. Yedi zayıf inek ve yedi kuru başak kıtlık yıllardır. Şimdi yedi yıl ziraatteki âdetiniz üzere mahsul ekin. Yiyeceğiniz az bir miktarı dışında, buğdayı saklayın. Bu bolluk yılları geçtikten sonra yedi sene kıtlık olacak. Bu kıtlık seneleri için evvelce biriktirdiğiniz buğdayın, tohumluk olarak saklayacağınız az bir miktarından başkasını o vakte yetişenler yiyip bitirecekler.

Kıtlık seneleri geçtikten sonra bir bereketli yıl

YUSUF ALEYHİSSELÂM

gelecek. O sene yağmur-lar yağıp her çeşit mahsul-de bereket olacak. İnsan-lar, o zaman üzüm, zeytin, susam gibi şeylerin usare-sinden, suyundan ve hay-yanların sütünden çok istifade edecekler.

Şerbetçi teşekkür ede-rek ayrıldı. Hazreti Yu-suf'tan duyduğu rüyanın tabirini Firavuna haber verdi. Firavun bu tabiri be-ğendi ve dedi ki:

- Onu bana getiriniz!

Bu hâdise, ilmin fazile-tini göstermektedir. Çünkü Allahü teâlâ, Yusuf aley-hisselâmın ilmini onun dünyevî bir sıkıntıdan kurtulmasına vesile kıldı. İlim, kişinin dünyevî sıkıntıdan kurtulmasına vesile oldu-ğu gibi, ahiretteki sıkıntı-sından kurtulmasına da vesile olacaktır. Şerbetçi, Firavunun emri üzerine, Yusuf aleyhisselâmın ya-nına giderek, "Ey büyük zat, Firavun seni istiyor!" dedi.

Fakat Yusuf aleyhisse-lâm bu daveti hemen ka-bul etmeyerek şöyle ce-vap verdi:

- Efendine dön de elle-rini kesen o kadınların zo-ru neydi, kendisine sor! Benim Rabbim onların hi-lelerinin ne olduğunu, ne söylediklerini, ne yaptıkla-rını elbette bilir.

Firavuna bu durum ile-tildi. Meseleyi tahkik eden Firavun, o kadınları derhal yanına getirterek sordu:

- Yusuf'un nefsinden murad almak istediğiniz vakit ne hâlde idiniz? Onu, Züleyha'nın emrine itaate teşvik ederken size karşı bir meylini hissettiniz mi? Kendisinde bir kötülük, şüphe götürür bir hareket gördünüz mü?

Kadınlar böyle bir so-ruyla karşı karşıya kala-caklarını hiç hesap etme-mişlerdi. Hazreti Yusuf'un suçsuz yere hapsedilmesi onların da vicdan azabı çekmelerine sebep olmuş,

YUSUF ALEYHİSSELÂM

ancak zamanla unutmuşlardı. Firavunun bu meseleyi açmasıyla, eski vicdan azapları tazelenmişti. Suçu yine Hazreti Yusuf'a yıkmak mümkün idi, fakat tekrar vicdan azabına düşmek vardı. Bunun üzerine ellerini kesen kadınların hepsi, Yusuf aleyhisselâmı tenzih edip, onun temizliğine ve iffetinin yükseklğine şahadet ederek dediler ki:

- Hâşâ! Biz onun hiçbir kötü hâline, hiçbir günahına muttalî olmadık.

Züleyha da, mecliste idi. Hanımlar onun yüzüne bakıp; "Sen ne dersin?" gibi bir imada bulundular. Azîzin hanımı Züleyha da; "Şimdi hak ortaya çıktı. Ben onun nefsinden murad almak istemişim. O ise, şeksiz şüphesiz doğru söyleyenlerdendir!" dedi.

Hazreti Yusuf saraya davet edildiği hâlde, hemen bu daveti kabul etmedi. Durumun aydınlığa

çıkmasını istiyordu. Zira zindana bir suçlu olarak değil de iftira atılmış bir mazlum olarak atılmış idi. Yusuf aleyhisselâm, yapılan daveti kayıtsız şartsız kabul edip, zindandan çıkmakta acele etse idi, Firavunun kalbinde bu iftirdan bir eser ve şüphe kalabilirdi. Fakat zindandan çıkmadan önce, meseleinin araştırılmasını istemesi; kendisine atılan iftirdan uzak ve temiz olduğuna delâlet ettiği gibi, zindandan çıkarıldıktan sonra da kınanmaktan kurtulmuş olacaktı.

Yusuf aleyhisselâmın, kendi durumunu, kendisine iftira eden, o ellerini kesen kadınlara sorarak araştırmasını Firavuna teklif etmesi de; bu meselede temiz, nezih ve suçsuz olduğunun ayrı bir delilidir.

Yusuf aleyhisselâmın, kendisine gelen elçiye böyle demesinin sebebi, Kur'an-ı kerimde mealen şöyle beyan buyuruldu:

YUSUF ALEYHİSSELÂM

(Benim, işin doğrusunun anlaşılmasına vesile olan bu teşebbüsüm, onun [Azîzin] gıyabında [hanımına] hıyanet etmediğimi, Allahü teâlânın hanımların hilelerini muvaffakiyete erdirmeyeceğini bilmesi içindi.) [Yusuf 52]

Yusuf aleyhisselâm, zindana girince Cebrail aleyhisselâm gelmiş ve kendisine; "Allahüm-mec'al lî min indike ferecen ve mahrecen, verzuk-nî min haysü lâ ahtesib = Allahım! Bana kendi katından, içinde bulunduğum bu sıkıntıdan çıkış ve kurtuluş yolu nasip eyle. Beni ummadığım yerden, rızıklandır!" duâsını öğretmişti. Yusuf aleyhisselâm da böyle duâ ederdi.

Hazreti Yusuf'un maliye nazırı olması

Allahü teâlâ, onun bu duâsını kabul etti. Zindandan çıkması için sebepler yarattı. Yusuf aleyhisselâ-

mın hâlleri Firavunun da hoşuna gitti. Çünkü, rüya tabiri ilmine vâkıftı. Zindandan çıkmaya heveslenmemiş, ellerini kesen kadınların hâlinin araştırılmasını istemiş, bir de kendisine yapılan iftiradan uzak olup temiz ve günahsızlığını göstermişti.

Ayrıca Yusuf aleyhisselâmın çok ibadet ve taat yapması da, Firavunun hoşuna giden bir yönü idi. Bütün bunlar; Yusuf aleyhisselâmın ilminin çokluğu başta olmak üzere, kendisine güvenilmesine ve ziyadesiyle hayranlık duyulmasına sebebiyet verdi. Böylece Firavun, Yusuf aleyhisselâm hakkında hüsnüzan sahibi oldu.

Hükümdarların ortak yönü, en değerli kimseleri ve en kıymetli şeyleri kendilerinde buldurmak istemeleridir. Zamanın Mısır Firavunu da, böyle üstün hasletlere sahip olan Yusuf aleyhisselâmı, kendisine müsteşar edinmek istedi.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Bu sebeple, “Onu bana getirin, kendisini has müstesar edinip işlerimi ona bırakayım!” dedi. Firavunun emri üzerine bir elçi, Yusuf aleyhisselâmın yanına geldi. Firavunun kendisini çağırıldığını söyledi. Yusuf aleyhisselâm, hakikat ortaya çıktığı için de Firavunun davetini kabul etti.

Zindan arkadaşları, Yusuf aleyhisselâmın aralarından ayrılışına çok üzülüler. Çünkü ondan hep iyilik ve fayda görmüşler-

di. Kendilerine daima yardımcı oluyordu. Yusuf aleyhisselâm zindandan çıkarken, zindandakilere veda edip şöyle duâ etti:

“Allahım! Hayırlı, salih kimselerin kalblerini onların üzerine çevir! Onlardan haberleri gizli tutma!”

Yusuf aleyhisselâmın bu duâsından sonra, haberler herkesten önce hapisanedekiler tarafından öğrenilmeye başladı. Zin-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

danın kapısına; "Burası, belâ, musibet ve hüzün evi, dirilerin kabri, düşmanların sevinç, dostların tecrübe yeridir" diye yazdı. Gusül abdesti alıp elbiselerini değiştirdi. Sonra Firavunun sarayının kapısına kadar geldi. Bu sırada, **"Rabbim, dünyam ve yarattıkları hakkında bana kâfidir. Ondan başka ilâh yoktur!"** diye duâ etti.

Firavunun odasına girince; "Allahım! Bana ondan hayır gelmesini nasip et! Onun ve başkasının şerrinden sana sığınırım!" diye duâ etti.

Firavun kendisini görünce, Yusuf aleyhisselâm Arapça selâm verdi. Firavun, çok lisan bilirdi. Hangi lisan ile konuşursa, Yusuf aleyhisselâm da o dil ile cevap verirdi. Arapça ve İbraniceyi de onun bildiği lisanlardan fazla olarak biliyordu. Firavun, ondaki bu hâllere hayran oldu. Çok iltifatlarda bulunarak dedi ki:

- Sen bugünden itibaren bizim nezdimizde mühim bir mevki sahibisin, her işte eminsin, itimat edilen bir müsteşarsın!

Firavun, Yusuf aleyhisselâmla konuştukça, ona olan hayranlığı gitgide artıyordu. Hâlbuki Yusuf aleyhisselâmı ilk gördüğünde; "Bunca yaşlı başlı sihirbaz ve kâhinin tabir edemediği rüyayı bu genç mi yorumladı?" diye sormaktan kendisini alamamıştı.

Firavun, rüyasının yorumunu, bir de Yusuf aleyhisselâmın ağzından dinlemek istedi. Yusuf aleyhisselâm, Firavunun rüyasını ve tabirini şöyle anlattı:

"Rüyada, Nil nehri kenarında semiz ve güzel yedi ineğin ortaya çıktığını gördün. Sen onların güzelliklerine hayran hayran bakarken, aniden suyun kabardığını sonra da kurduğunu gördün. Bu sırada Nil'in kokmuş çamurların-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

dan, zayıflıktan karınları yapışmış yedi ineğin çıktığını gördün. Bunlar yedi semiz ineğin arasına girip, onları yırtıcı hayvanların parçaladığı gibi parçaladılar. Etlerini yediler, derilerini parçaladılar ve kemiklerini kırdılar. Sen, zayıf olmalarına, semiz ineklere galip gelip, onları yemelerine rağmen, kendilerinde hiç semizleşme olmadığını görüp hayret ettin.

Bu sırada aniden, tane-si dolgun yedi yeşil ve taze başak gördün. Bunun hemen yanında, kuru ve siyah yedi başak daha vardı. Hepsinin kökleri sulu bir yerde idi. Sen ise kendi kendine hayret içerisinde; "Bitkilerin yeri aynı, hepsi de sulu bir yerde bulunuyor. Fakat bu yedisi yeşil ve meyveli; şu yedisi ise, siyah ve kuru, bu nasıl oluyor?" diyordun.

Bu sırada rüzgâr esti. Kuru ve siyah olan başakların yaprakları, yeşil başakların üzerine dağıldı.

Bu sırada yeşil başaklar arasından bir ateş çıktı. Bu ateş onları yakıp kararttı. İşte, senin gördüğün rüya budur!"

Yusuf aleyhisselâmı dikkatle dinleyen Firavun dedi ki:

- Ey Sıddîk! Gördüğüm rüyayı olduğu gibi anlattın. Hiç hata etmedin. Senden dinlediklerim, gördüğüm bu rüyadan daha garip ve hayret vericidir. Şimdi bunun için ne tedbir almamız gerektiğini söyle!

Firavun rüyanın tabirini daha önce dinlediği için sadece rüyayı dinlemekle yetindi. Yusuf aleyhisselâm söze başladı:

- **Bolluk senelerinde bol bol ekin ekmenizi tavsiye ederim. Çünkü bu yıllarda taş ve kerpiç üzerine ekin ekmeniz yine bitecektir. Daha sonra büyük ambarlar yaptırın ve ekinleri sapları ile beraber ambarlarda saklayın! Bu şekilde**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

ekinler bozulmadan kalır, hem de sapsar, hayvanlarınız için yem olur. Halka da ekinlerinden ihtiyaçları kadarını yemelerini, geriye kalanını saklayıp korumalarını emretmelisin. Sakladığın bu kadar yiyecek, Mısır halkı ve etrafındakiler için kâfi gelir. Böylece daha evvel kimsenin toplamadığı malı toplamış olursunuz.

Kıtlık zamanı her taraftan insanlar, yiyecek almak için size gelirler. Topladığınız yiyecekleri, onlara satarsınız. Bu şekilde hem onlar ihtiyaçlarını giderir ve hem de devlet hazinesi mal ile dolar!

Yusuf aleyhisselâmın bu tavsiyeleri, Firavunun çok hoşuna gitti. Fakat bu işte kendisine yardım edebilecek, kabiliyetli birini tanımıyordu. Yusuf aleyhisselâma dedi ki:

- Bu hususta bana kim yardımcı olur? Bu işi benim için kim yapar?

- Mısır'ın hazinelerinin idare işini bana bırak! Ben onu müstahak olmayanlardan muhafaza etmeye muktedirim, tasarruf yollarını bilirim. Bu büyük ve mühim işi hakkıyla yaparım!

Melik bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Böylece Hazreti Yusuf Mısır diyarında Firavundan sonra en çok sözü geçen kimse oldu.

Aslında halkın işlerinde tasarruf ve yetkiyi alması, Yusuf aleyhisselâma vacip idi. Bundan dolayı işi üzerine almak ona câiz oldu. Halkın işlerinde tasarruf ve yetkiyi ele almasının Yusuf aleyhisselâma vacip olmasının birkaç sebebi vardı:

Yusuf aleyhisselâm Allahü teâlâ tarafından insanlara gönderilen bir peygamber idi. Onun için mümkün olduğu kadar, insanlara işlerinde faydalı olması lâzım ve vacip idi.

Yusuf aleyhisselâm,

YUSUF ALEYHİSSELÂM

yakında kıtlık çekileceğini, bu seneler için tedbirli ve ihtiyatlı bulunulmazsa, halkın büyük bir kısmının helâk olacağını vahiy ile öğrenmişti. Allahü teâlânın, Yusuf aleyhisselâma kıtlığın zararının az olması için tedbir almasını emretmiş olması muhtemeldir.

Ayrıca lâıyk olanlara faydalı olmak, onlardan zararı defetmek aklen de güzel bir iştir. Yusuf aleyhisselâm halkın faydasına olan işlerde titizlik göstermekle mükellef idi. Hazinesinin idaresi onun elinde olmadıkça, üstlendiği vazifeyi yerine getirmesi mümkün değildi. Vacip bir işin yerine getirilmesine sebep olan şey de vacip olur. Bundan dolayı, Mısır hazinelerini ele almak istemesi, Yusuf aleyhisselâma vacip işlerdendi. Yoksa kıtlıkta, insanların ihtiyaçlarını gidermesi mümkün olamazdı.

Züleyha ile evlenmesi

Züleyha aradan yıllar geçmesine rağmen, Hazreti Yusuf'u unutmuş değildi. Ancak eskiden Hazreti Yusuf kendi evinde ve emrinde idi. Şimdi ise böyle bir durum olmadığından, Yusuf aleyhisselâmı eskisi gibi görme imkânı da yoktu. Bu arada Azîz ölmüş, Züleyha da serbest kalmıştı.

Züleyha, kocasının ölümünden sonra her şeyden el etek çekip, saraydan uzaklaşıp, bir viranede yaşar olmuştu. Yusuf aleyhisselâmın Maliye Nazırı olmasından sonra, kocasından kalan ziynet ve malını dağıtmaya başladı. Yusuf aleyhisselâmdan bahseden herkese veriyordu. Elinde, avucunda hiçbir şeyi kalmadı. İyice fakir düştü. Hak dini seçip, kendisini ibadet ve taate verdi.

Züleyha, birgün Yusuf aleyhisselâmın yolu üstüne çıkıp dedi ki:

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- Sultanları emrine isyan ile köle eden, köleleri emrine itaatle sultan eden Allahü teâlâyı tesbih ederim. O, her türlü noksanlıktan uzaktır.

Züleyha'nın sesini duyan Yusuf aleyhisselâm, onu tanıyıp iltifatlarda bulundu. Daha sonra, Firavunun da aracılık yapmasıyla, Allahü teâlânın emri üzerine nikâh kıyıp, onunla evlendi. Yusuf aleyhisselâm, Züleyha'nın yanına girince sordu ki:

- Evlilik yoluyla meşru şekilde bir araya gelmemiz, senin bir zamanlar istemiş olduğundan hayırlı değil mi?

Bunun üzerine Züleyha'nın cevabı şöyle oldu:

- Ey Sıddîk, beni ayıplama! Bildiğin gibi ben; mal, mülk, güzellik gibi dünya nimetlerine sahip bir kadındım. Ancak kocam kadınlara yaklaşmaktan mahrumdu. Sen de benim gördüğüm en güzel kimseydin!

Bundan böyle Züleyha gerçek manasıyla mutluluğu tadacaktı. Gören kadınların ellerini kesecekleri derecede güzel bir kocası vardı. Aynı zamanda kocası, zamanında yaşayan insanların gıpta edecekleri derecede üstün bir edep ve terbiye numunesi idi. Züleyha'nın ikinci mutluluğu da, Hazreti Yusuf'un tanıttığı hak dini tanımış, ona inanmış ve ebedî huzura kavuşmuş olmasıydı. Beraber ibadet ediyor ve kocasının emirlerine seveerek uyuyordu. Zamanındaki müminlerin annesi olma şerefine de kavuşmuştu.

Yusuf aleyhisselâmın Züleyha'dan iki oğlu ile Rahmet adında bir kızı oldu. Yûşâ aleyhisselâm ve Eyyûb aleyhisselâmın hanımı, Yusuf aleyhisselâmın soyundandır.

Yusuf aleyhisselâm, devlet işlerinde bütün yetkileri eline alınca, gelecek kıtlık senelerini düşü-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

nerek, çeşitli tedbirler almaya başladı. Ülkenin her tarafına haber gönderip, insanların ziraatle meşgul olmasını istedi. Ekilmedik hiçbir yerin bırakılmamasını ve her tarafın ekinlerle doldurulmasını emretti. Bu hâl tam yedi sene devam etti. Elde edilen mahsulün beşte birini devlet hesabına vergi olarak topladı. Bunun için kaleler ve depolar yaptırdı. Bolluk senelerinde topladığı yiyecekleri, ekinleri, başakları ile buralarda depoladı. İnsanlara çok iyilik ve ihسانlarda bulundu.

Mısır halkı Hazreti Yusuf'tan çok memnundu. Onlara hep adaletle muamele ederdi. Bolluk seneleri böylece geçip gitti. Peşinden bütün şiddetiyle kıtlık başladı. O zamana kadar böyle kıtlık görülmemiştir. Bir damla yağmur düşmediği gibi, yerden bitki namına hiçbir şey bitmez oldu.

Herkes bu bolluk yıllarında, kıtlığı hatırlarına bile getirmek istemiyorlardı. Yedinci bolluk senesi bitmeye yakın insanlar, acaba Firavunun rüyası gerçekleşecek mi diye bekliyor, kıtlığın gelmesini hiç arzu etmiyorlardı. Ancak sekizinci sene yağmur mevsimi geldiği hâlde bir damla bile yağmur düşmüyordu. O zaman Firavunun rüyasının gerçekleştiğini herkes anladı. Ancak Firavun bu rüyayı görmeseydi kıtlık olmazdı, diyen nasipsizler de vardı. Nil nehri neredeyse kuruyacak hâlde gelmişti.

Kıtlığın ilk senesinde, insanlar biriktirdikleri yiyecekleri bitirdiler. Yusuf aleyhisselâmdan para ile yiyecek satın almaya başladılar. Yusuf aleyhisselâm, kim olursa olsun kimseyi kayırmadan, ilerde sıkıntı olmaması için, yiyecek almaya gelene, bir de ve yükünden fazla yiyecek vermezdi. Bu hususta adaletten asla ayrılmazdı.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Yusuf aleyhisselâmın bizzat kendisinin köle olarak satıldığı Mısır'da, herkes onun eline bakar olmuştu. İnsanlar, akın akın gelip, yiyecek bir şeyler almak için çırpınırlardı. Aç insanlar, Yusuf aleyhisselâmın mübarek yüzünü görünce, açıklıklarını unutturlardı. Yusuf aleyhisselâm Firavuna da, yiyeceği halka verdiği gibi verir, insan olarak herkesin hakkını gözetir ve başkalarından fazla vermezdi. Bununla beraber Firavuna çok iyi muamele ederdi. Çünkü kendisini hazinelerinin başına geçirerek bunca insanın sıkıntıdan kurtulmasına vesile olan Firavun idi.

Yusuf aleyhisselâm, Firavunun Allahü teâlâyâ ve kendisinin peygamberliğine inanması için, gayret ederdi. Hazreti Yusuf'un bu güzel muamelesi sayesinde, Firavun ve daha pek çok insan imanla şereflendi.

Mısır'da halk, kıtlık yıllarından önce biriktirdiği mahsulü yerken, civar yerlerde böyle bir tedbir alınmadığı için büyük sıkıntı çekiliyordu. Kıtlık, Kenan iline ve Şam taraflarına da isabet etmişti. Başkaları gibi, Yakûb aleyhisselâmın evindekiler de kıtlığın sıkıntısını çekiyordu. Mısır'da buğdayın bulunduğu, başka yerlerde buğdayın eserinin bile bulunmadığı haberi civar yerlere yayılmıştı. Bunu öğrenen insanlar, akın akın Mısır'a gelmeye başladılar. Ne kadar kıymetli mal ve elbiseleri varsa buğdayla değiştiler.

Yusuf aleyhisselâm insanların hâlini, dertlerini iyi anlamak için karnı doyasıya yemek yemezdi. Kıtlığın hüküm sürdüğü yedi sene boyunca âdeti böyle olmuştu. Ona derlerdi ki:

- Sen acıkıyor musun ey Yusuf?

- **Elbette acıkıyorum.**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- O hâlde neden yemiyorsun? Mısır hazineleri senin emrinde değil mi?

- Kendim doyarsam, aç kalanların hâlini unutacağımdan, dertlerini anlayamayacağımdan korkuyorum.

Böylece o Peygamber, her insan için geçerli olan, "Tok açın hâlinden anlamaz" gerçeğine işaret ediyordu.

Kardeşleri Mısır'da

Mısır'da tedbir alındığı için kıtlık fazlasıyla hissedilmiyor, ancak civar memleketlerde ziyadesiyle hissediliyordu. Mısır'da buğday olduğunu işitenler, mal ve para olarak neleri varsa alıp geliyorlar ve bunları verip buğday alıyorlardı. Hazreti Yusuf bu işi bizzat kendisi kontrol ediyordu. Böylece buğday sıkıntısı çekenler, buğdaya kavuşup sevinç içinde dönüyor, Mısır hazinesi de altın vb. şeylerle doluyor-

du. Firavun da bu durumdan çok memnun idi.

Bu amansız kıtlık Kenan ilinde Yakûb aleyhisselâmın evinde de hissediliyordu. Buğday ve ekmeğe namına bir şey kalmamıştı. Mısır'da buğday bulunduğu haberi buraya da gelmişti. Yakûb aleyhisselâm oğullarına dedi ki:

- Mısır'a gidip biraz buğday getirin! İşittim ki Mısır sultanının bir hazinedarı varmış ve tahıl ambarlarının hepsi onun elinde olup, dedemiz İbrahim aleyhisselâmın dini üzere imiş. Nasıl bir kimse olduğunuzu gidip görün ve "Biz İbrahim oğullarınız!" deyin. Belki İbrahim aleyhisselâmın soyundan olduğunuzu bilir de size kolaylık gösterir.

Bünyamin haricindeki diğer on oğlunu Mısır'a gönderdi. Bünyamin, Hazreti Yusuf ile aynı anneden kardeş olup, Hazreti

YUSUF ALEYHİSSELÂM

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Yakûb onu yanından hiç ayırmazdı. Hazreti Yusuf'un ayrılık acısını onunla teskin ediyordu.

Hazreti Yusuf, huzuruna giren on kişilik bir grubu gördüğü vakit gözlerine inanamadı. Evet, bunlar kendi kardeşleriydi. İçlerinde sadece Bünyamin yoktu. Onlara sordu:

- **Ne istiyorsunuz?**

- Buğday istemeye geldik.

- **Hangi beldenin insanlarıdır?**

- Kenan ilinden geliyoruz.

- **Orası Mısır'a çok uzak değil midir?**

- Öyledir efendim. Ancak araya açlık girdiği zaman uzaklar yakın oluyor.

- **Yurdunuzu ne hâlde bıraktınız?**

- Kıtılıktan başka bir şey yoktur. Sadece kurak hava, sadece aç insanlar vardı. Sizin, gelenleri boş çevirmediğinizi duyduk,

ümitle geldik. Lütfen bizi eli boş çevirmeyin.

- **Siz buğday alıcılarına değil, casuslara benziyorsunuz.**

- Doğru söylüyoruz. İhtiyar bir babanın on evlâdınız. Babamızın ismi Yakûb'dur. Beldemizde kıtlık var. Mısır'dan başka yerde buğday bulunmadığını ve senin iyi bir kimse olduğun duyan babamız, bizi gönderdi.

Kardeşleri Hazreti Yusuf'u tanımamışlardı. Zira Yusuf aleyhisselâm makamında heybetli olduğundan, huzuruna gelenler mübarek yüzüne bakamazlardı. Bir de Hazreti Yusuf bir devletin başında bulunmakta idi. Onlar, Yusuf aleyhisselâmdan ayrıldıktan sonra hiç haber alamamışlar, hatta onun, böyle bir devlete kavuşacağını hatırlarından bile geçirmemişlerdi.

Ayrıca, Yusuf aleyhisselâm daha çocuk iken ay-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

rılmıştı. Şimdi ise yüzü, boyu ve şekli de değişmişti. Yusuf aleyhisselâm ise onları hemen tanımıştı. Zira onlar hiç değişmemişti.

Hazreti Yusuf kardeşleri için sofraya serdirdi. Çeşitli ikramlarda bulundu. Kardeşleri ziyadesi ile memnundu. Daha sonra Hazreti Yusuf'un emriyle develer getirildi. Hizmetçiler çuvalları doldurmaya başladılar. Biraz sonra Hazreti Yusuf kardeşlerine sordu:

- Siz on kişisiniz. Hâlbuki deve sayısı onbir. Hani bu bir devenin sahibi?

- Efendim, şu anda biz onbir kardeşiz. Memlekette kalan bir kardeşimiz daha vardır. Ancak babamız onu yanından pek ayırmak istemiyor?

- Babanız neden onu yanından ayırmak istemiyor?

- Babamızın, o küçük kardeşimizin annesinden bir oğlu daha vardı. Adı

Yusuf olan o oğlunu çok severdi. Kırdaki telef oldu. Onun üzüntüsünden dolayı babamız, ismi Bünyamin olan küçük kardeşimizi yanından hiç ayırmaz. Yusuf'a çok üzüldüğünden dolayı gözleri de görmez oldu. Bir ev yaptırdı. Yusuf'a olan üzüntüsü sebebiyle o eve **Beyt-ül-ahzân** dedi. Her gün o eve girer, Yusuf diye ağlar. Babamız bütün bu üzüntülerini bu kardeşimizle teskin eder.

Yusuf aleyhisselâm, âdeti olduğu üzere şahıs başına bir deve yükünden fazla buğday vermezdi. Onlara da birer deve yükü verip paralarını aldı. Ayrıca Bünyamin için de bir deve yükü verdi. Sonra şöyle buyurdu:

- Sizin sözünüzden, babanızın, yanında bıraktığı kardeşinizi daha çok sevdiği anlaşılıyor. Bu ise, insanı hayrette bırakıyor. Çünkü sizin bu kadar cemâl ve olgunluk sahibi ol-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

manıza rağmen, babanızın o kardeşinizi daha çok sevmesi, onun akıl, fazilet ve edep bakımından kâmil birisi olduğunu gösteriyor. Bu yüzden onu görmek istiyorum, onu bana getiriniz! Eğer getirmezseniz bir daha size zahire vermem. Görüyorsunuz ki, size de, babanızın yanında kalan kardeşiniz adına da zahire veriyorum. Ben misafirperverlerin hayırlısıyım. Eğer onu da getirmezseniz, artık benim yanımda size hiçbir zahire yoktur! Yanıma da gelmeyiniz, diyarıma da girmeyiniz!

Hazreti Yusuf bu sözleri âmirane söylemişti. Kardeşleri korka korka cevap verdiler:

- Onu babasından isteyecek ve emrinizi yerine getirmeye çalışacağız.

Daha sonra Hazreti Yusuf hizmetçilerine, "Onlardan alınan parayı gizlice yüklerinin içine koyun!

Olur ki, ailelerine döndükleri zaman bunun farkına varırlar da, belki yine kardeşleri Bünyamin ile beraber buraya dönerler." emrini verdi. Böylece onların tekrar gelmelerini teşvik etmek istedi.

Hazreti Yusuf'un kardeşleri gördükleri ikramdan son derece memnun olmuşlardı. Getirdikleri çuvalar tıka basa doldurulmuş ve çok fazla da bir ücret alınmamıştı. Hazreti Yusuf'tan gördükleri ikramı ara sıra dile getirmekten kendilerini alamıyorlardı. Konuşa, gülüşe yollarına devam ediyorlardı. Ancak onları düşündüren bir şey vardı. Maliye Nazırı kesin konuşmuştu. Kardeşlerini bir dahaki gelişlerinde getirmezler ise, o zaman hiç buğday alamayacaklardı. Şimdi nasıl edip de babalarından izin alacaklarını düşünüyorlardı.

Yusuf aleyhisselâmın kardeşleri, Yakûb aleyhisselâmın yanına varınca,

YUSUF ALEYHİSSELÂM

daha yüklerini açmadan, babalarına, Mısır'da gördükleri izzet ve ikramı, kendilerine gösterilen iyi muameleyi etraflıca anlattıktan sonra dediler ki:

- Mısır Maliye Nazırını çok iyi bir insan olarak gördük. Bize ikramda bulundu. Akrabamız olsa, o kadar ikramı bize yapamazdı.

**- Eğer bir daha giderse-
niz, ona benden selâm
söyleyin ve "Babamız sa-
na duâ ediyor!" deyin!**

Bunun üzerine oğulları, Yakûb aleyhisselâma şöyle dediler:

- Baba, bizimle beraber Bünyamin'i de göndermedikçe bize verilecek zahire yasaklanmıştır. Bizimle birlikte kardeşimizi de gönder ki, tekrar buğday ve yiyecek alalım. Hiç şüphelen olmasın ki, biz onu mutlaka koruruz.

**- Onu koruyacağınıza
ve muhafaza edeceğinize
dair size nasıl güvenirim?**

**Yusuf'un başına nelerin
geldiğini sizler daha iyi bi-
lirsiniz. Ancak Allahü te-
âlâ en hayırlı koruyucudur
ve tevekkül edip, işlerimi
Ona bıraktım. O, merha-
met edenlerin en merha-
metlisidir.**

Yakûb aleyhisselâmın bu sözünden, onun gitmesinde fayda gördüğü için, oğullarının Bünyamin'i götürmelerine izin verdiği anlaşılmaktadır.

Yakûb aleyhisselâmın oğulları yüklerini açınca, zahire karşılığında verdikleri bedellerin kendilerine iade edildiğini gördüler. Karşılaştıkları bu manzara, babalarına Mısır Azîzi hakkında arz ettiklerini teyit eder mahiyette olduğu için sevindiler. Babalarının huzuruna varıp nazik ve hürmetkâr bir ifade ile durumunu bildirdiler:

- Ey babamız! Daha ne istiyoruz, bundan ziyade iyilik olur mu? İşte sermayemiz de bize iade edilmiş.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Biz onunla tekrar ailemize zahire getiririz. Kardeşimizi de koruruz. Kardeşimiz Bünyamin'i götürmekle bir deve yükü zahire de fazla alırız. Bu getirdiğimiz az bir zamanda tükenecektir, bizi idare etmez.

- **O akçeyi geri götürün, belki yanıılmışlardır veyahut bizi denemişlerdir.** "Peygamber oğullarıdır. Görelim, helâli haramı seçerler mi?" **demiş olabirler.**

Yakûb aleyhisselâm sözlerine şöyle devam etti:

- Bünyamin'i bana sağ salim getireceğinize dair Allahü teâlâ adına yemin edip teminat vermedikçe asla sizinle göndermem. Ancak etrafınızın çevrilip çaresiz kalmış olmanız durumunda izin veririm.

Oğulları yemin ederek teminat verince, Hazreti Yakûb izin verdi ve dedi ki:

- Allahü teâlâ bizim söylediğimiz şu sözlere vekildir.

Burada ibret alınacak bir husus vardır: Hadis-i şerifte; **(Belâ [bazen] insanın konuştuğu söze bağlıdır.)** buyurulduğu gibi, Yakûb aleyhisselâm daha önce oğullarına; "Yusuf'u kurt yemesinden korkuyorum." buyurmuş, kendisine musibet bu cihetle gelmiş, oğulları; "Yusuf'u kurt yedi!" demişlerdi. Burada da; "Etrafınızın kuşatılıp çaresiz kalmış olmanız..." buyurdu. Yine bu yönden musibete duçar oldu.

Yakûb aleyhisselâm, oğullarının Yusuf aleyhisselâma yaptıklarını bilmesine rağmen, Bünyamin'i onlarla beraber gönderdi. Çünkü, onlarda Yusuf aleyhisselâma karşı gördüğü hasedi, Bünyamin'e karşı görmemişti. Onların, ona karşı iyi niyet sahibi olduklarını görüyordu. Bir de kıtlık bütün şiddeti ile sürüyordu. Mısır Azîzinden zahire alabilmek için buna mecburdu.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Oğulları ikinci sefere hazırlanırken, Yakûb aleyhisselâm, evlâtlarına yolculuğa çıkmadan önce bazı tavsiyelerde bulundu. Çünkü oğulları, yakışıklı, cemâl ve kemâl sahibi, boylu boslu ve kuvvetli olup, hepsi de bir babanın oğlu idiler. Yusuf aleyhisselâmın onlara ikramda bulunduğu, Mısır halkı tarafından da biliniyordu. Bu sebeple orada şöhretleri vardı. Yakûb aleyhisselâm, Mısır'a hep birlikte girerken, nazar değmesinden endişe ettiği için onlara dedi ki:

- Ey oğullarım! Mısır'a varınca, hepiniz bir kapıdan girmeyin! Her biriniz ayrı ayrı kapılardan girin! Bununla beraber bu sözümle Allahın kazasından hiçbir şeyi sizin üzerinizden gideremem. Hüküm ve kaza ancak Allahü teâlâdandır. Ben ancak Ona güvenip dayandım. Tevekkül edenler de Ona güvenip dayanmalıdır.

Bu sözüyle onlar üzerine nazar isabet edeceğinden korktu. Hâlbuki Mısır'a ilk gidişlerinde böyle bir tavsiyede bulunmamıştı. Çünkü o zaman kimse onları tanımıyordu.

Yakûb aleyhisselâmın oğulları, Mısır'a vardıkları zaman, babalarının emrine uyararak ayrı ayrı kapılardan şehre girdiler. Yusuf aleyhisselâmın yanına giderek, ihsanlarına teşekkür ettiler. Ayrıca babalarının selâm ve duâlarını bildirerek dediler ki:

- İşte o küçük kardeşimiz budur, onu da getirdik.

Yusuf aleyhisselâm onlara gereken ikram ve iltifatta bulundu. Hatta öncesinden daha çok ikramda bulundu. Onları yemeğe davet etti. Her bir sofraya ikişer kişi oturttu. Onbir kişi olduklarından, Bünyamin yalnız kaldı. Bu sırada kardeşi Bünyamin, Yusuf aleyhisselâmı hatırlayıp ağladı ve kendi kendine,

YUSUF ALEYHİSSELÂM

“Kardeşim Yusuf sağ olsa idi, Sultan beni de onunla beraber oturturdu.” diye söylendi.

Bu esnada Yusuf aleyhisselâm kardeşlerine dedi ki:

- **Bu kardeşiniz yalnız kaldı.**

- Onun bir kardeşi vardı, öldü.

Bunun üzerine Yusuf aleyhisselâm, **“Öyleyse onu yanıma oturtayım!”** diyerek, Bünyamin’le aynı sofraya oturdu. Bünyamin, sofrada hem yemek yer, hem de sık sık Yusuf aleyhisselâma bakardı. Yusuf aleyhisselâm sordu:

- **Niçin bana böyle dikkatli dikkatli bakıyorsun?**

- Vefat eden kardeşim size çok benzerdi de onun için...

Akşam olunca, yatıp istirahat etmek için iki kişiye bir oda gösterildi. Fakat Bünyamin yine tek kaldı. Bunun üzerine ağladı ve dedi ki:

- Kardeşim Yusuf sağ olsa idi, ben de onunla aynı odada kalırdım.

Bu hâli gören Yusuf aleyhisselâm, **“Gel, sen de benim odamda misafir ol!”** dedi. Fakat Bünyamin, Yusuf aleyhisselâmın kardeşi olduğunu hâlâ anlayamamış ve kardeşlerinden ayrı kaldığına bile üzölmüştü. Bunun farkına varan Hazreti Yusuf, buldukları odada kimseyi bırakmadı ve Bünyamin’e dedi ki:

- **Benim sana kardeş olmamı ister misin?**

- Senin gibi eşsiz bir insanla kardeş olmayı kim istemez ki? Ama senin baban Yakûb aleyhisselâm ve annen Râhil değil ki...

Bu defa Hazreti Yusuf’un gözleri dolmuştu.

- Neler oluyor sana ey Azîz? Seni üzdüm mü?

- **Ben senin kardeşin Yusuf’um. Artık huzurlu günlere kavuştun demektir. O hâlde kardeşlerinin**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

yaptıklarından dolayı mahzun olma!

Bünyamin bir anda şaşırılmış, neye uğradığını bilemez olmuştu. Yıllardır özlenen, ardından gözyaşı dökülen ağabeyi hiç umulmayan bir zamanda karşısına çıkmıştı. Bu ancak rüyalarda görülebilecek bir mutluluktu. Hazreti Yusuf kardeşine sarılmış, hasret gideriyordu.

Yusuf aleyhisselâm Bünyamin'e; **"Sana söylediklerimi kardeşlerine söyleme!"** diye tembih etti. Bünyamin ayrılmak istemediğini söyleyince, Hazreti Yusuf dedi ki:

- Fakat babamızın benim yokluğuma ne kadar üzüldüğünü bilirsin. Sen de, bir sebep olmadan burada kalırsan, üzüntüsü daha da artar. Buna başka bir yol bulalım.

- Karar senindir. İsteddiğini yap!

İbrahim aleyhisselâmın dininde, bir kimsenin

bir şeyi çalınsa, mal sahibi de malını hırsızın elinde yakalasa, malı çalan, mal sahibine kölelik ederdi. Musa aleyhisselâm zamanına kadar, bu hüküm aynen devam etmişti.

Yusuf aleyhisselâm da bunu bildiğinden, altından yapılmış bir su tasını, kimsenin haberi olmadan kardeşi Bünyamin'in yükünün içine koydurttu.

Yusuf aleyhisselâmın kardeşleri, her şey hazır olunca, vedalaşarak yola koyuldular. Keyiflerine diyecek yoktu. Yine oldukça yüklü bir erzak almışlar, ayrıca büyük bir izzet ve ikram görmüşlerdi. Şehirden henüz ayrılmış sayılırlardı ki, arkalarından yükselen bir ses onları durmaya mecbur etti:

- Ey kabile ehli! Durun! Muhakkak siz hırsızlarsınız!

Aynı zamanda kendilerine doğru dolu dizgin gelmekte olan bir grup insan gördüler.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Münadinin; **“Ey kabile ehli, muhakkak siz hırsız larsınız!”** sözünü söylemelerinin sebebi, altın tası arayıp bulamayınca; “Burada şu kafiledeliklerden başkası yok idi. Demek ki tası bunlar aldılar.” diye düşündükleri içindi.

Yusuf aleyhisselâmın kardeşleri, şanlarına yakışmayan böyle bir suçun üzerlerine atılmasına çok üzüldüler. Gelenlere dönerek dediler ki:

- Ne kayboldu? Aradığınız nedir?

- Azîzin su kabını aramaktayız. Onu bulup getirene bir deve yükü bahşiş var.

Yusuf aleyhisselâmın kardeşlerinin, münadiye; “Hayır biz çalmadık!” yerine, “Ne kayboldu? Aradığınız nedir?” demeleri; “Bizim hırsız olmamız şöyle dursun, sizden zaten bir şey çalınmamıştır. Bu bir kayıp olabilir” demek

istemelerindendir.

Münadi ve yanındakiler, onların sözündeki inceliği anladıklarından, ikinci defa olarak; “Azîzin tasını çaldınız!” yahut “Azîzin su kabı çalındı!” demeyip; “Azîzin su kabını zayi ettik. Onu arıyoruz!” demeye mecbur oldular.

Kardeşlerin yüzlerinde hiçbir korku ve endişe sezilmiyordu. Kendilerinden emin bir tavırları vardı. Bunca iyiliklerini gördükleri bu zata karşı bir de ihanet etmeyi düşünmüş olamazlardı. Kardeşlerin biri söz aldı:

- Vallahi siz de bilirsiniz ki, biz buraya fitne ve fesat çıkarmak için gelmedik. Biz hırsız da değiliz.

- Eğer “Hırsız değiliz!” sözünüzde yalancı çıkarmanız, eşyamızı sizde bulursak, sizin dininizde hırsızlığın cezası nedir?

- Su kabı kimin yükünde bulunursa, cezası onun köle yapılmasıdır. Biz hırsızlık

YUSUF ALEYHİSSELÂM

yaparak zulüm yolunu tutanları böyle cezalandırırız.

- Böyle bir cezaya biz de razıyız. Dönün, araya-
cağız! Suçsuz olduğunuz
anlaşıncaya kadar sizleri
yanımızda tutacağız. On-
dan sonra yolunuza de-
vam edersiniz.

Yusuf aleyhisselâmın
adamları, onları Yusuf
aleyhisselâmın huzuruna
getirdiler. Yusuf aleyhisse-
lâm aratmaya kardeşi
Bünyamin'in yükünden
başlatmadı. Onun yükünü
sonraya bıraktı. Böylece,
diğer kardeşlerinin kalbin-

de herhangi bir şüphe do-
ğarak itiraz edilmesini ön-
lemek istedi. Yoksa işin
hakikati ortaya çıkacak,
maksat hâsıl olmayacaktı.
Arama, Bünyamin'in yü-
küne gelince, Yusuf aley-
hisselâm dedi ki:

**- Bunun bir şey almış
olacağını zannetmem.**

Kardeşleri de, "Böyle
olursa, hem siz, hem biz
vicdanen rahat oluruz."
dediler.

Bunun üzerine Bünya-
min'in yükü de arandı ve
su kabı oradan çıktı.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Bunu gören kardeşleri utançlarından başlarını önelerine eğdiler. Bünyamin'e dönerek onu ayıplamaya ve kınamaya başladılar:

- Bizim başımıza sen neler getirdin? Bizi rezil ettin! Yüzümüzü kara çıkardın!

Yusuf aleyhisselâmın maksadı; kardeşi Bünyamin'i yanında alıkoymaktı. Bu ise, ancak babası Yakûb aleyhisselâmın dinine göre mümkündü. Allahü teâlâ Yusuf aleyhisselâma bu tedbiri vahiy ile öğretti. Firavunun hırsız hakkındaki kanunu, hırsızın dövülüp, çaldığı malın iki katı ile ödetilmesi şeklinde idi. Bu kanuna göre, Yusuf aleyhisselâmın kardeşini yanında alıkoyması mümkün değildi.

Bünyamin'i yanında alıkoyması

Su kabı, umduklarının aksine Bünyamin'in yükünden çıkınca, diğer on kardeş telâşlandılar. Hepsi hiç

hoşa gitmeyen bu manzara karşısında ne yapacaklarını şaşırıldılar. Bunun üzerine on kardeş; "Su kabının Bünyamin'in yükünden çıkması hayret edilecek bir şey değildir. Nitekim onun kardeşi de daha evvel hırsızlık yapmıştı." diyorlardı. Böylece kardeşler, içlerinde sakladıklarını dışarı vuruyorlardı.

Yusuf aleyhisselâma nisbet ettikleri hırsızlık, Yakûb aleyhisselâmın kız kardeşinin Yusuf aleyhisselâmı yanında alıkoymak için başvurduğu çare idi. İbrahim aleyhisselâmın kemerini Yusuf aleyhisselâmın üzerine bağlayarak onu yanında alıkoymuştu.

Gerek Yusuf aleyhisselâmın ve gerekse Bünyamin'in durumlarında hırsızlık yoktu. Ancak hırsızlığa benzer bir görünüş bulunduğu ve başlarına gelen bu hâdiseden canları sıkıldığı için kardeşleri böyle söylemişlerdir.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

İçlerinden biri yine kendini tutamayarak Bünyamin'in üstüne yürüdü:

- Yazıklar olsun sana ey Bünyamin! Bizi zor durumda bıraktın. Demek ki anan Râhil sadece iki hırsız doğurmuş...

- **Vallahi ben hırsızlık yapmadım.**

- Peki bu tas senin çuvalında ne arıyor?

- **Kimin koyduğunu da, nasıl konulduğunu da bilmiyorum.**

Artık olan olmuştu. Kabı çuvala kim koyarsa koy-sun netice aynı kapıya çıkıyordu. Bünyamin'e söylenen sözlerin hepsi, diğer kardeşlerin içini boşaltmalarına yarıyordu. Onların bir korkuları da, artık Mısır topraklarına girmelerinin yasaklanması idi. İçlerini şiddetli bir sıkıntı basmıştı. Ne yapacaklarını, ne söyleyeceklerini bilmiyorlardı. Hırslarını yenemiyorlar, aynı şeyleri tekrar

tekrar söylüyorlardı.

Yusuf aleyhisselâm kardeşlerinin durumunu izliyor, bir şey söylemiyordu. Ne sözle ve ne de fiille bu işin hakikatini, onlara açıklamadı. Kendi kendine; "Sizin durumunuz daha kötüdür. Siz benim gibi masum bir kardeşinizi çaldınız, babasından ayırdınız, götürüp kuyuya bıraktınız. İşin hakikatinin sizin söylediğiniz gibi olmadığını Allahü teâlâ çok iyi bilmektedir." diye düşündü.

Yakûb aleyhisselâmın oğulları, yükleri aranmadan önce kendi dinlerinde hırsızlığın hükmü sorulduğunda, sadece çalanın mal sahibine köle olacağı hükmünü beyan etmişlerdi. Tabî ki onlar, kendilerinden böyle bir şeyin vaki olacağını tahmin etmiyorlardı. Ancak beklediklerinin aksine su kabı Bünyamin'in eşyası arasından çıkınca; bu defa affetmenin de, fidye almanın da caiz olduğunu beyan etti-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

ler. Yusuf aleyhisselâmın şefkat ve merhametini celbetmek için de dediler ki:

- Ey Azîz! Çok muhterem bir babamız vardır. Kaybolan kardeşimizin acısını Bünyamin'le unuttur ve onu bizden çok sever. Biz onun yerini dolduramayız. Onun yerine birimizi alıp onu azat eyle! Biz muhakkak seni ihsan edenlerden görüyoruz, bu ihsanını tamamla!

Babaları Yakûb aleyhisselâmın peygamber olduğunu, Bünyamin'i geri getirmek üzere babalarına söz verdiklerini söylediler. Ancak Yusuf aleyhisselâm onlara şöyle cevap verdi:

- **Eşyamızı bulduğumuz kimseden başkasını alıkoymaktan Allahü teâlâyâ sığınırız. Çünkü bu takdirde, biz de elbette zalimlerden oluruz. Başkasından meydana gelen bir suçtan dolayı bir kimsese eza edersem, verdiğiniz fetvaya göre zulüm**

yapmış olurum. Bu sebeple teklifinizi kabul edemem.

Yusuf aleyhisselâmın, babasına bulunduğu yeri haber vermeyip, kendisini gizlemesinde; babasının pek çok üzüleceğini bildiği hâlde, Bünyamin'i yanında alıkoymasında ve kardeşlerine bu şekilde muamele etmesinde çeşitli hikmetler vardır. Bunlardan en mühimi şudur:

Yusuf aleyhisselâm, bütün bunları kendiliğinden değil, Allahü teâlânın emri ile yaptı. Onun, kullarından hiç kimsenin bilmediği sırları vardır. Yaratıkları hakkında dilediği şekilde tasarruf sahibidir. Allahü teâlânın Yakûb aleyhisselâmın mihnet, acı ve sıkıntılarını artırması, sıkıntılara karşılık, derecesini daha da yükseltmek içindi. Böylece, Yusuf aleyhisselâmın durumunu Yakûb aleyhisselâmdan gizledi.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Yakûb aleyhisselâmın oğulları, kardeşleri Bünyamin'i kurtarmaktan ümitlerini kesince bir kenara çekilip, kendi aralarında konuşmaya başladılar. Bir müddet aralarında meseleyi konuştuktan sonra, en doğrusunun, babalarına dönüp, hâdiseyi aynen anlatmak olduğuna karar verdiler. Büyükleri dedi ki:

- Babamızın bizden Allahü teâlânın adıyla teminat almış olduğunu, daha evvel de Yusuf hakkında işlediğimiz kusuru bilmez misiniz? Muhakkak bilirsiniz. Artık ben, babam bana izin verinceye, yanına çağırınca, Allahü teâlâ kardeşimi kurtararak iadesine hükmedinceye kadar Mısır'dan ayrılmam. Babamıza hâdiseyi olduğu gibi anlatıp deyin ki: "Ey babamız! Muhakkak ki oğlun Bünyamin bizim gördüğümüze göre hırsızlık yaptı. Biz ancak gördüğümüze şahitlik ederiz. Zira

su kabının Bünyamin'in yükünden çıktığını gördük. Biz gaybı yani onun gerçekten çalıp çalmadığını bilmeyiz. Zaten gaybı Allahü teâlâdan başkası bilmez."

Kardeşlerin büyüğü babalarının inanması için, kardeşlerine şöyle söylemelerini de tembih etti:

- Yine babamıza, "Eğer bize inanmazsan, içinde bulunduğumuz Mısır halkına ve aralarında geldiğimiz kervana da, su kabının onun yükünde nasıl bulunduğunu sor. Biz, hakikaten doğru söyleyicileriz." deyin!

Büyüklerini ve Bünyamin'i Mısır'da bırakan dokuz kardeş, babalarının yanına döndü. Mısır'da kalan büyüklerinin talimatı üzerine, başlarından geçenleri ve olup bitenleri babalarına anlattılar. Yakûb aleyhisselâm, bu anlatılanları üzüntü içinde dinledi ve dedi ki:

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- Hayır! Doğrusu nefslerinize size bu işi süsleyerek güzel gösterdi. Yoksa Mısır Azîzi, bizim dinimizde hırsızın esir edileceğini ne bilsin? Artık bana düşen sabrı cemildir. Umulur ki, Allahü teâlâ oğullarımın hepsini birden bana getirir. Şüphesiz Allahü teâlâ alimdir, hakimdir.

Yakûb aleyhisselâmın üzüntü ve kederi son aldığı haberle daha da artmıştı. Zaten uzun zamandan beri üzüntü ve elem içerisindediydi. Fakat, Allahü teâlânın kendisini bu sıkıntıdan yakında kurtaracağını da biliyordu. Çünkü belâ ve sıkıntı pek şiddetlenip son hadde geldiği vakit, ondan kurtulmak daha çabuk olur.

Yakûb aleyhisselâm bu üzüntüsünü şöyle dile getirdi:

- Yusuf'un firakıyla benim kaplayan şiddetli hüznü ve hasretim! Gel, işte şu an senin tam gelme zamanındır.

Yakûb aleyhisselâm, Bünyamin'in hayatta ve yerinin belli olmasına karşılık Hazreti Yusuf hakkında bir bilgi alamaması sebebiyle sadece Hazreti Yusuf'a olan hasretini dile getirmişti.

Yakûb aleyhisselâm; başına gelen ağır ve büyük bir musibete rağmen, daima sabırlı oldu. Asla feryat ve figan etmedi. İnsanlara da şikayette bulunmadı. **"Ben kalbimde tutamadığım hüznü ve kederimi, yalnız Allahü teâlâyâ arz ediyorum."** diyerek hâlini Allahü teâlâyâ arz etti.

Bir defasında Azrail aleyhisselâm Yakûb aleyhisselâmın yanına gelmişti. Azrail aleyhisselâma sordu:

- Yusuf'umu görmeden benim ruhumu almaya mı geldin?

- Hayır, senin hüznü ve kederine iştirak etmek için geldim.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Bu arada Hazreti Yakûb hastalanmış ve bacağında siyatik hastalığı da meydana gelmişti. Bu ağrıları da çok sıkıntı veriyordu. Bir gece ağrıları dayanılmaz hâle gelince, şayet Allahü teâlâ bu hastalıktan şifa verirse, en sevdiği yemekleri yememeyi nezretti.

Bir zaman sonra şifa buldu. Bunun üzerine en sevdiği deve eti ve deve sütünü yemedi ve içmedi. Bundan sonra Allahü teâlâ, onun kendine haram kıldıklarını İsrailoğullarına haram kıldı. Nitekim Kur'an-ı kerimde mealen buyuruldu ki:

(Tevrat'ın indirilmesinden önce İsrail'in [Hazreti Yakûb'un] kendine haram ettiğinden başka bütün yiyecekler İsrailoğullarına helâl idi.) [Al-i İmran 93]

(Yahudilere her tırnaklıyı haram ettik. Koyunun ve sığırın iç yağını da ha-

ram ettik. Aşırı gitmelerinden ötürü onları bu şekilde cezalandırdık.) [Enam 146]

Yakûb aleyhisselâm, Hazreti Yusuf'tan ayrıldığı andan itibaren gözünün yaşı hiç dinmedi. Döktüğü gözyaşı hiçbir şeyle kıyaslanamazdı. Neticede gözüne ak düştü. Bütün bunlar onun bir an olsun Allahü teâlâyı anmasına mâni olmadı. Çünkü sıkıntıda olan, üzülen kalbler Allahü teâlâyı daha yakındır ve onunla meşguldür. Böyle acı ve sıkıntılar, Allahü teâlâdan başka düşünceleri kalbden çıkarır. Neticede kul, Allahü teâlâyı daha çok yönelir, daha çok duâ eder.

Yakûb aleyhisselâmın çok ağladığını gören oğulları, torunları ve hizmetçileri dediler ki:

- Yusuf'u anmaktan geri durmuyor, onun sevgisinde gevşeklik göstermiyorsa. Vallahi sonunda

YUSUF ALEYHİSSELÂM

ya kederinden hastalanıp eriyeceksin, yahut helâk olacaksın.

- **Ben kalbimde tutamadığım hüznün ve kederimi, ancak Allahü teâlâyâ arz ediyorum. Size ve başkasına şikâyetim yoktur. Beni şikâyetim ile başbaşa bırakın. Şikâyetimi Rabbime arz edeyim. Ben, sizin bilemeyeceğiniz nice şeyleri, Allahü teâlâ tarafından vahiyyle biliyorum.**

Ey oğullarım, Mısır'a gidin! Yusuf ile kardeşlerinden haber sorun! Allahü teâlâdan ümit kesmeyin! Çünkü, kâfirlerden başkası, Allahü teâlâdan ümit kesmez.

Yakûb aleyhisselâm Hazreti Yusuf'un sağ olduğunu vahiy yoluyla biliyordu. Ayrıca Yusuf aleyhisselâmın çocukluğunda gördüğü rüyasının doğru çıkacağına inanıyordu. Çünkü, Yusuf aleyhisselâmında rüşd ve kemâl âlâmetlerini görmüştü. Bu-

nun için çocuklarına Hazreti Yusuf'u aramak için gitmelerini söyledi.

Yakûb aleyhisselâmın oğulları, babalarının tavsiyesi üzerine Mısır'a döndüler. Yusuf aleyhisselâmın huzuruna varınca dediler ki:

- Ey Azîz! Bize ve ailemize darlık, kıtlık, fakirlik ve açlık ulaştı. Çok az ve ehemmiyetsiz bir sermaye ile geldik. Bize daha önce tam bedelle verdiğin gibi tam ölçek ver ve hakımızda lütüfkâr davran! Zira Allahü teâlâ, lütüfkâr davrananları dünyada ve ahirette en güzel şekilde mükâfatlandırır.

Yusuf aleyhisselâm onlara sordu:

- **Siz sonunun neye varacağını bilmeden Yusuf'a ve kardeşine yaptığınız işin kötülüğünü anlayıp, ondan tevbe ettiniz mi?**

Yusuf aleyhisselâm, onların yalvarışlarını, çaresiz kaldıklarını ve açlık

YUSUF ALEYHİSSELÂM

içinde bulduklarını görünce, merhametinden dolayı onlara kendisini tanıtmak istedi. Ancak Allahü teâlânın hakkını kendi hakkına tercih etti. Onlara, gerek kendisine yaptıkları zulmü ve gerekse kardeşi Bünyamin'i kendilerinden ayırmanın, onu aralarında hor ve hakir tutmanın çirkinliğini sordu. Bunu, şefkatinden dolayı, onlara din hususunda nasihat etmek maksadıyla yapmıştı. Böyle yapmakla, onların günahlarını ikrar ederek,

tevbe ve istigfârda bulunmalarını sağlamak istiyordu. Yoksa maksadı, onları paylamak ve kınamak değildi.

Yusuf aleyhisselâmın, kendisine yapılan şeyleri sorması üzerine, kardeşleri dikkatle ona baktılar. Sonra şaşkınlık içinde dediler ki:

- Yoksa sen gerçekten Yusuf musun?

- **Evet, ben Yusuf'um ve bu kardeşim Bünyamin'dir. Allahü teâlâ bizi**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

birbirimize kavuşturmakla bize ihsanda bulundu. Muhakkak ki, kim farzları yerine getirmek, günahlardan sakınmak suretiyle Allahü teâlâdan korkar ve belâlara sabrederse, Allahü teâlâdan mükâfatını alır. Çünkü Allahü teâlâ ihsan sahiplerinin mükâfatlarını zayi etmez.

Yusuf aleyhisselâm, böyle söylemekle kardeşlerinin kendisine yaptığı zulmün ve buna karşılık Allahü teâlânın lütfettiği zafer ve nusretin büyüklüğünü açıkladı. Sanki şöyle demek istedi: "Ben, zulümlerin en büyüğü ile zulmettiğiniz, buna karşılık da Rabbimin en yüksek makam ve mertebeyi verdiği kimseyim. Beni öldürmeye teşebbüs ettiğiniz ve kuyuya attığınızda âciz bir kimseydim. Şimdi ise, gördüğünüz gibiyim."

Artık ayaklar suya ermişti. Hazreti Yusuf'u küçük bir çocukken kuyuya atan, vicdan azabı çekmek

bir yana, ondan kurtuldukları için huzur duyan kardeşler, o günden bu yana hiç pişman olmamışlardı. En son Bünyamin olayında da yine kardeşlerine suç isnadında bulunmaları, Hazreti Yusuf'a duydukları öfkeyi içlerinden atamadıklarını göstermişti. Ama İlâhî takdîr her defasında onları Hazreti Yusuf'un ayağına getirmiş ve yalvarma durumuna düşürmüştü. Artık Yusuf aleyhisselâmın fazilet ve meziyetini ve günahkâr olduklarını itiraf ederek dediler ki:

- Vallahi Allahü teâlâ zikrettiğin yüksek sıfatlar, güzel ahlâk, ilim, hilm ve saltanatla muhakkak seni bizden üstün kıldı. Muhakkak ki, biz sana yaptığımız muameleden dolayı günahkâr olduk.

Yusuf aleyhisselâm onların itirafları üzerine şöyle cevap verdi:

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- Bugünden sonra günahınızı zikretmek suretiyle benim tarafımdan size bir kınama ve ayıplama yoktur. Allahü teâlâ sizi bağışlasın. O merhametlilerin en merhametlisidir.

Bundan sonra Hazreti Yusuf kardeşlerine geçmiş ile ilgili hiçbir kelime söylemeyecek ve onları utandırma yoluna gitmeyecekti. "Allahü teâlâ sizi bağışlasın!" sözüyle, tevbe ederlerse, Allahü teâlânın onları bağışlayacağını da onlara müjdeledi. Onlar da yaptıkları işin kötülüğünü ve günahkâr olduklarını da itirafla, tevbe ve istigfârda bulundular.

Yusuf aleyhisselâm kardeşlerine çok izzet ve ikramda bulundu. Onlar da dediler ki:

- Siz bizi sabah akşam yemeğe davet ediyorsunuz. Biz ise yaptıklarımızdan ve kusurumuzdan dolayı utanıyoruz.

- Mısırlılar, şimdiye kadar hakkımda; "Az dirheme satılmış bir köleyi, bu mertebeye kavuşturan Allahü teâlâyı tenzih ederiz!" diyorlardı. Şimdi ise sizin sayenizde şeref buldum. Herkesin nazarında yükseldim. Çünkü onlar, sizin benim kardeşlerim olduğunuzu, benim de İbrahim aleyhisselâmın torunlarından Yakûb aleyhisselâmın oğullarından olduğumu öğrendiler.

Yusuf aleyhisselâmın kendisine zulmeden kardeşlerine gösterdiği bu asil davranış; Resûlullah efendimizin Mekke-i mükerremenin fethinde, kendisini ve eshabını yurtlarından çıkararak Mekkelilere gösterdiği âlicenaplığa benzemektedir. Resûlullah efendimiz Mekke'nin fethedildiği gün, Kâbe-i muazzamanın kapısının iki tarafından tutarak, Kureyş müşriklerinin ileri gelenlerine buyurdu ki:

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- Benden ne umarsınız, size ne yapacağımı zannedersiniz?

- İstediyini yapabilirsin. Fakat biz senden hayır umarız.

Bunun üzerine âlemlere rahmet olarak gönderilen Resûlullah efendimiz şöyle buyurdu:

- **Size kardeşim Yusuf'un söylediğini söyleyim. Yani, "Bugünden sonra günahınızı zikretmek suretiyle benim tarafımdan size bir kınama ve ayıplama yoktur!"**

Yusuf aleyhisselâm, kardeşlerine kendisini tanıttıktan sonra, babası Yakûb aleyhisselâmın hâlini, kendisinin yokluğundan sonra onun ne durumda olduğunu sordu. Onlar da; "Senin için üzüldü ve çok ağladı. Bu sebeple gözleri görmez oldu." diye cevap verdiler. Bunun üzerine Yusuf aleyhisselâm, hemen gömleğini çıkarıp onlara verdi ve dedi ki:

- **Bunu babama götürün, yüzüne sürsün. O, benim kokumu koklasın ve gömleğimi gözlerine sürsün. O artık rahatlıkla görmeye başlar. Sonra babam ve siz, bütün çoluk çocuğunuzla birlikte geri bana gelin!**

Bundan sonra Yusuf aleyhisselâm, kardeşlerinin bütün sefer ihtiyaçlarını hazırladı. Ayrıca, babası Yakûb aleyhisselâma verilmek üzere, onun bütün hanedanı ile birlikte Mısır'a teşriflerini isteyen bir mektup da verdi. Kardeşleri gömleği de alarak yola çıktılar.

Diğer taraftan Yakûb aleyhisselâm, gömleğin yola çıkarıldığı saatte, derinden derine çektiği birkaç nefesten sonra yanındakilere dedi ki:

- **Eğer bana yaşlılık sebebiyle noksan akıllılık nisbet etmezseniz, ben muhakkak Yusuf'un kokusunu duyuyorum.**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- Vallahi sen Yusuf'a olan aşırı muhabbetinde devam ediyorsun. Onu unutamıyor, hâlâ ona kavuşacağını umuyorsun.

Allahü teâlâ Yusuf aleyhisselâmın lâtif ve has kokusunu Hazreti Yakûb'a mucize olarak ulaştırmıştır. Müjdecî gelip de Hazreti Yusuf'un gömleği Hazreti Yakûb'un yüzüne sürülünce, Yakûb aleyhisselâm eskisi gibi görmeye başladı.

Bu hâdise Kur'an-ı kerimde mealen şöyle beyan buyuruldu:

(Vaktaki müjdecî geldi. Yusuf'un gömleğini [Yakûb aleyhisselâmın] yüzüne sürdü. Gözleri açılıverdi.) [Yusuf 96]

Müjdeyi getiren Yehûda idi. Daha yola çıkmadan önce demişti ki:

- Babama; "Yusuf'u kurt yedi" diye kanlı gömleğini götürerek, üzülmesine sebep olmuştum. Şimdi de onun gömleğini ben götürüp sevindireyim.

Yakûb aleyhisselâmın gözleri açılınca, oğullarına dedi ki:

- Ben size, "Sizin bilmeyeceğiniz şeyleri, Allahü teâlâ tarafından biliyorum!" demedim mi?

Onların bilmediği şeyden muradı, Yusuf aleyhisselâmın hayatta olduğu ve Allahü teâlânın birbirlerine kavuşturacağıdır. Yakûb aleyhisselâm, müjdeyi getiren Yehûda'ya sordu:

- Yusuf [aleyhisselâm] ne durumdadır?

- Mısır Azîzidir.

- Mülk ve saltanatı ben ne yapayım? Ben hangi din üzere olduğunu soruyorum.

- Elhamdülillah İbrahim aleyhisselâmın dini üzeredir.

- İşte şimdi nimet tamam oldu!

Yaptıkları hatadan artık pişman olan oğulları babalarına dediler ki:

YUSUF ALEYHİSSELÂM

- Ey bizim babamız! Allahü teâlâdan bizim için günahlarımızın magfiretini iste! Gerçekten biz günahkârlardan olduk.

Yakûb aleyhisselâm da bu şekilde suçlarını itiraf edip af dileyen oğullarına şöyle cevap verdi:

- Sizin için, Rabbime, sonra istigfâr ederim. Hakikat şudur ki, çok günah örtücü, çok merhamet edici ancak Odur!

Yakûb aleyhisselâm, oğulları için istigfârı hemen o sırada yapmadı. Bilâkis, sonra Allahü teâlâdan onlar için af ve magfiret dileyeceğini vadetti. Bunun birçok sebepleri bildirilmiştir:

Yakûb aleyhisselâm, istigfârı seher vaktine tehir etti. Çünkü seher vakti duâların kabul olması için en uygun zamandır.

Yakûb aleyhisselâm, oğulları için magfiret dilemeyi Cuma gecesine bıraktı. Zira Cuma gecesini,

duâ ve tevbelerin kabulü için en uygun zamandır.

Yakûb aleyhisselâm; oğullarının hakikaten günahlarına pişman olup, tevbe edip etmediklerini ve tevbelerinin ihlâsla olup olmadığını anlamak için istigfâr etmeyi geciktirmişti.

Yakûb aleyhisselâm; **“Sizin için sonra istigfâr ederim!”** dedi. Bu, mazlumun affetmesi şartını bildiğinden; “Ancak Hazreti Yusuf’la görüştükten sonra sizi affederse, istigfâr ederim” demektir. İstigfârı, Hazreti Yusuf’la görüştükleri vakte kadar tehir etti.

Yakûb aleyhisselâm, duâ edeceği gece, seher vaktinde kalkıp namaz kıldı. Namazını bitirince; “Allahım Yusuf için üzülüyüm, onun için tahammülsüzlük gösterdiğim için beni ve Yusuf’a yaptıklarından dolayı da oğullarımı af ve magfiret ey-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

le!” diye duâ etti. Allahü teâlâ, Yakûb aleyhisselâma onları af ve magfîret ettiğini vahiy ile bildirdi.

Hazreti Yakub'un Mısır'a gitmesi

Yusuf aleyhisselâm, kardeşleri ve babasından başka öteki akrabalarını da Mısır'a getirmek üzere yüz binek ve ayrıca sefer için gerekli şeyleri eksiksiz yollamıştı. Kardeşleri Kenan iline varınca, bir müddet, Mısır yolculuğu için hazırlık yaptılar. Yakûb aleyhisselâm aile fertlerini topladı. Hazırlıklarını bitirip yola çıktılar. 8 veya 10 gün süren bir yolculuktan sonra Mısır'a yaklaştılar.

Yusuf aleyhisselâm Hazreti Yakûb'un Mısır'a yaklaştığı haberini alınca, Mısır sultanı Reyyân'a babasının ve akrabalarının, Mısır'a yakın bir yerde olduklarını söyledi. Yusuf aleyhisselâm ve

Reyyân, beraberlerinde askerleri ve Mısır halkından da pek çok kişi olmak üzere Yakûb aleyhisselâm ve yanındakileri karşılamaya çıktılar. Süslü devesine binmiş olan Hazreti Yakûb, evlâtları ve kalabalık maiyeti ile yaklaşıyordu.

Bu sırada Cebrail aleyhisselâm gelerek, Hazreti Yakûb'a dedi ki:

- Semaya bak, nice zaman sizin elem ve üzüntünüz sebebiyle hüzünlü olan melekler, sürur ve sevincinizi görmek üzere seyre çıkmışlar.

Hazreti Yakûb, Hazreti Yusuf'u görünce, devesi üzerinde duramayarak yere indi. Yehûda'nın omuzuna dayanarak yürümeye başladı.

Yakûb aleyhisselâm gelenlere baktı. En önde bulunan, kıyafeti ile dikkatini çeken Yusuf aleyhisselâmı işaret ederek, yanında bulunan Yehûda'ya; “Bu kim-

YUSUF ALEYHİSSELÂM

dir?" diye sordu. Yehûda; "Yusuf aleyhisselâmdır." diye cevap verdi. Birbirlerine iyice yaklaşıncaya, Yusuf aleyhisselâm önce selâm vermek istedi. Cebrail aleyhisselâm dedi ki:

- Önce Hazreti Yakûb'un selâm vermesi münasıptır.

Hazreti Yakûb; **"Esselâmü aleyküm, ey hüzün ve kederleri gideren Yusuf!"** diye selâm verdi. İki de birbirlerine sarıldılar. Yıllarca süren hasretlerini girdiler. Hazreti Yakûb to runlarını da kucaklayıp kokladı.

Yusuf aleyhisselâmın saltanat tahtı vardı. Babası ile üvey annesini tahtına çıkarıp oturttu. Babası ile üvey annesine yaptığı ikram, kardeşlerine yaptığığından daha fazlaydı. Çünkü, tahta sadece o ikisini çıkarmıştı.

Sonra Yusuf aleyhisselâm, babasına, nail olduğu lütuf ve ihsanları anlattı ve

bu ihsanlardan birinin de zindandan kurtulması olduğunu belirterek dedi ki:

- **Rabbim bana ihsan etti. Çünkü beni zindandan çıkardı.**

Yusuf aleyhisselâm, zindana düşmeden önce kuyuya atılmıştı. Bu sırada, Allahü teâlânın kendisini sağ salim olarak kuyudan çıkarmasından bahsetmedi. Çünkü orada kardeşleri de vardı. Onları utandırmak istemedi.

Bundan sonra Yusuf aleyhisselâm babasına şöyle dedi:

- **Ey babacığım! İşte bu, evvelce gördüğüm rüyanın açıklamasıdır. Hakikaten Rabbim, o rüyayı tahakkuk ettirdi. Beni zindandan çıkarıp mülk ihsan etti. Şeytan benimle kardeşlerimin arasını haset ile bozduktan sonra, Allahü teâlâ sizi Kenan diyarından Mısır'a getirdi. Muhakkak ki, Rabbim dilediği şeyleri çok güzel ve**

YUSUF ALEYHİSSELÂM

çok ince tedbir edendir. Şüphesiz ki kullarının menfaatlerine olan şeyleri hakıyla bilen, her şeyi hikmetinin icabettirdiği şekilde vaktinde yapan Odur.

Böylece Hazreti Yusuf, çocukken görüp, babasının, "Kardeşlerine anlatma!" dediği rüyasının gerçekleştiğini ifade etti.

Hazreti Yusuf'un mucizeleri

Yusuf aleyhisselâm sohbet esnasında, babasına dedi ki:

- Babacığım, benim ayrılığım sebebiyle, gözlerini kaybedinceye kadar ağladın. Allahü teâlânın bizi, kıyamette buluşturacağını bilmiyor muydun?

- Biliyordum oğlum, fakat senin dinine bir zarar getireceklerinden ve bu suretle senin ile benim aramı açacaklarından korktum. Bütün korkum, dinine zarar gelmesiydi. Bu bakımdan, Allahü teâlâdan bizi

devamlı imanımızda sabit kılmasını diliyorum.

Yusuf aleyhisselâm, sonunun iyi ve akıbetinin güzel olması için Allahü teâlâdan hüsn-i hatime isteyerek şöyle duâ ederdi:

- **Ya Rabbi! Bana mülkten, Mısır sultanlığından bir nasip verdin, rüya tabirini öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan Rabbim! Sen, dünyada da ahirette de yardımcım ve işlerimin velisisin. Benim canımı Müslüman olarak al! Beni salihler zümresine kat!**

Yakûb aleyhisselâm Yusuf aleyhisselâmın yanında 24 sene yaşadı. Babası İshak aleyhisselâmın yanına defnedilmesini vasiyet etti. Yusuf aleyhisselâm babasının vasiyetini yerine getirdi. Cenazesini tabutla Halilürrahman'a götürdü. Bu sırada Yakûb aleyhisselâmın kardeşi İys de vefat etti. Yusuf aleyhisselâm her ikisini de defnederek Mısır'a döndü.

YUSUF ALEYHİSSELÂM

Yusuf aleyhisselâm, babasının vefatından bir müddet sonra vefat etti. Musa aleyhisselâm, kabri-ni bulup, mübarek cesedi-ni oradan alarak Yakûb aleyhisselâmın da metfun bulunduğu Halilürrah-man'daki yere defnetti.

Yusuf aleyhisselâmın da birçok mucizeleri gö-rüldü. Bunlardan bazıları şunlardır:

Yusuf aleyhisselâmın lisanı çok tatlıydı. Sözü-nü duyanın kalbi ona meyle-derdi. Onun tatlı dili sebe-biyle birçok kimse imanla şereflendi.

Yusuf aleyhisselâmın mübarek yüzünde, güneş gibi nur parlardı. Huzuru-na gelen bir âmânın Yusuf aleyhisselâmın yüzünün nuru ile görmeye başladığı bildirilmiştir.

Hazreti Yusuf'un huzu-runu gelen nüfuzlu bir kimse, yaprakların bir ara-ya gelerek kumaş olmasın-ı mucize olarak istedi.

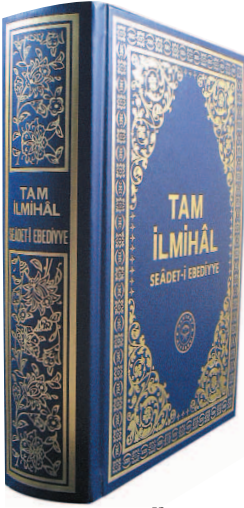
Yusuf aleyhisselâm da duâ etti. Allahü teâlânın iz-niyle, ağaçların yaprakları birleşerek paha biçilmez bir kumaş oldu.

Yusuf aleyhisselâmın da kendisine mahsus bazı hu-susiyetleri vardı. Bu hususi-yetler birçok şekillerde imti-han edilmesinden sonra onda tebarüz etti. İmtihan-ların hepsinde Allahü teâlâ-nın izniyle muvaffak oldu. Allahü teâlâ, ona kullarının idaresini verdi. İnsanların ihtiyaçlarını güzel bir şekil-de karşıladı. Mısır kadınları tarafından çirkin işler yap-ması teklif edildi. Fakat o, zindanı tercih etti. Ken-disine iyilikte bulunan Mısır Azîzinin hakkını gözeterek, küfrân-ı nimetten kaçındı. Züleyha'nın tekliflerini red-dedip, iyilik gördüğü kim-seye ihanet etmedi. Hiçbir menfaat ve zarar, onun doğruyu söylemesine mâni olamadı. Allahü teâlâ onu, yüce kitabı Kur'an-ı kerim-de **Sıddık**=Çok doğru söz-lü" olmakla övdü.

FİHRİST

ÂDEM ALEYHİSSELÂM	17
ŞİT ALEYHİSSELÂM	53
İDRİS ALEYHİSSELÂM	59
NUH ALEYHİSSELÂM	71
HÛD ALEYHİSSELÂM	139
SALİH ALEYHİSSELÂM	193
ZÛLKARNEYN ALEYHİSSELÂM	225
İBRAHİM ALEYHİSSELÂM	235
LUT ALEYHİSSELÂM	309
İSMAİL ALEYHİSSELÂM	327
İSHAK ALEYHİSSELÂM	343
YAKUP ALEYHİSSELÂM	351
YUSUF ALEYHİSSELÂM	373

HAKÎKAT KİTÂBEVİ TAKDİM EDER

- Büyük boy, lüks cildli, 1248 sayfalık bu kıymetli eserde, doğumdan ölüme kadar, hayâtınızda lâzım olacak bütün dînî bilgileri ASLINA uygun olarak bulacaksınız.
- İyi bir müslimân olmak için, sevmek ve sevilmek için, huzûrlu olmak için, okunacak tek eser...

HAKÎKAT KİTÂBEVİ

Darüşşefeka Cad. 57/A P.K.: 35
34262 Fatih-İSTANBUL
Tel: 0.212.523 45 56-532 58 43
www.hakikatkitavevi.com
e-mail: bilgi@hakikatkitavevi.com

ONUÇ KIYMETLİ ESER

Toplam (5504) sayfalık bu kıymetli eserler, göz nûru dökülerek uzun yılların çalışma netîcesi hâzırlanmış, **İSLÂM dînini** aslına uygun anlatan en kıymetli eserlerdir.

ATILACAK